14 Italian, about 1465
St. Antoninus' De censuris

Antoninus de
Forciglioni
(ST)

Tabula eorum que in libello continentur

In isto lib.º cõtinet.ʳ infrascripti tituli et tracta
tus extracti de 3.ª pte sume bti antonini de flo.ª
ordinis fratrum predicatorum archie.º flore.ⁿⁱ qui
obijt die 2.ª maij M.º cccc.º lix.º

Titulus primus de censuris ecclesiasticis Prologus
Sine argumentum in materiam Censurarum in quo promittit
tractare de censuris hoc ordine scilicet p.º de excõ.ⁿᵉ maio.ʳ
2.º de excõ.ⁿᵉ mino.ʳ 3.º de interdicto. 4.º de suspen
sione. 5.º de irregularitate. 6.º de penis in quibus
Incipit iste prologus. Excomunicatio dicitur.

Cap.ᵐ p.ᵐ de diuersis excõ.ᵇᵘˢ maioribus. Et p.º excõ.
cõtra iniicientes manus violentas in p.ᵃˢ eccl.ᶜᵃˢ Incip.ᵗ Si quis.
Ca.ᵐ 2.ᵐ Contra interfectores cardi.ˡⁱᵘᵐ ppe eius absolutio. Incipit. Si quis deinceps.
Ca.ᵐ 3.ᵐ Cont.ᵃ banientes epos. et ad hoc operam
dantes ppe eius abso.ⁿᵉ Incipit Si quis suadente.
Ca.ᵐ 4.ᵐ Excõ.º cõtra credentes fautores et recep
tatores hereticorum. Incip.ᵗ Excoicamus.
Ca.ᵐ 5.ᵐ Cont.ᵃ sepelientes hereticos fautores cre
dentes & receptatores eorum. Incip.ᵗ quicunque.
Ca.ᵐ 6.ᵐ Excõ.º cõtra impedientes vel non adiuuantes
epos vel inquisitores in inquisitione hereticorum Incip.ᵗ Ut inquisitionis.
Ca.ᵐ 7.ᵐ Excõ.º cont.ᵃ inquisito.ʳᵉˢ male et quam exercentes
tale officium quomodo absoluendi et ppe eius absõ Incip.ᵗ Inquisitores.
Ca.ᵐ 8.ᵐ Excõ.º inquisitores et commissarios illorum
illicite extorquentes. Incipit Inquisitores
Ca.ᵐ 9.ᵐ Excõ.º papalis cõtra asserentes eccl.ᵃᵐ romanam
non esse capit.ᵃ aliarum eccl.ᵃʳᵘᵐ et non posse condere canones et decreta.
Incipit. Quia asserit.

Ca^m 10^m Cont. intentes ordinationibus alienarum clericorum matricis factis. Incipit. Ordinationes.
Ca^m 11^m Excom. cont. incendiarios et si fuerint denunciati pape reservat. absolutio. Incipit. Incendiarii.
Ca^m 12^m Cont. effractores locorum sacrorum & pape reservat. absolutio. Incipit. Memoratos.
Ca^m 13^m Excom. cont. falsarios litterarum papalium & pape reservat. absolutio. Incipit. Nos omnes.
Ca^m 14^m Contra utentes scienter litteris papalibus falsis Excom. Incipit. Qui in litteris.
Ca^m 15^m Cont. capientes litteras papales seu bullas in curia non de manibus pape vel deputatorum ad hoc. Incipit. Inhibet.
Ca^m 16^m Excom. cont. corrigentes aliquid in litteris papalibus & pape reservat. absolutio. Incipit. hostiensis.
Ca^m 17^m Cont. facientes statuta cont. ecclesiasticam libertate & servantes ea facientes & scriptores eorum & officiales iudicantes secundum ea. Excom. incipit. Excommunicamus.
Ca^m 18^m Cont. dominos prohibentes subditos ne faciant obsequia corporalia personis ecclesiasticis. Incipit. Eos qui.
Ca^m 19^m Cont. usurpantes provisiones de novo in locis piis vel usurpantes bona vacantium ecclesiarum. Incipit. Sanctimus.
Ca^m 20^m Cont. compellentes prelatos & personas ecclesiasticas ad submittendum ecclesias vel bona ecclesiarum eis. Incipit. Laica.
Ca^m 21^m Cont. concedentes represalias & utentes in clericos & bona clericorum. Incipit. Etsi.
Ca^m 22^m Con. gravantes personas ecclesiasticas in se vel suis pro eo quod noluerunt eligere eos pro quibus rogati erant. Incipit. Sciant.
Ca^m 23^m Cont. impetrantes personas ne litigent in foro ecclesiastico in causis in quibus vel de iure vel de consuetudine non vel ex speciali curia potest in tali iudicio agi.
Incipit. Statuimus.

Ca^m 24. ꝯ. dnos & offi^les dates licẽ3 quãndo clicos ꝑ sus. sang.^s ꝑꝑ sinag latag
Ca. 25. ꝯ. aquite exigetes l' facientes exigẽ pedagia ꝯ. cos. inaf. quicq3
& gabellas aclias & religiosis. incipit Constonez.
Ca. 26. Exco^o ꝯ. ipo^ts taillias &c. et actones clic^s l'eccl^a ꝯ^x. s iop^t. aduꝯs
Ca. 27. Exco^o ꝯt. extorquetes ꝑ vim ul' metuz
absolutoz acensiũ etc^s. incī^t. absolutois bnficiuz.
Ca. 28. Exco^o ꝯ. cogentes diuina offi^a celebrare
in loco intedicto et contra exco^tos. a^t. intedcos euocãtos
ad dina & con^a. admonitos no excutes icip^t. Presiptores.
Ca. 29. Exco^o cont^a facietes statuta qu^n usure sol
uat^r. ꝑ solute repetite restituat^r. et indicatos ꝑ^m ca. ia^t. Quicq3
Ca. 30. Exco^o ꝯ. portantes prohibita sarracenis
vel mittetes ꝑ de portantibꝰ exth^r ꝑmitetes ia^t. Exco^mis
Ca. 31. Exco^o cont^a pirratas & spoliates euntes
ad curia et redeuntes & naufragiu facietes ia^t. Exco^m.
Ca. 32. Con^a. clicos pticipantes spote & scient^r exco^tis
a papa in diuinis incip^t. Clicos.
Ca. 33. Exco^o ꝯ. sepellietes intedictos tpr intedicti &
sepellietes exco^tos aut^r ul' usarios maifestos ia^t. Eos q ꝑꝑe.
Ca. 34. Exco^o ꝯ. contra strahetes scient^r matrimo^m
in gradibꝰ prohibitis ul' cuz monialibꝰ & eq^a religiosis
ul' moniales professos ul' ordinarios isa^rs ꝯhetes ia^t. Eos q. dno
Ca. 35. Exco^o cont^a coicates cuz exco^tis notatis
scient^r in cĩme criminoso incī^t. Si qui.
Ca. 36. Exco^o ꝯ. facietes aliquẽ interfici ꝑ allisinos
ul' eos mandantes. incip^t. Statuimꝰ
Ca. 37. Exco^o ꝯtra procurates consuuates ut se int^o
mittat de aliis q^a de maifestis iniuriis scient^r ia^t. Decernimꝰ.
Ca. 38. Exco^o cont^a doctores & magistros docetes

aut ſcolis ſuis ad audiendum retinentes leges uel phisica
et medicina ſcient religioſos habitu dimiſſo . Inc doctores .
Ca[m] 39 . Con . magiſtros et ſcolares conducentes
hoſpicia etiam requiſitis inquilinis . Inc . Conſtorie .
Ca[m] 40 . Excō . c . mittentes in manu uel ſcriptura
cardinali alicui uel ſecrete loquentes cum eis . cum
ſunt in conclaui pro electione pape . Incipit . nonulli .
Ca . 41 . Excō . contra dnos & rectores ciuitatis
ubi fit electio pape ſi non ſeruat ea que dicit ſuper conſtone
illa ubi periculum de electione et ipam elect . ca . ptea .
Ca . 42 . Excō . contra aſſumentes ſtatum ſeu uitam
fraticellorum ſeu beghinorum non approbatum et platos
fauentes tali ſtatui . Incip . Sta roma .
Ca . 43 . Excō . contra ſumentes dignitatem ſenatoris
uel alterius regimen urbis ſine licentia pape . Incip . nullus .
Ca[m] 44 . Excō . cont . impedientes uiſitationem
monialium ſeculari per ſuos ſuperiores per mortone tn . Inci . qu ers .
Ca . 45 . Excō . contra frangentes fraudulenter caſtrum
per que uidetur ad aliqua mulierem pro teſtimonio mittat ca . que fig .
Ca . 46 . Excō . cont . ingerentes ſe ad tenendum
curam populi alterius lingue ſine licentia dioceſani illius populi ca . quia .
Ca . 47 . Excō . c . eos qui abſoluunt per aliquem caſum
mortis uel periculi ab eo qui aliter non poterat ſi ceſſante
impedimento non ſe preſentet ei qui legittime poterat abſoluere
facturi quod imponit eis . Incip . Eos qui .
Ca . 48 . Excō . con . eum qui electus in papa a
paucioribus quam a duabus partibus cardinalium ſe gerit pro
papa et qui eum recipiunt in papa . Incip . Statuimus .
Ca[m] 49 . Excō . cont . clericos locantes domos pu[blice] ..

Vsurarijs alienigenis ad extendum pu^{ctum} fenus. Inc^t. Vsuras.
Ca. 50. Exco^o. c^{ti} impedientes sequestratione factam
p ordinarium s^{ue} aliq^{uo} benefi^{cio} ex eo q^d vna s^{ente}n^{ti}a diffi^{niti}ua c
lata cont^{ra} possore ap sede ap^{ostoli}ca. Inc^t. Diffinimus.
Ca. 51. Exco^o. contra cl^{er}icos & religiosos qui in
ducunt ad promitend^{um} de imuta^{n}ne vl no imuta^{n}ne sepulture. Inc^t. Cum.
Ca. 52. Exco^o. c^{ti} religiosos & sacerdotes & cl^{er}icos in
dig^{nitate}. audientes leges vl ph^{isi}ca^{m} i. medicina. Inc^t. Cont^{ra}.
Ca. 53. Exco^o. c^t religiosos qui dant sacram^{entu}m euca^{ristie}
vl extreme unctionis vl sollemnizat matrio^{nium} sine
lic^{enti}a prochiam l^{ue} epi l^{ue} absolunt a s^{ente}n^{ti}is exco^{is} s. iur^{is} co^{mun}is
l^{ue} sinodalium l^{ue} a culpa & pe^{na} & s^{ed} s^{un}t exco^{i} s. Inc^t. Religiosi.
Ca. 54. Exco^o. con^{tra} religiosos c^{on}trahentes hoies ub^{is}
a solutione decimarum. Incipit. Illos.
Ca. 55. Ex^o. con^{tra} religiosos no^n p^{ro}uates in t^{er}ris q^d
fuat int^{er} ecc^{lesi}a. Incip^t. Religiosi.
Ca. 56. Ex^o. c^{ti} religiosos no^n facientes c^{on}ciazbus q
c^{on}sistenc^{ium} de decimis eis c^{er}to modo. Incipit religiosi.
Ca. 57. c^t. monachos & clarices qui non hntes
administratione conferunt se ad curias p^{ri}ncipum. Inc^t. h^o edito.
Ca. 58. Cont^{ra} religiosos tenentes arma i. septa
monastij exco^o. Inc^t. Prelate.
Ca. 59. Con^{tra} medicantes religiosos capi^{ent}es loca ad
h^{ab}itand^{um} l^{ue} dimittentes s^{ine} lic^{enti}a ppe. Incip^t. Transgressores.
Ca. 60. Cont^{ra} religiosos fouentes beghinas i statu
illo reprobo. Inc^t. Sacro.
Ca. 61. c^{ti} innotes f^{rat}res si admittunt ad diuina tpre
interdicta illos de 3° ordine eor^{um}. Incip^t. Districtius.
Ca. 62. c^t oes b^{e}n^{e}fi^{cia}s s^{ecu}lar^{ium} q^{ui} pactum fecerint l^{ue} p^{ro}miserint dare aliqua
pro aq^{ui}rendo gr^{ati}am l^{ue} b^{e}n^{e}fi^{ci}o obtinenda
Inc^t. Excomunic.

Ca^m 63. d^e ex~entitates corum defunctorum. Incipit Mandat.
Ca. 64. d^e simo^{nia} in ordinibus vel beneficijs. Incipit Multe.
Ca. 65. Casus singulares in excommunicationis. Incipit Omnisque.
Ca. 66. De impugnantes literas pape et etiam sua corona. Incipit Quamquam.
Ca. 67. Excommunicatio in fauore fratrum minorum. Incipit Glosates.
Ca. 68. de ingredientes in monasteria monialium ... Incipit
Ca. 69. de mendicantes ... ad ordinem monachorum sine licentia pape. Incipit Infrites
Ca. 70. Processus annalis qui fit annuatim in cena domini. Incipit Nullus.

Ca. 71. De declaratione aliquorum vocabulorum ad maiorem euidentiam premissorum. Incipit Quia.

Ca. 72. De forma excommunicationis et quomodo sit fulminanda hec sententia. Incipit Forma.
Ca. 73. De causa efficienti excommunicationis ... Incipit Excommunicationis.
Ca. 74. De causa finali excommunicationis ad que fine fiat. Incipit Causa.
Ca. 75. De absolutione ab excommunicatione maiori. Incipit Absoluere.

Titulus 2us de excommunicatione minori.
Ca^m primum. Quo contrahitur excommunicatio minor. Incipit. Secunda species.
Ca^m 2^m participando in quibus casibus cum excommunicatis incurritur minor excommunicatio. Incipit Extra.

Titulus 3us de Interdicto.
Ca^m primum de Interdicto. Incipit Quia.
Ca^m 2^m De Interdicto generali & particulari et in quibus casibus sit positum a iure. Incipit Secundum.
Ca^m 3^m Con. que inferatur interdictum. Incipit Quantum ad 2^m.
Ca^m 4^m De effectu Interdicti. Incipit Quantum ad 3^m.
Ca^m 5^m De forma Interdicti Incipit Vltimo.

Titulus 4us. de suspensione

Cam primum. Casus in quibus incurritur suspensio et pena pro simonia. Incipit. Quia.

Cam 2m. De suspensione pro notoria fornicatione. Incipit. Prosequendo.

Titulus 5us. de irregularitate. Que contrahitur

Cam primum. Irregularitas pro indebita executione ordinum vel officiorum. Incipit. Irregularitas

Cam 2m. De irregularitate pro homicidium vel aliam mutilationem. Incipit. Contrahitur.

Cam 3m. De irregularitate bigamie. Incipit Irregularitatem.

Cam 4m. De irregularitate illegittimationis. Incipit Irregularitatem.

Cam 5m. De irregularitate pro quedam vicia corporis naturalia. Incipit. Irregularis.

Cam 6m. De irregularitate pro quosdam alios defectus. Incipit. Sunt

Titulus Sextus de penis.

Cam 1m. De multiplici genere penarum tam fori dei quam ecclesie et civilis. Incipit. Quia de penis.

Iesus.

Finis

Notum sit omnibus presentem paginam inspecturis quod R. in Christo p. fr. Leonardus ordinis predicti mort. oliveti abbas dedit fr. Raphaeli de mediolano eiusdem ordinis monacho professo ad usum huius voluminis ad suum beneplacitum et successorum eius perpetuo remanet. Actum in monasterio S. Marie nove de urbe in cuius fidem presentem fr. abbas hanc signaturam scribi iussit die xxvi. mensis Septembris 1471.

Incipit tractatus beati [illegible] de [illegible]en
tia [illegible]

Incipit tractatus de Cenſuris beati antonij de florentia ord. prediс. archiepi florentini. Ubi primo agit. de excoicatione maiori. 2° de minori. 3° de ſuſpenſione. 4° de interdicto. 5° de irregularitate. Ultimo de penis in genere.

Prologus in materia exco.

Excommunicatio dicitur excluſio a communione. Dicitur autem e triplex comunio fidelium. ſ. in conuerſatione ut loquela cibo ſalutatione & hi. In ſacramentorum ſuſceptione. in bonorum ſpiritualium participatione que fiunt in ecc. unde id. ps. Participem me fac deus omnium timentium te & c. Sic triplex poteſt eſſe excoicatio alijs omiſſis.

Et prima eſt exco. maior que etiam dr anathema / et excludit a predicta triplici comunione. de hac. 3. q. 4. engeltrudam. et xi. q. 3. ſicut apli. & ca. inhil. 2a. eſt exco. minor que excludit a participatione & a comunione ſacrorum. paſſiua tm ſm Jo. de lig. ut de cle. exco. m. ſi celebrat de hac. 2. q. 3. c. cum excoto. et. 3. q. 4. engeltruda.

3a eſt excomunicatio data a deo. ſ. inflicta pro quolibet mortali. et de hac. q. 3. ca. audi. et de pe. di. 1. ecc.

Continebit ergo iſta pars operis que tota eſt de cenſuris ſeu penis que inferuntur per eccliam et prelatos eius ſex titulos. Primus erit de excomunicatione maiori. 2us erit de excoicatione minori. 3. de ſuſpenſione. 4. de

Interdicto ¶ 4º de irregularitate ¶ 6º de peni-
tentia · ¶ Quantum ad primam partem sciendum quod ex-
communicatio maior quando infertur ab homine sive
a iudice · Et quia ista potest inferri pro variis
et innumeris causis etiam iniustis Ideo poni non
possunt casus ipsius · Quandoque infertur a iure particu-
lari per constitutiones videlicet sinodales alicuius dioc. vel
provinciales ut per legatum alicuius provincie que
non extenduntur ad alia loca vel ex provincia vel
dioc. Et quia hec variantur etiam multismodis
quia quot dioc. tot quodam modo constitutiones
ideo ipse etiam obmittuntur. Quandoque vero infertur
excommunicatio a iure communi seu per constitutiones factas in
consiliis universalibus ut a summis pontificibus que con-
stringunt et ligant ubique terrarum fideles · quarum quedam
habentur in corpore iuris · Unde Io. de sen. ex. in prohemio
2º enumerat excommunicationes collectas ex decretis et decre-
talibus · Io. no. an. in c. cos. de sen. exco. li. 6º et idem
in cle. i. de sen. exco. enumerat 42 · que habentur in cle. Que-
dam alie sunt per extravagantem quorundam summorum
pontificum · Et iterum quedam alie sunt que annuatim
fiunt a summo pontifice in curia contra quasdam per-
sonas seu committentes quedam vicia ut infra pate-
bit ¶ Igitur circa istam materiam excommunicationis sic
procedetur · ¶ Primo ponentur casus ipsi propter quos
incurritur ipsa excommunicatio maior · quorum quedam sunt
apostolice sedi reservati quantum ad absolutionem · ¶
2º Tractabitur de ipsa excommunicatione · ¶ 3º de ipsius abso-
lutione · Imponendo autem ipsos casus iuris extravagantis

in glo. enumerat 42. que habentur in ipso li. 6º

primo agetur de illis in quibus frequentius incur
ritur cum aliquali declaratione s[ecundu]m no. p[er] docto.
et exinde de aliis brevissime expedietur. Demum
ponendo de verbo ad verbum quedam extravagan[tes].
et ipse processus qui fit in curia per papam conti
nens plures excommunicationes. ¶ Contra inici
entes manus violentas in p[rim]a ex[communicati]o[n]e.

Si Quis suadente dyabolo huius sacri
legii vitium vel crimen incurrerit quod in
clericum vel monachum manus violentas
iniecerit anathematis vinculo subiciatur et nullus
episcoporum presumat absolvere nisi mortis urgente pe
riculo donec apostolico conspectui presentetur et eius manda
tum suscipiat. Inno. c. 17. q. 4. ¶ Dup[liciter] h[ic] docto
sunt quinque notanda. Primum est quod nomine si quis
comprehenditur etiam femina ut di[ci]t ibi glo. et archi.
et patet ex[tra] de sen. ex. Mulieres. ¶ 2º Notandum est
quis clericus vel religiosus gaudeat isto privilegio
et quis non. S[ecundu]m 4º Jo. de lig. in tractatu de cens.
ecc. di[ci]t quod monacus non clericus gaudet isto privilegio
s[cilicet] quod iniciens manum violentam in eum est excommunicatus.
Item Canonicus regularis non clericus. Item novicius
religiosus gaudet hoc privilegio ut in c[apitulo] si religiosus
e. ti. li. vi. Item moniales et converse earum de sen. ex.
de monialibus. Item conversi religionum. Sed de conversis
secularium remanet dubium. Host. aut[em] in c[apitulo] non
dubium de sen. ex. di[ci]t quod conversus qui remanet in
domo sua vivens ut laicus non gaudet hac immunita
te 27. q. 4. Si quis probat[ur] hoc solo in c[apitulo] ut privilegia

pa exo

de priuile. l. vo. hec aute & hanc credo ueram Jo. de lig.
¶ Clericus coniugatus non bigamus incedens in habitu
clericali et tonsura gaudet hac emunitate ut in ca.o
.i. de cle. coniug. li.o vi.o et l. quo ad duo. s. quia percutiens
eum incidit in canon. & respondere non habet in iudicio
seculari. ¶ De percutiente clericum coniugatum non
bigamum dimittentem habitum et tonsuram & postea
reassumentem. Utrum talis incidat in canon. sunt opi
niones. Et quidam dicunt quod non. Nam satis est quod semel
elegerit sibi uitam laicalem professionem ut r.a de
re. iur. li.o 6.o ¶ Alij dicunt contrarium. quia iusta
pena nemini est auferenda. 2. q. Si quis libellos.
pro hoc faciunt notata per Innoc. in 6.o ff. de ui. et ho.
cle. quod dicit clericos priuatos priuilegio quia se immiscet
negotiationibus id est reassumere dimittendo. Jo. mo. et
archi. tenent hanc partem. hanc partem et probat cle.
de ui. et ho. cle. si litera intelligatur secundum rectum et
communem intellectum. Nam ibi dicit tex. quod diu in premissis
exstant uel insistant. eo ipso amittant. & ille uersiculus
secundum uerum intellectum refertur ad omnia precedentia ut
in ca.o 1.o 2.o requiris de ap. confirmant hoc quia illa constitutio
est penalis ideo in dubio debet recipere interpretationem
in partem mitiorem Jo. de lig. ¶ De percutiente de
positum dicunt Jo. et huguitio go. di. Attendens quod
incidit in Canon. & idem B. & bar. bri. tenet con
trarium quod uidetur approbari per c. degradatio de
pe. li.o 6.o ¶ Jg. in d. c. degradatio dicit primam opinionem
ueram esse in uerbali deposito: sed in actuali deposito
est uera contraria opinio Jo. de lig. ¶ Percutiens

clericum per saltum promotus incidit in canonem
quia talis recipit caracterem. ¶ Clericus percutiens
se ipsum irato animo incidit in canon. quod probatur 23. q. 4.
si non licet. preterea tale privilegium est indultum toti ordini
clericali cui renunciari non potest Jo. de lig. Idem archi.
& io. an. ¶ Percutiens clericum excommunicatum utrum
incidit in canon. dicunt aliqui quod non per c. excommunicatorum.
23. q. 4. & 2. q. 1. Multi. Sed in contrarium est communis opinio.
Nam excommunicatus retinet ordinem ratione cuius inducta est
immunitas. ergo durat durante causa. hanc opinionem
tenet Jo. idem Vinc. & gof. Inno. Jo. an. Speculator. ¶
Percutiens clericum incedentem sine habitu si monitus
fuit et non adimpleverit. non incidit in canonem. Si autem
non fuit monitus & ipsum percusserit non in actu belli vel
aggressure tunc incidit & si clericus habito depo
sito se aliquibus inmiscuerat. Sed si ipsum percusserit in actu belli
et aggressure tunc non incidit secundum Inno. hic tamen pu
tarem ponderandum quis dedit causam bello & ag
gressure. Nam si clericus iniuste causam dederit
tunc indubitatum est quod illi contra quos venit clerico
non incidunt ex capite defense permisse ut in ca. si
vero & ceteri faventes aggresso & non incidunt.
Item si tercium contra trium & clericus se temere im
misceat habitu deposito et tunc crederem percutientes
in luminibus aggressure non fore excommunicatos. et sic in
telligo opinionem Inno. Jo. de lig. ¶ Percutiens or
dinatum non baptizatum non incidit quia non habet
caracterem ¶ Percutiens ordinatum invitum coac
tione absoluta non incidit in canonem quia talis non

recipit caractere · ex. de bap. Maiorem in glo. Sed in
ultuz coactione conditionali nisi postea ratificet expres
se uel tacite talem percutiens non incidit in canone ·
Io. de lig. ¶ Detinens clericum asportantem res
suas ut alienas apud se depositas per uiolentiam &
auferens ei inuito non incidit in canone si ei au
ferat dum est in asportando antequam se recipiat ad
locum destinatum · si autem hoc faceret ex interual
lo postquam peruenit ad locum destinatum & adeptus
fuit possessionem rerum illarum perfecte incidit secundum
pe. de cent. cet. ¶ Secundo nondum est quod in quibus
dam casibus quamuis non actualiter iniciat quis manum
uiolentam incidit in canone propter quosdam actus in
iuriosos personales factos contra tales. sicut autem quis
percutit clericum subicientem se uerberibus eius pro emenda
offense commisse · ex. de sen. ex. ca. contingit · ¶ Cleri
cus non se subiciens uerberibus incurrit & quod est excommunicatus
dicit Io. an. in nouel. quia participat in crimine dampnato.
ex. eo. Nuper. & c. si concubine · nisi dicas quod partici
pium in crimine tunc inducit excommunicationem in parti
cipantem quando participat cum excommunicato non illo
actu tamen pro quo principaliter excommunicationem incurrit ·
Ad hoc i. eo. si concubine i. post latam sententiam & in c.
nuper. ponit & illum excommunicatum tempore communi
monens · Nec ob. si dicas quod mandans uel cooperans
percutienti sit excommunicatus quia non est ex ui participii sed ex
proprio facto quo etiam quisque excommunicatus est non
prohibens. i. eo. Quante uel nisi dicas quod submittere
non sit participare crimini · quia probabiliter creden

poterat illum r'imisssux. Prior tn solo non m' suff. S
n intus itant cum ex primo sit excoicatus. h Jo. an.
idem par. in cle. of cos. de consan. & affi. & sic vi
dent dice q nō sit excoicatus. Petr'. vo de peru'
dit q talis clicus si pmittit se peuti una peutioe
tm tunc nō ligatur maiori. quia añq sequat' le
sio peutiens non est excoicatus / & sic se subiciedo
non participat excoicato h excoicando. Si ante
subiciat se pluribs peussionibs tunc ligat' maiori
quia participat excoicato & in crimine. & ista
prima solo facit ad qom quā faciunt preduti doc.
de eo qui recipit coronem a religioso sine lna ei.
a quo debz hre. Utrum .s. sit excoicatus sicut & ipse
religiosus remittunt ad nō. cr. istam decre. oing.
Item reputatur quasi manus uiolenta cū qs
retinet clericum carceratum vł in custodia vł uin
culatum ut in ca'. Nuper. Includens clicū uiolēt
ne ab inimicis ipm querentib occidatur nō incidit
in canonem. quia licz adsit uiolentia. non tn dolo
imo ad salutem ipius fit nō aute ad iniuria h tz
Inno. in ca'. nup. Duo .n. requirunt' ad h ut quis i
cidat i canon. illuz. Si qs suadente 17. q 4. anis
dolosus & facti ppetratio. ut pz ex ipo tex. & ideo
Jo. an. et tenet q in pena late sine nullo incidat
p solam attentatione nisi puenit ad actionis osuma
tionem p c. ppetue de elec. li'. 6'. Vnde uibrans gla
dium ut peutet clicum que tn nō peussit. qz ille
ictum uitauit nō incidit in canone Jo. de lig.
Si aliqui inimici clerici obsident ipm in castro vł

domo forte alicuius mulieris claudat ipm̄ · nō ut illū
custodiāt / sed ut illi uerecundiā faciant nō dicet͛
illum detinere in custodiā uel in carcere · quia nō
hoc intendunt · Item nec uiolentiam inferunt p͛
uel rebus adherentibus h͛ ilẽ u͛ba innoc͛ Nescio tn̄
si tn̄ p hec u͛ba intendat innoc͛ · dicere hos non fore
excoicatos licz hoc indicatur p u͛ba illa · nec uiolen͛
& c͛ · quod requirit canon · Credo tn̄ in obsidente
ponderandum pp quod fiat obsessio an pp castrū
hn̄dum & nō pp personā uiolandā · et tunc credo
quod non incideret · si autem fieret obsessio pp
p͛sonam et uiolent͛ tunc incidet · De claudente
uō domū mulieris ad uerecundiā clici detegēdi
credem ipm̄ includente excoicatū · Nam fit iniuria
p͛ clico incluso Jo de lig. ¶ Item reputat͛ quasi
manus uiolenta cum quis mandat capi et uberari
tales & sequit͛ effectus ut in ca° ppendimus. ¶ Ite
reputat͛ p͛cute clicum cū quis ratam habet p͛cussi
onem clico factam nomĩe suo ut ca° cum quis eo. ti.
li° vi° ¶ Item p͛cute cū nō defendit clicū cum
leditur p͛sonalit͛ & defende pot sine p͛iculo sui. ex͛.
e Quāte. ¶ No͛ q͛ c͛ hunc casum sūt uarie opiniões
Quidā enī ut Jo. & Ber. in glo. sr̄ ca° Quāte & VV.
dicunt q͛ istud nō defende clericos ab iniuriis p͛so
nalibus cum fieri possit inducit excoicatione͛ q͛tū
ad officiales · ad quoꝝ officiū p͛tinet eos defende
· 23 · q · 4 · Administratores · 12 · q · 4 · forte · hostiēs
in suma · d͛ b͛ ce͛ ītelli͛ gn̄ali͛ de quocumq͛ etiā si nō
teneret͛ · ad hoc ex officio dūmodo nudo v͛bo tn̄ pro

9

Ut si diceret illi qui nellet iniuriari caveas tibi vel
non facias & ille abstinet ar. ad hoc ex eo. dilecto li. vi.
Idem in. sentit Jo. de lig. s. e. ca. Quoties. Immo non recitat
utramque opinionem & dicit quod si aliquis liberaret nomine
meo & ex negligentia non prohibem sine dolo incidere in
canonem cum necesse sit dolus. secus si ex proposito non prohi
bet. Jo. an. novel. in d. c. Quoties. dicit quod vincit ab et host.
finaliter tenet quod sive quis habeat liberantem in pote
te sive non, sive ille liberet nomine illius sive non incidit
in canonem qui potest prohibere & non prohibet dum in dumtaxat
alias. & addit unum multum notabile dicens. In hoc enim
vel alium canonem nullus incidit sine dolo. ar. ff. de
adult. l. pe. ff. de sicar. l. i. Idem Jo. lig. Q Spuens in
faciem clerici est excommunicatus secundum host. et ledens eum pede
vel alia parte corporis. Sili. s. animo iniuriandi quantum ad
utrumque. Idem si effundat aquam super eum. Q Detines
clericum per veste vel frenum equi ne clericus liber transeat
tamen Innocentius quod sit excommunicatus. de co. c. nup. movetur quia violatur
persona tamen mediantibus rebus adherentibus persone Q Idem
de auferentibus res de manibus clerici & si auferat forte
dominus vel possessor si commodaverat clerico usque ad certum tempus &
huiusmodi. quia ante finitum usum non debet tolli. Q Occidens equum
cum insidet clericus vel lacerans vestes quas habet indutas
dicunt quidam quod sit excommunicatus si hoc fiat in iniuriam clerici. Nam iniur
iniuria fieri persone que fit vestibus quibus induta est
& equo cui sedet. secus si vestes fuerint separate ab eo et equus.
alle. c. contingit. de sen. ex. hanc sententiam credo veram licet aliquis contrarium
dicat. nam licet canon sit penalis propter quod in casu restringendum
non amplificandum. est tamen favorabile attento ordine clericorum

cu indulget̃ & ideo ampliandũ ex̃ de re. iur. odia. lo.
de li. ¶ Furante corrigiã qua cinctus est clicus ul' uestes
quibȝ ẽ indutus eo dormiente di. ĩnoc' cũ nõ esse ex̃tu
q2 nulla infert uiolatiã p' q nõ sentit ĩ hoc casu ca-
dere 9trariuȝ / & credo quod sit de mte canonis q
qualitcũqȝ quis tangat psonã clici ĩiuriose et incidat
in canonẽ. ut nõ. arch. in d. canone lo. de li. ¶ Fugiẽs
inimicos et ut facilius euaderet eiciens clicũ de equo
et ipȝ ascendens ut fugiat an sit ex̃catus. pro & 9t.
potest argui. Credo potius tenenduȝ ipȝ ex̃co.tũ nã
hic est iniectio et uiolentia n' iure fit. g. ĩsurgit u
ba canonis & mens. nec ob. q licitũ sit sibi defen
dere se. hoc uerũ sine lesione tercij. ¶ Putare tñ ĩ
ĩpositione pnẽ ponderanduȝ qualitatẽ nũtatis
an ineuitabilis q2 alr' euadere nõ poterat / an 9
moditatis. ut nõ. cle. de homi. lo. de li. hanc opi. tȝ
bar. bri. & tanc. ¶ Sȝ pe. de cens. ca. tȝ 9ũȝ. &
int' ceteras rationes hanc inducit que nõnda ẽ &
in alijs casibus. d' eni nõ c̃do aliquẽ sapientẽ dictũ
tale peccare mortali. g. nec habebit dicẽ illuȝ esse
ex̃catum. nã cũ ex̃o sit eterne mortis dãna. ut xi. q. 3.
nemo nõ infligit̃ nisi pro mor.li ¶ Cõpellẽte clicũ
ut exeat de fundo p metuȝ ut sibi aliqd det ul' ut
ipẽ postea ingrediat̃ fundũ. di. ĩno. nõ ẽẽ ex̃catũ
q2 nõ fit manus iniectio ĩ clicũ n' ĩ res adhẽntes ei
qd' c̃do uerũ si sit metus ũbalis secus si real' potiuȝ
psõ. & sine uiolentia psistã. lo. de li. De illo nõ q p
sequit̃ clicũ fugientẽ ut pcutiat & clic9 sic pcutioẽ
cadit & ledit̃ di. bb. q nõ c̃dit q icadat ĩ canone

seculi si ipse clericus fugiens qui coactus precipitat se taq̄
ut ad aliud periculuz se ingerat et euadat. quia tunc
incidit. ¶ Quidam casus in quibus iniciens
manus uiolentas in p^a^s ecc^ias^ non est excõ^tus^.
¶ Quarto nõnd ē q̄ in quibusdā casibus percutes
clericos uel religiosos non incidit in canone. Et hoc ro
quia nō fit suadente dia^lo^ ut di^t^. tex. decreti / uel q2
nō ē manus uiolenta. ¶ Et huiusmodi casus sunt. Primus
est cū quis percutit clericū incedentē in habitu laicali
quē ignorat clericū ut ca^o^ si uō. 2°. eo. ti. et f^m^ I
noc. et Io. an. et si occidet nō incidet in canone. q2
ad hoc requiritur dolus ut quis incurrat. Na probab
igno^a^ excusat. Si autē percutiens uidit tonsuram
et tū non credit ipm clericum incidit ut nō. glo. i p
dicto. c. et h nez ē n probabilis ignoⁿ. excusat. et exur
gat ex more patriē qui dz attendi. Nam alicubi laici
tpr̄ caloris deferunt tonsurā. Si a quis intendens
percutē clericū percutiat laicuz. glo. in ca^o^. si uō tenet
q̄ incidat. cōtra^m^ uer. Nā nō dz iudicari f^m^ quod
quis facere intendit sed f^m^ quod fit. et hanc ptē
credo uerā. Sz si intendens percutē ticiū laicuz er
rans in pª percussit gayū clericū. alanus di^t^. q̄ nō
incidit quia iniuriari sibi nolu^t^. ff. de fur. l. si. Tancre.
tz. cōtrariz p tex. c. si uō. Credo opi. tancre. uiore mo
ueor quia ut uenditet sibi pena canonis dz p̄cedē
psuasio diabo^ca^. q̄ hic nō precessit cōt. clericū. Io. de lig.
¶ 2us. ē cū quis percutit clericū incedentē in habi
tu laicali monituz nō correptuz ut in ca^o^. In audi^a^.
e. ti. Io. de li. ¶ 3°. ē clericū gentē adimistracōz rerum secularium

Ut in c°. sacerdotes. ne cle. vel mo. quod quidam indistincte sen-
tiunt quod non est verum: sed requiritur prius monitio
ut in c°. in audientia. sic tenet Jo. innoc. et hosti. et hoc
verum nisi episcopus in sinodo mandasset sub pena privillegii
clericalis i°. quia tunc habet locum sine monitionis. fo. de lig.
¶ 4us in eo qui ioculose iniicit manus in clericum.
ut in c°. i°. e. ti. debet tamen ponderari qualitas loci. Ro
fallendi est quia in pena canonis requiritur persuasio
diabolica. quam includit iocus ipsius qualitate ponderata.
ar°. notorie. ca°. i. de presumptionibus. fo. de lig. ¶ 5us. in ma-
gistro qui causa discipline percutit scolarem. ca°. i°. e. ti°.
debet tamen ponderari modus percussionis. quia levius permittitur
magistro. ut in c°. cum voluntatis e. ti°. et dicit Jo. quod si
magister cum ira percutiat ex quo causa correptionis non facit non
incidit in canone. ¶ Addit etiam quod si principalis ma-
gister prohibet submagistro vel alii cui committit aliquos
pueros docendos quod non percutiat & tamen percutit eos
existentes clericos sed causa discipline credit quod sic pro-
hibitus percutiens non incidat in canonem. quia per huius-
modi prohibitionem non potest ei auferre beneficium iuris.
quod est corrigere posse quos quis docet. ¶ 6us.
in repugnante clerico ipsum impulsante cum modera-
mine inculpate tutelle ut c°. si vero. e. ti. Ro falle-
ndi est. quia est inditum se defendere iure naturali ¶ Et
si quis a clerico ludente secum graviter percussus & propter
hoc motus sine deliberatione repercutit eum graviter
in continenti iratus animo vindicandi non facturus si habuisset de-
liberasset. dicit hostiensis G. quod non potest dici sine deliberatione fecisse
sed ex quo libidine vindicte fecit. unde incidit in canone.

Si aute ess; tanta surreptio q nc se vindicat nc iniu
riam intenderet/non incidit pe. de cens. et. Ide dicut
quida quibus magis assentit. Jnno. sup. d. c. cu qs uolat
ul ledit clericum ob tutione pris ul mris ul yxoris
ul filie ul familie sue ul & exneoz qz s et talis non
e excatus Nam & socij iniuria ppulsanda e. 24. q. 3.
non infentia. et c. fortitudo. Alij dicunt quod est
uerum de offensione illaruz psonaz tm p quas sic
iniuria nobis intelli. sicut sunt yxor filij & fri & hg.
Jnno. dit q etiam si quis occidet clericum defendendo
alium ne s clericus illum occidet no incidet in canone
sz ess; irregularis. pro defensione aute suaz rez
occidendo non euitaret excatione. et dit Jo. in nouel.
sr. deo. c. Si uo q si clericus percussit laicum no intendes
plus percutere et hoc constat laico non dz percutere cle
ricuz. Si uo clericus uenit ad percutiendu ul de hoc la
cus probabilr dubitet tunc licz laico percutere clericuz
ad iminente uiolentia repellenda. dit et Jo. de lig.
in tractatu de bello pti ri q si laicus pro rebus sins
defendendis iniciat manuz in clericum si als no pot
uim ui repellere & h facit cum moderamine incul
pate tutelle q credit non esse excatuz. allat Jnno. h di
cens. in c. de resti. spo. Non. n. ibi est manus uiolenta
ut dit canon. si quis suadende sz uiolentie repulsoria.
Idem dit esse si iniciat manuz in clericuz sicut uiolenta
repulsando pro rebus proximi. s q talis no sit exca
tus. Nam licituz est obuiare errori n obuia pot
als ꝯsentir ur. di. 83. error. ¶ 7. in respecte clerici
in adultio ul stupro cu; yxore mee ul sorore l filia

vt in c° Si no p° cum ea & que putat^r uxor & no
est idem dicendum & h tz vinc. gof. in dicto ca° no
mine et uxoris intell^r sponsa de p̄nti ut tz glo. noie
no matris utrumqꝫ intelligant^r omnes ascendentes &
nomine filie descendentes. tenet glo. quod non
h casu. quia non dꝫ extendi lnc. host. dic^t h tuaꝫ
jo. de lig. & h s^m vv. non soluz ad coitum est
restringendum. ꝫ ad amplexus & deosculationes
et qū ceius pparat se ad opus carnis si tn̄ no est
loco suspecto ꝫ in pu^co hoc faciat sicut fit qn̄qꝫ
ludendo tunc uberans huiusmodi incidet in cano
nem. Item cuz p̄sona apta et propinqua nego° ostat
a clico turpitudine coitus sibi ante expletum stati
ce cum predictis. vberans huiusmo^i no incideret
si hoc faceret incontinenti anteqꝫ diuitat ad alia.
Nam postea uberans incideret. et intellige de atti
nentibus predictis. ¶ Item si clicus tangat muli
erem inuitam pp turpitudine si illa se defendens
cu moderamine inculpate tutelle & cuz prouties no
incidit in canone s^m vv. s°. in eo qui autoritate
sue prelationis ul mandato prelati inicit manus
in clericum. e ti. c. ex tenore & c. vniuersitatis. &
intelligas in prelato corrigente no tn̄ ma^m excedete
alis foret locus appulin & puniret^r excedens. leuis
n. correptio e pmissa. Si ante prelatus mandat cli
cum uberari ul ad tortura pom p laicuz ipse est
excomunicatus. ut in c° vniuersitatis. & h insi talis clicus
icorrigi^bilis p clicos. Sz s^m pe. de peru°. siue clicus
sit corrigibilis siue no bn̄ pot capi p laicum de man^to.

ſiu prelati ſite dit. archid. di. 44. quod non e tutu
nc. honeſtum mo^m liberari pruſuz. ¶ 9°. in ſem
oribus etc. qui pueros corrigere poſſunt. c^o. cu no^tis
c. ti. ſ; inter modum no excedendo. ¶ 10°. in dnis
corrigentibus. ex. c. cu3 no^tis. ibi n. dit. glo. q dns
domus pot corrigere clicos inferioꝝ ordinu ſine pe
na excationis. Quilib3 eni familia ſua corrigere
p3. 23. q. 4. duo iſta. ¶ 11. in propinquis. ex. c. cu
no^tis. Ubi dit. glo. q non ſolu3 pr. ſ; etia propinq
domeſticos ſuos corrigere debent. C. de emenda p
pinquoꝝ. l. 1. ¶ 12. in patribus corrigentibus filios
hoc intelli^r dum modo non ſint ſtituti in ſacris.
Nam ſacer ordo liberat a patria poteſtate. et etiam
filii quo ad manuu inectione. 94. di. ex antiqs
et c. frequens. ſi aute tales pſone excedant modu
t3 glo. q non ſint exco^ti in ca^o no^tis inouet^r. quia
canon exigit dolu3 ſine quo uiolentia no ſmittit^r.
ſ; he manus ſunt caritatiue. l3 mo^o excedat^r. ego
non cdo glo uera. Nam limitata correptio pmiſ
ſa e patribus erga filios. et dnis erga ſuos et pre
latis erga ſubditos p ſup. alle. exceſſus igitur
induceret pena. Jo. de lig. pe de peru^o tenet q et
in ſacris exntem pr poteſt ubare cauſa correptio
nis. prima opinio tutior. 2^a. rationabilior ut ſ
poſſint parentes ubare etia in ſacris cauſa correptio
nis. qm t3 pau. et cla. ¶ 13° in eo qui inicit ma
nus in clicu3 depoſitu3 traditu3 curie ſeculari. de iudi.
ca^o cu3 non ab home. hic punct9 ſ. e tertius. ¶ 14°.
i eo q inicit manu in clicu3 ſe ad uita ſpua clicatu dante

Ut cum bigamiā ɔtrahit distinc. 84. Quisquis. Et
nō. quod bigam᷒ exutus ē omni priuilegio clericali ut
de biga. li°. 6°. ca°. 1°. ibi tn̄ in glo. di. Jo. an. q est uerū
de his qui sic in minoribꝫ ɔtraxerunt. s. cum duabus
uł cū corrupta. secus si in sacris. quia tunc nō pdit
priuilegium clericale. idem archi. W. Gar. Jo. mo. Jte
intrans religionē bigam᷒ gaudet tali priuilegio
s'm Jo. an. in q. incuriali. 19ª. nō. s'm Ricar. ord.
minoꝝ. sr. 4°. di. 18. q non incurrit maior ex°.
qn̄ aliquis non ex deliberatione sed causa sui clericum
leuit impellit quamuis sit turbatus. Mortale enim pctm
non ɔmittit. nisi ex deliberatione uł post tps hu-
mane fragilitatis sufficiens ad deliberandum cum
factum est tale q homo nō obstante humana infirmitate
tenet de necessitate ut p deliberationē ab illo opere
illicito retrahat. nullus autē excōicatur a iure nisi
pp peccatum mortale. cum enim iura percipiant q con-
ditio iuris nō uoluerit ut ex°. a iure incurretur
nisi pp peccatum mortale. Nō. sexdecim
Casus in quibꝫ excōicatus pp iniectionē manuū
uiolentam in psonas ecclesiasticas potest absolui citra
Quinto principali. nōndum est q papam
in quibꝫdam casibus et si incidat quis in canone
pp iniectionē manuū uiolent in predictos potest
tn̄ absolui citra sedem aplicam. Et primo de
de periculo mortis. Ubi nō. q intelligitur tale piculū nō
solum pp infirmitatē sꝫ etiam si sit in quocumque periculo
uicino morti. p°. si timeat hostē uł pdonē uł crudeli-
tatem potentis. uł nauigaturus sit uł p loca insidiosa

tranſiturus. ff. de do. cā mor. l. 3 & 4. Idem hoſti &
addit q̄ idē eſt ſi obſeſſus ſit uel obſideat ubi iaciunt̄a
machīe uł baliſte. eſt tñ inuingēdū ei quod ſi euaſit
ſe pñtet ſedi apoſtolice uł ei qui poſſit eum abſoluere ma-
datum eius ſup̄ h̄ recepturus. ex. de ſen ex. a nobis.
& idem in caſibus ſequentibus remoto ſ. impedimēto
pret̄q̄ in puero. ut ex. de ſen. ex. de cetō infi. et c.
ea noſcit̄. infi. & ſi ceſſante impedimēto nō ſe pñtauit
incidit in eandē ſnām excōicationis. ex. de ſen. ex.
eos. li. 6°. ¶ 2°. eſt cum quis habet inimicicias ca-
pitales uł alias iuſtas excuſationes pp̄ quod nō pot
ſe ſedi aplice pñtare. ex. de ſen. ex. de cetero. De iſta
excuſatione ſtabit̄ arbitrio boni uiri. ff. de v̄. ob.
l. continu⁹. §. cum ita. ex. de no. c. Q. ſup̄ hys. ¶
3°. in hoſtiarys. qui pretextu offitȳ clericum nō gra-
uit̄ leſit. ex. de ſen. ex. ſi uō. Et nō. q̄ ſi talis non
caſu fortuito ſ3 ex deliberatione pcuſſiſſ3 clericū gra-
uit̄ a papa d3 abſolui. ex. de ſen. ex. c. Si uō. Idem de
officiali. ¶ 4°. in officiali qui arcendo turbas nō
ex propoſito ſ3 non ſine culpa aliqua clericū pcuſſit.
Vt in dicto. c. ſi uō. q̄ ſi clericus armatus uenit ad bel-
bellum & facit inſultum & in ſtra que uenit ipm̄ ca-
pit ſm̄ inno. ſi ſcient̄ hoc facit excōicato ē ſ3 ad papā
nō mittit̄. Si tñ hoc faciat ad defenſionē nō ē excōicat⁹.
dum tñ ceſſante cauſa defenſionis ipm̄ libē abire p̄-
mittit. ut hoſt. d̄t. Si etiam officialis pu⁹. talē capiat
auctē ppria quia aliť nō potuit ɔpeſcē ab iniuria alti⁹
nō eſt excōicat⁹. tn̄o inet̄. 23. q. 3. fortitudo & c. ſe-
quentibus. & hoc dico ſi prelatus non ē q̄ h̄ faciat

et ipse cum prelato quam citius potest restituat. ex. de
sen. ex. ut fame & laici. et no. glo. pe. de penit. di.
dicto. c. ut fame quod non solum iudici seculari lici
tum est capere clericum delinquentem ne fugiat sed
ut puniet epo sed & leso cui quam alii secundum innoc. qui
etiam dicit quod si laicus habet clericum servientem
que habet suspectum de furto quod potest illum cape
& detinere // ¶ 5us. si sit mulier nec distinguitur
dz utrum fortis uel debilis & no. secundum uv. quod in po
testate est epi mittere uel non. quia non distinguitur
contra cas inter atrocem iniuriam // ¶ 6us. si sit senex
et valitudinarius. ¶ 7us. si sit membris destitutus
ita s. quod ad sedem apostolicam accedere non possit. Tres
casus proxime dicti habentur ex. de sen. ex. Mulieres
& c. ea noscitur & c. quamuis. ¶ 8us. de infirmo qui
s. perpetuum habet infirmitatis impedimentum uel etiam
temporale si timetur quod accelleretur mors. ex. de
sen. ex. quod de his. ¶ 9us. in paupere qui non ue
dicare ut dicto c. quod de his. ¶ 10us. si regularis
liberat regularem. ex. de sen. ex. monachi et c. cum illorum
& etiam si percusserit secularem ut de sen. ex. religioso
li. vi. ¶ 11us. in his qui non sunt sui iuris. sicut
filii familie & servi ex. de sen. ex. mulieres. de fi
liofa. & servo. no. quod intelligendum est quod non de
mitti quando hoc esset in preiudicium patris uel domi
nisi fuisset causa enormis excessus quod propter uitan
dum scandalum ad sedem apostolicam essent mittendi.
ex. de sen. ex. relatum. & intelligendum est de servis con
ditionis seu servilis conditionis non de famulis servientibus.

sed de filiisfam. intellig. immo si sunt impuberes
alias si sunt adulti licet sint in patria potestate mittendi
sunt ad curiam quia in hoc sui iuris sunt. quin possunt ire
quo volunt. ¶ 12º. in impubere. extra. de sen. ex. c.
1º. et sed etiam si post pubertatem sed postulat se absolui.
Et nota quod si non sunt doli capaces non inciderunt sed si
sunt doli capaces tunc incidunt si animo iniuriandi aut
iudicandi percutiunt. sed postquam pervenerint ad etatem
ut 14. ut 16. anno. si adhuc tales sunt quod sine
periculo ad sedem apostolicam ire non possunt propter imbecillitatem
corporis vel defectum discretionis ab episcopo possunt ab-
solui recepto iuramento quod impedimento sublata se presentabunt
ut nota. de sen. ex. c. si. dicit. pe. de pa. in 2º. summa quod
pueri et mulieres qui probabiliter ignorant iura po-
sitiva percutientes clericum scientes esse clericum et
nescientes penas canonis non sunt ire debentes. non
enim peccant quia nesciunt canonem Si quis sua-
dente etc. Nihilominus quia contra legem nature faciunt
cum pena legis non incurrunt et pena l. positive
quamvis excusabiliter ignorant. ¶ 13º. de clericis
qui communiter vivunt et sub uno tecto dormiunt et
in eadem domo vescuntur. extra. de vi. et ho. cle. Quin
quod communiter exponitur quando simul vivunt in aliquo
collegio 14º. in monialibus extra. de sen. ex. in
monialibus. ¶ 15º. in hospitalariis sancti Io. beati
hierosolimitani extra. de sen. ex. canonica. ¶ Ultimus casus
est de inferentibus clericis leve iniuria. extra. eo. per-
venit. et licet quidam dixerunt contra sed optinere
privilegium non ius commune. dicit Io. an. in novella

ſup deo. c. q̄ ꝯſuetudo que eſt optima legum interpres
interpretat̄ quod iuſ toē ꝯtineat et q̄ epi in leuib;
poſſint abſoluere & h̄ credo. Et ad ꝯtrariorum
ſolutionē diſtingo int̄ leuē mediocrē & grauem
ſiue mediocrē enormē offenſam ut in leui oms
indifferent̄ abſoluant. In medioc̄ ētaſ pſonas pri
uilegiataſ ut hoſtiarioſ officiales ſuoſ clicos ꝯit
iuuentes & profeſſoſ in enormib; nulloſ niſi in
caſibus in quib; papa non poteſt adire. hec Jo.
an. Idem Jo. de lig. & de enormi iniuria. explicat
Jo. an. in ca° cum illorum. e. ti°. dicens. Enormis eſt
ſi effodiat oclos. ſi mutilet̄. ſi in theatro uł in foro
uł in conſpectu iudicis pcutiat̄. Multo fortius ſi in
Cimiterio uł dormitorio ubēt̄. ſi quocumq; meb°
mutilet̄. Si ad effuſionē ſanguinis grauē ex
graui ictu prouenientē pueniat. ſi in epm abbatē
uł clicum ſecularē ꝑ religioſum manus iniciatur
ſi ex manus iniectione ſcandaluz oriat̄. Item ſi i
priorem ſiue abbatis locuz tenentē manus iniecit.
& dic̄. hoſti. Idem intelligendū quotiens inferior &
ſubditus infio in ſupiorē manus inijcit & ꝑ hoc ut
ſolui queſtio de monacho qui abſtē abbatē pcuſſit
iniuriuz quē abbas dimiſit in clauſt°. aliuz tn̄ clau
ſtralem. hec ibi. pe. autē de pu°. ſup dicto. c. pdcā
ponit & ſpalr hoc q̄ ſi abbas ſe abſentando loco ſui
dimittat aliquē iniuriam inferens in euz manū re
putat̄ enormē iniuria ꝯmiſiſſe ut abſolui nō poſſet
niſi ſede apo°ca & in directorio iur̄. dr̄ q̄ pdicatores
& minores in huiuſmo° enormib; iniurijs ſeu pcuſſionib;

mediocres

incidentes in rigore suorum privilegiorum non possunt absol
vi a superioribus ordinis sui. Et in c. li. dicit quod idem est enormis
iniuria quandocumque inferior suum superiorem manu violaverit. Sed
Jo. de lig. super decr. c. cum illorum dicit quod cum religiosus percutit
clericum secularem hodie potest absolvi per episcopum in casu quo posset
absolvere alium clericum. e. ti. c. Religiosi li. vi. dummodo
percussura est levis. Host. dicit quod iudicium de levi iniuria
vel enormi est totum episcopi arbitrio remittendum. allegat
extra vag. Plerique. Et addit. Caveat tamen sibi de arbitrio temperato.
Qui ergo per episcopos non possunt absolvi vel suos prelatos sedi
apostolice reservantur. ¶ Sed utrum legati de latere vi legationis va
leant quoslibet prohibitos absolvere sunt variae opiniones. Vide
in spe. tamen quod non possunt absolvere pro atroci. Et intelligit a
trocem homicidium vel mutilationem membri non simplicem
sanguinis effusionem et cum ossium effractione. de ho
mi. c. quod translatum. de offi. le. Abbas tamen quod quoslibet et pro
qualibet effusione ut in ca. ad eminentiam et c. canonis
statuta e. ti. Jo. an. et Jo. de lig. dicit quod hec opinio videtur vera
si ponderentur textus constitutionum qui loquuntur generaliter et de his que
concessit legatis. Et sic ut beneficium latissime interpretandum
ut l. Si b[enefici]o [?] ff. de consti. princ. Et que hec favorabilis est ab his
et sic non restringenda. Stat ergo regula quod solum per summum pon
tificem vel legatum de latere absolvantur tales. Qui legati
de latere pape missi et si sint extra terminos sue lega
tionis dummodo sint in via tales possunt absolvere et si tales
extra terminos aliunde veniant. extra de sen. ex. ca. ex tenore. Sed legati
qui non mittuntur de latere pape dum sunt extra terminos sue lega
tionis neque tales absolvere possunt. Sed dum sunt intra terminos provin
tie sibi commisse possunt absolvere tamen existentes de provincia sed extra

non aliunde venientes. et s(ecundu)m Jo. an. dicu(n)tur legati
de latere solum cardinales alii (enim) quamq(ue) missi
sint non dicunt(ur) de latere. ¶ Maiores (et) etia(m) peniten-
tiarii i(n) curia ac minores possu(n)t absolue(re) de enormi lesione
facta in p(er)sonis clericor(um) (et) si mutilassent vel occidissent
du(m) m(od)o no(n) p(re)latos occiderint vel mutilarint. possu(n)t a(utem) h(oc)
si sint potentes ipsi qui dent absolu(tionem) et (con)st(ituti)o p(re)sul habito (et)
consensu cu(m) cardinali s(cilicet) summo penitentiario (et) multo magis
pot(est) h(oc) ip(s)e summus penitentiarius. non t(ame)n occisores vel mu-
tilatores prelator(um) pot(est) absolue(re) sine consensu p(a)p(e). sic
reperi in libello casuum ip(s)or(um) penitentiarior(um). Et h(oc) dico
q(u)antu(m) ad istos (pe)nitentiarios. ¶ Contra insecutores
cardinalium. p(a)p(e) reservatur absolutio.

SI Quis deinceps i(n) h(uius)mo(d)i sacrilegii g(e)n(u)s irrepserit
q(uod) s(an)c(t)e ecc(lesi)e romane cardinales hostiliter fu(er)it
insequutus vel percusserit aut ceperit vel s(ocius) eius fuit fact(u)s
a(u)t fi(eri) mandavit vel factu(m) huius ratum h(abuit) a(ut) (con)siliu(m) dedit
vel favore(m) a(ut) postea receptavit vel defensavit scie(n)ter
eundem sicut criminis lese maiestatis reus p(er)petuo sit i(n)-
famis. et i(nfra) ex insequutione predicta sicut ex iniec-
tione manuu(m) violenta ip(s)o facto sententia(m) excō(mmunica)tionis
quis incurrat tam ip(s)e insequutor q(uam) alii sup(ra)d(i)c(t)i tanti
mali participes n(on) ab alio q(uam) romano pontifice possint
beneficiu(m) absolutio(n)is obtine(re) n(is)i in articulo mortis. boni(facius) (octavus)
de pe. felici. li(bro) vi(o). Et i(nfra) si princeps senator consul po-
testas vel aliq(ui)s d(omi)n(u)s sive rector (con)t(ra) p(re)sumpto(re)s p(re)dictos p(ro) ti-
tulis (con)stitutionis tenore non fecit obs(er)vari. tu(n)c ipse q(uo)q(ue) offi(ci)ales
eius i(n)fra mensem postq(uam) ad noti(tia)m eor(um) res venerit eo ip(s)o
sententiam excō(mmunica)tionis incurrat. bonif(acius). ut sup(ra) insecutus.

De persecutione et captione non erat dubium sed de persecutione hoc specialiter statuitur. habet pena. Jo. hostili. i. sicut hostis et inimicus capitalis vel publice et manifeste
sic etiam summa. ii. q. 3. quicumque. archid. persequitur hoc
intelligo de illo qui non iuste facit sed pro se non defen
dendo. tunc enim cessaret pena. quia unum in repelle
licet cuilibet Jo. an. cepit Capere hoc intelligo cum
effectu. Unde si non capiatur sed fiat ei insultus ad
domum ut ei fiat iniuria / vel obsident eum in domo
vel in castro vel etiam claudant eum in do non ut ibi
eum custodiant sed ut inferant ei verecundia non
credo tunc habere locum quod hic dicitur secundum illud quod
no. Jnno. sicut ca. nup de sen. exco. Ratum habuit
hoc intelligo cum eius contemplatione vel nomine
sit factum. ut. i. de re. iur. Ratum. Jo. an. et tales
hanc summam excommunicationis non incurrunt ut dicitur in tex. ipsius
constitutionis. Receptaverit. pari enim pena sunt puniendi
receptatores sine quibus diu latere non possunt
delinquentes ff. de recep. l. i. nisi essent consanguinei
vel affines ff. e. l. 2. Jo. an. Nota quod sic delinque
tes incurrunt et alias penas multas temporales
et non solum ipsi sed et filii et nepotes eorum / quas potes
videre in tex. dicit tamen Jnnoc. quod quantum ad infami
am et bonorum confiscatione effectuale et pena corpo
rale infligendum necessaria est summa saltim generalis ut scilicet
pronuntietur eum criminosum esse crimine lese maie
statis. alias quamvis dominium bonorum suorum ipso iure vel
ipso facto et privilegia amittat ex die commissi criminis
non tamen ei auferentur nec fiet executio ablationis

bonorum vel altius pene inflicte post sententiam saltem generalem.
postquam res ad noticiam devenerit. potest hoc intelligi tripliciter
Vno modo quasi sic velit dicere quod si aliquis accusator
existat debeat instantia huius cause criminalis ex quo
fuit contestata .i. spatium mensis per sententiam terminari & ex
sequutioni mandari. alioquin isti incurrunt penas
hic inflictas. ¶ 2º modo potest intelligi quod dicitur de no
ticia ut quia absque accusatore aliquo denuntiavit
sibi quod tale facinus perpetratum fuit. & hoc sive aliquis
de officialibus suis hoc mandavit ipsi iudici sive qui
cumque alius communis privatus. debuit ergo iudex sta
tim ut audivit tali nuntiatione recepta procedere
ad inquisitionem et testium receptionem ex inicina
in qua tale facinus dicebatur perpetratum quos te
stes indicabit sibi denuntians et si non omnes tunc ali
quos. Et si iudex neglexerit quod non inquisierit
et veritatem non investigaverit et sententiam condempnatoriam
tulerit & executus eam fuit a tempore nuntiationis
predicte sibi facte mensis lapsus fuit. ita quod omnia
predicta expedita non fuerint. isti pene subiciatur
hic inserte tam ipse quam eius officiales. hoc tamen sane intellige
Nam quando res ignoratur dicitur plenius ad noticiam
iudicis devenire et tunc divina & humana lex
resolvatur & secundum quod ibi constitutum est remota accep
tione personarum diffinitiva sententia proferatur xi. q. 3.
summopere. ¶ 3º modo potest intelligi quod hic dicitur per
noticiam per famam & iste mensis incipiat currere
ex die ex qua ista fama auribus iudicis innotuit
quamvis non sit. tunc n. statim debet iudex procedere

ex officio ſuo ad inquiſitionē archi. et ibi ponit pleſ
obſtantias ad predicta et eas ſoluit & multa indicat.

¶ Contra bānientes epōs et ad hoc opam dantes
ppe reſuat^a abſolutio :

Si quis ſuadente dya^lo quamis inuirioſe
pontificem ul' temere percuſſerit ceperit ſeu
bānuerit ul' hoc mandauit fi' aut facta ab alyſ rata
habuit / uel ſocius ihil fuit fact^is aut ꝯſiliu ihil
dedit aut fauore ſeu ſcient' defenſauit eundē ihil
caſibus de predcis in quib^9 excōne ꝑ iam iud editos
canones non ſubiret ſit hui^9 nr̄e conſtitutionis au^te
anathātis inuictone percuſſus ac nō queat n̄i ꝑ ſumu
pontificem pret^q in mortis ar^lo abſolui. & infra.
Potās uō ꝯſiliary ballini. aduocati. rectores ꝯſules
& officiales ciuitatis qui in epm ſuū ꝯmiſſint aliquid
premiſſorū quocūqz noīe cenſeant^a in pmiſſis cul
pabiles ex n̄tes ſimilr' excois aq^a inſi ut pimitit^e ualeat
bn̄ficiuz abſolutionis obtinere ſint ſubiecti. //
Clemēs ex. de peni. ſi quis. in cle. diabolo. Q ſi nō
fieret ſuaſione dya^li pū. ignorant' nō eſſz locus peni
inſcriptis de ſen. ex. ſi uō. Paulus. Quis potifice.
Illos q^o qui renūciauerūt loco nō ordini ui^r. includē
quo ad excōez incurrenda. Electos uō nondū ꝯſecra
tos q pontifices & epī nō ſt' nō ui^r includē Jo. an. idez
paul^9 ꝯtra ad electos nō conſecratos. Temē. ille ig^r q
ꝑcutēt ſe defendendo nō ligat^r his peniſ. Jo. an. bām
uerit. No^o. q plus h̄t iſta decretalis ꝙ illa felic. eo. ti.
li^o 6° in eo q punit bānietem quod illa nō facit Jo. an.
et iſtud bānire ꝑcedit ꝯſue^ne ciuitatiz. Vnde piculu

quod imminet bānitis ē diuisum s^m uarietatē bā
nor. Quibusdam n si capiant^r. imminet mortis pick
quibus^d solōmo pecu^r. et quidā ponūt ipime offe
di paulus. Mandauit. hic ur soluz mandatuz puníre
etiā si mandatuz sequat^r effectuz sz satis dux ē h tenē
io expom possz lrā s ut pcussiones captiones ul bāna
sint facta ut sic requirat^r factuz pfectū Pau. sōe. Jo.
Ratu oz g^o q hec facta fuerint ipius pcemplōne. al's
ratuz hr̄e nō possz. de re. iudi. Ratuz li^o 6°. Jo. an. sōe
pau. & archi. in c^o felicis eo ti. li^o 6° in quodā simili.
Socius. hic puto stricte sum sociū pro agente qui ali
quid coopat^r ad actuz pcussionis captionis ul banni.
Et licz in delinquendo sint quandoqz plures socii q^o
nullus est princi^{lior} et tales includunt^r sub agentibus
de qbz pmisit quandoqz. tn̄ un^s ē prin^{li}. s alt^r coop
ans. & hic sumit^r hic socius qd pz qz de faci^{te} pmi
serat. Jo. an. Consiliū fraudulentuz. nō nuduz & di
nulluz qd nihil addicit ad peccanduz ut nō. de sen.
exco. nup in glo. Consiliuz a^r pstat^r suadendo roga
do et impellendo instruendo ul utilitatē inde sequi
turā ostendendo. ut nō. hosti. de homi. c. Ad audientiā.
De nudo nō csilio hic nō prouidet^r pau. fauore. Ja^d.
ē q simp^x fauor q^i nil addicit ad peccandū de tali nō
ur hoc intelli^d. Et qz lrā h di^t nihil l pcussione cap
tione ul bāno pz q fauens huic delinquenti post de
lictū pt^r defensore de quo sequit^r nō incurrat hoc
penā. Sz in mā hereticoz lati^o recipiūt^r fautores
ut hetis. c. Jo. an. Defensauit. puto et q defensore
post maleficiuz puníre intendit. Est g^o qdā defensor

·i· autorizator delicti · & talis grauius puni(tur) q(uam) ages
xi· q· 3· Qui consentit · Est et alius defensor q(ui) etia(m) post
delictu(m) defendit · p(er) impedi(mentum) ne delinquens ad man(us)
iudicis veniat examinandus vel puniendus · 27· q· i·
Si custos · vel impe(dien)do ne fiat executio · hunc & inte(n)-
dit includere et probat(ur) e ti(tulo) Felic(iano) li(bro) 6° No(n) puto
q(uod) is qui tale(m) defenderet vel ledat(ur) a primato vel du(ci)
3° s(ed) illo offenso p(er) ep(iscop)o vel eius consanguineis vindi-
care volentibus includat(ur) hac pena de illo q(ui) defend(it)
in iudicio proc(ur)ando · Vide quod dixi post hosti(ensem)
de de· exco· cu(m) propo(s)suit · v(erbo) fautore · Paulus &
hoc prosequitur p(er) distinctione quia s(i) aut advocatus
vel procurator talis defendit iuste · quia s(i) putat
eu(m) inculpabile(m) iura pro eo allegando et ostendendo
eum innocente(m) et sic no(n) aliqua pena etia(m) si postea
appareat eu(m) culpabile(m) · Ratio est quia in talibus
iusta defensio (con)firmat(ur) de excep· cum int(er) aut sc(ien)-
ter (et) ca(usam) et (con)scia(m) defendit · et sic ligat(ur) hac pena de
here· (con)tra dictus talis · n· defensores appellant(ur) 16·
q· i· de p(re)sentu(m) pau· ¶ Exco(mmunicati)o (contra) omnes he(re)ticos
& pape r(e)s(er)vat(ur) absol(uti)o.

Quicu(m)q(ue) semel in heresim damnatam labit(ur) eius dan(n)a-
tione seipsu(m) involuit · Gelasius pp(a)· 24· q· i· c· i· ex
glo· summaria d(icit) q(uod) sive vetere(m) sive nova(m) sequit(ur)
heresim exco(mmunicatus) est lic(et) sit occultus · No(ta) q(uod) occulto
hic intellig(en)dus e(st) r(espect)u plurium et no(n) r(espect)u actus exterior(is).
Nam s(ecundu)m pe(trum) de pa(lude) in 4° pro solo actu interiori q(uo) ta(men)
solo homo est p(er)fectus hereticus non incurrit(ur) exco(mmunicati)o
s(ed) si aliquo actu exteriori manifestat delictu(m) suu(m) q(ui)-

q tuncumq occultu tunc incurrit. Universos qui de
sacris aliter sentire aut docere non metuunt quam sacro
sancta Ro. eccl. predicat et observat et generaliter quoslibet
quos eadem romana eccl. vel singuli epi per dioc. suas cum consilio
clericorum vel clerici ipsi sede vacante cum consilio si oportu
erit epor. vicinorum hereticos iudicaverint vinculo
perpetuo anathematis nodamus. lucius 3us c. Ad abolendam.
ex. de hret. dr in quadam glo. sup iudicaverint. i.
heresim iam damnatam et indubitatam incidisse. alias n. si de
articulis fidei dubium oriretur et dubium sit quod bene ut inte
dicere sola ro. eccl. habet determinare. 24. q. i. Quotiens.
et dr pe. de anch. Non epos cum consilio clicos clicorum pos
se de heresi cognoscere et punire quia epi ubi etiam de
fide agitur sunt ordinarii et de offo tenentur inquirere
i. eo. Excommunicamus. dubia tamen fide non poterunt decide
re sed reservande sunt pape. et quia causa heresis est ardua. patet quod in sententia
proferenda epus requiret consensum capli licet consensum non
expectet. de his que fi. a prela. Novit. hodie non pot
epus ferre sententiam in causa heresis sine inquisitore here
tice pravitatis. i. c. de i.a ¶ Nota quod privilegium excep
tionis non eximit exemptum quin sit ne diocesanum committe
re in heresis. pe. de anch. dubitatur an quicumque sed ubi
cumque contra articulos pertinaciter damnatos sit ex. et videtur quod sic et si
non sententia epi que non ligat nisi subditos nec extra territorium
saltem sententia huius decretalis ad abolend. que dicit vinculo perpetuo
anathematis obligamus omnes per singulos epos tamquam hereticos
sunt damnati. dd. quod epus non intendit contra articulos damnare sic he
reticos sed sicut dubios et periculos. tum quia multi catholici eos
tenent. tum quia non excommunicarunt sed denunciarunt excommunicatos

tum quia dogmatizantes sed et alii credentes essent excommunicati. tum quia ad solum papam pertinet determinare ultimate quid est hereticum et quid catholicum. Non ergo est excommunicatus auctore qui tenet illud quod una ecclesia particularis iudicat esse hereticum. sed quando firmiter adheret ei quod ecclesia universalis vel romana diffinivit esse hereticum ad quam pertinet hoc. quia quamdiu adheret homo fidei romane ecclesie quecumque alia ecclesia teneat oppositum numquam est hereticus. de summa trinitate c. damnamus in fine. quia illa non potest errare sed omnis alia sic. sicut tota ecclesia grecorum. Unde determinas contra tales articulos non incurrit sinam iuris. Si non queratur. Utrum sinam episcopi incurrat contra eius prohibitionem faciens certum est quod sic si vel est subditus in loco subdito. Et idem est si exempto etiam in loco exempto. et multo magis si non exemptus in loco exempto quia in talibus que sunt fidei non prodest exemptio. Si autem sit subditus in iure. vel subditus in loco extra territorium non incurrit. Si non exemptus in loco diocesis. aut est talis qui non sortitur. Et tunc si est de articulis per ecclesiam romanam damnatis tunc incidit. Si autem non est de illis non incidit. quia non peccat per inobedientiam. quia tunc non est subditus. Et nota quod ex contextu iuris non videtur quod absolutio ab excommunicatione propter heresim contracta papa sibi reservavit. ex argumento possumus quod ab episcopis possent absolvi per c. nuper de sententia excommunicationis. sed per processum pape qui fit annuatim in curia sibi reservat eorum absolutionem. ut patebit infra in ipso processu. Quot modis dicatur quis hereticus et quis proprie sit hereticus. et quot sint hereses iam dicte et quot modis puniatur. et qualiter et quando ad misericordiam recipiatur. Vide supra 2a parte. capitulo de heresi.

Excommunicatio contra credentes fautores & receptatores hereticorum.

Excommunicamus omnes hereti-
cos & fautores & receptatores et defensores
eorum. Honor. 3º. de sen. ex. Nouit. d^t pe. de pa. 4º. suma-
rie credentes hereticorum sunt qui licet nulli heresi expresse adhe-
reant credunt hereticos esse bonos homines & habere bo-
nam fidem sicut sunt apud nos simplices non habentes
explicita sicut quidam hereticalis captus cum uno he-
retico perfecto interrogatus dicebat. Volo mori in fide domini
Vidim. laus. sic enim uocabatur ille perfectus. ille erat
credens proprie. Defensores autem sunt qui personam de-
fendunt ut aduocati prestando patrocinium uel tabel-
liones faciendo instrumenta uel iuuantes in curia. Qui
autem non personam sed heresim defendit heresiarcha est. Re-
ceptatores uero sunt qui in domo uel terra sua eos re-
cipiunt semel uel pluries publice uel priuate. Fau-
tores sunt qui aliquando fauent eis mittendo
alimonia uel huiusmodi. alii uerbo ut docendo & dicendo
isti sunt boni homines iniuste agitur contra eos & in-
quisitores imponunt eis maligne confitta. Item omnes lo-
quando quis potestate fungitur in capitulo & alias non
fauent inquisitoribus sicut debent. omnes isti sunt
excommunicati ipso facto sic heretica quod intelligendum dum
tamen uicium suum aliquo actu prodant exterius publice uel
occulte. Item qui in potestate existens omittit facere quod
est licet non extirpat agat incurrit. quia ad idem iudicium
pertinet habitus & priuatio. h. ille di. 13. Quid expo-
nant dicta nomina uocabula scilicet credentes fautores receptatores
uide in c. sequenti. Contra recipientes hereticos fautores credentes &
receptatores eorum.

Quicumq; hereticos credentes receptatores vel
fautores eorum scienter presumpserit ecclesiastice tradere
ſepulture usq; ad ſatisfactionem ydoneam excomunicationis ſente(n)tie
ſe noverint ſubiacere nec absolutionis beneficium me
reantur niſi propriis manibus extumulent publice et
proiciant huiusmodi corpora dampnatorum et locus ille perpetuo
careat ſepultura. ex. de here. li. 6o. Quicumq;
laycus vel clericus cum lex dicat quicumq; et ita
nullum excipiat. Credentes illi dicuntur credentes
hereticorum qui ore proprio dicunt ſe credere erroribus
eorum. de pe. di. i. fieri potest et hoc indubitatum eſt
et probatione non indiget. Item qui adoraverint
et reverentiam ſuo modo adhibuerint vel ſolacium vel coram
ab hereticis acceperint vel ſimilia perpetrant que
ad ritum eorum pertinet credentes merito dici possunt. Item
qui ſermones eorum et predicationes audierunt ſi ſemel
tantum audierint et numquam amplius redierint non debent
credentes iudicari. Nec enim videntur approbasse quod
poſtea vitarent. arg. efficax ad hoc i. q. i. conſtat.
Item ſi qui eos viſitaverint aliquociens dederint vel
pertulerint vel ſimilia fecerint in quibus nil de ri
tu eorum ostenderint non credo quod poſſint crede
tes iudicari nam hoc fiunt quandoque inſcientia peccunie. Secus
ſi prius erant lapſi et poſtea iſta facerent in eo
accuſatus. Omnes tamen predictos quos dixi non debere
iudicari credentes ſuſpitione maxima non carere
et ideo poſſe eis indici purgationem canonicam iuxta
canonicas ſanctiones. Item qui libros hereticorum ſu
ſcipiunt ſi ſtatim eos deſtruxerint incendio vel

aliomodo tnerios iudicandos credo. q. q. i. ca.º i.º al3
si suspetti sunt et non destruunt e eis indicenda pur-
gatio canonica. Arch. receptatores. glo. archi. Illi dicu-
tales qui scienter recipiunt. et si no frequenter. ac. effica3
de penis. felic. li.º 6.º Nam ubi3 frequentatiuu in iure
pro simplici ubo ponitur. i. receptare pro recipe. hor
aute qui scienter receptant quida sunt i culpa quida non.
hic sane nondu3 ur q intra cimilia ius illu3 intellexe
esse receptatore qui latenter recipit et celat ut consuet
& manus iudicis euadat ut timuit. ff. de recep. l. i. De
fensores. glo. archi. si defendit quis errore ipm
danabilior e eo qui errat & no hereticus s3 heresiarca
dr 24. q. 3. Qui aliorum. Si no defendit psonas resi
stens iuribus ul po.ª ne in manibus iudicis ueniat puniendo
ul examinando. pot. 3. hiusmoi defensores procedere
ad excionem. et pro hius. defensione psumptione
poss3 ei indici purgao. aliena canonica. fautores. glo.
archi. Qui pu.ca potestate funguntur ut prelati et prici
pes. ex sola omissione possint dici fautores. p. si ab eca.
dénatos non fugant et puniunt sicut dent. 23. q. 3. q
pot. priuate uo psone in hoc casu si no capiunt. si pre
termitens non detinet fautores dici no pnt. Nam hoc
ptinet ad eos q potate funguntur. & h e uer3 n sint
priuate psone tales q iur.º se abstrinxerint. Si.n.
indicare iurauerint & celant no nego eos fautores
& si quis excusat hereticu3 no ex lingue lubrico nec
p ioc3 s3 in suenticlis ul int layros sicut multi sepe
dicentes isti no sunt tales quales dicuntur. n. negat ista
ul illa. ul forte quia aduocati sint aliq & defendendo eos

excusant eoꝝ processus p̄nt dici fautores ↄfirmat̄e habita p̄sonaꝝ loci & t̄pm. It̄ q̄ quis facto fauēat probatione non eget. p̄ in eo qui tali alimoꝰ procurat q̄ liberat q̄ ea p̄ que liberat̄ subministrat et si qua st̄ similia. Idem in eo qui precibꝰ lib̄at 14. q. 6. ca.º 6.º Sciend̄. q̄ si hoc nesciebat ipe laborans tumulare non ligatur hac pena quia facti ignorantia unumquemq̄ excusat ecc̄e. sepulture. uult dicere l̄ra ista q̄ talium cadauera non debent in cimiterio ecc̄e. tumulari n̄c alibi admodum x̄anoꝝ s̄z forās iactari ab ecc̄a sepultura in signum p̄petue dampnationis. Archi. propriis manibꝰ q̄ nō alie ins. Imponunt̄ predictis & alie pene quas potes uidere in tex. Exco.º ↄtra impedientes uł nō adiuuantes epos uł inquisitores in inquisitōe hereticoꝝ.

UT Inquisitionis negotium ↄtra hereticam prauitatem ad q̄ dī gl̄am et augmentum nris t̄pibꝰ spect̄. & c̄. In qua ↄstitutione sunt plures excōes. Primo omis potestas & dni temporales & rectores quibuscumq̄ dignitatis uł officii & noibꝰ censeant̄ & eoꝝ offi̇les uł balliui uł diocesanis uł epis uł inquisitoribꝰ heretice prauitatis non obediunt in h̄eticoꝝ uł ipoꝝ credentium uł defensoꝝ receptatoꝝ fautoꝝ inuestigatione captiōe et custodia diligenti cum ab eis fuerint requisiti st̄ excōti. 2.º omis predicti rectores si p̄dictas p̄sonas pestiferas nō duxerint uł duci fecerint sine mora postq̄ fuerint requisiti in potest̄. seu carcere epoꝝ seu inquitoꝝ uł ad locum alium de q̄º ipi uł aliq̄ ex ipis mandauint in eoꝝ dnoꝝ uł rectoꝝ districtu uł p̄ uiros catholicos a prefatis epis uł inquisitoribꝰ uł eoꝝdem aliquo deputatos sub arta

ac diligenti custodia teneant donec eorum negocium
per inditum eorum finiet sunt excommunicati ¶ 3° omnes pre
dicti rectores et eorum officiales et nuncij si de heresi ab episcopis
vel inquisitoribus dampnatos et eorum brachio relictos non
statim ceperint indilate animadversione debita puni
endos non obstante appellacione quibuscumque predictorum sunt ex
communicati ¶ 4° omnes supradicti rectores et officiales si cap
tos pro crimine heresis absque dictorum episcoporum seu inquisitorum
aut saltem alterius eorum licencia vel mandato a captione
vel carcere liberaverint sunt excommunicati ¶ 5° omnes supradicti
ipsorumque officiales si de crimine heresis cum mere sit
ecclesiasticum cognoverint quocumque modo vel iudicaverint
rint sunt excommunicati // 6° omnes supradicti si executionem
sibi pro huiusmodi crimine a diocesanis vel inquisito
ribus iniunctam prompte prout ad suum spectat
officium facere distulerint vel diocesanum seu inqui
sitoris inditum seu sententiam vel processum directe
vel indirecte impedire presumant sunt excommunicati // 7° omnes
supradicti qui scienter in predictis vel aliquo predic
torum contra inquisitionis officium dederint auxilium con
silium vel favorem sunt excommunicati ¶ 8° omnes predicti
si sententiam predictarum excommunicationum in quas incurrissent
animo per annum sustinuerint ex tunc velut heretici
condempnantur hec omnia in predicta constitutione que
incipit. Ut inquisitionis. extra. de hereticis libro 6° ut inquisi
tionis. Ubi heretici dicuntur admixti filii fidelibus
de hiis facienda est inquisitio ut a fidelibus discernantur
et iuncti corrigantur. Archidiaconus primum de dogmatibus. Quid si in
quisitor et ordinarius discordant in mandato quia

bnul mandat puniri p se condenatum alt mandat
relaxari p se absolutum sit ut supsedendum donec
consulat pp. sup s. ca. ex uno . Jo. an. / Exco. ot.
inquisitores male et ot. osciam tale offitii ot. quos
dam et p pe r solvat absolutio

INquisitores et aly ad dicti offity execut
onem constituti. Si ody gra vel amoris luc
ri modi temporalis obtentu osciam sua et iusticiam
omisunt otra quecq procede ut fuit procedendum
sup huiusmodi pravitate. s heretica aut obtentu eod
pravitate ipam aut impedimentum offity sui alic
imponendo eum sup h plumpsit quoquo mo uexa
re pret alias penas excois senten h eo ipso incur
rant aqua nisi p romanum pontifice nequeant psop
in mortis ar lo. et tunc satisfatione pmissa absolui nllo
mo in hac parte puillio suffragante. Clemens in
c. Multoz. ex. de heret. in cle. obtentu. Ubi q no
pp alterum pditoz. s3 forte timore vel pp uitandum
scandalum hoc omittent no est locus pene. Jo. an. et
ot osciam. No. q copulat otra osciam et iusti. Eod
s. ody gra et c. ut sup. ex quo p3 apte q ostitutio ecc.
militantis ligat crimen omno occultum ad pena suspe
sionis et excationis. Induc ad hoc multa iura et si
dit. Ex hys videt indubitatum quod antu habebat
pro dubio et disputationi derelinquebat an here
ticus omno occultus sit excommunicatus. Jo. tenet q sic
24 q. i. in suma et in glo. sequenti. placet etiam
gof. et Ray. in sumis. Ex inde inducit multa iu
ra que uint facere in otrarium. 32. di. Erubescant.

&c. Tandem Io. an. concludit sic. De plano fateamur
quod iste ecclesie militantis ligat omnino occulta non tamen
nominatim de illis iudicat tribunal ecclesie. Immo ipsa ecclesia
inquantum per hominem iudicat hominem nominatum & inquantum
est collectio fidelium ligatos sic occultos habet pro solu-
tis de sen. ex. a nobis. et sic loquitur contraria. Nota ff.
pe. de anc. sup cle. de usu. et gram. quod articulus venera-
di non sapit heresim nec pertinet ad inquisitorem. et tamen
pertinaciter asserere hoc non esse peccatum est hereticum. Roz
collige ex glo. non solum cum qua concordat pau. ex quo
collige decisionem eius quod dubitatur. Quidam enim de
istis bizochol' in publicis predicationibus concitando turbam & se-
ditionem contra clerum ut fertur asserunt exhortando
quod laici non tenebantur soluere decimas nec ei confiteri
nec oblationes dare et quod peccabant eorum faciendo cum essent
omnes clerici mali & de ecclesiis remouendi. Querebatur
an ista & alia quam plura essent heretica et procedi possit
contra eos tamquam contra hereticum. et firmatum fuit per omnes
sacre theologie doctores. Vtrumque in iure ibi expresse quod sic & bene per
doctrinam glo. h. Gignebat enim diuisas et falsas opin. reproba-
tas per sacros canones & canonicas sanctiones. quod &c. ut in
ca. pz. Et pau. clarius loquens dicit hereticus est non
solum qui male sentit & docet de articulis fidei et sacris
ecclesie. sed etiam qui falsa & extortum exponit in scripturis
diuinis ponit contra id quod tenet ecclesia di. 80. si quis diaconi &
intellige istum tex. cle. ex gram. quoniam similiter & per se quis
asserit non esse peccatum venerari. Sed quia sunt nonnulli
casus in quibus probabiliter dubitatur. Vtrum in isto uel illo
casu sit usura non esset hereticus qui teneret oppositum & forte

no veram ut sup^a c^o nauiganti . pe . et No . f^m pau
in cle. qui di^t ptinacit^r . ptinax d^r qui valde et in
pudent^r aliquid tz ul' affirmat . Unde si ioco ul' per
lubricum lingue hoc diceret non esset hereticus . 24 . q 3 .
aut . & sic ptinacia in malo plenantia i bo^o. Iudei aute
q^uis affirment usura no esse peccatum no tn pnt d^r
hetici n^c tal^r ꝯ eos proceditur. Ratio e quia in eis no
cadit heresis que e ide quod electio ul' diuis^o 24 . q 3 .
heresis. Cum n . no sint de gremio ecc^e. diuisione ab ea
face no pnt . Si tn tales errore dogmatizarent . et si no
ut contra hereticos . tn p alios mo^s possent p ecc^a pu
niri sicut et in alijs casibus qui offendunt fide pau . ¶
No . & f^z pau . ubi s . in cle . ex gui . de usu . q dice pti
nacit^r usuram esse peccatum sz facta ristitutione no
esse ꝯfitendum . sicut qui est obligatus ex ꝯtractu licito e
hetic^e . In ꝯtractu n . obligat^a quis tn homini . in usu
ra offendit . et obligat^r deo & homini & ideo post risti
tutione adhuc tenet^r penite . Ide f^m eunde . qui inte
cedit sz paratus e corrigi et sequi determinatus fide ecc^e
non e hereticus 23 . q . 3 . di^t aplus :– ¶ Exco^o ꝯt^r
inquisitores & comissarios illor illicite extorquentes .

INquisitores et ipor ul' epor seu capitulor
sede uacante sup hoc deputati comissarij si
pretextu officij inquisitionis quibus uis modis illicite
ab aliquibus pecu^a extorquent aut scient^r attentat
ecc^arum bona ob clicor delictum pdita occasione offi
cij fisco ecc^e applicare . sit exco^ti & absolui no pnt pt
q^ in mortis ar^lo donec illis a quibus extorserint plene
satisfecerint de pecu^a et nullis priuilegijs pattis aut

r'unsilionibus sup hoc valituris. Cle. in c. volentes ex. de he. in de. commissary. dicunt ergo inquisito. et commissarios quos vocamus vicarios vel substitutos sup c. proximo. Jo. an. commissary. de epis loq. no. vir. lz et abhis debeant abstinere. pena tn que sequitur non habet locum nihil ipsis. Jo. an. ptextu. si q. no eo ptextu illicite exigit licz faciat male. no tn e locus pene. Jo. an. pecu. intelligo large. i. q. 3. to tuz. ecclesiaz. de bonis q. clicoz propriys no prohi bet. Ecclesie. mulctam sibi ipsis vel officialibus vel fisco seculari c. alq applicata s ipso iur. bona laicoz dampnatoz de heresi. Jo. an. absolui p ordinarioz cuz sibi no rfuet. Jo. an. satisfecerint. si habet. vn al. in lz paupertas excusat. ex. de usu. cum tu. Jo. an.
Quod p platos ecclesiaz. cogi no possint ad offim inquisiti onis exercend. Bonif. Virtute conspicuos. Q. magr ordinis in toto ordine et quilz prior provincialis et eius vicarius in sua provincia possit fres suos p sedem apl. deputatos ad pdicandum crucem vel ad inquirend. contra hereticos pravitate revocare amo vere et transferre vel ep sup sedeant innge alios q substitue si eis visum fuit expedire. et in eos si cont venerint censuram eccle. exercere no obst. lris aplic. in petratis vel impetrandis que de indulto huius. exp'ssa no facerent mentione Bonif. Virtute. ¶ Exco. pplis contra asserentes eccam. Romanam non esse caput aliaz ecclesiaz et non posse condere canones et decreta.

Qui asserit contumacit ecclam Romana no ee cap. aliaz eccaz. et no posse code canones et decreta

et etiam ei tanquam capiti obediendo excommunicatus est. 19. di.
Nulli fas. No. quod illud capitulum loquitur de contemptoribus canonum
et transgressoribus. Sed secundum hug. ibidem. et pau. in cle.
dicitur quis dici contemptor canonum uno modo quia apostolicam sedem
negat caput esse ecclesiarum. et hinc potestatem condendi canones et
decreta et statuta eius non esse servanda. et talis est
scismaticus hereticus et excommunicatus. et sic intelligo dictum c.
et est canon late sententie. Et ad idem facit. 22. di. omnes.
et 19. q. 1. violatores. et idem dicunt Jo. an. Immo et
host. ¶ 2o modo dicitur quis contemptor et transgres
sor canonum. quia ipsa mandata canonum non servat. licet concedat
et dicat esse servanda. hic non est scismaticus propterea nec
est excommunicatus. et sic de hinc intelligendo. c.
est canon ferende sententie. et ut dicit pau. in cle. si quis
transgreditur canones et statuta continentia precepta
sive affirmativa sive negativa peccat mortaliter. 14. q.
1. Quod precipitur. secus si esset causa consilii. Intellige
tunc canonem loqui de consilio quando hoc ibi exprimitur.
vel alia ratio suadet sic intelligi. Non enim qui sic
exhortatur etc. ff. de his qui non in fa. l. ob hec ubi
Cum autem precepto loquitur ut de cele. mi. dolentes et de
eta. et qua. Cum etc. et hoc modo transgrediens peccat
mortaliter secundum quod impedit finem quem lator legis inten
dit. Alias transgressor canonum ex rationabili causa non peccat
mortaliter secundum tho. hec pau. in cle. ¶ Contra inte
tes ordinationibus alienationibus a scismaticis factis

Ordinationes ab octaviano et guidone
heresiarchis facte. et ab ordinatis ab eis
irritas esse censemus. Addicientes ut qui dignitates

ecc.ias seu beneficia p predictos scismaticos acceperint
careant impetratis. alienationes quoque que per ipsos
scismaticos sive p laycos facte sint de rebus ecc.is omni
careant firmitate et ad ecc.as sine omni onere revertantur
Si quis contra ista psumpserit excommunicationi se noverit
subiacere. ex. de scisma. c. i. Ab ottaviano et guidone
cum sciserint ecc.am heresiarchis .i. scismaticis. Immo. ab eis
ordinatis. de ordinatis p ordinatos ab ordinatis ut
idem cum sit eadem ratio defectus .s. executionis quia
dare non potest qui non habet. Jo. an. laycos. autem ipsorum
scismaticorum. alias eminens non esset excommunicatus secundum hosti. tertie.
quia ecc.a quamdiu habet pastorem hereticum vel scismaticum
vacare intelligitur. unde non valent que a tali prelato fiunt
in preiudicium ecc.e sed tamen acquirit talis prelatus ecc.e licet nec
cassabitur. et hoc in favore ecc.e Ber. Revertantur. quia revertantur
talia ad ecc.am nullo precio dato. pe. de anc. Sed
emptor habet recursum ad venditorem pro precio secundum eundem.
Si quis contraire. .i. ordines exequendo beneficia retinendo
vel bona alienata. hosti. subiacere. Illi scismatici qui
ab unitate ecc.e recedunt. ut greci excommunicati sunt. 19. di. Illi.
Dicebat hosti. illos scismaticos tantum qui se extollunt contra
romanam ecc.am et ab illa se separant esse excommunicatos. secus in adhe-
rentibus et dicit tales hereticos. Alii .s. qui volunt contra episcopum
aliquem insurgere et episcopatum tenere et clericos suos facere excommuni-
candi sunt. pe. de anc. ¶ Nota quod qui ordines vel beneficia
receperunt a scismaticis ipso iure sunt excommunicati et sic est canon
late sententie. quod quidam ut hosti. intelligunt de adherentibus
et faventibus ipsius scismatis. dicas ergo eos qui alias non
adherent nec favent scismati. illis .s. qui recedunt ab unitate

ecc.e nec se extollunt.

ecc^e^. nec extollunt ſe contra Romana ecc^a^. et ſi contra
alios nō excõicatos ipſo iure. ſꝫ ſũt exco^di^. pe. de ancha. ¶ ſt.
No. q̄ excõicati ſint omnes ſequaces adhērentes et fautores
pu^ce^. uel occulte ſciſmati dampnato in dec^o^. conſtancien.
pe. de. h. Et abſolu^o^. ꝑꝑe reſuat^r^. ut pꝫ i. i. ꝓceſſu curiali.
¶ Exco^o^. ꝯ. incendiarios et ſi fuerint denunciati ꝑꝑe
1 INcendiary ex quo ſunt ꝑ ecc^e^. reſuat^r^ abſolo
ſinaꝫ publicati pro abſolutionis bñficio ad ſede
aplicam ſũt mittendi. Clemens. in extua. de ſen. exco.
tua nos. glo. ſup v^o^. publicati. in fi. ſic di^t^. No credo
q̄ omnes incendiary gñalr̃ ſint exco^ti^. niſi ſint incen
diary ecc^arꝫ^. cũ de alys nō inueniã. & ꝑ hanc dec^t^ale
nō probat^r^. q̄ ipſo iure ſint exco^ti^. ſꝫ illis ꝑmo exco^tis^. ꝯ
ab epis ſubſecuta publicatione et denũciatione ꝑ hac
decre ſibi papa eoꝝ reſuat abſolutionẽ ad terrore. alr̃
epi poſſint abſoluere oms incendiarios. ex. c. nuper.
Ray. hoſti. et gof. in ſũmis ſuis & Jo. de lig. dicunt q̄
incendiary ecc^arꝫ^. uel locoꝝ religioſoꝝ. uel cimitery uel
ſpaty priuillegiati in circuitu ecclie ſeu locũ contiguũ
priuillegiatũ ſunt ipſo iur^e^ exco^ti^. ut in d. c. & 17. q. 4.
Sicut antiquitꝰ. Eſt autẽ ſpaciũ priuillegiatũ in cir
cuitu ecc^e^. 30. paſſus uel. 40. q^o^. ad matrẽ. ecc^a^. ſꝫ antequā
denuncient^r^. pñt abſolui ꝑ ordinarios. poſtq̄ uō fuint
denũciati niſi app. et ſ^m^ Jo. an. tales nō poſſunt ale
gatis ex iure legationis. ¶ ſt. uel ſi incendiaria ſic de
nũciati ab epō abſolui poteſt. et ſi poſſit abſolui ab in
iectione manuũ uiolenta in clericũ ſ^m^ vv. vv. &
di^t^. q̄ incendiary alioꝝ locoꝝ poſtq̄ etiã fuerint de
nũciati pñt abſolui ab epō & cõtra dicũt doc. Jo. an. ſꝫ d^t^.

de incendiarijs excom. pe. de anca. d. simp. de incendi
arijs excomunicatis et denunciatis quod sunt mittendi ad papam.
Incendiarij uero aliorum locorum non sunt ipso facto excommunicati sed
excommunicandi de iure co. 23. q. 8. pessima. Ray. de iure
aut partium. seu sinodalium. in quibusdam locis tales et sunt ex.
in quibusdam alijs de consuetudine. habentur pro excommunicatis. sed quod
ius reuerem non inferat. excommunicatio absque sententia secundum ho.
et huiusmodi incendiarij postquam fuerunt denunciati possunt
absolui ab episcopis suis secundum quosdam ut ho. et alios sed secundum
alios non nisi a papa. et hoc dicitur in summa pisana. Jo. an.
dicit tamen de incendiarijs excom. sed qualiter sit intelligenda
ista denunciatio. dicit ho. quod secundum quosdam intelligitur si fuit
quis denunciatus nominatim id est expresso nomine. Secus
ut dicunt si in generali ut cum dicitur sub hac forma. Ex
com. illos qui fecerunt tale incendium. et subdit.
Credo quod siue in generali siue in speciali denuncietur
incendiarius a solo papa est absoluendus. presertim cum
dicat hugo et ius pariter quod quando fertur sententia sub
hac forma. Excommunicamus omnes qui fecerunt hoc uel
illud omnes intelliguntur nominatim ex. Credo et quod tutius
est seruanda est hec absolucio a quocumque iudice fiat ista denuncia
atio et dicitur incendiarius secundum Ray. qui auctoritate propria
ciuitatem uel uillam uel mansum uel segetem uel rem similem
malo studio incendit. Exponit glo. et. Incendit aut
incendi facit. aut incendiarius consilium uel auxilium sci
enter impendit. Auctoritate propria. id est cum non habeat ius mouendi
bellum uel indicendi. Mansum uel segetem scilicet alienam
secus si propriam quia tunc non tenetur pena incendi
arij nisi dolo malo hoc faceret ut scilicet per incendium rei sue

aliena incendentur. Malo studio quia faceret hoc
ex neglia licz peccaret non tn incendiarius indi
caretur vs. It. qui in bello iusto igne imponit ab
sq precepto indictionis belli incendiarius e licz dampnum
non teneatur resarcire. qui vo in bello iniusto etiam
ex precepto incendiarius est & dampnum tenetur resarcire. Et
no. q. qui in bello iniusto villam incendit si ibi eccl.
incaute comburatur & e molestum ei no e excommunicatus sz da
mnum resarcire tenetur. It q ponit ignem in loco religioso e
excommunicatus. q vo in alia domo habitabili vel in grano
e excommunicandus Alij vo incendiarij pallearum seu lignorum
et huiusmodi non dicuntur incendiarij. lapus. sr. 6. de emu
ecc. Quia nonnulli. dicit si decidendum utrum q appellatione eccl.
includantur nedum monasteria. sz & omnia pia loca. Na
ista equipparantur ex. de testa. Requisitis. facit qd
scripsit d. m. post archi. sr. eo. li. de testa. in inte. c.
si. Vidi dubitari an incendiarij vel effractores do
morum sitarum in ambitu ecclesiarum priuilegiatum de quo s. hec
17. q. 4. Sic. sint ipso iure excommunicati sicut incendiarij
et effractores ecclesiarum non possunt ni absolui p papam.
et vr quod sic p dictum c. sicut antiquitus. & de sen
ex conquesti. Sz h consulto cum quibusdam iuristis consi
lui q talis s. frangens vel comburens domum sitam intra
ambitum & fines ecclesiarum licz talis sit violator emuni tatis
eccl. & ut sacrilegus puniatur no tn e excommunicato & h
p istud. c. nonnulli & p. d. c. Conquesti hec ille:

Contra effractores locorum sacrorum & pape reservat.

Memoratos sacrilegos qui & contra absolu.
gerant violent. quasdam eccl. s & spoliauerit

excatos et facientes ſicut excatos artius euitari donec paciſ iniuria congrue ſatiſfaciat et damna data reſartiant et cum lris iniſ rei ueritate continētes ap.co ſe ꝯſpectui repñtent. ex. de ſen. ex. ꝯ ꝯquesti. Glo. excatos. g.o ut ex hoc ꝙ ipō iur' ſt excati huiꝰmodi ſacrilegi quod uerū ē de effractoribꝰ ecc.arū ꝗ incendiaryſ. Repñtent. Ex quo n. incendiary et effractores ecc.arū denūciati ſt nō poſſint abſolui niſi ꝑ papam. ſꝫ anteqꝫ denūcient.r bñ poſſunt abſolui ſi ſatiſfacere uolunt. ex. e. Nup. Ber. Idem archi. et gof. Jo. an. et pe. de anca. ſic ſimat. qui cū effractione ſpoliant ecc.as ſt excati. et poſtqꝫ denūciati ſt ꝑ papa abſoluendi. Quidam extendunt huc caſū ad facientes in ecc.a multū enorma ut frangendo crucem uł diripiendo corpus x.i uł rapiendo bona ipaꝝ. Sꝫ hoſt. ꝗ gof. in ſūmiſ ſuiſ et Jo. de lig. in tractatu de ſen. ecc.rum dic. ꝙ tales nō ſt ipō iur' exco.ti ſꝫ exco.di Et nō. ꝙ dic. W. credo ꝙ effractor ecc.e iudicandus ſit qui dolo malo aut ꝑ iniuria uolent' pariente fodit at. ſuffodit at. uitream feneſtra fregit at. ſarratura at. hoſtia at. cardines at. uectes cū hoſtia tenet firmata aut ipm̄ tectū ecc.e Et Nō. ſm̄ W. ꝙ qui uadunt aio frangendi ecc.a et furandi et tn̄ nō frangūt quia inuenīūt al's fracta et apta et ſic intrāt et aſportant bona ipi nō incidunt in iſtū canonē.

¶ Excōicatio ꝯtra falſarios lraꝝ papaliū et pape reſuatur abſolutio :

VOS Omnes falſarios lraꝝ nraꝝ qui ꝑ ſe uł ꝑ alios uiciū falſitatis excent cū defēſoribꝰ

et fautoribus suis anathematis vinculo decreuimus innoda-
tos &c. Inno. 3. ex. e. de cri. fal. Ad falsariorum Innno-
datos. et sic est canone late sine secundum Inno. et hosti. Insuper
et clerici officiis & beneficiis sunt priuati et degradandi
sunt et curie seculari tradendi secundum constitutionem le-
gitime puniendi per quam & layci legitime conuicti
puniuntur. ut dicitur in tex. et com. dicitur quod absolutio a tali
excommunicatione pape reseruatur. ex. e. durum. in fi. ¶ No.
secundum pe. de ancorano in d. c. quod ille qui scienter impetrat rescriptum
surrepticium et illo utitur non incidit in hanc penam sed so-
lum utitur punitur. ut careat commodo rescripti et in ex-
pensis condempnetur. de rescriptis cum contingat. super literis. Sed falsum
rescriptum uel utens falso ex certa sciencia uel ignorancia procedente
ex negligencia incidit. Et no. secundum Ricar. super 4. sententiarum. di.
18. quod impetrans literas a domino papa tacita ueritate uel sug-
gesta falsitate siue faciat impetrans scienter uel igno-
ranter si talis ueritas taceatur uel talis falsitas suggeratur
qua ueritate non manifestata uel falsitate non suggesta
dominus papa non concederet non est excommunicatus. de uer. cor. Nec etiam
illi qui literis apostolicis utuntur sub alio nomine impetratis.
quamuis ista quod illi digni sint magna pena et con-
fusione oportuit uis conderet quo tales essent excommunicati. quia
talis fraus a parte aduersa uel audita contra utentes ta-
libus literis faciliter et certitudinaliter potest percipi. Quamuis
ergo sic impetrans falsarius sit extendendo falsa-
rii nomen ut sumitur 24. q. 2. dicenti. non est tamen fal-
sarius domini pape. quia ueras literas impetrant quamuis fal-
sa suggestione et sic non est excommunicato // Contra utentes
scienter literis papalibus falsis excommunicatio :

Qui lr̃is noſtris uti noluerint caſ primo di-
ligent(er) examinet qui falſis lr̃is ſe uſos dixe-
rint ignorant(er) eoꝝ ſcīa pn̄a euitare nequibit pe-
nas inferius adnotatas · Inno · 3º · c · ti · Ad falſoru(m)
ibi dr̃ de illis penis & ſic qui ſcient(er) utit(ur) lr̃is ap(osto)l(ic)is
etiā ab alio falſatis etiā ē exco(mmunica)t(us) · Et nō · q(uod) d(icitu)r ibidē hoſt ·
q(uod) ſi ſimp(liciter) ignorant(er) utit(ur) talib(us) lr̃is falſis nō ex-
cuſatur qui p(er) alios debuit inquirē · hoc ar · di · 37 ·
ꝟ · ſi · ſdē · B · ſi falſitas erat ita latens quod de facili
non poterat in apto ſi p(er) ſe & alios adhibuit dili-
gentiā q(ua)m potuit et nihil p(er)cepit excuſatus eſt.
Alioquin nō · ex · de homi · Io · tunc · n · ſ(ecundu)m pe · de
anca · ibidē cenſet(ur) iuſta ignorant(ia) que habet ex-
cuſare ſi adhibuit diligentiā q(ua)m potuit et debuit
quia l(ice)t indagauit appitionib(us) · 43 · di · eph · nō · n · po-
terat diuinare falſitatē ſcripti · s(ed) ſi ignorauit ex
neglīa · q(uia) hoc ē cine ſdeo p(un)it(ur) & dolo ꝯpatur
ff · mandati · l · fideiuſſor · et in c · dum · c · ti · dr̃ q(uod)
ſi falſas lr̃as ſe habere cognoſcit & infra · xx · dies
aut deſtruat aut r(e)ſignet ſi penā excois euadē
noluit · & hoc intellige ſ(ecundu)m hoſti · quando lr̃e ſte
ad eum p(er)uenerint · Tales ergo nō ſ(un)t ipſo iure ex(communica)ti
s(ed) poſt · xx · dies ſi nō r(e)ſignant pe · de anca ·

Cont(ra) Capientes lr̃as papales ſeu bullas in
curia non de manib(us) pape uel deputatoꝝ ad h(oc) ·

Inhibemus adhoc ne quis apud ſedē ap(osto)licam
lr̃as noſtras niſi a nob(is) uel de manib(us) illoꝝ re-
cipiat qui de mandato nr̃o ſ(un)t ad illud offi(ciu)m depu-
tati · p(er)ſone ſolemnes p(er) nuncioꝝ recipe p(otes)t de manib(us)

pditor. transgressor hui9 moi si laycus e excatoi
subiaceat. si clericus officiis ul beneficiis priuato da
netur. Inno. 3. de cri. fal. dura; Apud sede apl'ica. Illi
qui non st apud sede apl'ice seu in curia no ligant
hac ostone. et apl'ica sedes e ui e pp. hosti. et Jo. an.
Excoicationi subiaceat. dicas q ipo iure irro
gat hec pena laico etia clico. Qui et clico offic et
bnfic dampnet ista pena imponenda e p sniam.
nec imponit ipo iure s; exco. ipo iure iponit
etia layco. pe. de anca. Et no. quod dt glo. B.
ibidem. Non cdo quod sit excoicatus qui hec
non fuat imo indifferens uidem9 q quilibz per
niciuz impetrat lras et h pp scit et tollerat ul ali
que repellit nisi ess; excoicatus. et hoc intellige q
lre de manibus ppe ul bullatoris tm st recipiende
etiam ul uicecancellary ul altius adhoc deputati
alr false sit. et qui sic recipet ess; excoicatus. Jo. an.
et pe. de anca. dicunt q hoc quod h dt. ista decre. cu
ria non fuat hodie. imo quilibz pue autis mit
tit ad bullatore et recipit. Exco. otra corrigetes
aliquid in lris papalibus et pape e fuat absolu.

Hostiensis in suma sic ait. hodie preceptu
est q in lris dni ppe nec in magno nec in mo
dico audeat quis manu apponere etiam lraz u
nica ul punctu unicu corrigendo exceptis officia
libus quibus est hoc omissum alioquin manu appones
ex canone lato in curia ipo facto sniam excois icur
rit que no potest p aliquem cit sede apl'ica relaxari
secundum gof. Querit Ricar. in 4o. snaz di. 18.

Utrum inveniens lram dni pape cuius efficacia iam spira
vit et ludo non intentione utendi aliqua lram in eo forma
tam in ea transformet vel faciat punctum vel per quecumque alium
modum aliquid in ea immutet sit excommunicatus ipso iure.
Respondeo non quod. Ad istam questionem dicunt aliqui quod talis non est excommunicatus
ipso iure quia illa excommunicatio non intelligitur nisi de hiis que possunt esse
alicui utiles. predicta etiam quo ad omnem hominem esset
inutilis. Sed contra hoc sic potest argui. Quamvis illa lra non
immutata facta inutilis tamen per rasuram sic mutata posset ut
utilis apparere. verbi gratia si ibi erat scriptum post terminum im
mune valitur et pro termino poneretur quinquennium iam
appareret utilis que prius erat inutilis. Cum igitur quecumque mu
tatio sive parva sive magna circa lram dni pape per quam mutatorem potest
apparere utilis plus quam erat vel inutilis cum ante non esset
sit prohibita sub pena excommunicationis iam late videtur quod immutans aliquid
circa lram de qua est questio sit excommunicatus ipso iure. Quod notatur in decretali
ut. ut nostri hr. extra de cri. fal. in glo. ibi per rasuram teneo
quicumque radit vel immutat scriptum pape excommunicatus est et falsarius
et in hiis nulla distinctionem adhibeo. Et idem hic dicitur de lris tamen que
per nullam rasuram possent apparere utiles ut pote lra cum
toria data aducentis annis vel tricentis annis alias esset
iudicandus. quia si tota radetur de novo non posset apparere
utilis per bullam. quia in ratione cuius libet novi pape aliquid
circa bullam immutatur. nomen enim eius ponitur in bulla.

Contra facientes statuta contra ecclesiasticam libertatem et ser
vari ea facientes et scriptores eorum et officiales iudicantes

Excommunicamus eos qui de cetero secundum ea excommunicatio
fierit. fecerint statuta edita et consuetudines. Sub potestate
abusiones introductas contra ecclesiasticam libertatem nisi ea de capitu

laribus sunt .i. duos menses post huius publicationem sine
fecerint amonere. Ex. cum ius statuta et scriptores sta
tutorum ipsorum nisi potestates consules et rectores et consili
arios locorum ubi de cetero huiusmodi statuta et consuetudines
edite fuerint et observate nisi et illos qui secundum ea pre
sumpserint iudicare vel in publicam formam scribere iudicata.
hono. 3°. de sen. ex. nouerit. laici heremite et reclusi hic
sub nomine ecclesie non comprehenduntur nisi subiecerint alicui pro
bate religioni. VI. libertate. que consistit in priuilegiis concessis
scilicet spiritualibus vel temporalibus generaliter vel singulariter siue a deo siue a
papa siue ab aliis principibus secundum Inno. et host. et ab. et a
deo concessa sunt multa ut in Quodcumque ligaueris super terram
etc. et hoc quantum ad personam pape extenditur ad interpreta
tionem omnium dubiorum. Ex. qui fi. sint legi. per venerabilem. Item
quod decime et primitie ad clericum spectent. 16. q. 1. Reuertimini.
Item quod ecclesia sola res ecclesie administret. 96. di. si imperator.
Item quod de spiritualibus possit cognoscere et iudicare potest et multa
alia et priuilegia que continentur in nouo et ueteri testamento.
Apostolici priuilegia concessa sunt ut qui iniecerit manum uiolentam
in clericum sit excommunicatus. Item quod in legatis ad pias causas sufficiant
duo testes ex. de testa. c. Relatum. et multa alia que
priuilegia que auctoritate xpisti concessa sunt que in iure
canonico habentur. Item ab imperatoribus multa concessa sunt que
sunt sparsa in iure ciuili. ut cum ecc. et huiusmodi. Nec
extendunt dictas constitutiones ad priuilegia data non uni-
uersaliter particulariter aliquibus ecclesiis siue sint data talia spiritualia
a papa siue ab imperatoribus siue ab aliis principibus. Io. an.
De capitularibus .i. de cartulis siue libris in quibus talia scri
bi consueuerunt. et si satisfecerint absoluet episcopus quia propter sibi

non r̄ſuaunt ſo. an. ınfra duos menſes. hoc ↄſto
mō ligat omnes: quia dudum iam fluxerunt illi
duo menses de quibꝰ fit mentio in isto. c. hosť. Exco
municam̄ statutarios. statutary & ſcriptores statu
tutoꝝ statim ligant̄. nec excuſatione hr̄e pn̄t in toto
& si q̄rz excuſant̄ a tanto. potestates autē ↄſules &
rectores poſſunt hr̄e excuſatione q̄ͣ ad obſuatione fi
nem et deletione statutoꝝ p̄dictoꝝ que ignorare
pn̄t. ex quo c̄tificati sint et obedire negligunt ↄſto
eos ligat quod ad arbitrium boni uiri r̄ferendum
est quando s. scire potuerunt uł nō. aut quādo ipe
dire ne ſuent̄. ut s. intelligat̄ ħ ↄ̄pcito potuerit bo
no modo concesso aliquo intuallo. Q. si ħ p̄mo ſciuit
de nocte uł in festo tā ſolemni q ↄſiliuz ↄgregare
nō potuit. uł erat tunc infirmꝰ arbitrat̄ bonꝰ ui
ri. hosť. & Io. an. Io. uō deliq. in tractatu de cens.
ecc. dt. q p̄dicti potestates consules & huiꝰ. ſſ exca
ti nō excodt. Vel dic q nō ē abſdum q excati aure
iſtiuz excent̄ ab homine. Offił. uō nō sunt excati
nisi ſuauint illa statuta uł negligentes fuerint
ad ea delenda. Rectores ciuitatiz qui nō hn̄t
potestatē statuta tollendi nō ligant̄. hac sina ri
ſm̄ illa statuta iudicent aͭ. ii poſſint opari ut illa
deleantur et ħ negligant. Pe. de anca. q̄rit de ↄſili
ariys illoꝝ locoꝝ. et ponit distinctioꝫ. ./. ſumo. q sic
ait. si tales ↄſiliary in illis locis ubi ſuant̄. statu
ta ↄtra ecc̄ᵃ. lib̄tatē hn̄t ptatē destruendi et nō
faciunt excati sꝫ. etiā si dediſſent ↄſiliuz quod destru
ant̄. nō facit eos euitare penā. si nō hn̄t ptatem

nō incurrint ex^t cationē. Sȝ si nesciret ꝑdicta sta
tuta esse. di^t host. tunc ligari quando sciunt et nō
delent cū possint. temp^s. aut ad hoc clabr arbit^o
boni viri. i. iudicis. Sȝ nō vr̄ posse se excusare alle
gando ignorantia facti. ex q̄ ita pu^ce ꝑuulgata st̄
statuta tn̄ saluando dn̄i ꝑcedentia di^t q̄ ignoran^t.
ꝑdicta excusat ab excōicatione ad quā incurre
dam req^r dolus s; nō ab alia pena. Sȝ quid si sci
uerint predicta statuta et ignorauerint esse ōtra
ecc^{ca} libtate. ibi di^t Inno. q̄ nō incidūt cū excō. nō
liget nⁱ ōtumace. xi. q. 3. Certū. n^c fert^r nisi pro ma
gnis c̄iminibꝫ. fatet^r tn̄ q̄ possint alr̄ puniri. dn̄s
in. i. lo. de lig^e. putat eos nō audiendos q2 ē ignoran^a
iur. que nō excusat de. re. iu. ignoⁿ. s; pe. de ancā.
Nō. ē s^m quosdā q̄ si qui statueret q̄ nullus
ferret nisi in magnis solēnitatibꝫ / vl̄ nⁱ tn̄. vl̄ q̄
sup mortuo nō sit nisi talis pannus. vl̄ tot cerei vl̄
huiusmoi. h̄ essꝫ ōt ecc^{ca} libtate ꝯ^a illa dec^r. nouit.
henricꝰ boich. di^t q̄ statuentes vl̄ statuta dictātes
vl̄ scribentes ipa a^t. fieri ōsentientes aut s^uari facie^tes
statuta ōtra ecc^{ca} libtate statī s^t excō. ipo iur^e. Na
tps duoꝝ mēsiū quod dat^r ad delendū ipa statu
ta ut vitant hanc penā cepit currē a tpr̄e publica^s
huiꝰ dec^r. et sic iam diu transiuit istud tps̄ s^m h.
& host. Quidā tn̄ exponūt huiusmoi publicatōez
post q̄ s^t in sing^lis locis fuint publi^ta. & h̄ benignius
s^m host. s; ꝑmū vius s^m Io. an. Qui vō s^m talia
statuta ꝑsumpserint iudicare vl̄ in forma pu^{ca} scribē
iudicata statī tales s^t excōati s^m host. Secus aute

si priuata forma scriberet Jo. an. Offi. les uo et consiliary
tune ligant. si scientes ea esse contra libertate consenserint de
licto ut quia ea fuauerint uel dederint consiluz q̄ fua
tent. uel negligentes fuerunt ea de suis capitularibus
delere uel officiuz dimittere q̄ cito de eis certificati sciu
unt et cognoscunt ea esse contra libertate ecc. concessa ali
quo tn̄ me. intervallo ad arbitruz boni uiri alicui p̄.
nominate in hac decretali lz fuet hr. statuta no sunt ex
cati f̄m Jnno. et Jo. an. h ille. que quide dr. de faci
entibus contra libertate seu priuillegia comissa ecc.

¶ Cont. dnos prohibentes subditis ne faciant obse
quia corporalia p̄sonis ecc.

Q[uos] Qui temporalium dominium obtinentes
suis subditis ne prelatis aut clericis seu p̄. S
ecc. quicq̄ uendat at. emat aliquid ab eisde, n. ipis
bladuz molant coq̄nt pane at. alia obsequia exhibere
p̄sumat aliqn̄ interdicunt. cuz talia inderogatione lib
tatis ecc. p̄sumat. eo ipso excoīs sunt decernim̄ subiace
Bonif. de emu. ecc. li. 6º. libertatis. lz isti quo ad uba
uident. non infringere libtatem tn̄ infringebat
quo ad mete faci. fraude de p̄. ad p̄. de quo dic ut
14. q. 3. plerīqz. Jo. an. Querit hr dom. de sto. ge.
Quid ista prohibitio fiat p̄ illuz qui no habz dniuz.
an habeat locuz penalis posita. Re. q̄ no p̄ tex. hic q
d. dominis p̄hibentibus suis subditis & exponit ibide
tpale pro sing. dnio. Et subdit. Sz pone q̄ fiat statu.
sicut in italia in multis locis et ciuitat. et dnijs q̄ pro
hibeat ne quis uendat uel donet re imo. alic. non
exenti de iur statuentiuz no subeunti onera cois uel

dnoꝝ & irritat donatione ul venditione et pena i
ponit an ꝑ talia ſtatuta includant᷑ venditiones ul
donationes in ecc͡a. Et q͡ no͞ includant᷑ & q͡ no͞ teneat
talia ſtatuta q͡ ad eas ꝓbat p. c. ecc͡a. ſic m͡. ꝑ ſtiti. et ꝑ
plures ro͞nes & ꝯcludit q͡ hui͡ ſtatuentes hac pena no͞
ſi͡ ligati ex q͡ no͞ ſit ſtatutu͞ exp̄ſſu͞ de ecc͡a. quia ſi
hoc fuiſſ͡ tunc ligati eſſent q͡ ſtatu͞ e͞ ꝯ libtate ecc͡a.
tenuit n͡ illud ſtatu͞. ſ͡m ꝯꝫ ſinaz doc. q͡ ad laycos
ſubſte͞ntes in laicos iuriſdictionis aliene. Sꝫ ſi illud ex
tende͞nt ad ecc͡as incipent ligari n͡ eſſꝫ abſurdu͞ dic͡e
poſſe illos ad quos ꝑtinet cogere ad declandu͞ ſtatu͞.
ut no͞ r͡ſpicet ꝯtrarius ſiendos eu͞ ecc͡as. ſ. i. de here. c.
ſtatutu͞. Refert etia͞ Io. an. in noua. q͡ vinc͡ & ab.
dicu͞t. q͡ ſtatuto laicoꝝ facto pro ꝯi utilitate q͡ vades
de nocte ſoluet tn͞ c͡lia no͞ ſunt ſubiecti. Iꝫ ꝑ ſiui͞ in
dic͡ arcendi ſi͡. di. 96. bn͞ q͡d. ſecus dicunt de dano i
pecoribꝫ paſcendis ul ad aqua͞ ducendis tu͞c n͡ tenet᷑
paſtores de dano ꝑꝑ mercede q͡m accipiunt :—

Contra uſurpantes patronatu͞ de nouo in locis
pijs ul uſurpantes bona vacantiu͞ ecc͡aꝝ.

Sancimus vniuſos & ſingulos qui regalia
cuſtodia͞ ſiue gardiam aduocati͞s ſeu defen
ſionis titulum in ecc͡ijs monaſtiis ſiue quibuslibꝫ alijs
pijs locis de nouo uſurpar͡ conantes bona ecc͡aꝝ. monaſtioꝝ
al͡ locoꝝ ipoꝝ vacantiu͞ occupare p̄ſumu͞t q͡cu͞qꝫ dig͡tis
honore ꝑfulgeant c͡licos ecc͡aꝝ. etia͞ mo͞cos mo͞ſtioꝝ
& ꝑſonas ce͞tas locoꝝ eoꝝde͞ q͡ hoc fie͡ procurant eo ipſo
excois ſiue ſubiace͞. Boni. de elec. c. g͡nali li. 6o.
Vniuſos & ſinguſos. Na͞ app͡ne ſi quos & ſi qua ꝯtinet᷑

ff. de v. sig. l. i. & 2. & s[ecundu]m gar. verbum masculinu[m]
prolatum a canone c[om]p[re]hendit femi[ni]num quod probat[ur]
17. q. 4. Si quis suadente q[ui]d ueru[m] nisi p[er] eadem
u[e]l alia s[cilicet] iura excipiat[ur] femina. x. e. in dem[en]c[ia]. Io. an.
q[uod] archi. intellit de canone pu[n]iente femina. Singul[ari]s
ut q[uando] p[er]sona usurpat suo nomi[n]e inscripta. Uniu[er]s[aliter]
vo d[icitu]r q[uando] aliqua uniu[er]sitas sit infrascripta usurpat
de nouo. Archi. Regalia. Dic regalia i[d est] ea que capit
rex uagante ecc[lesi]a ut p[ate]t in Regno francie & an-
glie. Nam illic uocant regalia iura regis in quib[us]
dam eccl[es]iis uacantib[us] c[om]petentia quib[us] de p[re]lato
ordinatis illa p[er]cipiunt prelati et non rex. Archid.
Guardia. quia dicunt se debe[re] custodire ecc[lesi]a[m] uaca[n]te[m]
donec de prelato fuit ei prouisu[m]. Un[de] p[ate]t ex[empl]um in ecc[lesi]a
parmen[si]. Ubi tales custodes laici & nobiles appellat[ur]
inc[e]d[un]t. p[ate]t & ex[empl]um in ecc[lesi]a florentina & sunt hoc
v[er]bu[m] & p[re]cedens. s[cilicet] custo[di]a pro eode[m]. & intelligunt q[ui]da[m]
hoc intelli[gi] sub nomi[n]e ius patronat[us] quod non c[re]-
do s[ed] intelligo simp[liciter] sicut sonat quamu[is] al[iqui] notet[ur]
x. de iur. pat[ronatus]. quia archi. c[ontra] Io. an. sic d[icit] custo[di]a[m]
& que secunt[ur] expone s[ecundu]m Gar. i[d est] ius p[at]ronatus
q[ui] s[ecundu]m diu[er]sas regiones diu[er]sa sortit[ur] uocabula.
Et addit quocu[m]q[ue] nomi[n]e censeant[ur] usurpates
de nouo tale ius in ecc[lesi]is et aliis piis locis et bo[n]is ip[s]o[rum]
locor[um] uacantiu[m] occupantes ex[communi]cati sunt ip[s]o iure.
Aliis ut hospitalib[us] et aliis quocu[m]q[ue] nomi[n]e uocatis.
Io. an. de nouo. s[cilicet] a quadraginta an[n]is c[ir]c[a]. s[ecundu]m gar.
[contra]. de consue. c. fi. et hoc p[er] l[itte]ram q[ue] sequit[ur]. u[e]l ex
antiqua c[on]sue[tudi]ne. que s[cilicet] habet[ur] infra in tex. hic

non posito Jo. an. Bona. de quibus nulla e laicis
attributa facultas. Occupare. in mala parte sumit.
& ppe mo^a^ dicim^r. occupari / tmo^a^ dicimi^r tuadi
sepe tri imii sunt. pro reliquo. procurat. Forte
occasione discordie int^r eos suscitate / et dicimur
procurare ope cons^ilio psuasione & cooperatione Jo. an.

¶ No. q^d omittentes sacrilegium in auferendo res
sacras ut no sacras s^z de loco sac^o no sit de iure ex
co^r. nisi hoc faciant cum effractione ut incendio
ut de sen. exco. conquesti. in glo. S^z si tales post mo
nitione non se emandaret sit excoi^r. sic n^r. etia
ut auferentes bona ecclaz no sit ipo iure ex^r. nisi
vacantium / ut in ipo. c. gnali de elec. li. 6°. Quod a
d^r in dec^r. xi. q. 3. Cano^ca de violatoribus ecc^arum. et. 12.
q. 4. omnes de rapto^bus^. bonorum ecc^arum. q^d sit excati. Intel
ligend e f^m Ricar. in 4°. sinaz de violatione & rap
tu que fiunt cum effractione ut violen^a p^li & hu^r.

¶ Cont^ra compellentes prelatos & psonas ecc^as ad
H aici Qui prelatos vel submittend ecc^as ut
capitula ecc^arum. seu alias p^as ut bo. ecc^a. eis.
ecc^as ad submissiones huiusmoi faciendas hatten^r
compulerunt post competente admonitione remissa sub
missione q^d p vim ut metum exegerat ecc^as ut bo.
ecc^e. submissa tali in sua libtate dimittat. Illi vo q^i
prelatos aut psonas easde ad talia facienda compule
runt cuiuscumq^z sint conditionis a^t. status excois sint
sine innodati. ¶ Ex contractibus p^rea sup^r pmissis h^s
bita & ensu intuentibus hatten^r viribus a^t. q^d in
futurum inire contigit seu occasione illorum laici ult^ra id

quod ex natura contractuum ipsorum vel adhibita in illis le
ge permittitur aliquid non usurpent. Qui non secus egerit
nisi legittime moniti ab huiusmodi usurpatione destiterint
sententiam etiam que talia usurparunt eo ipso sinatis excommunicationis incurrat.
Extra. x. de re. ecc. non alie. Consultissimo libro 6°. Submis
siones hoc 1. de quibus dixerat in principio ubi prohibitis pla
tos et ecclesias suas committas bona temporalia ipsorum seu iura laicis
committere absque capituli sui consensu et apostolice sedis licentia spiali
scilicet constituendo vel prorogando seu profitendo ab illis ea tanquam
a superioribus se tenere seu ab ipsis eadem advocando vel ipsos
patronos vel advocatos ecclesiarum seu bonorum ipsarum perpetuo vel
ad tempus non modicum statuendo. Talis quidem submissio hic prohi
betur non autem aliena bonorum ecclesiarum & nota quod comprehen
duntur & hic femine religiose & quod dicitur advocando
exponitur tanquam ab advocatis recognoscendo & quod dicitur ad tempus non
modicum intelligitur quod ad modicum tempus possunt vocari in patronos
vel defensores. Et dicitur modicum tempus. i. x. annos. vel secundum Gar.
relinquatur iudicis arbitrio. Et quod dicitur competente monitione
intellige trina nisi facti necessitas aliud suaderet Io. an :

Contra concedentes represalias et utentes in clericos et

Illi Qui represalias adversus personas bona clericorum.
ecclesiarum seu bona ipsarum concedunt ad eas nisi presumptione
huiusmodi revocaverint a concessionis vel extensionis tempore in
mensem si persona singularis fuit sinatis excommunicationis incurrat. si univer
sitas ecclesiastico subiaceat interdicto. Extra. x. eo. de iniur. c.
si pignorationes libro 6° ecclesiarum ut clericos templarios hospitalarios
conversos et deo devotos. 12. q. 1. duo. Io. an. Extendunt
facit differentiam inter concedere et extendere. quia civitas
vel superior dicitur concedere sed ille cui conceditur dicitur extendere

pur· quia ciuitas bonon· dedit rep̄ſalias cum ſuo c̄t
florentinos quas extendit ille ad clicos· Io· an· pre
ſumptione· i· concessione ul' extensione rep̄ſaliarum
quod ē cōtra ecc̄iaſ libertate Io· an· i· meſe· q si infra m
ſem iſtum proceſſum ſiūt ad artum· quia ſiūt ecc̄ia p̄· pro
alia pignorata· i· rep̄ſalia facta c̄t eum ✝ Nunquid hec pe
na habebit locum ī· meſe· dic ſ'm Gar· q in ſtatu p̄ſti
nu r̄uocandum erit infra meſe· i· de ſen· ex· quicūq·
ul' ſ'm Gar· reuocat· re integra fieri dꝫ antequā pro
cedat· ad artum al's locum habꝫ pena Io· an· ¶ Cont
quantes p̄las ecc̄ias inſe l' ſing pro eo q noluerunt cli
Sciant Cuncti Qui clicos uel ḡecos p q̄bꝫ ro
quaslibꝫ p̄las ecc̄ias ad quos in aliq gati erāt·
bus mōſtiis at· aliis piis locis exp̄tat electio pro eo qd'
rogati ſeu al's inducti eum pro q̄ rogabant· ſeu in
ducebant· elige noluerunt ul' conſanguineos eorum at·
ipas eccias monaſtia ſeu loca ceta b̄ficiis ſeu aliis bonis
ſuis p ſe ul' p alios ſpoliando ſeu al's iniuſte proſequēdo
moleſtare p̄ſumpſerint ſe ipo facto ſnīa excōis innodatos·
Gre· x· de elec· li° 6° Cuncti· ⁊ eps ecc̄ias ut nuſbs
templa· q' licꝫ nō ſint clica ſꝫ tn̄ ecc̄ie p̄c ſpectat de
iur· coī in collata ecc̄ia ad collegium ſpectat electio ⁊
ſi nō ē collegiū ſpectat ad pronum n̄ at· inducat· de
cōſue^{ne} ſi ante nō eſſꝫ ibi collegiū ul' pron⁹ p dioceſan^{m}
hꝫ ibi ordina· q· q· i· c· Regenda· ⁊ hec uera quo
ad electione p̄lati· de inferiori uō ſup· e· ti° Cum ecc̄ia Io· an·
Rogati· Qn̄ p̄ces inducāt ſimo· dic ut· 8· q· 2· in
ſūma ⁊· 8· q· i· moyſes· inducti· p promiſſiones ul'
alio mō· Io· an· Alios· ſꝫ nunqd h' pena locum habebit i

p̄ntante p̄rono. Vt q̄ nō quia de elec̄tiōne tm̄ lo. et non de p̄ntatione & h̄ ē penalis et ideo r̄stringenda. dic q̄ si p̄ronus est clericus uł p̄sona ecc̄ia locum habebit constitu. nec hoc ē odiosum sz fauo. et ecc̄ie fauore. Si ā p̄ronus ē laicus q̄ p̄e. locū nō habebit cum ꝯsto dicat clericos uł ecc̄ias p̄s Io. an. Idē XX. Gar. arch. Io. mo. qui di. etiā idē in postulante. Si nā. et f̄m Gar. epi būi poterunt absoluē Io. an. No. q̄ arch. h̄ mouet q̄oz de mandatario i. de eo q̄ ex mandato alti9 aliquid hoꝝ opatur. vtrum incidat in canone. allāt pro & ꝯt. dices finalr̄ ꝯcludit q̄ dici pōt q̄ mandatari9 tal ligetr̄ & si nō ibi h̄ c. tn̄ incurrit maxime cū p̄ticipet ī ꝯmie et sit actor mali. Contra impedientes p̄las ne litigent in foro ecc̄ie in causis ī qbꝫ uł de iur. ł de ꝯsuetudine uel ex impetratione acutā pōt in tali iudic̄io agi.

Statuim9. ne quis impetratores lraꝝ nraꝝ ad nos uł alis ad forum ecc̄iaꝝ recurrētes sup causis que ad idē forum de iure uł de antiq̄ ꝯsuetudine ptinē noscunt. ad desistendum uł in foro seculari de q̄oībꝫ huiusmoi litigandum p̄ coꝝ iuditium ecc̄ie impetrantium ā. litigantium seu uolentium litigare ā. p̄pinquoꝝ ipoꝝ seu reꝝ illoꝝ ā. ecc̄iaꝝ suaꝝ captionem modis ue alys quibuscunqꝫ ꝯpellat seu ꝯpelli faciat uł procuret. nec p̄ se alios ꝯpellat ī pediat quo minus coram iudicibꝫ ecc̄ias delegatis seu ordinarys quibuslibet de causis que ut p̄mittitur ē ad cognitionē ptinē eoꝝdem possint libere iusticiā obtinē. nec ad p̄dicta faci dare det ꝯsilium auxiliū uł fauore. Si quis ꝯt p̄sumpserit excōicatiōi se ipo facto nouit subiacē. aq̄ nō tam iura cum

cognitio fuit impedita vel iuris. usurpata quod post quam in
prosecutione turbata fuit sive iurisdictio de iniuria da
mnis et expensis et interesse prius pro eunde fuit inte
gre satisfactum nullatenus absoluatur. Bonif. de emu
ter. Quam libro 6o Nullatenus i. nullo modo quia si ante sa
tisfactionem tales sunt absoluti non credo quod talis absolutio teneat.
hoc ista specialiter prohibetur littera archidiaconi et Io. dicunt quod tur
demum facta satisfactione potest absolui per ordinarium
quia papa sibi non retinuit. ¶ Contra dominos et offi les
dantes licentiam capiendi clericos vel suos sanguineos pp

Quicumque pro eo quod in reges sententias latas quod eos
principes barones nobiles ballivos vel quoslibet
que ministros eorum aut quoscumque alios excommunicationis suspensionis
omnes sine interdicti sententia promulgatam licentiam dederit aliquibus
occidendi capiendi seu aliter in personis aut in bonis suis vel suorum
gravandi eos qui tales sententias protulerit sine quorum sit occasione
prolate vel easdem sententias observantes seu tales excommunicatos vitare
nolentes nisi licentiam ipsam revera revocaverit vel si ad bonorum
captorum occasione ipsius licentie sit processum non hec ipsa fuerint
infra octo dierum spacium restituta aut satisfactio pro ipsis impensa
eo ipso sententiam excommunicationis incurrat. Eadem quoque sunt sententia
innodati omnes qui ausi fuerint predicta licentia data uti vel
aliquid premissorum ad quod committenda dari licentiam pro
hibuimus aliter committere suo motu. Qui autem in eadem sententia per
manserit duorum mensium spatio ex tunc ab eo non possit nisi per
sedem apostolicam absolutionis beneficium obtinere. Gre. ex. de sen. ex.
libro 6o Reges. Est ordinarius regis episcopus in cuius diocesi
delinquit vel domicilium habet di. 96. c. si imperator Io. an.
et dicit archidiaconus quod non solum regem immo et imperatorem potest episcopus

extra. 2. q. 7. lt. cu3 dauid. Ministros ad clicos ptin
ferri. et sic prope insequit. ubi suspensionis. jo. an.
Iniam. multo fortius ide in iussu ul mandato. Archid.
dedit. clar. inolsst h liu q si aliquis steplatne extati
faciat ea q h in liu innuant. ipse extato no dr ee incul
pa nisi subsequete post factu3 ratu3 hat. Archi. suoz.
s. consanguineoz ul familiariu3 & sic no. c. in q.
pcutiens & mandans pcuti laicu3 e excatq. ad ide3.
de elec. grat e. li. jo. an. Grauandi. pin. ne quis emat
ab eis l eis uendat ul his similia. jo. an. Reintegra. i.
anq ad occidend ul capid. ul als grauand eas de p. as.
aliquo fuit processu3. Unde ur q si reinteg. fiat re
uocatio mandati ul talis line locu3 no habet quod
hic sequit. Si aute ad alique actu3 sit processu3 p
eu3 cui scessa e lina stati lnia3 dantes sit ligati ut
hic p3 de hor. pe. di. i. Si quis no dicat. S3 ur sti. i.
proximo i. ii bo. opacar. dic q grauior e offensa p. q
re3. de qua offensa lo. lra a. sequens lo. i offensioe
re3. ad qua3 istoe3 firmi octo die3 psigit. utru p3
Archi. impensa. s. cu res no extat ul placet leso. incur
rut lno. du. firmi. sit ligati qd ee pot. 3. q. 4. Eu
gel. jo. an. Ubi & sic mandans & mandatari eade pe
puniut. Als i. p aliqu lnia3. jo. an. obtine. Sulr mee
diaris eca. q ex quo denunciati fuint no pnt absol
ui ab alio q app. 3. co. Tua. et si pp h no expssi3 ppe
tuo potuiss3 ordinari ipm absolue. 3. co. Nup jo. an.

Con. exigetes ul facie. exigi pedagia et gabellas

Q Onstitucioe3 felicis recorda. a clicis & religiosis.
tionis alexand. ppe 4. pdecessoris nri qui

statuit cet'as

Statuit ecc(lesi)a(stica)s personas ecc(lesiastic)as ad guidagia et pedagia
penitus non teneri / nec ad exhibendum vel solvendum talia
pro rebus suis proprijs quas non causa negociandi deferunt
vel deferri faciunt seu transmittunt. Volentes per multorum
insolentia et abusum pene adminiculo aduuare addicimus
districtius inhibendo contraria consuetudine quorumcumque di
cenda est uerius corruptela non obstante. ut nec collegium
nec universitas nec aliqua et singularis persona cuiuscumque sit
dignitatis conditionis aut status a personis prefatis ac ecclesijs
vel extorqueat per se vel per alium suo nomine vel alieno aut
eos ad huiusmodi persolvenda compellat. Quicumque non deferunt
si persone sint singulares excommunicationis. si autem collegium vel uni
versitas civitatis vel castri seu loci alterius cuiuscumque ipsa civitas
castrum vel locus interdicti sententiam ipso facto incurrat. Nec
ab excommunicatione huiusmodi absolutorum vel interdicti relaxationem
obtineant donec exacta plene restituerint et de trans
gressione satisfecerint competenter. extra de censibus. Quamquam. li. 6o.
Si universitas vel singularis persona ecclesiasticas vel ecclesiasticas personas compulit
solvere guidagia vel pedagia vel exactiones pro rebus quas
suis quas causa negociationis non deferunt vel pro personis
singularibus excommunicatur et universitas interdicta. Jo. an. in summa.

Item. No. quod res clericorum eodem privilegio gaudent quo res eorum
emptum ad istud negociandi. hoc verbum a multis non plene in
telligitur. Unde dicit quod ille dicitur esse negociator qui rem comparat ut
integram et immutatam vendendo lucretur. Sed qui rem
comparat ut materia sit sibi aliquid in operandi puta ex ferro
clavos et alia artificiata ille non est negociator. hanc autem
negociatorum clerici exercere non debent ut. 88. di. fornicari. Si
ergo deferant vel deferri faciant clerici res cum matrimonij hac

quando venit pl.. nido ati pro e

imunitate no gaudet & sic c. ar. st. emptores reddi
tuu clicor qui uolunt in hys gaude imunitate illa
q & clici uts no soluant pedagia & guidagia de epis
aclias. Archi. singulares gnalr lo. unde ecclo q ophe
dat etia epos. Si obiciat. i. c. ho. de sen. ex. quia piclosi
dic q no lo. in sna ex. sutth sz suspensionis & intda.
Archi. obtineat. cum papa sibi talui absolutoz no re
tineat alys acessisse ur. de sen. ex. nup. Archi. Resti
tuerint. sz ubum deiniat q absoloz pcedat restituo
sic 2. q. 1. accusao. v. deb in glo. et. 7. q. 4. gboz in fi.
ubi plene de hoc in glo. et. 11. q. 3. excoicantes i glo. fra
de zab. qrit. an quod hic dr de pedagys locuz hat
in gabellis & datys que leuat in ciuitat lobardie
Et Rt. q Stefan. dr. q sic. qz ide iur. de ipis. xx. 14
q. 3. putat & c. plerıqz et de priuil. epo. et exib dr.
q to. italia e interdicta et clici rlares sz no puates
sz ille sz ho. talr exco. no st uitandi n denuciet. ut
bel t. de ele. ex. in. c. fi. ¶ Exco. d imponetes tal
lias & exactiones clericis ut eccliis psone

Nduisis duiles Rectores ciuitatu & alios q
eccas & uiros eccos d. st. imponetes tallias
& collectas ut alias exactiones clicis seu collectis & ex
actionibs alys aggrauar intut. Volens emun. ecce
lateranen. cilluz prouide psuipsionis hoc anathatis
distitione prohibuit & trasgressores & fautores eoz
exco subiacere pcep. donc satisfac. ne ipenderit ope
tetez. & t. er. fine & successore ipi. n satisfecit i. mese
manc deinmi. ecc. cese oclusuz donc satisfecit opetet
& i ea dz post dei iiue. stri. sequit. uez si qn forte

ep̄s sint cū dict̄ tanta utilitate uł necessitate prosperint
ut absq̄ ulla coactione ad reuelandas utilitas & necessitates
communes. ubi laicorum nō suppetunt facultates subsidia per
ecclesias ꝯduxerint ꝯferenda p̄dicti laici humiliter & deuote
recipiant cum gratiarum actione. propter imprudentiam quorundam tamen
Romanus pontifex prius ꝯsulatur. ffinem. 3. ex. de emu.
ec. lateranensis ꝯsilium. de quo supra. c. non minus. Vbi fertur tal
sententia ex. cum ista tamen additione seu conditione. si admoniti
desistere noluerint. Vide dicta glo. R. quod si se nō correxerint post
admonicionem sunt ipso iure ex. & dicit hosti. quod sufficit una ad
monitio. maxime quia canonica indutus est in fauorem ecclesiarum &
odium tyrannorum. quorum aliqui sunt adeo terribiles quod non facile
est eos 3o admonere cum quicunque admonentur appellant.
nec audent prelati dare sententias timentes forsitan plura perdere.
prouidetur ergo quod sufficit una admonitio cum competenti di
latione. Appellatio nō excluditur quia a correctione canonis
nō appellatur nec prelato est imputandum si a canone sententia pro
fertur. Additur & & fertur sententia extra. in predicto. ca.
nō minus. 3. euacuates immune & auctem prelatorum ita
ut nihil potestatis in eis in eis in singulis uideatur hominibus
remansisse nisi moniti destiterint. Vbi dicit Jo. an. sunt uero
iurisdictione et spirituale intellectum. licet tamen loquatur de temporali quia & rectores
hodie nō solum diminuere. sed & in totum subtrahere
molliuntur. & tales si moniti nō desistant sunt ex.
ipso iure & hac sententia infiniti ligantur. quo uitantur
ut dicit hosti. quod periculosissimum est successore ipsorum si illa
dignitate uel rectoria ꝯsueuerunt. n. uniuersitates & ciuitates
sibi eligere rectores annales nec delictum predecessoris
preiudicat successori. quia est appriuum delictum ex quo ipsum non

purgat quia consentit ut d. ibi glo. l. Infra miscem-
a tempore sui regiminis computand. ut etiam intelligitur si conse
sit his propter que fuit excommunicatus predecessor eius cum periculo app
eat quam crimine dampnato participat et sic ligatur eadem sententia.
Debet autem tempus quo ad sententiam huius canonis nihil minimi
potest tamen ordinarius huic termino certa abbreviando sua sententia
possit tale ligari. Jo. an. conclusit. quod est contrario late sine Jo. an.
Satisfecerint. omne dampnum emendando etc. quod ex ipsius regi-
mine ipsi contingit. sed et si consilium dedit de colletta impo-
nenda ad restitutionem ipsius tenetur. Si non consilium non dedisset
forte non cogeretur ad emendationem collette. sed alias in tantum quod
obvenit ecclesie ob regimen ipsius emendabit et forsitan penam
spiritualem et pecuniariam eum subire secundum quod bonus iu-
dex arbitrabitur oportebit. Hec autem tamen locum habent cum
quis succedit in regimine alius qui est excommunicatus et predictus eius
vel alius qualitercumque propter libertatem ecclesiarum violatam. Secus si ex
alia causa esset potestas excommunicatus vel consiliarius vel universitas
seu civitas interdicta tunc enim successor non esset excommunicatus
secundum Innocentium. circa quod est quod totum ista glo. sic intelligas secundum Hosti.
videlicet quod in eius iste seu prescriptio que ex lapsu sunt ad alios casus
non extenditur. Illud autem certum est quod quicumque succedit excommunicato
et fovet factum dampnatum propter quod predecessor excommunicatus fuit
eandem sententiam meretur Jo. an. et addit quod si novus rector operam
dedit quantumcumque potuit quod sit emendare sed universitate resi-
stente quod intendebat non potuit obtinere non propterea excusatur
nisi omnino relinquat regimen. Jo. an. iuramentum iustam et honestam.
Innocentius. quorumdam prelatorum qui sine iusta causa dabant sibi ip-
sis et solvebant. Innocentius. Consulatur. Nota quod hoc per Bonifacium in 6°
c. ii. c. dicta fuit lata sententia excommunicationis a qua absolvi non poterant etc.

sede ap^ca in laicos imponentes collectas & tallias clicis
vel alias exactiones vel p^as ecc^as et talia dantes eisdē
absq3 lr̃a sedis ap^ce. Quequidē ɔstō bonif. in cle. c. ti.
c. qm. extat ruocata. Et qz in istis duabz dec. l. non
mīn⁹ et adiustis it. hui⁹. māz dr̃ i papiⁿ obsuari :-

Exco⁹ ɔtra extorquentes p vim l metuz absoloēz

Absolutionis bn̄ficiū ab exco⁹ sacerdos̄ ecc^as
lr̃a vel quacūq3 ruocatione ip̄i⁹ at suspensois
seu & interdicti p vim vel metuz extorta penitus ɔstois
aucte omnio virībz euacuam⁹. Ne aute sine vindicta
violencie crescat audacia eos q̄ revocatoēz seu absoloēz
hui⁹mōi vi vel metu extorquet exco⁹ s sine decernim⁹
subiacē. Extra. x. ex. de his q̄ vi. metue ca. fi. li. 6o.
Absoloīs. hui⁹. de talis fuit dubita⁹ qz rglarit que
p metuz fiut tenet seu valent et obligant. quod dr̃
vt no. xv. q. 6. Aucte. fallit tn̄ in casibz i notatis ad
quos addo ista. et quia sicut iniusta exco⁹ ligat sic
videbat^r de iniusta absoloñe de pe. di. i. Verbuz Jo. an.
Excois. etiā iniuste. huiꝰ. n. dz petē absolutoz no
p metuz compellē. quia sn̄ia pastoris sine iusta sine i
iusta tz. xi. q. z. ca⁹. i⁹. s^m glo. et gar. Revocacoz. dicz
facit int^r ruocatione & absoloz & pot dici absolu⁹
solemnis que fit iux^a forma ca⁹. Revoca⁹ vbal sine sol
lemnitate vt ii temuit exco⁹ locuz hat absolu⁹ v^l no
temuit exco⁹ i^truoca⁹ vel i^tfert^e ruoca⁹ ad absoloz
ad cautelā. Jo. an. Cz interdictuz dr̃ ppe^t ill. xari. Archi.
Suspensionis. intelligo indistincte vt lo^r. i. sive ab offi⁹
sive ab n̄fi⁹ sive ab ingressu ecc^e i. de sen. ex. ss cu.
Jo. an. Interdicti. Ista tā s^t paria/que om̄a sub censa

ext^a. ɔtinet^r. de vbo. sig. Querelā & sctiz trahit
ex cō3. Vnde sequens appellatio nō suspendit effectu
eaz. ẽ. de appel. c. pastoral. et in sextil fic^t. d3 de se.
ex. Cum medicinal. Io. an. vm. Vis ē maioris rei
impetus cui rñsiti nō pot s. ɔ mode ff. eo. l. i. Metus
aute est trepidatio metis instantis vl futuri picu
li ca. ff. e. l. i. et exigit^r. q p̄ns sit metus licz futuz
piculuz. & quis excusē. nō. sic eo. Dilecti. Io an.
et dr̄ metus q̄a mete tenes. vis tn plus ē q̄ met^o.
de n. qd in fit p metuz fit s3 nō eo^o. s3 cuz met^o
infert^r. et rñsiti pot licz cuz piculo & cuz multis
modis accipi possit metus accipiat^r. large ut sonat
lra ista & h modu3 facit^s. No. tn q lz aliqua illa
dicat talis que indcant^r incute timore. illa tn nō
semp sufficiunt ad iustuz timore. et ideo tolh^o. rlinq^o
arbitro boni uiri. s^m illud quod dr̄ in glo. i pluribs
alys sup. c. ii. cuz dilecto. Archi. extorta. factu reqrit
h lra Archi. vacuam^r. q^o. talr absolutus s macb^t. ut
prius ex^tu Ar^o. et q̄uis in ex^ne. p uim vl metu ex
torta ide iudcat^r. s. q ipo iure nō ualeat. q p̄tas
ligandi vl absoluendi ec uolu^t. de pe. di. i. verbu
dic. s. i. q ualz s3 G. xi. q. 3. Quatuor. Io. an. Rato
c quia ut biq3 are ɔsulit^r. quod ē indubio faud^r.
pot tn p excep^ne. elidi ut nō in pdicto. c. Quatuor
Extorquet. q^o. si metuz intulit et iudex absolue
nolu^t. nō hr̄ locuz h pe. q3 vba & c. s. de ele. nō
rsl. Relatiz. alr tn puetur. Io. an. excois. No. ex
catuz aplius exca^t. qd dic ut nō. 3. q. 4. Engeltruda.
Si aute nō ipe exco^t. s3 alr metuz huc inferat sic extato

erit. et sic no liniat' p dictu a.m. Sz nuquid in
hoc casu ipe excatus ul interdictus l' suspensus incurit
hac pena. dic q sic si mandauit ul cuius nomie ra
tu fuit hns. s. de elec. sic. Nec dica istos pena
euade. licz absolutor ratu postea habeat illud qd
ab initio coactus fecerat. quia statim ab initio ligati
sunt. absolui tn poterit p suu ordinariu. cu con
ditor canonis sibi no r'timuerit absolutione. r. de
sen. ex. Nup. Et in hac pena incidit. quia p pena
amissionis rez adhoc compellit ipm excoicatore
s. e. c. abbas. Jo. an. subiacet. Quid si compulit p ua
nu metu de quo time no debeat. Nuqd locu ha
bet pena. dic q no s'm Gar. qz tal' metus no induc
t'stone n' ppe appellat' metus. Jo. an. Querit' si
ad clicu aliqua de ca iusta casamtu rustica et pos
sessiones puenat et pro mo. illaz et qtit'. soluebat
rusticus in questis et collectis que com' fiebat in
loco rone regiminis ul alia. Vt' ipe clericus teneat' sili
in pdictis pro mo et iuta possionu. omissis alijs alla
tionibus pro et ot finali dica pot q tal' clicus lib' e
dz a pdictis qd proba' p. c. Quia nonulli de cinu
carle. li. 6.

Exco. ostra cogentes diuina offi^a celebre in loco interdicto. Et ostra exco^tos. at. interdictos euocantes diuina. et ot admonitos no exeuntes.

PResumptores qui in locis interdicto suppont
qq de cetero diuina celebrar' offi^a quolz
cogere. at. q in pdicto ad offi^a eade audi^da. aliqs
exco^s pstim ul interdicti ligatos sina euoca'. seu q
no exco^ti puce at. interdicti de eccl'is du i ipis missar

agunt. solempnia accelebrantibus moniti exeant pro
hibere. nisi non excommunicatos presentes et interdictos qui in ipsis ecclesiis
nominati accelebrantibus moniti ut exeant remanere
presumpserint excommunicationis sententia aqua dumtaxat per sedem
apostolicam possit absolui. sacro approbante concilio. inodamus. ex.
de sen. ex. grauis in cle. presumptores. hec pena non ex
tenditur nisi ad dominos temporales excepto ultimo casu ibi.
Necnon excommunicatos dominos aut intellige et prelatos qui habent tempora
le dominium in loco. pau. Quolibet. omnem modum compulsionis re
alis personalis directum et indirectum comprehendit ut si res eorum
occupant grauat consanguineos in personis uel rebus. fa
cit de elec. c. sciat cuncti. e. ti. li. 6°. Jo. an. Coge presumpserit.
quod scilicet est primum non perdita sed uoce preconia de quo
s. dixerat. Vox preconis quam paucis innotescit et hec ratio
fortior ut uocatio per campana. scilicet quod pro loco et editui
ponit ex parte mandantis. uel maior est contemptus. Jo. an.
Euocare presumpserint. quod scilicet et est secundum presentes occultum
.n. excommunicatum non uitamus in presentia. 6. q. 2. q. c. 2°. Missam.
In aliis quo diuinis officiis non est locus pene. Jo. an. Moniti.
non dicit nominati ut in proximo §. per quod patet quod quo ad prohi
bentes sufficit generalis admonitio. puta quod monet quod omnes
excommunicati et interdicti exeant. et ille precipit quod non exeat
Jo. an. Si a precipet uel prohibet non subditis non esset locus
pene secundum pau. Prohibere presumpserint. quod scilicet est tertium
nominati ex generali admonitione nullus ligatur. exco
quod remaneat. Soli quo notatum moniti remanentes ligabuntur.
Jo. an. Remanere. Intellige et si ipsi domini temporales non mandant hoc.
Jo. an. excommunicationis. excommunicatus qui iterum excommunicatur. de hoc 2. q. 4. engel. Jo. an.

Excommunicationis sententie. Statuta quod ipse soluatur ut solute repetite non
restituatur et iudi
cantes secundum ea.

Quicunq; ꝯmunitatuꝫ poteſtates capitanei
ꝯſules rectores iudices ꝯſiliarij at. alij quicunq;
officiales ſtatuta huiuſmoi de cetero facere vl' dictare
at. q ſoluant' uſure vl' q eaꝫ ſolute r̃petunt' non
r̃ſtituant'. plene & libere ſcient' iudicare p̃ſup ſunt
ſnaꝫ excois incurrat eande & ſnaꝫ incurſuri ñ
ſtatuta huiꝰ. hacten' edita de libris ꝯmunitatuꝫ ipaꝝ
ſi ſup hoc ptate habuerint .i. tres meſes no deleuerit
at. ſi ipa ſtatuta at. ꝯſuetu̾s officiu eoꝝ habētes q̃quo p̃
ſup ſunt obſuar. de uſ. cle. v. de uſ. ex gin in cle. Co
mmunitatu. ipa a ꝯmunitas no incurrit hac pena. de
ſen. ex. Roma. li. 6. Coſules. Nota ſt offitialiuꝫ ſm̃ na
rias locoꝝ ꝯſuetu̾s et quia oma no pot ſpecificare
ſubiunxit etiam gnale ut ꝯphendat omnes quocuq;
nomie cenſeant'. pau. Coſiliarij. ad talia dantes ꝯſiliu.
pau. offi̾s gᵒ. ſi quis talia ſtatuta no ut officialis ſt
beret vl' dictaret no e excõicatꝰ. No. ob. ne cle. vl' mo.
ſnaꝫ quia ibi duo r̃quirunt'. ſ. q ſcribat vl' dictet &
q homicidiu poſtea ſit ſecutu. q' tc dat auxiliu l' fa
uore prouinciali ut ibi no. Inno. et hoſti. ſꝫ hic ſcribendo
facie vl' dictando tm incurrit pena abſq; alia execu
tione ſtatuti. pau. Statuta huiꝰ. de q̃bꝰ S. dixit ſ. q
exigi & ſolui uſuras ꝯcedunt l' ad ſoluend' debitores ꝯpel
lunt l' grauia onera iponunt uſas r̃petetibꝰ ſic ſi eſſꝫ
ſtatutuꝫ q uſuras r̃petentes in foro eccº. p p̃nte cogat'.
uſurarꝰ mutuare tm pecu. et tanto tp̃e q̃to tenuit repe
tens pec. uſarij. Soluat' uſe. in caſu autē no ꝯceſſo
ut .i. c. ti. c. i. et c. ſalubr. pau. ꝓpe tn dr uſa i pdict
c. Sallat. lau. ut gᵒ. locus ſit pene nīte e q ſtatuto caueat'.

q vsure soluant. Unde no sufficeret si statuto caueret
q vlt. duos vl tres denarios pro lib. no soluat. i mese
quia sup. illa suma prohibendo. no vr p3 vsq3 ad illa
cede. ar.m de tre. et pa. c. i. pau. et Jo. an. de metali a
vsura hic no vr loqui intra hac. quia l3 creditor in
iudicio confiteat. sua praua intentione. tn rpeti
no pot ut vsura. s3 ut q. vsa et iniuste recepta. ut no.
host. c. ti. osuluit. vl dic q vsa intal. d3 rstitui. Jdc
ibi. Jnno. et Ray. in suma. pau. repetit. ab eo q pot.
n. ob. c. Qd frustra e. ti. pau. Restituat. qn de ea
exactione statim iudo. Judicat. et q indicata scripse
rint sl vr sm pdicta statuta de sen. ex. nouit. in fi.
ubi no indicat. sm statuta tur scribens simil no
incurrit pena s3 soluz indicans vl uelis dice q et
in pmo cau hec ostitutio penalis no extendit.
ad psonas no expssas ut vr ueri. ar.m de te. iudi.
in penis l. o. bi. Jo. et an. dit. q de scribentibus in
dicata no exprimit hec conso. incurrat. Jncotinet
sine tpris intuallo et sic facientes dictantes et scri
bentes talia statuta ac indicantes vsuras ee solue
das vl no rpetendas vl repetitas no soluendas sta
tim sit exco.ti. Aliud in his qui statuta ia tra dent de
le. q vz si hnt potate delendi. s. de iure et de facto.
ut dicit pau. et Jo. an. si no deleuerint post tres m
ses etia ipi sit exco.ti. Consuetu nes sic hoc d. q qz no
statuut talia. s3 allicesut. a. in osuene deducit Jo.
an. Obsuare. offi les. s. expssi ea suat no sit exati
Jo. an. et pau. Exco. sr. portantes prohibita sar
racenis l mittentes l de portantibus eis pmittentes

Excommunicam' & anathatizam'. illos qui
ꝯtra xpm. et pplm xanu sarracenis arma
ferrum et lignamina deferunt galeas eos & qui
galeas eis vendunt vel naues quiqz in pirraticis na
uibus sarracenorum curam vel gubnacoz exercet aut machis
aut quibuscumqz alijs impendunt aliquod eis ꝯsiliu' au
xilium in dispendiu' tre sce ipos qz rerum suarum priua
tione mulctari et suos capientium fore censemus p
capientes ut p omnes urbes maritimas in dieb'
dnicis & festiv. huiusmodi snia puplice innouetur. & talibus
gremium no' apiatur. ecclie. nisi totum quod ex ꝯmicio tam
dapnato perceperint & tantude de suo in subsidiu' tre sce
transmiserint. et i. q si forte soluendo no' fuerint sic
alias reatos talium castigent' q in pena ipoz alijs int
dicatur audacia simulia plumendi. Jnno in ꝯci. gnali
ex. de iudeis & sarra. ad deliband'. Conciliu' gnale.
de q'. hic rpetit ꝯciliu' lateran'. de q'. s. lra quorumda.
et addit pena' imponenda tpr absolutionis. ibi &
talibus. ¶ Nond' q tales excoti no' absoluunt'. ab ex
cone. n' q totum ex ꝯmicio danato perceperit & tantu
de de suo in subsidiu' tre sce transmiserint. Si tn ab
soluatur no' facta satisfacone tz absolo. sz reduca'dent in p
stina excoi. ssmaz ut hoc faciat sm' eqdm. Jde. Jo. an.
& pe. de anca. ¶ Sz qritur. ex q' isti priuantur. bonis
suis & bo. ꝯfiscant'. quo ult'. pena puniuntur. ut trans
mittat i subsidiu' tre sce quod recepit ex ꝯmiac &c.
Et dicunt pdicti doc. q ante ꝯfiscacone' iponitur hec pe.
l' soluit'. de bonis quesitis post ꝯfiscacone. vel dicas q p pe.
ꝯfiscacionis iponitur. amdiare secularis. sz pe. restitutionis

eius quod preceptum est. et tamen de suo imponitur per eccl.
iudicem. et secundum pe. de ancha. pena priuationis omnium bonorum non
imponitur ipso iure sed per sententiam et per iudicem secularem. Sicut alias fatetur
quia poterunt subici loco liberius pene. Et no. quod hec pena
que indicitur per eccl. i. s. dationis est. quod precepit quis pro tale
commertium et tamen de suo. si non transmittitur in subsidium terre
sancte quia s. nescit talis cui debeat clare applicari. seu dari
debet camere apostolice. n. hac pena relaxari potest nisi pp. ubi is qui
ab eo super hoc habet remissionem ut est summus penitentiarius. Unde qui in
hunc canonem incidentes consueverunt se componere super tali pena
cum camera apostolica dando etiam partem eius et de residuo solet eis
fieri remissio. sicut audiui a sapientibus practicari in curia.
Et hoc quantum tales solue potest. Alia quantum non potest facit. ut quod dicitur in
fi. c. supradicti. Quis autem absoluere debeat a tali sententia dicit
glo. sup. c. Quod olim. quod possit ex quo papa sibi non reseruauit
quod locum habuit olim. non autem secus. Unde dicunt Jo. an.
et pe. de ancha. sup eo. c. quod hodie papa temporibus quibus solet
facere generales processus et in anno tales excommunicat. et tunc
a tali sententia solus pp. absoluit sed illi. Summus penitentiarius
etiam videtur habere potestatem tales absoluendi. Et no. quod per istam
decr. Quod olim prorogatur. i. extenditur ista pena excommunicationis
ad alium casum quam in illis duabus decr. s. ita quod iam dictum et
ad deliberandum continetur. sed ad quecumque alia incommoda
que ibi portantur. durante guerra inter nos et ipsos etiam
si fieret treuga quia per treugam non tollitur guerra sed intermittitur. // Item no. quod nicolaus 4us. in quadam extrauaganti que
incipit olim. tamen in generali statuit et innouat quod nullus arma
ferrum equos lignamina uictualia et alia quecumque
incommoda in alexandriam uel alia loca sarracenorum terre egypti

deferre vel mitte seu de suis portubus ut eis deferat exhibe vel exhi pmitte aut eis alias auxilium vel favore pstare psumat alias sint excati ipo facto. Nec possint absolui nisi tm de bonis proprijs in dicte tre sce subsidiu eiusde exsoluerint quatum ad pdictas ptes detulerit aut im serint aut deferri vel de ipoz portubus defendum eis ex trahi pmiserint & simili statuit de omibus tris soldano subiectis. Incurrunt & pdicti alias penas teporales que extrauagantis inouata e p boni. post factum 6tm et iteru p. clem. 5m qui absolutoz ab huius sna pt exp in arto mortis ppe rseruaunt. ut pz in extra. q incip. Multa mentis. & huic ho. statu. quod et patebit ex. i. ex ipo processu ppe annali qui fit in curia. venet a sis h hnt lnam app initino q. optuz ad incimo & inetualia p plures a nos. vn no incurrunt pdictaz pena. et ide de alijs & q hrent silez lnaz. ❡ No. & q attendentes ad sepulcrum dni cu deuo tionis sine lna ppe sunt excati & cozlina ppe vel summo pniario rseruat. ut repy inh. pniarie summ pniarij.

❡ Exco. st. pirratas et spoliates euntes ad curia et re deuntes et naufragium facientes :

Excomunicationi subdant qui Romanos vel alios xanos pro negociacione vel alijs honestis causis uenientes aut cape aut rebus suis spoliare psumunt. Illi & qui xanos naufragium patientes spoliant rebus suis nisi ab lata restituat excoi se nouerint subiacere. Ex sco. lateran. ex. de raptis ❡ pma pars huius. c. dr. host. q e cano late sine et addit q pirrate & mano abore ppe excant solemnit. ❡ 2a ps dr. q e cano fende sine. Inno. Tanc. vinc. & gof. dicit q e ista pars 2a. late sine. Jo. dr. hec. Credo q p. pars

ſit cano ſtende ſine excepto quod dictu e de piratis
qui ſt exca apapa et in anno · 2a pars e canon late ſnie
ita tn q pcedat admonitio ut dt glo. et h probe ius ii
bor. Ratio diuſitatis ſatis patet. et ſic pars pot intelli
de quolz mar nauigio. ſd Jo. de lig. dicens q iſta e cois
opio. et qd pmu dcm intllr de qlz nauigio qmuis hoſti
reſtringat ad maritimu. Quatu ad 2m dt ſi poſt
monitione no rſtituat ablata ſtatz ſt exco ti. ſi a rſti
tuat no ſt exco ti. ſde pe de ancor. et addit Qui a pegri
nos et mercatores no nauigantes ſz als itinerantes ſpo
liant extra dent ſz no ſt ipo iur exco ti. ex. de tre et
tre et pa. c. 1. hec ille. hic tn no. q ſpoliantes rompe
tas ul adeuntes ad curia ul redeuntes pro cauſis
agendis in curia ſt exco ti exco ne papali ut patebt
i in proceſſu annali ppe. Cont clicos participa
tes ſponte et ſcient exco tis a papa in diuinis

Clericos Qui ſponte et ſcient participauerint
cu excotis anobis et ipos in offitijs diuinis
receperint eade exco s ſina cu ipis no dubitamus
inuolui quos et pro abſolutionis bnfio hmo ad nos
uolumus rmitti . Clemens 3o. ex. de ſen. ex. ſignificauit.
Circa expoem hm decr. e triplex opio ſolemnis et 4a comr
rprobata. Eſt qa prima hoſti. que etia po in ſuma 2feſſor
q iſta ſit noua exco s ſpes ad q incurrenda 4r req
runtr. Jſta et opi. ſci Jo. an. ut ponitr in tex. ſ. po
q comunicas exco tis ſit clicus. 2o. q 2municet ſcient.
3o. q 2municet ul partiçipet ſponte. Et dt goſ. excludi
hic coactione abſoluta no 2ditionale. 4o. q 2mu
nicet in diuinis offitijs tn de hijs que tenet dntur

cf de his que ex. l. horis canonicis ¶ 4o q participet
seu cōmunicet cū excōtis nominatis a papa in hui^a.
diuinis tal' excoīz incurr^t. absoluend' nō n̄ p ap^a. sede
Qui a^r al's excoicatus a canone cōmunicat in diuinis lic̄
peccet nō tn̄ eand' sentenciaz incurrit. de h3 m^e. de immo.
excoīc. ¶ 2a c pe. de anca. q dt. q q cōicat cū excoto
a papa sponte scient et in diuinis c excoto. ead' sent̄a
et isti dt. ee uerū intellectuz huius dec^r. Ita rpus ex
recollectis suis. Idē ut dic^t bb. sper. & gof. ¶ 3a
c lanc. q qui pticipat cū excoto a pp eodē crime
pp quod ille c excoto. ead' sent̄a ligantur & sic st
soluendi p ppm. ex. co. Nup hanc opi. dt. glo. ad
uore. Immo. et dt. sic posse intelli Jo. an. & Jo. de lig.
dicunt q ut adhendū huic ultime expositioni.

¶ Excoo contra sepelientes cl'icos interdictos tpr
interdicti et sepelientes excotos aut' l usarios

EOS Qui proprie temeritatis manifestos
audacia deffunctor corp. nō sine cōtemptu
clauiuz ecc^e in cimiteriis tpre interdicti in casibus nō
cōcessis aut' excotos pu^ce ul' nominatim interdictos
l' usarios manifestos scient sepelire psumunt ipso fco
excotos sine decernim subiacē aqua nullaten^s absol-
uantur nisi prius ad arbitriuz diocesani epi eius qbs
p premissa fuerit iniuria irrogata satisfac^e exhibuerint
cōpetentē. ex. de sepul. in cle. ca. 1. cos. Includit uniu
q3 professionis p'sonas laicos et ecc^os exemptos et
non exemptos. Pau. propē temeritatis. Sciam
nō. qui proprio ausu et sumitur in mala parte. Ubi
aut' non facit teme. puni. platus dt. sepeliend. fuisse

absolutus ut verisimil' puta sepulturam no prohibitam
illi rone status & sic errat in facto no habet locum h
pena. pau. In cimitiys. pau. I de si in cem.a secus si in
corpis ut locis privatis tpre intdca. Na tunc intdca e
sepultura No concessis autem. hoc d.t pp clicos qui fu
erint interdictis quibus concedit.r tpr intdicti sepultura
cum silentio & absq campanarum pulsatione ut in p̄dicto
c. Q, int. & pp privilliatos scil. contres. In 4or. no festi
vitatibus in quibus celebra.t pot eo tpr. s. intdicti alta vo
ce no puto mortuos sepeliri debe. ut de p̄uille. Cum pla
tare. Jo an. excom.tos v ab homine ut autem. et intelligas
de maiori excom.ne lz n. excom.ti minori sic decedentes sepe
liendi no sint. ut no. Jnno. e. ti. Sacris hinc tn pene
locus no e Jo. an. pu.te & qz d.t pu.te dico q si esset excomunicatus
dato q sepeliens sciret non e locus pene huic lz puet.
sepultura si de hoc constar pot. lz tal' esset excom.tus minor.
s.m alanum & B. quod placet pau. Aut nominatis
interdictos. pau. a divinis & participatione sacrorum
tales p̄veniunt.r sepulture p̄vatione ut no. Jnno. et host.
Secus si interdicti ab aliq.o tprali ut spuali exercicio minist.
ministerij ut officij. q tales no st p̄vati alys divinis. q.
n.c sepultura. Quin dicatur nominatis interdicti. lau. d.t
q nominatis interdicti sive in denunciatione notatis sive
spal'r sit expssi ut no. Jnno ¶ Sz querit quid iur. si noto
rium e de fauto.bs qui occone dederit interdicto p e pm
lato no st tn nominati in ipa sna interdicti que in scp
tis ferenda e ut de sen. excom.s. Cum medicinal' h.o 6.
Nunquid sepelientes hos fautores incurret lz sint int
dicti in gnre qz dictum e in sna Interdicimus. A. cum fauto.bs

sing. credit ipe q no optiuciq sint notorij. ar. de cle.
exco. mi. posuit. Cu hec ostitutio sit penal & ido re
stringenda & adute q pillu tex. qui prohib noiat
interdictos in cimiterio sepeliri ur a ctio sensu q interdi
no nominat sepelli possint. quod tz glo. ubi locus inter
dictus no sit. Stefan. d. ista opi. uera. n qui pro certo
sciret cos tale quid fecisse ul omisisse pp quod erant
interdicti. tales n. no debet sepelliri in cimiterio. U. no no
sint cti habz locu glo. sm eunde. Pro glo. tn facit qd
dici s. post laud. ut l. no suffi. factu noto. n adsit
ista qualitas nominat p modu de quo s. Manifesto
qui priuati st sepultura & factione testi nisi satisfece
rint ul cauerint sm forma illi dec. Quoq. de usu. li. 6.
& si appuerint in tali signa pnie et post morte psta
cautionis sufficit ad uitandu tale pena cu tali sepultura
no sit prohibita. s no ualz testm quod ab initio e nullu
ex pa testantis. Ide etia ur si pmo fecit testm & postea
efficit usurarius manifestus. quia p sequens delictu
infirmat testm. Pau. scient. secus si ignorat. pau.
sepelire no solu actuali ponetes corp s dicetes diui
officiu st fun incurrut ea pena. uno fortius qz plo
ostenut. Ide intelligas de sepelietibus de fco i cimitio &
abntibus dicq. Pau. s Jo. an. sup dco ulo sepelire sit d. hic
occurrut dubia que pncipis declatione plus q glosatis
exposcunt. s. an portantes ad sepultura qui tn no sepe
liut sint exco. Ite de comu comitantibus fun. It de
fodientibus & fabricantibus ul apientibus sepultura. It
de prelatis clicis ul ministris ecca in quor cimiterijs
sepeliunt qui id no prohibet ul patiunt. It de clicis

portantes cruce cereos & ſimilia. & poſt queda ſic
d. Cu hic puniat ſepelient no admittente int ſſentem
coopante. Sepelire aut e mortuu tumulo ul humo co
dere. Videt ad ſolos humo ul tumulo corp imponetes
ligatos eſſe. facit prob equitat ne ex uno fine multi
ligetur. Jt oſtat q portantes comitantes ul fabricantes
ſepultura ſi no ſequetur talis ſepellio exco no eſſet.
Jn contrariu e quia ſi eſſz hec conſtio ludibrio. ſi un
ſolus ribaldus ul ſimens p que id potit expediri liga
ri dicat reliquis uſitatis pompoſe et ſolleimt ex
peditis. Jo an. Stefanus uo no dubitat oms iſtos li
gari. No q Jo cal in tractatu que fecit de ecco int
dicto tt fine mouens pdictu dubiu ſeu qoz ſic dit. Ai
pcul dubio ur q ſi nominati intdicti ul eq no nomi
natiz intdicti ſz tpr intdicti i caſu no pmiſſo a iure
ſi cu diuino offio e ſepultus oms prediti ſ apientes ſe
pulcrum ul fabricantes ul fodientes tra ul ponetes i ſe
pulcro ul portantes cruces ul cereos ul portantes funus
ul aſſociates ca honoris ul amicie ul clici diuinu offi
facientes ul no prohibetes cu pnt oms pena exco
ligant p iſta dec. clem. cos. Rato q hoc caſu oms
ſt participes crimins ſeu coopatores. adl de ſen. ex.
nup. et. xi. q. 3. pcipue. Si uo ſine offio clicorum deſu
tus tal ſepultus e et in loco cimiteriato ſz tunc ſit dre
oms pditos fore ligatos excois ſina de q iſta. de.
agit. tn lz trepide credo iſtos no ligari dicta pena. ſz q
uident contemne gnalie prohibitoez potunt arbitraria
pena puniri & p iudice ecclie. 13. q. 2. c. eos. Ad a.
Adl qd me mouet ſi. clem. ibi nullo eis cra pmiſſa

exemptionis per que ibi videntur removere privilegia que
clericis vel ecclesiis personis solent concedi et non laicis. Ut quod ibi
videantur imminere servatur apposita de maio et obe. scilicet
licet. omnes quod intelligatur de hiis omnibus quibus talia privilegia
solent concedi. ut sic dictum intelligatur secundum quod clausula
adiuncta potest adaptari. i. q. i. sacerdos. sed privilegia exceptionis
solent concedi clericis et ecclesiis personis de illis ergo debet intelli
personaliter dictum. c. Item sepultura ecclesiastica proprie respicit
clericos ad quos id pertinet. 16. q. i. placuit. et cum funera
ad sepulturam deferuntur divina officia decantantur. 13.
q. 2. Qui divinum et sic concludit propositum. Sed si clerici dicant
officium sepulture super funus et postea deponentes funus in loco
secreto non ponunt eum in sepulcro seu cimiterio numquid nichil
sunt excommunicati. Certe secundum opinionem contrariam esset dicendum quod non. quia
tenet. dicitur sepelire. quod est humo vel tumulo mortuum condere
et sic per sola celebratione officii non esset delictum consumatum
quod non incidunt in penam. Sed non credo quod aliquis hoc diceret.
sic. n. si fieret durante interdicto et possunt ita decipere foret
esset ludibrio. hec omnia Io. cal. et quod dictum est de interdictis
idem per omnia intelligendum est de manifestis usura
riis et publice excommunicatis. ❡ Querit etiam do. lau. de rid. in
tractatu quem fecit de usuris. Quid dicendum de officiantibus cl
ericis portantibus crucem et cereos et associantibus et portantibus
feretrum tamquam ibi esset cadaver alicuius predictorum. scilicet
manifesti usurarii nominatim interdicti vel publice excommunicati.
cum tamen realiter ibi non sit. Respondet et dicit idem iudicandum
ac si ibi esset. et ideo dicendum ut supra. subiacere hanc penam lo
cum habere non puto in aliis casibus in quibus denegatur se
pultura quos habes ec. ti. ex parte et de sta. mo.

c. 2. Sz quid de illo qui sepellit manifestuz usurariu
excatum puit nominatiz interdictuz et tpr interdicti
nunquid una uel quadruplici excatione ligabit ex hoc
facto. Vide quod de hoc plene scripsi in 4° glosa. sine
tn una sola sua sine pluribus suis ex his diuersis cas
quaz quelz per se suffit. qz excoius dicat planuz est qz de
omnibus dz satisfacere et ab omnibus absolui. Io. an. Eis qbo.
Sz qui sit hi forte intellexit de his quorum fauore fuert
late sine excoiis uel interdicti in tal loca uel pas uel illis
quibus debebat fieri restitutio quo ad usurarios. Si qua
etia uiolencia in his fuisset illata clicis uel ministris illis
etia fiet satisfactio. Item si illorum corpora uel ossa discerni pnt
exhumanda sunt. et hoc in tribus ultimis casibus ¶ Sz quid
de primo. Dic qz si ille fuit penitens licz no debuerit se
pelliri s. tpr interdicti tn no exhumabitur saltiz post re
laxatiz interdictuz ¶ Nota et inno. et host. qz pen
tens qui sepultus no fuit in cimiterio pp interdictuz rela
xato interdicto dz in cimiterio sepeliri. dicit et qz ex quo
penitens mortuaria ab eo habite recipi pnt cuz pro ipso sit
orandum xi. q. 3. Quicumqz. secus si no fuissz penitens
88. qz di. c. fi. Io. an. qui etia dicit qz de funeralibus que
darentur cuz funere defuncto sepulto tpre interdicti no
putat clericos licite recipe posse. quia uidentur participar
in delicto. ¶ Item No. qz fran. ¶ et ab. post pau. sr
verbo temeritatis hic. cle. dicit qz temeritas sciaz notat quod
proposito ausu. et hoc dicit laud. qz si ignoranter factuz uel
et uis diuz tn sit iste cum liceat ius ignorare hic faceret
no uir reus nec hanc penam incurreret. i. q. 4. § nondum
et ide dicit in effectu glo. i. c. de. et ide pau. et zen. q

verbo Fuerit

Videtur uelle quod hoc casu iuris error simpliciter excuset quia iuris
error excusat a dolo ff. de ambiguis l. i. quod est uerum.
Nam iuris error excusat a pena ad quam committendam requiritur
dolus. Ut no. ch. in r. ignorantia li. 6. Pro hoc quod iuris
error est lata culpa non dolus ff. de his qui no. infa. l. lib.
V glo. singulis. Item no. quod dicit Io. an. in nouel. s. c. ut
animarum li. vi. Quod ignorantia statuti sinodalis excusat
transgressorem a pena nisi sit crassa et supina et cum sta
tutum puniat aliquid prohibitum a lege diuina uel canonica
et secundum hoc timnet. hic quod scripsit Io. de dea. Ubi querit
an sint excommunicati impuberes qui fallauerunt instrum et mo
qui tulit falsum testimonium ignorans episcopi constitutione qui tales ex
cat. Quicquid ibi dicat satis potuit utique probabiliter ig
norasse. Quod si ita est locus esse hic huic decretali et licet pena iuris
in eis locum possit habere cessabit tamen pena statuti quod proba
biliter ignorabat licet quidam restringant hoc dictum ad statuta ex
causa prohibentia de iure non prohibita sicut et proximum
restringunt ut ibi dicta. Item de dicto ex. de tempo. or. cos. li.
6. quod equipolent scientia et affectata ignorantia et dicitur affec
tata ex quo scire potuit sed noluit uno dissimulauit. Item anto.
de butrio dicit in lectura quod milites et monachi non excusantur
ab ignorantia iuris. Unde iuris omni anno fit publicatio in locis unde
sunt alias excusantur. ut l. cum de indebito ff. de proba. Quod
dicit uerum hosti. in monasteriis de quibus monachi numquam exeunt.

Excommunicati contrahentes scienter matrimonium in gradibus
prohibitis uel cum monialibus et eos religiosos uel mo
niales professos uel ordinatos in sacris contrahentes 84.

Eos Qui diuino timore post posito in gradibus
consanguinitatis uel affinitatis constitutos constitutione canonica

intelutus a. cum monialibus ↄtrahe matrimonia no ualeret.
Hec no religiosos et moniales ac clicos in sacris ordinibus
constitutos matrimoniu ↄtrahentes ipos excois sine ipo facto
decrevimus subiacere. Clem. 4. ex. de consan. et affi. c. i. in de.
cos. No. quod in sex casibus hic expssis tm habz locum hec
ↄstitutio & eius pena. Vn si contrahit quis cu hnte
maritum ul cu iudea ul pagana ul cu cognata spuali
ul legali. ul ↄ. impedimentu pu. honestatis lz no tene
ant matrimonium tn no e locus huic pene que in illis
casibus ul similibus expssa no e. It in his sex casibus
tunc demu locus e pene cu illicite contrahit. si .n. li
cite ut ex dispensatione ppe. tunc cessat culpa. g. et pe.
de ↄsti. c. 2. de qua dispensat. no. de rstu. spo. sup litis
Jo. an. Scientes. ignorantes g. no ligat constio. qd i
tellige ignorantia facti probabili et no affectata. s.
quia ignorabat se ee ↄsanguineos ul affines. Si no ig
rabant uis nescientes gradum inq. erat ee prohibi
tu ex quo sciuerunt gradu ligat consto. de re. iudi.
Ignorantia. li. 6. Si uero alter solus sciebat ille solus
ligat. Fac 24. q. 2. c. Inlectu ¶ Sz quid si ↄtrit ig
rans post tpm aut sciuit et cohitauit ↄsanguin. &
ut ligat. ar. 1. q. 1. Eos. in fi. et de simo. sicut tuis. Contra
riu credo cu ista ↄsto no puniat cohitacoz ul ince
stuz. s ↄtractuz ut ita dicam. probat. hec solu. ex eo
q sine indic. ecc. ab illa diuite no possz. fateor tn
q peccat cog. do. Jo. an. pau. ubo d. q si talis cohitat affu
maritali incurrit hanc pena cu uideat ex nouo co
sensu cu ea ↄhe. si no ex pmo no incurrit. Sz qd
si contraxit cu ea qua credebat ↄsanguinea affinem

Vel monialē q̄ in ueritate non erat · Solue p̄ uō.
de sen · ex · Si uō 2° · q̄ · c · in audiencia lo · an · Ex ill'
causis trahi pot R° · l · q̄ talis nō ē exco^m. ¶ Sz q̄d
si impedimtuz quod erat tpr̄ 9tracti mrioniȷ fuit
postea r̄motuz · ex · de 9san · q̄ affi · Quia c̄ · R° s'
remouetur p̄ dispensatione pape · Vba s'r inspici^da
ut uideat' an tollat impedimtuz etiā quo ad penā
p̄titam · an nō / ut faciat tm̄ ualē mrioniuz · p° cuī ab
solutio alia nō ē nc̄ia · 2° sic · Si uō r̄mouet' · ipedi^ti
p̄ 9stitutoz r̄uocatoria tn̄ dic ut sup' · de sim' · c · et · Qm̄ ·
pau · Sup' p̄dicto a c° · J de pau · sic dic' q̄ si r̄uocatoria
uult et d' · 9stitutoz q̄ r̄uocat fulminatoriaz exco^s
p̄ infecta h̄ri tūc ligat q̄ nō eget absol'oe · Si a' tm̄ r̄
uocat tūc sic ligati egent absolut'oe · gradib9 · l · 4° ·
l' citio' · cano^m · fortuis si diuina · de testi · spo · lras ·
Mrionali · p̄ hac lraz ui' q̄ coactus ad 9trahend' nō
icurrat hac pena · Et de absoluta coactione ētuz ē · de
9ditionali uō lz tali que eadē debuerat in 9stare
iuruz ut ligat' p̄ dec' · sacrm̄ · de his q̄ ui · me · ca · fi ·
Sz cū nō sit mrio^m de fu^te 9sensu de equitate ui' tūs
nō ligat' · facit de sen · exco · significauit Jo · an · J de pau ·
Contrahē · secus si sp̄osalia tm̄ 9trahat ui' sequat' car
copula q̄ cuz induceret p̄sumptū uo^te mrioniȷ · de
spon · c · is qui inducit etiā penā · R° p̄im dictū ē q̄z
istud cuz sit penale r̄stringendiz ē ut scriba nō ex
tendant' · maxime ad mīa · 7 delictuz de re · iu' · in
penis l° · 6° · q̄ nega' nō pot q̄ a° ē mrio^m a° ē spo
salia · pau · q̄ Jo · religiosos p̄ professione tacita uel
exp̄ssaz religiom app̄bate obligatos in gnē ul' in spē

ex. de re iudi. non solum li. 6. Jo. an. & pau. et mo
males. sz no de momalibus satis intelligebat. s. ubi im
ponit pena cuz eis contrahentis cum ex participatione
ipse ligent. ea pena. de sen. exco. Nup. Re. sz momalis
ex participatione essz excita quando contrahet cuz sci
ente no tn qn otrahet cuz ignorante qz ille no ligaret
ut g. momalis nullo mo eiusdem pena baddit. ul dicq
tur pticipans cuz crimoso e exco. cuz participat post
latam sinaz. ut in. c. si concubine de sen. exco. sz her
no participat post. sz in actu pro quo ligatur. go
&c. Vel dic q sz participans in crimne crimnoso sit
exco. non tn pticipans in actu illo pro quo alr ligat
alr supflue addetur her lra que no distinguit an
momalis otrahat cuz sciente ul ignorante cuz ex
parte eius no possit ptendi ignorancia. facit de
sen. ex. continet. primo ubi participans in actu pro
quo alr exco. e exco. mandat. pau. & de sz ulti.
puncto hes sup in p. exco. Sacris. s. subdiaconatu.
& s. pau. Contrahens no rpetit scient. quia in tali
proprio facto no cadit probabili signoran. in illis r
ligiosis ul clicis. Ubi no probabilis essz ignorancia
ut ordinato in sacris in amencia ul dormitione ul
inpubtate. puto q no essz locus huic pene. Jo. an. &
ide d. q a tali sina pcpin exco. s pcpin pot absolui
addens q no suffit. satisfa. inls. n & sequat. absolo.

Exco. otra omunicantes cuz exco. s nominatz
scient. in crimne crimnoso. c. zh.

In Qui nominatz exco. scient. omunicat
in crimne crimnoso ei osiliuz impendendo auxi.

vel favore cuz ratione dampnati crimins uideatur
in eiuz delinquere qui dampnauit ab eo ul' eius sſor
mito delicti erit absolutio requirenda. et .v. ita. Quius
ai. et tu nō iudicas sꝫ inter sīna excōtꝰ. coticans sit liga
tus tn̄ quia conditor canonis eius absolutionē spāliter
nō retinuit eo ipō concessisse uit aliis facultatē rela
xandi. et .v. uerꝫ si diffile sit ex aliqua iusta causa qꝫ
ad ipsm excōicatorē ptinet absoluendꝰ ptinet acce
dat secundꝰ indulgencia ut psita iuxᵃ forma ecclē.
cautione qꝫ excōmūicatoris mandato parebit a suo ab
soluatur epō ul' propō sacerdote. Jnno. 3ꝰ de sen. ex. nup.
Consiliuz. nō tenetur quis de consilio nisi ille alr nō fuissꝫ
facturꝰ ul' nisi fuissꝫ consiliuz fraudulentᵉ glo. sꝫ pe
de anca. dicit qꝫ conclusio ē doc. qꝫ impediens consiliuz
delinquenti in crīme pro quo ē excōtꝰ. meruit ex
coicatione siue essꝫ facturus alr siue nō. quia pticī
pat in crīme. Ab. dicit hoc ētuz si consiliuz datuz ē di
recte ad crīme quod excōꝰ induat pn̄. ad clīcuz libe
randuz nō sic si daret consiliuz in facto pro q. excōꝰ
nō erat ut' auxiliū cōt offendere. Jnno. auxiliuz in
tellr de directa pticipatione secus de indirecta. Ut
si quis excōtꝰ ē quia facit guerra contra ecc. vel clīcū.
posita ego illi guerrā facio tu contra me iuuas illuz
auxiliuz ei prebens. qꝛ p hoc melius guerrā faciet
ecclesie. tu nō es excōtꝰ. qꝛ nō hoc intendis facere.
etiā hosti. qꝫ dns auxiliuz uassalli excōti uocatꝰ pot
pp fidelitatis debituz quod remanet. Jnno. Et dice
bat quod lꝫ tibi contra inimicuz tuuz inuocare auxiliuz
excōtꝰ pp guerra ita qꝫ sibi in sua guerra auxiliuz

pſtes. quod tn̄ host. rephendit Jo. an. fauore. In laudãte
facti ab. dicit fauore impedi. Absolo dicit hic glo. talis ligat.
sinā hominis nō canonis. sȝ pe. de anca. dicit quod dicunt
docto. q ista ē sinā iur quę tn̄ trahit executionē a sinā
iudicis. s. cuȝ quis participat in crime crimnoso pp qd ex
co. ē ille ab homine. Est tn̄ uerȝ quia ubi alis eps absolt.
a sinā iur nō absoluet ab ista ut sinā dicit. licta dicit. sȝ ab
soluetur ab excoicatore. vn̄ remanet aclu. q ptcipans
crimnoso in crimine incurrit excoicatoȝ sine ex tritom
ex cantis sine intra sit siue sint subditi siue nō. q iur
aucte ligant. p glo. obiecta facile hō tollunt. q totiȝ
opat. dispositio iur que sinā hominis extendit. ad alios
hoc ex recollectis sub eo. Jde dicit Jnno. Jo. an. dicit q sinā
ista ē canonis. Concessisse uir alys. Jstud hās pro rlā
in oim sinā exco. lata a canone. q pot ordinarius
absoluere ii p ppaȝ fuit absolu. rsuata. In alys aute
sententys secus. & p hoc inferas q si pot a qualibȝ
sinā canonis absoluere potius potit a sinā exco.
lata p ɔstone spale uł sinodale. vn̄ si subditi epi
bonon. incurrant sinaȝ p ɔstone epi mutinen. ue
menis bononiaȝ. potit absolui a bonon epo. Jo. de
lig. Excipit tn̄ pe. de anca. ab hac rlā supradictiȝ
casuȝ. sȝ diffic. R. pp nimia distancia uł piculuȝ
mortis. Jo. an. & pe. de anca. Cantione. Jur. Jo. an.

Exco. ɔtra facientes aliquē int'fici p assisinos
vel ꝗ mandantes Ca. 36m

Statuimus ut quicumq princeps platus seu
quęcuis alia ecc. secularis ue psona q̄ppiaȝ
xanoȝ p pdictos assisinos int'fici fecit uł mandauit

quamquam mors non sequatur ex hoc forsitan a'. eos receptauerit vel defendit vel occultauit excommunicationis sententiam et depositionis a dignitate ordine honore officio et beneficio incurrunt ipso facto. Inno. 4us. de homi. c. pro humani li. 6o. prelatus et eps. de ecc'alis 11. quia periculosum x. de sen. exco. non eximunt eos a sententia excommunicationis Jo. an. assisinos. hoc est pessimum genus hominum et possunt dici abscindo dis quia scindunt animam de corpore iuxta velle et mandatum dominorum suorum cuius'lz xpianum et cum de istis simpliciter exprimat ad homicidas alios non extenderetur. quod isto c. continetur in his penis di. 24 q. Qualiter archi mandauit. Cum mandauit ergo cogitatio non stetit in finibus suis. et ideo non mirum si puniatur. alias secus de pe. di. 1. Cognitionis et puto et quod si reuocauit mandatum re integra quod nihilominus incurrat penam cum ex solo mandato iam prius ligatus essetz et ad hoc facit quod statim sequitur. Jo. an. receptauit. patenter ut differat a sequenti scilicet occultauit et isti receptatores tamquam aggressores tenentur. C. de his qui latro. occul. l. 1. et 2. Archi. occultando ipsum celando vel occulte receptando ipsum vel abscondendo. Archid. Excommunicationis. ex quo papa sibi non reseruat absolutionem credo quod ordinarius possit absoluere. ex. de sen. ex. nup Jo. an. Et Nota quod in summa pisana sic dicitur. assisini fuerunt et forte sunt adhuc quidam infideles qui ex quibusdam falsis opinionibus quibus fuerunt enutriti de facili mittebantur ad occidendum quoscumque xpianorum tamen non curantes si ob hoc occidendi essent isti contra quorum pestem statuit Inno. 4us. istam decretalem. Excommunicatio contra procurantes consultatores ut se intromittant de aliis quam de manifestis iniuriis scienter. Cm. 37m.

D Etermimus ut si conseruatores de aliis quam de ma
nifestis iniuriis et violentiis scient se intro
miserint seu ad alia que iudicialem indaginem exigunt
sua extenderint potestatem eo ipso per unum annum ab officio
sint suspensi. pars uero que hoc fieri procurabit sententiam
excommunicationis incurrat a qua non possit absolui nisi ei quem
sic fatigauit indebite primo integraliter satisfaciat de
expensis. ex. de offi. dele. hac constitutione. Scienter. Si
ignorantia esset iuris uel crassa uel affectata. secus esset
de re uel iuris ignorantia. Jo. an. Indaginem. i. inquisitorum.
officio et beneficio. quod est eius sequella. 32. di. preter h. suspe
si. Circa quintum speciale in conseruatoribus. quod non in dele
gato. quia dato quod delegatus intromittat se de eo quod
non est sue iurisdictionis. non propter hoc locum habet pena. quia
non inuenitur expressa in eo. Jo. an. de expensis. ad idem
de emm. eo. Quam in fi. h. 6o. dicit pe. de anca. quod conserua
tor est iudex datus ad tuendos aliquos contra manife
stas iniurias omnes uel certas iudiciali non utens inda
gine. et dicit Jo. an. quod solus papa potest dare hos con
seruatores. Ipsorum autem conseruatorum iurisdictio et potestas
dependet a forma literarum et latior est forma aducta per
constitutionem. Statuimus. de offi. et po. iu. dele. h. 6o. et c.
constitut. si. Attendatur ergo tenor literarum sicut et priuilegiorum
Item secundum pe. de anca. tales possunt excommunicare pro huiusmodi negotiis
notoriis. Item Nota quod conseruatores esse non possunt nisi
sint episcopi et eorum superiores. Abbates. uel qui in cathedra
libus ecclesiis uel collegiatis obtinent personatus uel dignitates
Nec aliquis potest esse conseruator sui conseruatoris. nec aliquis
potest habere conseruatorem eum qui est sub eius iurisdictione dicto

vel astrictu eccl. vel temporali exempt regibus & re
gimis. de offi. dele. hac consti. li. 6. ¶ It tales conserva
tores non pnt committere vices suas exceptis citationibus
et similium denunciationibus nisi aliquid eis p litteras committeret
& tunc committe pnt illa loca in quibus fuerit deputati
& psonis superius dictis. It non pnt procede contra aliquos extra
civitates vel dioc. quibus fuerint deputati. nec pnt aliquos
citare ultra unam dietam a fine illarum dioc. de offi. dele. hac
constitutione li. 6. ¶ It si conservatores intromittunt se de aliis
quam de manifestis iniuriis non solum incurrunt penam
suspensionis ut dictum est sed & ipi processus non valent
qui excedunt fines mandati ex. de sep. cum dilecta &
si citaverint aliquem iniuriatorem tamquam pro notoria offensa.
& cum ob contumaciam excoicaverint. si constat sed iniuria sit facta non
fuisse manifesta non est excoicatus sm inno. It expirat offi.
conservatoris morte cedentis quo ad negocia non cepta &
sed nisi aliquid exprimeret in litteris eius ut d. c. ¶ It sed sm
inno. quod sed conservatores non habent iudiciale indaginem in
notoriis tamen bene habent. quia omnia illa sine quibus eorum
iurisdictio non pot explicari intelliguntur eis esse commissa. bene
pnt citare & contumaces punire. ex. de offi. dele. de
causis. It si maleficium est notorium aliis in iudicii. oz quod sit
hoc queratur probationes et rogat. ¶ It si reus confitetur
factum & dicat quod usus est iure suo in hoc casu admittet
probationes. Aliter non non possz imple iurisdictionem sibi commissa.
Siliter oz quod procedat ad inquisitionem quando fac
tum est notorium sed nescitur. quis fecerit. It ad repellend
iniuria pot invocari brachium seculare sicut alii iu
dices ¶ It si reus qui fuerat condemnatus & excoicatus compeat

i. anni et di. se velle satisfacere. Cognoscat conpsua
tor de quantitate dam. hec summo. Item si reus ne
gat maleficium et actor velit probare esse notoriu
conpsuator cognoscet. alias inutile esset suum officium. quod
quilibet posset negare. Similiter si reus fatetur se fecis
se maleficium quia per eius factum et confessionem notorium
ex. de cohi. cle. c. vestra. ¶ Excommunicatio contra doctores
et magistros docentes actu scolis suis ad audiendum retine
tes leges vel phisicam vel medicinam scienter religiosos

Doctores sive magistri habitu dimisso etc. scilicet

qui religiosos habitu suo dimisso leges
vel phisicam audientes scienter docent actu in scolis suis presumpserint retinere simul sint eo ipso sina excommunicati
ex. ne cle. vel mo. statutum li. vi. dimisso. Quid
si non dimiserint habitum videtur quod tunc non sint excommunicati
doc. quia hec pena non est amplianda. ar. de re. iu. in
penis. dic contra quia ... in crimine et sic eadem et non
minor excommunicatione ligatur. ex. eo. si... et licet potest
dici nemine prius potius ad declarationem verius
quod nomen casum ponere Jo. an. scienter. vbi incenderet in
habitu non haberet locum ignorantia. sed vbi incenderet
sine habitu tunc probabiliter potuit ignorare Jo. an.
Retinere. Non officium doc. scolare de scolis expellere
et pro quod dicitur retinere. dicens quod licet doc. sciat
monachum habite domum intrare scolas lectoris in domo propria
audire excommunicatus non est. quod dixi. ar. de re. iu. lo
cupletari. ¶ Quid si talis monachus non vult exire scolas.
vel pro hac lege quod licite non possit expelli. ad hoc ar.
de sen. ex. nemeris. et hoc maxime si via esset opio

q ex(communi)catus no(n) gaudet p(ri)uilegio canonis. quod no(n)
est ver(um) s(ecundu)m Jo. et B. qui no(tan)t 17. q. 4. si quis dem(en)-
tes. Quid si no(n) possit expelli. cesat doctor sco-
las ad instar ad instar eius quod diximus cu(m) ex-
co(mmunica)t(us) intrat ecc(lesi)a(m) ut no. xi. q. 3. sicut apli. Jo. an. sed
quia incidit in c(ri)me(n) ut dixi. et q(uia) conditor cano(ni)s
non sibi r(e)s(er)uat absolutione(m) aliis inclusisse u(idetu)r.
Et facit quod no. h(oc) e. c. s(ed) s(ecundu)m specula(torem). Jo. an. ¶ Cont(ra)
magistros et scolares conducentes hospicia &
requisitis inquilinis Ca(pitulu)m 39(m).

Q(ue)nstitutione(m) factam ab ep(iscop)o portuen(si) ap(ostoli)ce
sedis legato & a p(re)dicto tusculano postmo(dum)
(con)stituta(m) u(idelicet) ut nullus magistro(rum) siue scolariu(m) p(er)
conducendis alio(rum) hospitiis in lesione(m) u(e)l p(re)iuditiu(m)
habitantiu(m) audeant hospite(m) (con)uenire n(is)i p(ri)us (con)stitut(um)
t(em)pus (con)ductionis elapsu(m) u(e)l inquilini in hoc suu(m)
fauore(m) p(re)stauerint & (con)sensu(m). Cu(m) ide(m) portuen(sis)
sub ex(communicati)o(n)e hoc prohibuer(it). alt(er) sub pena anathe(m)at(is)
decreuerit obs(er)uand(um) rata(m) e(ss)e decernim(us). et aucte
ap(ostoli)ca (con)firmam(us). Statuentes ut a te fr(ater) ep(iscop)e et tuis
quol(ibet) successore hoc singulis a(n)nis in (con)u(ent)u audien(tium)
magistro(rum) ac scolariu(m) recitet(ur). Clem. 3. ex(tra). de loca(to)
et (con)duc. Ex r(e)s(cri)pt(o). Constitut(ionem). Et sic no(ta) q(uod) legatus
in sua prouincia pot(est) (con)stitutio(nem) face(re) etia(m) sub p(er)petuo
anathe(mat)e. de offi. dele. c. fi. Confirmata i. app(ro)ba
ta et inouata(m). quia solus su(peri)or confirmat ut sup(ra).
de offi. le. studiuisti. Scolariu(m). Soli ergo magi(st)ri
et scolares prohibent(ur) (con)duce(re) hospicia alio(rum) sco-
lariu(m). s(ed) alii no(n) prohibent(ur) (con)duce(re) hospitia scola(rium).

pp potentio. .d. consti. ista emanauit et per hanc litteram iur
quod scriptores qui non sunt scolares sed uxorati non obligant
hac constitutione cum de illis non fiat mentio. Laudit.
hanc penam extendi ad eos qui gaudent priuilegio sco
lastico large sumpto scolarium uocabulo. et quamuis scolarium
ibi sint dum modo ibi non sint mentres. Nec obicias quod pena
non debet extendi. quia hodie et pene quandoque ampliantur. arg.
ad hoc. de v. sig. cum in partibus. lau. et cum eo concordat
Inno. sed non credo quod ad scriptores uxoratos extendatur
hec consti. licet sint pp scolares. Eadem ratione extenderetur
ad cartularios et rasores cartarum. B. conuenire. i. alloqui
l. de habitatione tractat. glo. in fi. sub excommunicatione lata glo.
in fi. Et nota quod Inno. gof. et ab. et pe. de peru. dicunt
quod ista consti. et excommunicatio est localis. et habet locum solum bonon.
et hoc placet Io. an. Sed host. dicit esse generale. Nec quod fauo
rabile non dicit eam. extendatur sed communis non tenet opi. eius.

Excommunicatio contra mittentes nuncium uel scripturam cardinali
alicui uel secrete loquentes cum eis. cum sunt in conclaui

Nulli fas sit epis. cardinalibus pro electione ppe. c. [illegible]
uel illorum alicui nuncium mittere uel scripturam.
Qui non contrafecerit scripturam mittendo uel nuncium aut
cum aliquo ipsorum secrete loquendo. ipso facto sententiam excommunicationis incurrat.
Gre. x. ex. de elec. ubi periculum li. 6. Cardinalibus sunt
inclusis in conclaui pro electione facienda summi pontificis.
secrete loquendo. nisi qui de uoluntate omnium cardinalium inibi
presentium prohibitis tamen que ad electionem instat negocium pertinet non
caret. ut dicitur ibi. in tex. sic. puta aduocati uel ministri
uel religiosi uel tabelliones incurrat. Canon est late sententie sed
ordinarius absoluere poterit ex quo pp sibi non reseruauit. Io. an.

Excõ. ꝯ. dños & rectores ciuitatis ut ñ fit electio ppe
si nõ ſuat ea que dent ſm̃ ꝯſtom illã. Ubi piclz de elec. ne. c.

Aretea addicendo sancim9 ut ipaz elect. C. 41.
dñs aliq3 rectores et officiales ciuitatis illi9 in q̃
Romam pontificis electio fuerit celebranda aucte nr̃a
& eiusdẽ approbacõne ꝯsily potate sibi tradita pmiſſa oĩa
et singula plene ac inuiolabili. sine fraude et dolo aliq°
faciant obſuari. Nec cardinales ulta q̃ pmittit°. artare
pſumat. Sr his aute tali obſuandis statz audito sũi
im pontificis obitu. corã pplo. clico et pplo inmiſo ci
tatis ipius ad hoc spali. ꝯuocandis pſtent corporali iu
ramẽtuz. Q si pmiſſa diligent̃ nõ obſuauerit aut
fraude in eis ul ꝯ. ea ꝯmiſit cuiuscunq3 sint pemĩnẽcie
ꝯditionis aut status oĩm ceſſante pmilio. eo ipo sinaz
excõis incurrat & ppetuo sint infames. ex. de elec.
Ubi piculuz li°. 6°. Celebranda ſm̃ distinctoz supius
facta. Jo. an. pſumat. quia tuc eſſent excõti. sicut et i
se defendendo moduz excedens quod dic ut sup°. de
testi. spo. clem. et nõ casuz in q°. laicus aucte canonis
potestatẽ habet in clicuz. ꝯ. i°. vsi. cli. Bñ quidẽ. Jo. an
pmiſſa. s. que dicta st sup°. de inclusione ſienda cardi
naliuz in ꝯclaui et administratione minoꝝ cũz ẽta
te.la & modo qui ponit̃ in tex. ipius. c. Excõ. ꝯt
assimentes statum seu uitã fraticelloꝝ seu beghinoꝝ
nõ approbatum et platos fauentes tali statui. C. 42.
Sancta Romanã ac uniũs ecc.a cui lz imeriti psidem9.
sicut pia uota et religiosa benigno fauore pro
sequit°. sic ſtiticiosos conatus insolentiuz hoĩz de
testatur. Uz ne sub ouina pelle grege dñicuz trucule.a

lupi rapaces invadant ſub pietatis imagine virus
heretice pravitatis obrepat et ſub ptextu ꝯſuationis
angelice incautis mentibꝫ malignus ſpus illudat. Cuꝰ
rei gra ſacris canonibꝫ ē inſtitutū ne quis ne quis
novū ordinē aut religionē inveniat vl habitū no
ve religionis aſſumat. ſꝫ quicunqꝫ ad religionē ve
nire voluerit ingrediatʳ unā de religionibꝫ appro
batā. Nonulli tam prophane multitudinis viri qͥ
vulgarit fraticelli ſeu fres de paupe vita at bizochi
ſive beghini vl alijs nominibꝫ nūcupantʳ in ptibꝫ ita
lie nec nō inſula ſicilie comitatu provincie narbonen
et tholoſane cunᵇꝫ et provincijs alijs qꝫ diviſis citra
marinis et ultramarinis partibꝫ contʳ decreta canones
habitu nove religionis aſſumē. congregationes
et conventicula facē et ſuperiores ſibi ipſis eligere qs
miniſtros ſeu gardianos vl cuſtodes aᵗ nominibꝫ alijs
appellant plurimos ad eoꝝ ſectā recipe loca etiā de
novo conſtruē ſeu ꝯſtructa recipe in quibꝫ habitāt
in cōi pubᶜᵉ mendicantes qͥ eoꝝ ſecta foret una de
religionibꝫ p ſede apᶜᵃ approbata temitate damnʰ
pſumpſerint & pſumūt etiā inceſſant. et ut eoꝝ er
ror vital et impietas religio reputetʳ plurim eoꝝ
rᵃᵐ ordinis frm minoꝝ qͥ ſcūs francͤ inſtituit
ſe profiteri et ad lrām ſe obſuare ꝯfingūt qͥqͥ i
obiā gnālis vl provincialiū miniſtroꝝ ipiᵘˢ ordinis
nō manētʳ ptendētes ſe ſc̄e memoᵉ celeſtino ppe vᵒ
pdeceſſore nrō huiꝰ ſtatus ſeu vite privilegiū habuiſſe
qͥ quāvis etiā ſi oſtenderēt nō valēt. Cū bone memoᵉ bonif
pp viij. pdeceſſoris nri ex cērtis cauſis ronabilibus

omnia ab ipso Celestino papa predecessore nostro concessa, que
per ipsum Bonifacium non contingeret approbari, viribus penitus
evacuavit. Dictumque vite pauperculum non inveniatur per
eundem Bonifacium eundem approbatum. Quidam autem eorum dic-
tum habitum et vivendi ritum a quibusdam episcopis seu eorum
officialibus vel aliis ecclesiarum prelatis concedi licet contra formam
concilii generalis. Nonnulli etiam ex ipsis asserentes se esse de tertio
ordine beati Francisci penitentie cum voto predictum statum
et ritum eorum sub velamine talis nominis satagunt
palliare, cum tamen in regula ipsius tertii ordinis talis viven-
di ritus nullatenus sit concessus. Et quia in errorum
barathrum facile ruunt qui conceptus proprios preceptis dif-
finitionibus anteponunt, ipsorum quam plurimi, sicut fidedigna
relatione percepimus, a vite catholice fidei deviantes ecclesiastica
sacramenta despiciunt ac errores alios student multipliciter
seminare. Cum itaque talium damnanda temeritas in
eiusdem fidei detrimentum, fidelium scandalum, predictorum ipsorum
et aliorum ordinum obprobrium et in suarum et aliorum multarum
animarum perniciem redundare noscatur, Nos sectam, ritum et
statum huiusmodi, non obstantibus eorum premissis excusationibus,
quas frivolas reputamus, et quicquid per eos coniunctim vel
divisim sub religionis cuiuscumque collegii seu congregationis
nomine vel colore attentatum extitit vel existit, de fratrum
nostrorum consilio auctoritate apostolica nullius fuisse vel esse decernimus
firmitatis, et quos de facto processerunt de consilio et auctoritate
premissa revocatione omnino ac perpetue prohibitioni subicimus
et ab ecclesia Dei penitus abolemus, eisdem personis et aliis quibuscum-
que sub pena excommunicationis, quam in eos si secus fecerint incurrere
volumus ipso facto, iniungentes expresse ne statum sive

sectam et ritum huiusmodi ab ipsis assumptum scienter ulterius
vel ipsum de novo assumere quacumque presumat. Et postea et con
fessores et etiam alios prelatos quoslibet qui predictis personis vel aliis
ritum vivendi et habitum interdictos preter specialis sedis apostolice auctoritatem
de mancipis concesserint predicte excommunicationis vinculo decernimus subiacere.
Dignum enim ut adulterinas plantationes quas non pater cele
stis sed humane temeritatis audacia plantat apostolica et
divinus censura evellat nec paciatur in agro dominico pulullare
congregationis vepres excrescere. Cum proprium sit divina
gratia virtutes serere ac vicia radicitus extirpare. Nulli
ergo etc. Datum Avinion. in kal. ianuarii Jo. 22. anno.
2o. Fran. de zab. in cle. cum de quibusdam. de relig. do. al
legat istam extravag. et etiam pau. dicentes quod hic reprobatur status
quorundam qui vulgariter appellantur fraticelli seu de fratres de
paupere vita aut bizochi aut beghini seu aliis nominibus assumentium
nove religionis habitum superiores sibi eligentium congregationes
et conventicula facientium non obstante quod ordine seu instituto or
dinis alicuius dicantur. Epis. huiusmodi cum talis vivendi modus
nullatenus sit concessus. per hanc et dicit pau. quod i. et reprobatur status
beghinarum quia videtur nova quedam religio preter auctoritatem sedis apostolice
instituta. Ex hoc infert quod etiam si renunciaret propriis non
ex hoc erit approbata nec religiose ex quo non habuit regulam a sede apostolica
approbatam e. ti. i. li. 6o. dicit et idem Fran. quod in domo sua possunt
mulieres agentes privatim uti quo habitu voluerint pro hoc
non quod utuntur habitu et similiter ad beghinas non sunt beghine
ex quo non congregantur cum eis. Unde non est periculum aliquod hoc casu.

Excommunicatio contra sumentes dignitatem senatoris vel aliud regimen urbis

Nullus imperator seu rex sine licentia pape. Cl.m 43.
Romanorum aut alius imperator vel rex princeps marchio

dux comes at. baro at quis alt nobilis p̄eminentie potentie
seu potestatis excellentie seu dignitatis existat sr filius
ul nepos eorum ad tempus ul imppetuum seu quis alius
ul annal spatium quouis in̄o colore ul causa p̄se ul p al.
p al. eis submittenda in senatore capitaneum pretium at.
rectore ul eiusdem urbis regimine seu officium nominet.
eligat. seu alr assumat. absque lr̄a sedis ap. spāli se
du litterarum concessione et lr̄arum huiusmodi spāli exprime
tes. Q. si secus factum fuerit. noiatorum electione et assumptorum
hui defini‿us esse nullas. bex et nominati electi et assump
ti si huiusmodi nominationi electioni et assumptioni ↄsenserint at.
se de ipsis quolz intromiserint intendentes et obedientes eis se
et inb dantes ipsis noiatio‿bus electionibus et assumptionibus
at. noiatis electis et assumptis auxilium ul fauore pu̇. ul oc
culte quecumque ↄditionis extitint eo ipso snaz exco.m
incurrant. Et ..i. ↄceptores quos seu uiolatores alicuius p
missorum ab huiusmodi exco.is snīa p̄ter in mortis ar.lo. absolui
no p̄nt nisi p romanum pontificem ul de ipsius petita et ob
tenta lr̄a spāli no obstāt p̄uilegiis etc. ex. de elec. fundamenta.

Exco. ↄ. īpedientes uisitacōem monialium fienda
p suos superiores post monitione tam. Cm. 44m.

Si qui uisitatores monialium ipos in p̄missis
impedire p̄sumpserint seu aliquo p̄missorum ñ
admoniti resipiscant ipo facto exco.is snaz se noue
rint incursuros p̄uilegiis statutis atque ↄsuetudinibus
quibuslz in ↄtrarium no ualituris. ex. de sta. mo. attendentes
in de. uisitatores. de uisitationibus lo. monialium que dent
singulis annis uisitar monasteria ita q ordinarii dent uisitar
monasteria no excepta et illa que no recognoscunt superiorem

nisi papa. Monasteria non exempta que sunt ordinum
exemptorum ut Camaldulensium. Cistersiensium. Car
tusiensium / mendicantium habent visitare prelati eorum qui in
visitatione huiusmodi debent inquirere et videre de vestitu
ne sit vanitas in eis de clausura. de continencia. de co
rreis non fiendis et huiusmodi et compellere eas ad religionem servandam
remediis opportunis. quod totum potest trahi ex ipso tex
dero. supposito ordinarios visitantes apostolica auctoritate vel papa
vel superiores ipsorum monasteriorum. Jo. an. impediri. per hac litteram
puto quod nunc sit impetitus precedere et admonitorum sequitur ad
hoc ut locus sit huic pene. hoc dico quia vidi quosdam prelatos
scribentes monialibus quod pareret se certa die ad recipiendum
visitatorem ipsorum et in eisdem litteris faciunt monitionem
quod nullus impediat. talis enim monitio fieri debet ut desistat
ab illato impedimento ut locus sit huic pene. facit quod scribitur
supra de accusatione presbiteri cum nostris glo. 2. ¶ Sed nunquid illato impedimento
fiet monitio nominatim an sufficiat generalis. pro et contra
facit. c. de vi. et ho. de c. 1. Jo. an. ipso facto. Est igitur
iste casus quo sufficit monitio et absoluet ordinarius
ex quo potest sibi non reservatur. Jo. an. ¶ Excommunicati sunt fin
gentes fraudulenter casum per quem iudex ad aliquam
mulierem pro testimonio mittat. C^m 44^m

Qui fingit fraudulenter aliquem casum per quem
aliquis iudex mittat ad aliquam mulierem pro te
stimonio. vel ipse iudex fraudulenter vadens excommunicatus est extra
de iudi. Mulieres. li. vi. ¶ Excommunicati sunt ingerentes
se ad studium curam populi alterius lingue sine licentia di
ocesani illius populi. C. 46.

Quandoque vna ciuitas
vel diocesis habet populos diuersarum linguarum habentes

sub una fide varios ritus et modos. tunc pontifex lo-
ci surgens meritis. faciat provideri nationibus illis conformes
qui divina illis officia celebret et ecclesiastica sacramenta ministret
instruendo eos verbo pariter et exemplo. sibi vicarium in predictis
constituere potest qui sibi per omnia sit obediens et sub-
iectus. si quis autem aliter se ingesserit eo ipso iure excommunicatus
de offi. iudicis or. quoniam in plerisque. Excommunicatio contra eos qui
absoluti propter aliquem casum mortis vel periculi ab eo
qui aliter non poterant si cessante impedimento non
se presentent ei qui legitime poterat absolvere facturi

EOS Qui a lata Canonis quod incipit eos c. 47
vel hominis sententia ad illum a quo aliter de iure
fuerant absolvendi nequeunt propter imminentis mortis
articulum aut aliud impedimentum legitime pro absolutionis bene-
ficio habere recursum ab alio absolvuntur si cessante postea
periculo vel impedimento huiusmodi cum illi a quibus cessantibus
absolvi debebant quam cito commode poterunt contempserint
presentare mandatum ipsorum super illis pro quibus excommunicati
erant humiliter recepturi et satisfacturi prout in-
sticia suadebit decernimus eandem sententiam recidere ipso iure
excommunicati. de sen. ex. eos li. vi. ff. de statuimus de his qui-
buscumque a sede apostolica vel legatis ipsius absolutionis
beneficium a quibus vis finis consequuntur iniungere vel
ordinariorum suorum vel aliorum quorumlibet suscepturi penam
ab eis de se conspectum representent et passis iniuria seu
his quibus propter hoc obligati existunt satisfactionem
exhibeant competentem. si vero cum primum potuerint commode
non curaverint adimplere ibi §. Canonis l. so. an-
cimat. xx. casus excommunicationis quos trahit ex li. vi°.

qui omnes sup posita sunt exceptis duobus qui .i. po
nuntur. et exceptis 4or. s. sntiaz & excos. illa que e
ctra federicuz ipatore. ex. de sen. et re. iudi. in. ad
apoce. et illa que e de reli. do. c. i. et duas que ponu.
in c. i. de seisina & sir ct iacobuz et pe. de columna
cardinales & ctenentes eos pro cardinalibs et fouentes
seisina indutuz p eos. que quatuor sntie io no sut
posite. quia no uidebat. expediens uel utile. pe.
de ancu. sup hoc. c. Cos. plura notabilia point & ob
imisso po. subdit. ¶ 2o. no. q qn quis no pot absolui ab
eo a quo de iure fuerat absoluendus. s3 quis e ille cui
hoc de iure cpetit. Dic q si sntia canonis ille absolu.
cui canon rsuauit & si neminem rsuauit absoluit
ordinarius. si uo est sntia hois ille qui eaz absolue
protulit. s3 in eis. defectu uel negtia si e delegatus
addit. delegans si e ordinarius addit. supior. hoc
probat. de offi. dele. c. prudencia. et de offi. or. ad r
pineda. // 3o. no. q pp iustuz impedimtuz quis potest
absolui ab alio q ab eo a quo de iure fuerat absoluendus.
immines a piculuz mortis dr iustuz ipedimtuz. & si i
immineat ali q p infirmitate. puta timet hoste capitale
uel obsessus e uel in manibs pdonis l tyranni uel nauiga
turus e piculosa nauiga l patit. naufragiu l iturus e p
loca piculosa. ff. de do. ca. mor. l. 3. istos et alios casus in
de ex. c. Q. de bis s3 pe. sima. uo sup c. quis de sen. ex.
declat quosda casus in quibs absoluendus p sede apca. regulr
prouidencia manuu uel iectione absolui pot in pdictis
casibs ca. apca. talr a absolutus te. cessante deo casu
se psntare sedi apce. ¶ Primus e si incidat i infirmitate

ctia ex q

& ex qua no imminet piculuz mortis ut podagra uel
quartana febris. ¶ 2ᵒ. inimicicia que timeat̄. in ma-
¶ 3ᵒ. inopia ut si ita paup est q no possit hr̄e expensas
neccias itineris. ita no sibi pcipit ut mendicet. ¶ 4ᵒ. senil
etas seu membroz destitutionibz impeditus. S3 n. si
nec sit l3 fortis uideat̄. ad subeundum labore. tm̄ q pculo
se3 e absoluet̄. Ita si tenet̄. in iunculis. Ray. et in suma
dicit. q de his qui magis po. sit et ita delicati l debilitati
q labore eundi ad curiā nequeunt subsistnē papa
ē osulendus intimatis sibi circumstantijs facti et psone &
iniurie. ipius consiliuz ē agenduz. et dicit ibi glo. q hoc ē in
tellm. quando nequeunt ire & ue de facili quod ad
arbitriuz boni uiri ē rfenduz. si a oio no pnt pp no
requisito pnt absolui. sic nouit alanus c. Mulieres.
Et querit hic pe. de ancꝫ. utruz ista absolutio que no pot
fieri pp iustuz impeditm ab alio q ab eo qui d3 hat locu
in excoᵗⁱˢ. alia roe q p iniectione manuuz. & inno.
quidem dicit q h3 soluz in excoᵗⁱˢ. pp manuuz iniectoz.
S3 si al's sit excoᵗᵘˢ. audire uel auire l3 absolui possit i
mortis arᵗˡᵒ. ut sup eo. a nobis 2ᵒ. tm̄ in casibz q ponut̄.
sup eo. Quinque de quibz dictuz ē no habz locuz s3 tm̄
ab excoīcatore executore uel alio ad que spectat ab
soluendi sit. & ita nōt et ipz allegat Jo. an. in nouell
in cᵃ. quinque. S3 hic dicit Jo. de fo. q iste tex. facit contra ista
opinione dicz dicit ab alijs absoluunt̄. & est in pn. c. h3
gnali- dicit ab homine uel auire. Et sic de alia excoᵗⁱᵒⁿᵉ.
p illa que pro manuuz iniectione infligit̄. locuz
habet ista absolutio ab alio pp iustuz ipedimtuz pro ue
mens ex multis causis. ut c. ea noscit̄. & c. quinque. & c.

debuiſ. ¶ Quarto no. q abſolutus ab excom. ex cauſa ab a.
q ab eo a quo debuiſſz ceſſante illa cm tenet facere id
quod primo tenebat. ſ. cparere cora ſuo iudice et adiuit
ad que fine dz cparere ad huc ſ. ut mandatuz ſuſ
cipiat no ut amplius abſoluatur. Et no. q ille qui
abſolutus ab excom. dz ſatiſfacere quod intellige iux.
proprias facultates & p hoc infert archi. facultates
ecc. quas habz ad uſuz ad hoc no tenet. 16. q. 6. §.
fi. pro hoc facit cle. nolentes de here. ¶ No. q.
q hic dr. cuz cmode pot ire ad euz a quo fuit abſol
uendus qualiter ſum debeat hoc ubiz cmode vide
quod no. in cle. ſi quis ſuadente. de pe. glo. ante pe.
r. ſo. an. ſr ubo cmode poteſt. dr. de ſen. ex. c. de cetero.
dic ibi dec. q cum opportunitate hurit quod ex
ponit ibi hoſt. i. ceſſante impedimento et aliquo modi
co tpr indulto quo ſibi de neceſſariis ualeat prouidere
et p hoc pz q no ¶ ar. h abſoluto. ſz iudex
habebit hoc arbitriuz. alr ipe abſolutus ex friuolis
excuſationibus frigoris & caloris et hiis ſimilibus
conſtitucionz eluderet. facit de elo. et ptu. cuz olz.
Nec obſtat q de occultar. et de aie periculo qrit. et
ſic ſibi credendu. de hom. c. ſignificaſti. ¶ 2o fateor
id uerz in foro pniali de ſpon. tua. 2. quo ad
uinculuz occulte contrahendu. Unde ex quo ſciam
habz de mora ſtare ſe dz excatuz. Iudex tn eum
no denunciabit excatuz niſi prius eo uocato p cometi
turas uiderit illuz eſſe moroſuz cognitione ſr
hoc p̄miſſa ſumaria. i. eo. Pro. in. fi. hoc ſo. an.
Archi. uo ſr. c. cupientes de lec. li. 6o. tractans h

Verbum commode dicitur inter certa quod iudex inspecta qualitate
personarum, maris et temporis arbitrabitur quo commode fieri possit
dietas maiores vel minores ff. de v. ob. l. continuus § 2°.
considerando dietas vulgares quas homines facere con-
sueverunt. secundum id quod dictum est supra e. c. 1° de rescriptis.
statutum. si autem diete vulgares non appareant ipse
iudex referat se ad legales videlicet computando xx. miliaria
pro dieta. et si facta computatione superfuerit tantum unum
milliare pro illo dabit unam integram dietam ut
no. 2. q. 6. propter. in glo. quod si fuerit longa maris
distancia equum est in septimana unum diem pro quiete
dari. Nam mensis datur ad parandum scilicet xx. non dies
ad expectandum. et hoc probat littera ista commode.
Non enim possunt commode venire per xx. vel xxx. dietas
continue absque alia intermedia quiete. ad hoc 36.
di. cum longe. debet iudex arbitrari benigne temporis
itineris. ad hoc l. 1. de off. dele. consuluit. et computabuntur
diete a loco ubi iter arripuit sine fraude. sufficit enim
secundum hanc litteram quod non sit in negligentia neglia vel fraude.
No. 6° quod dicitur l. Quibusvis sententiis quod papa et le-
gatus absolvunt a quibusvis sententiis excommunicationis quod Jo. mo.
intellexit de sententiis iuris non hominis. Nam ut dicit pp
vel legatus non absolvunt ab illis de stillo curie sed
remittit nisi in casu quod delegatus non possit absol-
vere vel mortuus esset nec alius successit in dele-
gatione ut est spes de proxima provisione. putat
etiam Jo. mo. in casibus predictis delegatorum si absolutio
non pareat non remaneat ipso iure nisi in eo quod
appareret inchoata. Hec omnia cessant si late sumptas

lram ut ibi sonat hic et in pn° huius c. quod et lo. ge
nerali de ut scz exprimit et bz so. an. q. s. in quibuscumq
suis iur et hominis locum habeat quod hic dr qp re ma
dat ipo iure insi peat et spat p. absolutoz prout h dr.
It no. qp archi. exponens ibi dicit sic q. contemnere
dr hoc ipo qp iusta causa cessante se no repntat illi a q.
fuerat absoluendus ut no. 2 q. 2 metpolitanu so. an. sce.
Ite querit pe. de anca. cum quis se tenetur se psentare psonali
pro absolutione obtinenda cessante impedimento alterius ad abso
lutore. Utrum tale absolutoz quis possit petere per procuratorem
et hosti. dicit qp no. sz Inno. dicit qp si iusta causa subest pot peti
absolutio per procuratorem et in absentia. Archi. in isto c. remittit
ad no. per spec. in ti. de procu. § i. et i. dr qp procur consti
tutus specialiter ad petendum absolutoz sufficiat et ita seruat curia
ut ibi no. Ad hoc facit quod quis se repntat aut in psona
pa aut per procuratorem ydoneum. di. 18. epus. Et dicit pe. de anca.
qp alias interdicti et suspensionis pot peti absolutio per
procuratorem cum non solemnitate forme ns absolutoz desidat
et in hiis omnes concor. It dicit archi. et pe. de pa. casu pzex
pn° huius c. qp ppter mortis periculum vel alterius impedimentum quodcumque
ab a° sc ab eo ad quem de iure ptinet absolutio exceptatus absolui
no dz si hri pot ad illum recursus vel ipsius copia. It dr
in directo° iur li° 6° 3° ti° 4° s. de absolutione ab excomunicatione
iur. et subditur ibi qp quando aliquid iston no pot fieri tunc
absolui dz et pot et si epus e requirenda si pot hri ali
sufficit simplex sacerdos ut no. Inno. ex. eo. c. inp. Est
et iniungendus ei qp cessante impedimento representet se illi qui super
hoc potest representabit. sz ubi e ppetuum impedimentum no e hoc illi
iniungendum sz archi. fallit hoc in casibus in quibus nullus absoluere

pot n in ar^lo mortis nisi in falsarijs litterarum pape et in se
quentibus hostiliter cardinales et minriose ut temere percutientes
episcopum ut bamente et in religiosis ut dicitur secularibus induentes
tibus ad yonend eligere sepulturam et c. ponuntur in eod.
h^o alij casus in quibus soluz in ar^lo mortis quis pot ab-
solui sunt indelz ut puto de quibus expresse dicitur ipsis in suis
iuris. qui non possint absolui cum sede apostolica n in ar^lo mortis
sicuti et expresse hoc habes in suis processus annuales quod fit
in curia per papam ut habes. i. ¶ Exco^o contra eum qui
electus in papam a paucioribus quam a duabus partibus car-
dinalium se gerit pro papa et qui eum recipiunt i papa. c. 48.

Statuimus ut si forte inimico homine superseminan-
te zizania inter cardinales de substituendo summo
pontifice non poterit esse plena concordia et duabus partibus
concordantibus tertia pars concordare noluit aut alium sibi presup-
serit nominare ille absque ulla exceptione ab uniuersa ecclesia ro-
manus pontifex habeatur qui a duabus partibus electus fuit
et receptus. si quis autem de tertie partis nominatione confisus fuit.
quia de ratione esse non pot sibi nomen episcopi usurpauit tam
ipse quam qui eum receperint excommunicationi subiaceat. et i. potest si a paucioribus
quam a duabus partibus aliquis electus fuerit ad apostolatus officium
nisi maior concordantia concordia intercesserit nullatenus assumatur.
et predicte pene subiaceat si humiliter noluit abstinere. extra de
elec. lz. Exceptio^e et sic nulla exceptio pot sibi opponi
nisi de heresi. 40. di. si papa Alias n quantumcumque pro se
legittima exceptio est admittenda. i. de offi. dele. exparte
et sup. de resc. si quando. B. sumo. et compost. dixerunt
quod papa de heresi accusari possit et non excipi. et h tz archi-
e. t^o c. ubi. h^e. co partibus. Nunquid ille qui eligitur computabitur int

duas partes dr q' sic i. de elec. cu3 in iure. dic q' no
ut no. infra. et cu3 in iure et c. cumana. Tn cu3 dr i
hac decre. de duabs ptibs alii obstinat eciā malēq aln
no p spalia coz statuta. B. In alys electionibs ing qd
fit a maior. parte ca. dui3 tn sruant una de formis
illis i. c. Quia pp. ¶ Et no. q no e ius papatus ei acq
situ3 in lio. recep ne. sive sit ad osculu3 sive ad obedia3
sive de incathedratione. ita eo ipso q electus e ex sua
antiq papatu recipe pot. clari. dui3 n. eligitr s. a duabs
partibs ofirmatr. q statu3 habet libera et plena ad
mistratione. 23. di. In nomine dni. B. ¶ Excō.
d. clericos locantes domos pu. us usarys alienī
genis ad exercendu3 pu. rui3 fenus. Cm. 49.

Clericus Qui manifestis usurariys alienige
nis aut alys no oriundis de trris ipoz ad
exercendu3 fenus ul fenus exercere volentibs domos
locant ul alio ti. quocumq3 concedunt sit excō. nisi
sint patarche archiep. ut epi qui plati no excō. 3
s3 suspensioz ipso facto incurrunt et si p mensem hor
substinuerint trra ipoz q diu in eis iidē usurary
morantr. ex tuc ecclo subiaceant interdicto. ex. de
usu. c. usuraz. li. 6o. ubi dit. Jo. an. in glo. q mai
festi usurary dicitr illi de quibs e notoriu3 de iure.
ut q ofessi vel odenati ut de facto. ut q hnt opis
euidenti que nulla possit trgi usatione celari. Vt
q3 t3 altare suu3 patu3 ¶ Jt s3 pe. de pu. sit ma
nifesti usurary p iudic. publicatoz ul clara pro
batione ul quoz probatio e in euidenti et mai
festo ut q et si no exercent pala et noto. usuris tn

p modica examinacoz erit manifesta ut ep appet
li. sinaz teniz ut no. arch in c. Quia e. ti. ul coram
sacerdote et testibus pu. fatent se esse usurarios
manifestos et ostendunt hos teniz. fama et cu ad-
minicul in hoc sufficeret. Ita tz fed. de sems in suis
cons. It. sz Jo. an. et lapum ex unico actu pot dici
usurarius manifestus si ille qui accusat pot probar.
It. pot eps statuere ¶ quo quis censeat usu-
rarius manifesto cuz possit ius coe fortificare p pena
ut no. inno. It si testor mandat in testo restitui os
usuras p euz extortas no expssis psonis quibus extor
sit n. expsso qntitaz extorsit exls. no dr manifestus
usurarius. quia confessio illa nil opatur ex quo qntitas
non exprimitur It an sint manifestuz post potest
recipi probacio post morte usurarii. R pe de pu. It
dic. Jo. an in glo. q si locans ignorat ipz esse usurariu
probabili ignorantia no excusat. ex quo a sit dz
euz compellere. Glo. st u. ti. pu. pignoris comodati
et hur. et ide si sine ull ullo ti. illuz ibi ee pmittit.
Sz si uendit ul donat no uir hre locum consto. Sz c. Jde
dic. esse in hoc casu. ¶ Exco. ctra impedientes
sequestratoz factam p ordinariuz sup aliquo
bnficio exco q una sina diffinitiua est lata ctra
possessorem apud sedem apcam. Cum Go.

Diffinimus ut si una sola ctra possessorem
diffinitiua sina sr bnfico apud sede dn tnc
apscam in petito ul possessorio promulgata bnficiuz
ipz a possessore huius diuz tn termino ante possessum
abeo no fuit p loci ordinariuz ap aliq ydonea p

ſequeſtret. &c. Si quis ante ſequeſtratoꝛ bñ. impe
dire ul' fructus ſequeſtratos quocūq mo pſumpſit oc
cupare excō. ſ ſnīaz incurrat ipo fcō a qua niſi ipedi
pius amoto in occupatis ꝑ eūz fructibꝰ ꝛſtitutis nullate
abſoluat. et nihilo. ſi fiut a litigantibꝰ cadit a iure ſuo.
Nec ob. ſi de nullitate ſnīe opponat. exᵒ. de ſequeſtra.
c. i. in cle. i. ſola. multo fortius ſi plēs. Jo. an. Contra poſ
ſeſſore. Si ꝯt petitoꝛez pro poſſeſſore fert ſnīa nō fit
ſequeſtratio. It ſi int duos ul' plures petitores fert
ſnīa ꝑ uno ꝯ reliquū ul' reliquos nō fit ſequeſtratio.
It ſi fertur cont poſſeſſore nō tn̄ pro petitore forte
qui ad ꝑuatione agebat nō ē locus ſequeſtratiom. Jo.
an. diffinitiua. in interlocutoꝛ. nō habz locuz conſtc. Eſt
ante interlocutoꝛ. que int principiuz & fine etiā fert.
ſup hiis que incidunt et emergunt. diffītīua nō ꝑn̄lez
queſtione diffinit. de qua ſatis in ſpec. de ſnīe pro
batione Jo. an. ſup bñfīcᵒ. ecc. Si qᵒ int poſſeſſore bñficij
et petitore eſſz queſtio alia ꝑſōnlis ul' realis diffinitiua
pro petitore nō eſſz locus conſtōm. Jo. an. promulgata
ꝑ auditores curie a quoꝛ ſnīis appellat. Jo. an. bñficium
Nō. q nō fructus tn̄ ſz etiā bñficiuz ſequeſtrat.
Jo. an. etiā ſi illud beneficium ſit dignitas ul' pſonatus
ul' curā habeat aiaꝝ ut dr̄ in cle. ipa. Triennio. iſta
duo requirunt ne fiat ſequeſtratio ſit q pacifice ſit
poſſeſſuz et triennio nō incoato ſz ꝯſūmato ꝯᵒ anno. Jo.
an. Ordinariuz nō diſtinguit an ad illuz ſpectet inſto
inſtitucōnē. Reſtitutis. non ſufficit cautio de reſtitᵒ. et
ſi fructus nō extant ipoꝝ eſtimat. Jo. an. nullatenus.
ꝑ iſtud ur q abſolo ꝯtra hec facta nō teneat cui ꝯcor-

ā· de sepul· c· i· ¶ In dum ur cum hec forma sit auc
data no ab homie. facit quod scripsi post gof de esti·
spo· c· fi· Vide quod dictū ā· de in· pa· c· i· ibi ur dre
q tz tal absolo· lz sit puniendus qui sic absoluit· Re
mittit etiā ad no· de sen· exco· venerabilibus § ubi a
h° 6° et ibi d. q tz iniusta absolo· dum mo hāt sup hoc
iur/dict· sicut etiā tz iniusta exco° xi· q· 3· c· i· quia
par ius dus esse volunt solvendi et ligandi· de pe· di·
i· Verbum· ¶ Exco° st clicos et religiosos qui indu
cunt ad promittend de mutaue vl no mutaue se

Ane temerarios violatores ro pulture. C^{m} q^{m}
stitutionis illius que religiosis et clicis secu
laribus prohibet ne aliquos ad vovendum iurandū
vl fide interposita seu alis promittend inducāt ut se
pulturā ap eoz elig^{a}. Seligant vl iā electā ulti^{9} no i
mutet simile sinia et pena in dca ostone otentam
in suo pdurate robore incurrē volum^{9} ipo facto ab
alio q a sede ap^{ca} p̄t q̄ in mortis ar^{lo} nullaten^{9} ab
soluendos· nullis privilegijs a^{t}. statuis quibuscumq cuiuscu
q tenoris existant in contrarium sup his valituris
ex de pe· Cupientes· in de· constitutionis· hec consto
habet· de sepul· di· li° 6° c· i· 9 miam l· exco^{is} de qua
dc^{t} ulti° et illa siniam sup vocavit. Reliq sit pene et
Contenta· punit g° illa consto eligentes sic sepultura
ex voto iura^{to} et hui^{2}. et quo ad sepulturā intestati
decedant· Ite punit allicientes modis pdictis· s· p voti
et iura^{ti}^{3} et hui^{s}. q si eos sepelierint restituē te
netur corpora si petuntur. et omnia que pueniunt
ad eos rone sepulture i^{a} x· dies· alis ipo iure etc· ū sepli

fuerint et ipso excomunicati sunt in canone. Io. an. absolui debet.
sed respicit hunc ultimum casum tamen separatum ab aliis. Nam ab excommunicationibus
aliis que ponuntur in predicta clementina absoluunt ordinarii: ab hoc
autem papa. ¶ Nota tamen quod excommunicatio non tollitur. quin aliquis pro
primo motu possit uouere uel iurare in aliquo loco eligere
sepulturam et quin si fecit debeat obseruari. dummodo non in
ducatur ad hoc per predictos et modis predictis. Item si clericus
uel religiosus consilio uel suasione inducat aliquem
ad eligendum sepulturam in ecclesia sua. non tamen ad uouendum
uel iurandum uel aliter promittendum: hic non uidetur quod incidat in
canonem cum sic dicat textus. ¶ Excommunicatio contra religio
sos et sacerdotes et clericos in dignitatibus audientes leges
uel phisicam uel medicinam. Capitulum quoniam.

Quoniam religiosos post excuntes ad audiendum
leges uel phisicam. Alexander predecessor noster
olim statuit in concilio turonensi. ut nisi infra duorum mensium
spatium ad claustrum redierint sicut excommunicati ab omnibus
euitentur. et in nulla causa si proximum patrare uoluerint
audiantur. Reuersi autem in choro mensa capitulo et ceteris ul
timum fratrum existunt. et nisi forte ex misericordia sedis apostolice
totius spem promotionis amittant. Uerum quia nonnulli
ex talibus propter quorundam opinionem diuersas excusationis ali
quid assumebant. Nos uolentes de cetero ipso facto
sententiam excommunicationis incurrant districte precipiendo mandamus
quatenus a diocesanis tam et capitulis ipsorum et aliis
episcopis in quorum diocesi huiusmodi studet tales excommunicati et predictis
penis obnoxii publice nuncientur. Quia uero theologie stu
dium cupimus ampliari. et tamen ad archidiaconos decanos preposi
tos cantores et alios clericos personatus habentes necnon presbyteros

nisi ab hijs infra spatium prescriptum destiterint ł extra
di voluimus. et appellatione postposita firmiter observari.
honorius. z. e. c. x. ne cle. vel mo. secundum spe. pe. de pu. secundum ita
det. secundum spe. sic ait. Sciendum quod est triplex prohibitio pro ista
quo ad audiendum leges vel phisicam. Quidam enim prohibetur
ratione professionis. Quidam ratione ordinis. et quidam
ratione beneficij. Quantum ad primos scilicet de professis expresse
vel tacite patet quod non possunt exire claustrum ad audiendum et
legendum leges vel phisicam ut hic et supra eo. non magis.
Contra faciens si monitus non redierit infra duos menses
ad claustrum excommunicatur ipso iure ut hic. Sed dubitatur
a quo tempore incipiat istud tempus duorum mensium. glo. dicit
quod a die publicationis constitutionis. Alij dicunt quod a die quo exiuit
claustrum et hec opinio lau. mo. gof. et bern. et addit lau. mo.
quod computatur istud tempus ab exitu monasterij scilicet hac de
causa. Tercij dicunt quod a die quo incipit audire
leges vel phisicam quod est verius. host. et archi. dicunt quod etiam
si audiat semel infra duos menses est excommunicatus. Sed gof. et
bern. dixerunt expectandum esse finem mensium duorum
antequam incurrat penam et jo. an. dicit hanc opinionem veram
esse. et etiam doctor sciens tali religioso participans scilicet do-
cendo est excommunicatus. etiam si ipse religiosus habitum non di-
mittat. et hoc quo ad leges et phisicam. et etiam si de licentia sui
prelati leges et phisicam audiat secundum archi. et lapum. quia
dec. magno. et secundum spec. distincte loquitur. 4o. quo ad
seculares enim ratione ordinis prohibentur audire leges et phisicam
sacerdotes tantum. ut c. secundum spec. Constituti a minoribus or-
dinibus ab hinc non prohibentur. ut c. cum eo. de eleccione
li. 6o. Quo ad tercios enim ratione beneficij prohibetur.

audire huiusmodi sciencias nisi tales ecclesias habeat sub se capellas.
Item religiosus egrediens monasterium ad audiendum sciencias
non prohibitas ut theologiam et canonicam sibi facit sine licencia sui
prelati excommunicationis incurrit. idem si cum licencia uadit sed habitum
non portat et doctor qui huiusmodi scienter participat talem
docendo uel retinendo in scolis pari sentencia ligatur. secundum lap.
Abbas a non exemptus si uult ire ad studia concessa extra
suum monasterium episcopus illius diocesis habebit consilium illius mo
nasterii siue conuentus. Et si iustum fuerit expedire potest
licenciam dare. tamen si sine licencia episcopi uadit non uidetur ligari pena
extra .ls. secundum archi. No. quod dicit archi. super isto c. quod tales
audientes secundum Jnno. et gof. habent duos menses antequam li
gentur. pro quod habetur in precedenti c. super specula. infra et ita
fuit etiam ibi licencia uincit. qui dicit quod isti duo menses inci
pient in exitu ipsius monasterii Sed hosti. dicit quod et si semel
audiat ligatur. et licencia sequens multum fauet sibi hosti.
Et ratio ad illam licenciam nisi ab hiis etc. quod ibi non respicit re
ligiosos sed seculares tamen clericos personatus habentes. Et no.
secundum hosti. quod solus papa dispensat cum fratribus exeuntibus ad
audiendum leges uel phisicam ut promoueatur. Jt. no. quod
dicit Jnno. quod si in claustris audiat siue legant mo
nachi non ligantur. ipsa constitutione. sed dicit cum hosti. esse
uerum istud quo ad uerba ipsius mens tamen ipsius eius de restrin
gatur. etc. Vnde non sine misterio ponit hic. licencia indistincte do
cere quod intellige ubicumque. Nam exitus uidetur fuisse
causa inpulsiua predicte constitutionis. final. non quia
tales sancte religiosis non congruunt cum eis exercitium earum
interdicatur. Et hec constitutio unicum cessare potest. quoniam non eius effec
tus. extra. de pe. et re. cum infirmitas. sed de pe. de pu. c. qui

& subdit. Dicebat Io. an. in c. Ne magnopere. quod si religi
osus exit claustrum sibi ipsi legens vel studens in legibus
ligatur hac pena. sed et professus accedens ad principium
vel repeticionem socii incipientis in legibus cum honore
dicitur. Idem Io. quod ligatur. quo ad verba quia constitucio hec pro
hibet auditum. sed ex mente ipsius constitucionis non ligetur.
Nota et quod istud quod intelligitur clericis super novitas
in preceden. decr. super spec. nisi audire leges et phisicam declaratur
per bonif. non extendi ad eos qui obtinent prochiales ecclesias
racione huiusmodi ecclesiarum. nisi cede ecclesie fuerint plebanie subse
capellas habentes in quibus instituuntur. alia pretextu neque
vivent ab ipsis absque cura racionabili amonere. ex. ne cle. vel mo.
statutum li. 6. ubi dicit Io. an. quod ideo dicit racione ecclesiarum. quia
si haberent dispensacionem vel alio modo personatum cum illis ecclesiis.
bene tenentur. similiter vel si essent presbiteri tenentur. non racione ecclesie.
sed ordinis ut supra dixi. Nota quod dicit capellas. de iure te
nendus est tamen si unicam haberet capellam. Nec obstat ar.
cum his. ff. pluralis numeri. quia non dicit hic nisi fuerint pleba
nia habens capellas. sed dicitur in plurali plebanias habentes et plu
ralitate capellarum ad pluralitatem plebaniarum referri. ar. C. de
privilegiis. c. privilegia & quod dicitur ab ipsis intellige plebanis
vel capellis. et melius. Io. an. **Excommunicacio. Contra religi
osos qui dant sacramentum Eucaristie vel extreme unctionis
vel sollempnizant matrimonium sine licencia prochiani
vel episcopi vel absolvunt a sentencijs excommunicacionis canonis
vel sinodalium vel culpa & pena et est sexta excommunicacionis**
Religiosi qui clericis aut laicis sacramentum Coniugium
extreme unctionis vel eucaristie ministrare matrimonia
solempnizare presumunt non habita super his propriis presbiteri licencia special

al. gg. extra. tuum a canone per eos in casibus auice expressis ut
per privilegia sedis apostolice concessis eisdem vel a sententiis per statu
ta provincialia al. sinodalia promulgatis seu in urbis com
utam. sic a pena et culpa absolvere quecumque persuptenserint ex
communicationis sententiam incurrunt ipso facto a qua dum taxat a sede apostolica
sit absolvendi. et paulo post nullo religiosis sit hoc ex
emptionis vel privilegii suffragante et infra. sane re
ligiosis illis quibus est ab apostolica sede concessum ut familiaribus
suis domesticis aut pauperibus in hospitalibus suis dege
ntibus sacra possint ecclesiastica ministrare nullum ex premissis
volumus quo ad hoc preiudicium generari. ex. de privilegiis.
Religiosi. in clementinis. religiosi. pau. Religiosi. in sex
tibus sit extra. et cum hec constitutio loquatur generaliter
omnes religiosos comprehendit et propterea hostes clericos
al. seculares non comprehendit. etiam si maliis excedent. Eucar.
pau. non dicit viatica. unde patet quod locus est pene sine def.
in morte sine def. in vita. non ob. go. di. penitens et ci.
quod intelligo quod in morte omnibus detur viaticum
pillos sed qui hoc presentis prima a tempore mortis aquolz suum por
Queritur an hec clementina habeat locum in quibuscumque religi
osis. solvit lau. quod sic. dum modo sint religiones approbate.
Idem lapus. alias enim non sunt sunt religiosi. de reli. do
ei. fran. de zab. item comprehendit istud vocabulum religio
si. et novicios secundum lap. utrum comprehendantur hic religiosi
diversi vel moniales secundum variare opinionem pro et contra. et utrumque
potest sustineri. lau. et pe. de anc. tenent de monialibus
quod non. lau. quod sic. fran. de zab. item dicit lap. quod religiosi
ministrantes sacra non solum clericis secularibus sed etiam
regularibus sine licentia et precipue alterius religionis incidit

incidunt in hanc penam et hec tueris c. i. s. contrarium
solemnizare. Io. an. et pau. i. solemniter benedicere. Et de hac
benedictione habetur. 30. q. 4. c. 1. & 4or. Sequitur &
dicit zen. quod verbo solemnizare comprehenditur omnis solemnitas
que observatur iuxta ritum religionis de spon. c. i. sive fi-
at solemnis benedictio sive dicatur missa specialis pro con-
trahentibus. Non habita Io. an. Sed nunquid credet religiosus
prochiano dicenti se habere talem licentiam. uidetur quod sic per id quod
no. de pe. di. 6. placuit. quia non est presumendum imme-
mor sue salutis. i. q. 2. sancimus. et ponit ibi ipse Io.
duas distancias & solvit. parrochialem Io. an. per
hoc quo ad seculares mercenarios et his similes intelligo
presbyterum in cuius prochia inhabitat. facit quod no. de
pe. di. 6. placuit. de hoc scripsi. de pe. et re. omnis.
sed verbo. sacerdotes. & host. tractat in summa de prochiis
§. fi. Quis intelligatur prochianus secundum fran. de zab. dicit
quod statim cum quis vadit ad habitandum in certa prochia. inter-
im fiet prochianus nisi accessit causa recreationis vel ob
aliam causam temporale statum reversurus ad propriam. quia tunc secus
de sepul. c. is qui li. 6o. presbiteri. Io. an. puto sufficere
licentiam prochiani qui adhuc presbyter non est. per quod est in a-
nno. vel dispensatum cum ipso secundum formam decretalis. Cum
ex eo. de elec. li. 6o. vel ex prochiali collegiato e-
ti statuimus. Videtur etiam sufficere licentia vicarii ge-
rentis curam per modum decretalis. predicte. Cum ex eo. puto
etiam post factum a penis excusari illum qui hoc fecit de au-
toritate diocesani. facit de pe. et re. ci. li. 6o. Nam di-
ocesanus est prochialis cuius et hoc fortius quando vacat prochialis
ecclesia. sed quando non vacat ante factum consulo abstinere

& ex lra epi vel arepi eximatur. hec no hic. lz ab
illis recipi possint. pau. et dic. qd lz hec vera sint & q
suffi. lra pdictorum tuci e alia no recede. et addit
pau. hanc constone locum no hre in illis qui pdicta sacra
recipiunt acta pt rone consuetudinis privilio vel
alio quouis modo. s. de reli. do. quia stringit in fi. de
ita. regu. ne magro. p. sane. hec procedunt s. fran
de zab. insi a. habeat sue. a quibus recipient. hec si
an. non e locus huic pene. de reli. do. quia stringit. que
decisio sacrorum tuc no spect. rone prochie e. fauo. h ur
statutum spali. pau. suff. qd pro. de. lra facta specifica-
tam. pn. de eucar. ut alio lz no exprimat. nl religiosi.
¶ sz suff. qd de. religioso lra fca specificane sacrorum
lz prochiam no exprimat. ar. de tempo. or. c. i. fo. an. & d.
qd edit p tale specifine facta euitet. pena. et addit q
de sacro bapm et pnie non inte. pdca pe. et h no ex
pimunt. sdez. pau. a canone. fo. an. Quo casu se in q aceps
ul sacerdos possit absolue de sen. ex. nup. de excoe
a canone an procedat quo ad omnes. sol. lau. qd sis
siue sit religiosus. eius de ordinis siue alterius. siue sit
clici siue laici siue mulieres. fran. de zab. et intelligut
lau. & lap. de excoicatione maior. no de mino. Absoluetes
excatos p statuta legatorum lz zen. qd incidunt. si aute
religiosi absoluat alina hois qd no pnt no habet
locum pena cum istud no exprimat. sde pau. & zen.
et lau. & ex hoc infert. qd in excone p sinaz pape
no e locus huic de. quod lz lau. quia si soluissz de
hoc intelli expssissz. fran. de zab. eius. fo. an. pu
to qd omez sinaz includat excationis suspensionis

vel intellecti cur. vera sit absolo. Quer. Jo. an. & re-
ligiosiz vel sorciuz. Nihil n. excipit quod d. quodcumq;
de ma. et de. solite. in fi. incurrat. Querit hic Jo. an.
et pau. Quid iur. de recipientibus tale absolutione vel
pdicta sacra an sint ligati eade sna rone pticipantes.
Et pau. quide rimittit ad id quod dr. de consan. &
affi. Cos. ibi a. sledit. in quoda simili casu hic pticipans
cimnoso e excats cu pticipat post lata snaz ut in c.
fi. concubine. sz hic no participat post sz in actu pro
quo ligat. glo. vel dic qz participans in cimine c.
rimnoso sit exco. no tn participans in actu pro q.
alt ligat. hec i. Jo. an. rimittit ad id quod d. de se.
ex. Contingit. primo ide fran. de zab. s. q i. de ptici-
patione hz locuz qn pticipat. post actuz danatuz no
in ipo actu. Quer. id. s. fran. de zab. vtm religiosus ig-
norans pena de qua hic & alis sit homo se vite si m-
instret eucari. sine lina prochiale pbri no tn in ecle pn
ipi. incidat in pena. et vr q sic quia ignorantia iur. no
excusat. Regula. igno. li. 6o. Contrarium consulu-
it ide fran. p hanc lraz in vo. psumpserint q notat dolu
et temeritate ministrantis. sic n. miles armate militie
excusat. ab ignorantia iur. C. de iu. & fac. igno. l. i.
ita & & hic possimus excusare. et hoc pcipue in foro
pniali in quo credendu e asserenti se hoc se ignorasse.
Quia tn forte in hoc aliqui contradicent dicentes q
eo ipo e psumptio quod fecit q. fecit 3. hanc de. tuciq
e q petat. absolo. vtrum. pau. Concordat de here. c.
Accusatus li. 6o. papa tn omne delicti pena iure strictu
dimitte pot. facit de conse. di. 4 bapti uite & hanc

concedit cruce ſignatiſ in toto ultramarino ut no. ho.
de here. c°. ad deliberand. et in ano centena°. ut pz ex
in extrauag. bonif. z. que incipit. Antiquorum. Conceſ
ſum idem ut ſi conſue^{nc} hoc obtineat. ar. de reli. do. q.
contigit. apl^{ca} gnali priuilegio cr. h. ſ. totum orbem reſpicientes
ſoluſ papa concedit. ſpale tamen quo ad ſua dioceſ conce
det epus ex cauſa quod dicit ut reli. do. dicit. et lau. ut
allat pe. de ancor. quod pbr pro^{lis} quantumcumque ſimplex
cura ſit ei commiſſa in adiutorium ipſius cure potit aſſu
mere ſibi ad tempus pbrum quemcumque religioſum uel
alium ſine cuiuſque ſuperioris licentia qui ipſum iuuet forſi
tam in xl^{ma} ad audiendum ſubditos ſuos in confeſſione
et dando eucar. in paſcha uel in miſſis celebrandis ſeu
alias ut h. ſ. ille. Et dato quod mendicantes audire non
debeant ſine licentia ſuorum platorum tamen ſi audiret et
miniſtraret sacrm cum licentia horum illi eſſent abſoluti
nec ipſi incurreret excoicationem licet peccaret ex. ar^{lis} ... .

Exco°. Contra religioſos retrahentes homines
ſubdiſ a ſolutione decimarum. C^{m} qq^{m}

Illos et religioſos qui aliquos ut audientes a decimarum
eccliis ſibi debitarum ſoluere retrahat in ſermonibus ſuis
uel aliter proferre pſumunt excoicationis ſine ſubiacere decimis
ipſo facto. de pen. cupientes. cle. Illos religioſos qui in
ſermonibus uel aliter profert aliquos ut retrahat a ſolone de
cimarum. extat. Jo. an. et pau. Mendicantes et non mendi
cantes concludit. Clericos et ſeclares non conphendit nec
laicos artat hac pena. Concor. in de ſen. ex. c. i. Retra
hant. pau. ut habeat locum pena dicte requirit. primum
quod talia dicant. ut alios retrahant a ſolone decimarum.

debitarum eccl(esi)is. q(ui) secul(ares) si dicerent a(liqua) inten(tio)ne ut si inde
bite no(n) essent eccl(esi)is s(ed) aliis quocu(m)q(ue) modo (contra)m(odum) q(uod)
audientes sint obligati ad solutio(n)em decimar(um). unde
si talia proferret et audientib(us) no(n) obligatis cessat
pena constitutionis. ¶ Exco(mmunicati)o (con)tra religiosos
non s(er)vantes interdictum quod s(er)vat(ur) in eccl(esi)a c(atedrali). C(apitulu)m 96.

Religiosi omnes tam exempti q(uam) no(n) exempti
cuiuscu(m)q(ue) ordinis et conditionis existant
cu(m) viderint sciverint cathedrale vel matrice loci
eccl(esi)as s(er)vare interdictum quodcu(m)q(ue) positum aucte sedis
ap(osto)lice vel ordinarior(um) debent et ipsi s(er)vare no(n) obstant(ibus)
quibuscu(m)q(ue) appellat(ionibus) antea etia(m) ad eande(m) sedem
vel aliam seu alios interiectis et aliis obiectionib(us) quibuscu(m)
q(ue). alioquin no(n) s(er)vantes exco(mmunicati)o(n)em incurrat ipso facto.
Ip(s)e et interdict(um) et cessationib(us) divinis in dictis p(ro)
vincialium conciliorum statuta vel ipsor(um) aucte volum(us)
obs(er)vare. Ide(m) generalib(us) cessationib(us) divinis civitati
s(er)vari et alior(um) locor(um) quas aliq(ui) ex consuetudi(n)e vel aliis
capitula collegia vel conventus secularium ac regularium eccl(esi)ar(um).
sibi vendicant. Idem intelligimus obs(er)vandum
no(n). ob. privilegiis eis concessis. (con)ventionib(us) statutis
et consuetudinib(us) quibuslibet que (con)tra p(re)missa religio
sis ipsis in nullo volumus suffragari. ex(tra). de sen(tentia). ex(communicationis).
Ex frequentib(us) in cle(mentinis). Aucte sedis ap(osto)lice vel ordina
rior(um). pau(lo) i(n)fra adulte. ratio ut sit locus huic
pene requirit(ur). q(uod) interdictum sit positum aucte p(a)p(a)e
quod intelligitur esse si fiat p(er) eius delegatum. de p(re)be(ndis)
si ap(osto)lic(a) li(bro) 6o. Vel q(uod) sit positum aucte eo(rum) vel per
ordinarium vel concilium provinciale vel q(uod) per

ipum aut alium ad quem spectet fiat cessatio. adiuuns
pp quod ut quod non habeat locum in interdicto posi
to a singulari persona que hoc possit ex speciali consuetudine cum
talis non faciat auctoritate apostolica nisi sit ordinarius. Idem
ut in interdicto posito per delegatum ordinarii. quia
non ut tunc positum per ordinarium. Religiosi omnes.
Jo. an. mendicantes uel non. Et per hoc patet quod clericos secula
res non seruantes interdictum uel cessationem quam seruat
matrix ecclesia non ligat hec constitucio. Matrix. pau. i. bap
tismale uel loci maiorem. que ideo dicitur matrix quia re
generat per baptismum et sic cathedralis in ciuitate et ma
trix in alio loco quoad hoc equipparantur. Et mirum quare
alias hec pena non haberet locum nisi in interdicto ciuitatis
Nec curo utrum matrix ecclesia sit religiosis subiecta
quoad aliqua temporalia uel spiritualia. uel non sit subiecta.
Quid si in loco non est aliqua cathedralis uel matrix ecclesia quod
forte est in alio loco. uel ibi sunt plures equaliter fungentes
parochiaius baptismata et alia sacramenta ministrantes di
stinguendum. quia si omnes ille seruant locus est huic
pene. Aliquae uero si seruant aliquae non tunc non est locus
pene. sicut faceret si in tali loco non esset ecclesia religio
sorum. dicitur autem hic ecclesia cathedralis uel matrix ecclesia murorum
ambitu comprehensa. excepto si in ecclesia celebratur contra ia
nuis apertis etc. siue per prelatum siue per capitulum siue ca
pitulum totum uel partem. siue per alios clericos ecclesie non est locus
ibi pene. Idem Jo. an. et addit pau. puto tamen quod si
matrix ecclesia celebratur ab aliquibus exemptis inuitis
prelatis et capitulis quod nihilominus sit locus ibi pene. Id est
dicitur quod interdicta metropolitana ecclesia non intelligitur interdicta

matrix ecclesia

Interdicta matr. eccl. Idem si interdicta provincia vel una
dioc. in aliquibus civitatibus vel castris matr. eccl. fuat
interdictum in aliis aliquibus no. dd. quod in locis in quibus fuat
locus est huic pene. malis no. Senuerint Jo. an. Alio
sensu quod per iuris de quo promisit probabili. quia igno
rantes tale observantiam non ligat ad penam. Viderint. pau.
s. videndo in cathedrali et matrice eccl. possit celebrari u
nius clausis et voce submissa excommunicatis et interdictis ex
clusis. Servare Jo. an. a 2m. a(n)tiquo sensu. cessat ibi illius
arti. contrarium requiritur in iure ut scripsi de elec.
Publicato. super ultima glo. Item dioc. non est eadem
disciplina ubi urba et mens resistant. de verbo. sig. c. fi.
Excessus quo clericorum matris eccl. non dabit religiosis mat(eri)am
delinquendi. Intelligo ante illos fuat qui abstinent
a(b) observandi. Appellationibus Jo. an. no. dicit quod pendens
appellatio iniciet interdictum ne corrigat de ap. c. ad hor.
Zen(zelinus) dicit quod c(on)suis interdictum sit nullum propter pendente appellatione
vel a(liam) causam. ex quo tamen matrice eccl. ser(vant) fuat religiosi vio
lantes sunt excommunicati. Subiace Jo. an. et pau. si sint in
terdicti vere ligat. et matrice eccl. illa non fuat religiosi
non fuantes non ligantur. hac pena zaliis q(uae) habentur
de excom. pla. c. fi. et de pri. ancte. h(oc) c(apitul)o. Excommunicat
religiosos non facientes conscientiam hiis qui confitentur
de decimis cum certo modo C(apitul)um 47m.

Religiosi qui scient(er) post posuerint confitenti
bus conscientiam facere de solvendis decimis
ab offi(ci)o predicationis tandiu maneant ipso facto sus
pensi donec confitentibus ipsis si tempus sit dicendi co
mode facultate habuerint conscientiam fecerint excom(municati)s

incursuri sentetiam ipso facto si predicare presumpserit preduta neglia ut permittitur non purgata. Ad religiosos tamen monachorum uel ecclesiarum decimas percipientium nolumus hoc extendi. extra de peni. cupientes in fine. scienter. pau. secus si ignoranter seu per obliuionem et hoc intellige si ipsi confessores a prelatis ecclesiarum fuerint requisiti super hoc ut faciant conscientiam sibi confitentibus de decimis dandis. pau. et pe. de ancha. suspensi. jo. an. Nota nouam speciem suspensionis & ibi ponit de multiplici specie suspensionis. Commode pau. quia incommoditas excusat a precepto 22. q. 2. faciat. Minor tamen hic incommoditas excusat unde non tenentur eos sequi qui non sunt in loco ubi sit et hii non possunt sine magna uagatione uel sine alia incommoditate. Durante quamdiu incommoditas durat suspensio donec de soluendis decimis conscientiam fecerint. qua facta uel incommoditate superueniente cessat suspensio. Neglia pau. Nota hic casum quod ueniens contra suspensionem acto officio non excusatus non aute irregularis sed si postea celebrat. Sic de cle. excom. min. c. postulasti. percipientium. jo. an. sed h. ii. non percipientes solent in his delinquere. Dicendi. jo. an. Nota quia contraria contrariis purgari de here. c. 2o. li. 6o. peccatum quod tacendum dicendo purgatur. 43. di. sit rector.

Cont. monachos & regulares qui non habentes administratoz conferunt se ad curias principum. C. 98.

Hoc Edicto perpetuo prohibemus ne monachi aut regulares canonici administratione aliqua non habentes ad curias principum absque speciali prelatorum suorum licentia non se conferunt. Quod si se conferre

psumpserint ut dampnu aliquod inferat sius prelatus
at. monastio exco. l. si mag ipos incurre volumus ipo
facto. prelatis eorum districte inhibo. iniungentes ut ipos
a curiarum pdictarum accessu et aliis quibuslibet vagatio
nibus et discursu diligent. compescere at. sic hoc
no pcentes eisdem severe corrigere no omittant
ex. de sta. mo. ne magro. in clem. Canonica de hac
go. parte non dubitamus qn liget monachos et no
ingros. Jo. an. no habentes. illos n. qui habent
administracoz quz pro ipam administraconiz caus
illuc ire oz quas prosequi possunt lz no sint ppe
tui de iudi. cuz deputati. Jo. an. Curias principiz. h
no. Jo. an. et ponit 12 abusiones claust. f'm hug.
et 12 abusiones scli f'm typanuz. i. inde si ius spali.
gnalis go. pri. qp possit se quo voluit absentare no
suffit. Jo. an. ipo facto. Ad hanc ppositione contra
hend duo indent. necessaria s. qp intravert. curia
et qp eu clamficandi monstruz ut prelatuz lrraz ut
non hre no puto ponderand cuz hoc no rpetut.
hinc e qp et de lra plati intrans curia adh inst
ligatus e ex solo go. exitu claust. ob eim hanc no
ligat. Item ex quo intraunt ob hanc eam licz da
nuz no intulit sive quia no potuit sive quia pe
mitut ligatus e. Simile de homici. pro humani. h.
6o. Jo. an. // Contra Religiosos tenentes ar
ma infra septa monasterij. exco. Cm 99m
PResbitate Quoq sive monachos infra
septa monasterij sine lra abbatuz suorum ar
ma tenentes decernimus subiacere ex. de sta. mo. Ne rago.

monachos nō repetit et Canonicos r(egu)lares. Vn(de) u(idetu)r
quodl(ibet) sine exc(epti)o(n)e de qua sup(ra) dixerat artent(ur) in cau
prece(dent)i. nō t(ame)n in isto. s(ed) cu(m) loquit(ur) g(e)n(er)ali(ter) u(idetu)r include(re)
omnes monachos albos (et) nigros etia(m) si uocent(ur) iux(ta)
uulgare fr(atr)es. ar. de pæ(nitentiis). Cum p(ro)de. Vbi uocant(ur) mo
nachi (et) fr(atr)es. pau. septa .i. clausura dicta a sepio .i(d est)
ut e(st) claustru(m) r(e)fectoriu(m) et dormitoriu(m) uel cetera offi
cine ad usu(m) mona(chor)u(m) deputate .12. q. 2. necesse. (et) p(ro)de
u(idetu)r de atrio. 12. q. 1. c. nulla. et de orto et area posita iux(ta)
ecc(lesi)a(m). de cen. c. i. pau. infra. pro intra. Et p(atet) p(er) h(oc) q(uod) ex(tra)
tenens s(cilicet) arma pena nō incurrit. Arma i(n) co(mmun)i signi(fica)ne
(com)p(re)hendunt(ur) tela. s(ed) diu(ersa) arma s(unt) s(ecundu)m te quib(us) defendu(n)tur
tela quib(us) impugnam(us) .l. Cornelia de homi. Si p(ro)fodies.
S(ed) ut ibi nō(tatur) armo(rum) appella(ti)o(ne) et fustes et lapides (com)p(re)hen(dun)t(ur).
et o(mn)e quod arcu (et) manu mittit(ur). nō t(ame)n sic puto latissi(m)e
intellexisse aut(or)e(m). Jo. an. pau. uo(lui)t d(icer)e q(uod) appe(llatio)ne significat
non solu(m) armo(rum) scutos gladios (et) galeas s(ed) fustes lapides
et telum quod appellat(ur) id quod ab arcu uel manu mit
titur. et sic u(idetu)r istud intelli(gi) de armis militarib(us) nō cl(er)ico(rum)
q(uia) il(lud) lacinie .23. q. 8. (et) addit. s(ed) nu(m)quid appellatio ar
mo(rum) ita late sumitur. s(ed). puto q(uod) sic si teneant(ur) ad usum
pugne. al(ia)s si in camera uel infra septa monachus hab(et)
lapides ad aliu(m) usu(m) uel cultellu(m) antiquatu(m) ad coq(u)i(n)a(m)
vel ad quid simile nō c(re)do quod sit de mente talia prohi
bere al(ia)s sic. ¶ Quid n(on). si iux(ta) fenestra(m) sup(er) ianua(m) h(abe)t
aceruu(m) lapidu(m) ad pugnandu(m) uel offendend(um) ueniente(s).
Certe tu(n)c includunt(ur). (et) p(ro)de dico de arcu ferro ligno (et)
similib(us). un(de) o(mn)i(n)o uide(tu)r q(uod) si ex forma mo(nasteri)o uel aliis (cir)cu(m)
stantiis ea tenet. ut arma offensibilia ut alia utensilia

tales tn̄ vestiture nō sunt inīte in notis et maioribꝰ
armis et lanceis gladijs loricis scutis ballistis et siliꝰ.
pau. tenentes vemens de foris ad claustrum cum armis
nō animo tenendi n̄c tꝫ ex delatione nō vr̄ ligari q̄
vbiꝫ tenentes inte. cum effectu fo. et pau. Sine lna i
tellego petita et obtenta. pau. ¶ Contra mendicātes
religiosos capientes loca ad habitand vel dimitte
tes sine licencia pape. Ca.^m 60^m:

Transgressores Constitutionis que religio
sis mendicantibus domos ad habitand de nouo
vel loca quecumqꝫ rape. & recepta huc usqꝫ mutare
ul' ea transferre in alios cuiusuis alienationis ti.º ex̄ca.s
sine decimis subiacere de pe. Cupientes in cle. Consti
tutionis. fo. an. Constoms. bonif. q̄ lꝫ de excep pla. c. i.
li.º 6.º sb. ii. di.t. fo. in fina glo. talis ꝯstitu.º lꝫ d.t q̄ m
dicantes nō pnt acquire noua loca ad habitand at antiq̄
alienar ul' mutar absqꝫ lna pp̄e q̄ de hac prohibitōe
faciat mētione. In acquiretibꝰ tn̄ loca pro heremiti
ca vita ducenda cessat prohibitio ꝯ de m 2ª. que map.
Mendicantes. hic dn̄r mēdicantes quibꝰ victum tribuit
incerta mendicitas & qui redditus aut possones ex r̄la
vel ꝯstitutionibꝰ hr̄e nō pnt. ꝫ. c. li.º de reli. do. c. i.º q.º
ad casum dcꝫ. ut in moibꝰ mēdicantibꝰ. ꝯ de iuͣ d.t pau.
q̄ si dom.ꝰ corruat cuiꝰ tn̄ solum ꝯtinue remanet in
dominio ipsorum mēdicantium lꝫ de nouo rehedificetur
nō incurrit. exco.º Secus a' si locus et nō dirrupts
desierit esse de corum dnīo & habitatione & postea
nouo iur id acquirit. quia tūc incurrit. ¶ Et nō.
q̄ ecc.ª oratoria et alia edificia fr̄es p̄dicatores usibꝰ suis

pnt construe & hedificar & q prelati contra hedifican
tes & construentes sinaz excois fulminar no pnt.
Alexander. iiii in^s inqua ¶ fr nulli de ordinibus pau
pertatis licz oratoriuz ul ecctiaz construe ul hedificar
seu constructa recipere inx. ecctias pdicatoz et ora
toria eoz i. spaciuz. cxl. cannaz. & si secus factu
fuit dirimatur. clem. clem. Quia plerique ¶ fr. fres
predicatores i mutatione locoz pnt secuz deferre
omez hedificaoz mat^a. exceptis ecctijs dedicatis libros
calices paramta et alia bona eoz et edificia re
licta cuz solo & alijs pt ecctias uende et preciuz in eoz
utilitate conuertere possint no obstante quoz
cunqz platoz contradictione. Bonif. virtute.

¶ Contra Religiosos fouentes beghinas
in statu illo reprobato. Cm 61m

Sacro approbante consilio ppetuo prohibend
duximus & adi ecctias penitus abolendum
eiusdem s. beghinis et alijs mulieribus quibuscumqz
sub pena excois quam in contrarium facientes incur
re uolumus ipso facto. infringentes expresse ne statum
huius dudum forte ab ipsis assumptum quoquo se tene
ulterius ul ipsum aliquatenus de nouo assumat. predictis
uo religiosis p quos eede mulieres in huius sta
tu foueri beghinali ad ipsuz suscipiendum dicu
dur sub excois pena quam eo ipso si secus egerint
se nouerint incursuros districtius inhibemus ne
mulieres aliquas predictum statum assumptum sectantes
ul de nouo assumentes quoquo adiuuant pre
bentes sup hoc auxilium consilium ul fauore. eo. de

reli· do· c· i· in cle· vr q hec ꝯstitu° sorores minoꝝ
que dnr tcij ordinis no includat cu3 ille promit
tat obiam & habeant rlam no prop̃e quo ad ta
sub alia nota· s3 queda modu3 uiuendi approbatu
q p sede ap̃ca. qd m̃ ꝯstat et facit· ii· de sen· ex· Cum
ex eo 2° ordo f minoꝝ ẽ soroꝝ ste clare que pro
fitent̃ sub alia· s3 dr̃nt apmo· q bnt propu3 i si·
quod no habet ordo frm̃ minoꝝ Jo· an· hc aut beg
hine que hic rprobant̃. n° obiam promittut nec
rlam aliq approbatam profitent̃. & opiniones catho
lice fidei contrarias introducunt ut dr ·§· in tex·
hui9 cle· s3 nec & sorores de pnia bti dnici inclu
dit hec constitutio· cu3 ille promittant obia3 et
rlam habeat a sede ap̃ca approbata quod m̃ ꝯstat·
It hic no prohibent̃ mulieres fideles que promissa
continencia ul no promissa pnia3 age uolut et in
humilitatis spu dno deseruire· ut dr in fi· hui9 cle·
fran· de zab· in lectura sr ista cle· q̃rit an quodlib3
coꝝ que hic innumerat̃· v3 promissio obie & renu
ciatio propriorꝝ a° professio rle approbate suffĩat
ad hoc ut beghine no teneant̃· et dit q no ꝯpu3
ad pnia duo etia si simul hrent· s· promissione3
obie et renunciatione propoꝝ quia p vtrumq3 no
censent̃ rligiose nisi profiteant̃ rla3 a sede ap̃ca
approbata3 de no° c· i· li° 6° si tn̄ hrent rla3 ut
uita approbata p ppa3 hoc sufficeret etia sine renu
ciatione proprij ut de sororib9 tcij ordinis minoꝝ
dit glo· q̃in hic hec sup̃· & ide pau· qui allat ex uag·
lo· 22 Sta romana· et hac habes· i· et dit· ide fran·

q religiosi participantes cum talibus beghinis etia non
in crimine sunt excoti. fm. pau. s3 lau. et zen. et math.
intellit hoc de participantibus in crimine & criminosis
i. fouentibus eas in beghinatu vel inducentibus ad hoc
subsidiuz & quius excoi huius esse locus p. c. nup. etia
si hoc no ex no exprimeret. tunc hic ide no expellit
de communione quia sole plus timeri & c. 23. di.
Q. q. vel saluando priore intellectuz. dic pro eo qd
lra dit. illos q et si fauor no prestet. directe s3 in
directe adhuc e locus huic pene quod secus esse3 in
c. nup. & sic dicem. q eo ipo q religiosi easde
admittunt ad aliqua colone tollerando eas in hoc
statu dicunt fauere. et si no dent fauore directe
& sic incidunt in excone. laici uo participantes cum
talibus in crimine criminoso no e dubium q incidunt p
c. nup. s3 participantes alio mo vel fauentes indirec
te non incidunt p ar^m. a contrariis. q3 clem. lo.
de religiosis lau. et zen. sde dit. zen. de epo.

Contra minores fres si admittant ad diuina
tpre interdicti illos de 3o ordine eoru. Clem. 62.

Districtius inhibemus fratribus minoribus ne
de cetero aliqua vel aliquem ex fratribus vel sororibus
de tercio ordine quem btus fran. instituit et etiaz
si sup hoc hn vel illi priuillegiis quibuscumque, munti
extiterint ad diuina insimul ecclesiis tpre interdicti
quoquomo admittant. qd si fecerint exco. s sine se
nouerint subiacere. ex. de sen. ex. cum exco. in
clem. Minoribus. alios no ligat hec constitu. so. an.
hn vel illi. hn fres minores. vel illi. s. fres & sorores

tri ordinis. et c. inui^le. qz eo casu in alijs ecc^lijs reci
pi possint si priuillegium est generale. Io. an. suis
ecclesijs p hoc ubi quod etia sup pmissit. dico q
si a in alienis ecclesijs hoc faceret. cessat hec pena.
possz tn hic locuz hre alia pena extra. Io. an. Admit
tant. nisi inquatiz illis et alijs pmittit. Sm decre.
si. eo. ti. li. 6. Io. an. subiacere Abbat sma non
possint absolui nisi p romanu pontifice ut satisfa
tione pmissa p locoz epos. ut di. in si. huius clem.

Casus partic^lis de beghinis minoz et pdicatoz.

Queritur a doctoribus utruz isti de 3° ordine
beati francisci gaudeant priuillio clericali p^ah
de quo xi. q. i. c. i. et Io. cal. in quoda suo dicto tz q
nullo hoc gaudeat ar. xv. 12 q. i. duo sut. No. n. sut
clici n. religiosi i. ligati religioni strictre supto uo
ca^lo. i. obligati ad tria uota. Unde sm fran. de zab. contr
here pnt matrimoniuz. et uti contractu. q. ec. Idem tz
lau. zen. ito et guido tenet q gaudet priuillio p
sonali. s. quia inciens man^s iniolentas in eos est ex
co^tus qz sut p^c ecc^e. lap. & bar. plus dicunt. s. q gau
dent tales priuillio fori seu reali. i. q no dent con
ueniri sub iudice sclari n. cuz laicis solue collectas.
Di^t. tn bar. istud ulti^m pusij no sua. quia conueniut.
sub iudice seculari. Allegant ista. pe. de anca. et fran.
de za. sr hanc clem. Cuz a fres & sorores de 3° ordie
bti dnici habeant rlaz approbata sm illuz modum
uiuendi ab ecc^a. qz p bonis. sicut et isti, ymo in
h sut magis priuilliati qz tpr infidicti pnt ad diuina
fr in. no uido quare no deant gaude simili priuilio

sicut et illi ¶ Quicumq3 libellos famosos in vul
gari vl' latin sermone nec non cantilenas vl' rithmos
edere vl' detinere at' publicare p̄sumūt in infam
iam et destructione ordinis frm̄ predicatoꝝ et mi
noꝝ s̄t excoīti : a qua excoīone nō p̄nt absolui nisi
p̄sonalit' sedi ap̄ce se p̄ntent · Alexan' in p̄uillio · ex
alto · et in alio · nō sine mlta · ¶ Quicumq3 p̄dicare
vel docere vl' defensare p̄sumūt q̄ predicatores
et minores nō sint in statu p̄fectionis · et q̄ nō lice
at eis de elīs viue · et q̄ nō liceat eis predicare
vl' p̄fessiones audire de lr̄ia suum pontificis et alioꝝ
prelatoꝝ inferioꝝ et rectoꝝ ecc̄iaꝝ at' sacerdotum
p̄rochialiu3 consensu minime requisito s̄t excoīti ·
a qua lr̄ia nō p̄nt absolui n' p̄sonalit' sedi ap̄ce
se p̄ntent · Alexan' ex alto · et in alio · nō sine mlta ·
¶ Quicumq3 p̄sumūt in locis n̄rīs violentiā dāna le3
exercere · eo ipso excoīonē incurrūt a qua sim̄ ab
solui nequeūt nisi p sede ap̄ca vl' p̄fuato' suo
ordinum deputatos · Clem̄ · in quibusda locis · et c̄ ·
¶ Quicumq3 in monasterijs vl' ecclesijs suis aposta
tas n̄ros nisi eos eiecerint · postq̄ eis p̄ fr̄es n̄ros
ne eos detineant fuit denūciatu3 · s̄t excoīti · Bonif ·
in p̄uillio virtute · ¶ It' fr̄es minores qui p̄su
mūt recipe fr̄es ordinis n̄ri professos sine lr̄ia
suum pontificis facientes exp̄ssa3 de indulto me
tione hui9 · vl' nisi prius suoꝝ prioꝝ lr̄ia fuer'
petita et obtenta s̄t excoīti · Clem̄ · Ad minores ·
C̄ngres · 1̄d' de heremitanis · Alexan' ad heremitas · vra ·
¶ It' magist' · rectores artistaꝝ et scolares studij

parisien. qui publice vel occulte fratres predicatores
vel minores a consortio universitatis studii parisien.
excludere voluerint. sunt ipso facto excommunicati a qua
excommunicatione absolvi nequeunt nisi personaliter sedi apostolice
se presentent. Alexander quartus ex alto. **Contra omnes utriusque
sexus qui pactum fecerint vel promiserint aliquid
in curia pro aliqua gratia vel iusticia obtinenda. C 63.**

Excommunicamus et anathematizamus ex parte
dei omnipotentis patris et filii et spiritus sancti auctoritate
quoque apostolorum petri et pauli et nostra omnes clericos et re-
ligiosos et laicos utriusque sexus sive sint familia-
res sive alii unicuique qui aliquod pactum fecerint
seu aliquid magnum parvum vel parvum promiserint vel promis-
sione receperint aut ex ex pacto seu promissione occulta
vel manifesta sub generalibus et plenarie non expressis
sive sub specialibus et expressis aptis verbis quicquid dede-
rint vel receperint magnum vel parvum vel promissione
de quacunque re aut utilitate propter hoc omnia fecerint
vel receperint pro aliqua iusticia sive gratia pro se sive
pro alio alias in causis iudiciis seu aliis pro litteris apostolicis
et quibuscunque apud sedem apostolicam modis obtinenda
et hanc sententiam ad promittentes et acceptantes dantes
et accipientes duximus extendendam. decernimus
ut nullus hanc sententiam excommunicationis pro predictis vel aliquorum
predictorum absque speciali mandato nostre absolutionis beneficium
valeat obtinere. nisi forte ad nos accessum habere non
possit in mortis articulo constitutus nec et ad absolutionis gratiam
admittatur. nisi prius quicquid dederit aut receperit integra-
liter pauperibus largiatur. iusticia vero sive gratia sic obtentam

nulliꝰ proꝛſuſ eſſe momenti uolumꝰ eamq̄ careꝛ ſta
tuimꝰ effectu & roboꝛe firmitatiſ. ſ; et ſcient uite
teſ illiſ ſimili ſnīa excoīs aſtringimꝰ & r̄ſuamꝰ
nobiſ abſolutionē eoꝝ cū p̄miſſiſ in omibꝫ ad pe
naſ omneſ obligamꝰ. Jo. an. in lec. ſr. dec. de ſimo.
nemo. Jſtam allegat ſic dicenſ hodie qui recipit ul
facit promiſſionē de aliq̄ re recipiēda ul impetrāda ul
iuſticiā ꝯcedēda in curia romā excoīs ē ipo iur. p ex
uag. bonif. que incipit. Excōicamꝰ. Jt in li.º q dr ch
rectoriuꝫ iur. allegat & po. excōe huiꝰ extrauagat.
Anto. de but. eā allegat. dicit ipaꝫ durare. ſ; Jo. de lig.
in lcrā. ſr dco. c. nemo. dr. de ſimo. dr ſm Jo. card. fu
iſſe hanc extrauagātē rēuocatā. pe. de pa. in 4º. ſnīaꝝ dr.
q dr fuiſſe iſtā extrauagātē bonif. reuocatā p cle. v. Quod
aū ueriꝰ ſit neſcio. ¶ Con̄ excentetrātes coꝛ. defūc

Mandat. ut nullū cuiuſcūq; de   toꝛꝛ Cm̄ coꝛm̄.
funcṫi coꝛpus excenterrare ul infruſta conſcide
ſeu dequo decoquē ul incidē a. ossa de carnibꝫ euel
lere p̄ſumat. ut oſſa eius ad parteſ aliaſ deferat.
q tunctiq; defunctꝫ i. elegerit ſepulturā ſ; a. ſimp.
a. ad tpſ ibi deceſſit ul illi uicino loco ſepulture t̄
dant. ita q demuꝫ incinato coꝛpoꝛe tūc ad loca
ubi ſepulturā elegerit depoꝛtet. et ſepeliat. in eiſ.
Si quiſ autē ꝯt ſi pontificali dignitate p̄fulgeat ꝯtrafecit
ipo facto ē excoīs. cuiꝰ abſolutio r̄ſuat. pp̄e n̄ in
moꝛtiſ arlo. hoc in quadā dec. bonif. 2. q incipit de
teſtanduꝫ. Audiui aperit ſi inſideret coꝛp. defūcti
ad reſtitutionē faciendā q̄uis grauiꝰ peccaret q ſi fa
ceret hoc ad tranſferēd pp ſepulturā nō tn̄ incidet i ſnīaꝫ.

quia pene nost extendende exc. ult. propos casus. de pe. et re. pene. ¶ Contra simoniacos in ordinibus vel

Multe contra simo. circa pravitate beneficiis. C. 64.
abolite sunt constitutiones quibus morbus ille non potuit extirpari volentes de cetero ut possimus providere sacro approbante concilio declaramus quod ordinati simoniace ab executione suorum ordinum sint eo ipso suspensi. Electiones et postulationes confirmationes et quevis provisiones simoniace ecclesiarum monasteriorum et dignitatum personatuum officiorum et beneficiorum quorumcumque deinceps facte nulle sint ipso iure. nullumque per illas ius cuiquam acquiratur. Nec promoti confirmati ac provisi faciunt fructus suos sed ad illorum restitucionem tamquam iniqui teneantur. ablatorum percipientes. Statuentes quod dantes inst. et recipientes ipso facto sententiam excommunicationis incurrat. et si ponti. aut cardinalatus prefulgeant dignitate. Martinus in conc. constantien. ¶ Casus singularis excom. C 66.

Universis et singulis abbatibus prioribus et decanis prepositis et magistris nostro abbatissis priorissis et alys prelatis quovis nomine nuncupentur et eorum officialibus inhibemus ut apostolica tam maribus quam mulieribus religionem volentibus eorum ecclesiarum monasteria prioratus. domos seu loca ingredi de personarum receptione aut ante vel post nulla quecumque pastum prandia sive cenas pecunias iocalia aut res aliasad eorum quecumque usum prius deputata seu deputanda de cetero sumat sed eas potius cum omnimoda caritate recipiat, ac in victu et vestitu sicut et alias personas ecclesiarum suarum. monasteriorum prioratuum domorum aliorumque locorum sincera caritate prosequatur.

illa dumtaxat que ipe p. ingredientes portare sponte et plena libertate omniq; pactione cessante dare vel offerre eis in prioratibus nostrorum domibus et locis huiusmodi voluerint cum gratiarum actione licite receptare. Nos enim eos qui secus egerint si singulares persone sint tam dantes quam recipientes huiusmodi vinculo innodamus. Si vero capitula seu conventus fuerint suspensionis sentencie eo facto decernimus subiacere a quibus preterquam in mortis articulo absolvi nequeant absque sedis apostolice licentia speciali. Urbanus V in extravag. que incipit Sane sen. ne vinea.

Audivi a fidedignis quod Martinus V iste huiusmodi dixit quod nolebat quod incurrerent moniales pro huiusmodi datione que fiunt pro ingressu monasterii censura aliqua ecclesiastica et proprie excommunicationis. Contra impugnantes litteras pape etiam ante suam coronacionem C. 67.

Quicumque impugnat litteras electi in papam antequam coronetur cum per ipsam electionem canonice factam sibi ius sit acquisitum prelatus et ex ipsa electione canonica confirmatus ac exercere possit officium suum ante confirmacionem ut 23. di. In nomine domini. talis ipso facto est excommunicatus. ut in extravagante Benedicti XI que incipit Quia nonnulli. Excommunicatio in favorem frum.

Glosantes seu exponentes. C. 68. Mentes in scolis aliter quam littera dicat clementinam illam Exivi de paradiso vel exponentes regulam beati Francisci. sunt excommunicati per quandam extravagantem Nicolai V in clementinis sola reperitur inglosata. sed illa extravagans fuit suspensa quoad illam excommunicationem per aliam extravagantem Jo. 22. cuius exemplar vidi et habet dominus Fran. de Zab. Contra ingredientes monasteria monialium predictarum et inmonialium in casu non concesso. C. 69.

INtrantes monasteria monialium ordinis
predicatorum siue seculares siue religiosi sint in casu
non concesso a constitutionibus eorum uel sine licentia magistri ordinis
aut alterius ab ipso magistro habente super hoc potestatem sunt ipso
facto excommunicati a qua excommunicatione non possunt absolui preterquam in
articulo mortis nisi a papa uel magistro uel ab alio habente super hoc
potestatem auctoritatem specialem ab aliquo predicatorum. et ista sententia
est lata per papam in bulla ordinis qua indi.

Intrantes monasteria sancte clare seu monialium ordinis
minorum in casibus non concessis in regula ipsarum uel sine licentia eorum
qui dare possunt sunt ipso facto excommunicati. a qua sententia absolui
possunt a diocesanis ut audiui a quibusdam ordinis minorum. licet
alij aliter dicant. Nota tamen quod in locis ubi tales sententie numquam
uel quasi numquam sunt promulgate si quis intraret talia
monasteria nesciens talem sententiam et non causa malefaciendi
puto quod non incidunt sententiam cum ignorantia quasi inuincibili
laboret. Et hoc potest trahi ex dictis anto. de but.
Quod de excommunicato. et dictis tho. 33 si intrat laicus uel alius propter
ad malefaciendum. tunc quamuis ignoraret sententiam et etiam
haberet iustam causam ignorantie non excusatur secundum pe.
de pa. Contra mendicantes transeuntes ad ordinem monachalem sine licentia pape. Capitulum 70m

NUllus religiosus de ordinibus mendicantium
quorumcumque cuiuscumque status conditionis uel
religionis existat quorumcumque et qualitercumque possit
uel debeat uirtute cuiuscumque licentie ac indulti apostolici
seu penitentiarie pape curam gerentis uel alia quauis
auctoritate hactenus concessa per bullas apostolicas facultatum quorum-
uis tam legatorum et nuntiorum sedis potestate, nunc non et

penitentiarie huius proptere curam gerentis et aliorum quorumcumque
sub quamvis auctoritate aut potestate maxime de tuffendis fratribus
aut aliquibus professoribus ordinis mendicantium professoribus
in genere vel specie ab huiusmodi ordinibus mendicantium ad mona
chos ordines sub quacumque verborum concessione appareat
admitti seu recipi per aliquos et superiores ordinis seu
monasterii aut loci monasterii seu alias in monachum seu
fratrem alicuius ex ordinibus monasticis sancti benedicti et
cistersien. camaldulen. vallis umbrose. canonicorum
regularium sancti augustini vel aliis expressis et non expressis
ordinis cartusien. duntaxat excepto sub pena excommunicationis
in quam tam recipientes quam recepti ipso facto incurrunt.
et a tali excommunicatione non possunt absolvi nisi a sede apostolica preterquam
in mortis articulo. et nihilominus alias facta non tenent et nullius
existunt efficacie vel momenti. Ex concilio constantien.
sub martino V°. Processus annualis qui fit
annuatim in curia in cena domini continet multa hoc.

MArtinus episcopus servus servorum dei gratia. Excommunicamus
ad perpetuam rei memoriam excommunicamus et anathe
matizamus ex parte dei omnipotentis patris et filii et spiritus sancti.
auctoritate quoque beatorum petri et pauli et nostra omnes he
reticos gazaros patarenos pauperes de lugduno Arnal
distas speronistas passaginos maleficitas vlistas fra
ticellos et quoslibet alios hereticos quocumque nomine cen
seantur. ac omnes fautores receptatores et defensores
eorundem. Item excommunicamus et anathematizamus omnes falsarios
bulle seu litterarum apostolicarum et supplicationum gratiam et iustitiam con
tinentium per summum pontificem vel vicecancellarium seu
gerentes vices vel officium vicecancellarii sancte romane ecclesie de

mandato eiusde summi pontificis seu vicecancellarii aut
gerentis officium predictorum signantes publicationes
easde. Item excom. et anathematiza. piratas et illos
qui equos arma ferrum lignamina et alia prohibi
ta deferunt sarracenis quibus xpianos impugnant.
Item excom. et anathematiza. impedientes seu invadentes
victualia seu alia ad usum romane curie necia ad
ducentes vel ne ad curia ipam adducant. vel deferant.
impedientes seu perturbantes. et qui talia faciunt vel
defendunt cuiuscumque fuerint ordinis preeminentie co
ditionis et status etiam si pontificali regali reginali
seu quavis alia eccliastica vel mundana fulgeant dignitate. Item ex
com. et anathatizam. omnes illos qui ad sede aplicam venien
entes et recedentes ab eade. non solum illos qui iurisdictionem ordi
naria vel delegata aliqua non habentes in eade curia mo
rantes temeritate propria capiunt spoliant et deti
nent aut ex proposito deliberato verberare mutilare
vel interficere presumunt. et qui talia fieri faciunt seu
mandant. Item excom. et anathatizam. omnes et sin
gulos cuiuscumque status gradus preeminentie aut conditionis
existant. et si pontificali regali aut quavis alia eccliastica vel
mundana prefulgeat dignitate. contra forma et effectum sine
gnalis constantien. concilii per quem damnate memorie
pe. de luna qui olim benedictus xiii. in sua obedientia
dicebatur. iudicatus scismaticus et hereticus. et ab ecclia
di precisus omnique iure quod in papatu habere preten
debat. omnique dignitate et honore ecclesiastico privatus fuit. Ac post
et contra inhibitiones eiusdem concilii et huiusmodi sententia eodem Petro
obitum infidelitate et errore ipius petri nunc persistendo

at. alis quolibz cedentes at. fauentes pu^e. vel occulte
ac etiā scismaticis et diuturnis in eod. concilio et
apud ul^e3 et^a3 et pro ratihabitione gnalis. sen.
concilij dicte sine et ctumacoz procellum de sscbi
torum sublatum et extinctum continuare conātes.
Necno omnes et singulos in incium eius^de pet. suc
cedentes eozq3 receptores vel receptato^s et fauto
res cuiuscuq3 status nobilitatis excellentie vel cdi
tionis existant. etiā si pontificali regali reginali
at. quauis alia ecc^a vel sclari sint prediti dig^te
ac consentientes et p̃stantes eisde in p̃misso er
rore quolibz et qualitcunq3 auxilium csilium vel
fauore. Eos et qui scient^r p omis t'ras et loca eoz
d iurisdic^m subiecta p̃fatis scisma^t. et pap^e in ca
st^o paniscole et turisoni dioc exntibz. illos et q
ipsis in delesitis et insistis quecūq3 uictualia at. p̃sidia
pu^e vel occulte p se vel p suos subditos afferri fa
ciunt vel p̃mittunt paribz exco^s et anathatis
uinculis innodam^s ipos q3 omnes et singulos de
claram^s ctinuatores vel fautores scismatis vel he^r
sis ac omni bnfi^o digm^te et honore ecc^o et mu
dano denūciam^s fuisse et ee p̃uatos. It. exco^m
et anathaza^s. omis illos q p se vel p aliu seu alias q̃l
cūq3 p^as ecc^as vel sclares ad romana curia sup
eaz causis et negocijs recurretes illacq3 in eade
curia prosequetes at. procurationis negoz ge
stores aduocatos l promotores ipoz vel etiā audito^s
seu iudices sr^e dictis cauis seu negocijs deputatos h^r
iberint mutillat vel occidūt at. bonis spoliat cuiuq3

p̃eminentie dignitatis ordinis conditionis aut sta
tus fuerint etiam si pontificali regali reginali
uel quacumque alia prefulgeant dignitate. Item excommunicamus et
anathematizamus omnes mutillantes uulnerantes et inter
ficientes seu capientes et detinentes seu depredantes ro
mipetas et peregrinos uersus romanam curiam peregrinationis et deuo
tionis causa accedentes et in ea morantes et recedentes
ab ipsa et in his dantes consilium auxilium uel fauo
rem. eorumque bona confiscamus. Item excommunicamus et ana
thematizamus omnes illos qui per se uel per alium seu a
lios directe uel indirecte sub quocumque titulo uel colore
occupant detinent uel hostiliter discurrunt seu inuadere
aut occupare detinere uel discurrere hostiliter presumunt
in totum seu in parte urbem. regna sicilie. Trinacrie in
sulas. sardinie / corsice / terras citra farum. patrimonium
beati petri in tuscia / ducatum spoletanum / comitatum
uenaissine / sabine. Marchie / anchone Masse tri
barie. Romandiole / Campanie atque maritime pro
uincias ac terras specialis commissionis et arnulforum
ciuitatesque nostras bononiensem. ferrariensem. beneuentana.
perusina auinionensem. Ciuitatem castelli. tudertin.
et alias ciuitates terras uel loca et iura ad ipsam ecclesiam spec
tantia et pertinentia et adherentes ac fautores et de
fensores eorum seu in his dantes eisdem auxilium con
silium uel fauorem non obstantibus quibuscumque pri
uilegiis et indulgentiis a sede apostolica generalibus uel
specialibus eis uel eorum alicui uel aliquibus cuiuscumque or
dinis conditionis dignitatis et preheminentie fue
rint etiam si ut premittitur pontificali regali reginali seu

q̄uis aª eccª. pª. ł mūdana p̄fulgeant dignitate ap̄dicta
sede sub qua inſ forma ul' tenore concessis q̄ excōri
ł anathatizar. nō possit p lr̄as aplicas facientes plenā &
exp̄ssam ac de ubo ad ubuz de indulto hr̄i ac ordibꝰ
locis noībꝰ propriis cognoībꝰ et dignitat̄ eorūde
mentione uel nō consuetudībꝰ et obſuantiis scriptis
et nō scriptis ac aliis contrariis quibuscunq̄ p̄ que
huiuſmodi nr̄os processus ac s̄nias quominꝰ inclu
dantr. in eis se iuuare ualeant et tueri, & q̄ quo ad
hoc prorsus tollimꝰ et nō reuocamꝰ de quibꝰ quide
s̄niis nullus p aliuz q̄ p romanuz pontifice nisi du
taxat in mortis arlo. constitutꝰ absolui possit. Nec
et tūc nisi de stando sc̄e matris ecce. mandatis satisfane.
ul' suffiti. cautione p̄stitis. Illos a' cuiuscunq̄ fuerit p̄
heminentie dignitatis ordinis conditionis at. status &
si pontifli. ul' aª. cuiusq; digte. p̄ditos qui cont tenore p̄n
tiuz talibus ul' eoꝝ alicui seu aliquibꝰ absolutionis
bn̄ficium impendē de facto p̄sumpserint excōs & ana
thatis sīna reuocādam eisdē p̄dicationis lectionis ad
ministrationis sacramentoꝝ et audidi. confessiones offa
interdicimꝰ. predictis sapte (?) transgressoribꝰ et contemptoribꝰ.
supradictis nos grauius cont eos spūali at. temporali prout
expedire cognouerimꝰ processuros. Ut a' huiui nr̄i
processus ad cōe oīuz notiª deducantr. cartas siue
mbranas processus continentes eosdē basilice sc̄i petr.
de urbe. ūr̄o sacri palacii apli ii (?) in p̄ntiarū moraz
trahimꝰ ualuis seu hostiis ac liminaribꝰ faciemꝰ
affigi seu appendi q̄ processus ip̄os suo q̄si sonoro p̄co
nio & patulo iudicio publicabunt. ut hi q̄ processꝰ

huiꝰ contingat.

huiusmodi contingant quod ad ipsos non peruenerit aut ipsos
ignorauerint nullam possint excusationem pretendere
uel ignorantiam allegare cum non sit uerisimile quod ad ipsos
remaneat incognitum quod tam patenter publicatur. Nulli
ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostre anathematis
declarationis cassationis irritationis annullationis
euacuationis interdicti et constitutionis infringere
interdicti uel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc atte-
mptare presumpserit indignationem omnipotentis dei et beatorum
petri et pauli apostolorum eius se nouerit incursurum. Datum ro-
me etc. ¶ Item nota quod hiis diebus a quibusdam fuit
diuulgata quedam extrauagans que dicitur facta a Johanne
22 in qua lata erat sententia excommunicationis contra mulieres
facientes sibi tricas de capillis capiti suo non affixis
sed appositis cuius absolutio pape reseruabatur. Sed quesita in
registro reperiri non potuit. Sed si scripta fuisset puto ipsam
non ligasse quod habuerint iustam causam ignorancie. Preterea
cum notificata non esset quoniam huiusmodi facta non transierit
centum annos uel circa a tempore Johannis 22 predicti. Nec huiusmodi po-
sitiua docere potest ratio naturalis. Sed et Eugenius quartus quia
mire uolunt et declarant non tenere seu ligare sententiam
et bene. quia hoc esset laqueum inicere non prouidere saluti
animarum quod in periculum prelatorum uerteretur. Sed 3. b. tho.
et ad hoc 27. q. 1. viduas. ¶ Declaratio aliquorum
uocabulorum ad maiorem eiusdem premissorum. Capitulum 72m

Quia in isto et in aliis precedentibus capitulis fit
mentio de dignitate uel personatu uel officio. Ideo
ad declarationem horum uocabulorum prout sumuntur a ca-
nonistis. Nota quod dicit archidiaconus. Sexto de consuetudine c. consuetudinem.

Sic dignitas ecclesie cognoscitur pluribus modis. ¶ Primo
est cum quis habet administrationem rerum ecclesie cum iurisdictione di. 89.
Volumus et c. diaconum. ¶ 2° modo est quando habet nomen dignitatis
et prelationem seu prerogativam in ecclesia sua tam in choro
quam in capitulo sed non habet administrationem rerum vel iurisdictionem sicut
archid. pariens. pistoien. 3° modo est quando ex consuetudine
ecclesie habetur aliquis in dignitate quia si consuetudo est
in ecclesia pro dignitate debet haberi di. 12. Consuetudo. Perso
natus sic cognoscitur quando quis habet prerogativam in cho
ro in capitulo in optionibus in processionibus in vocibus
dandis et sedilibus plusquam alii canonici sui ordinis et non
tamen quantum illi qui sunt in dignitate constituti qui
in predictis prerogativis preferuntur personis eisdem. Possunt
hec colligi ex predictis extra de elec. dudum et de preben.
de multa. Ostiensis et alii ponunt pro dignitate et personatu
sicut patet ex eo quod habetur de preben. Ad hec. Item illi qui habent
potestatem secularem dicuntur habere officium. Item is cui commissa
est dispensatio. Item tabellionatus. Item ministerium et ob
sequium. Item actus corrigentis et aliis multis modis.
Cognoscitur enim officium quando quis habet onus annexum sine
honore et prerogativa honoris sicut sindici procura
tores et castaldi. de hiis habetur 1 q. 3 Saluator. ¶ Item vice
dominus qui habet episcopum disponere dicitur habere officium cum ad
ministratione satis potest dici quod sit dignitas ut ca
merarius pape. ¶ 3° cognoscitur officium per consuetudinem
ecclesie sicut dictum est de dignitate. Unde quando illi de ecclesia habent
illud de consuetudine pro officio simpliciter et non pro dignitate
vel personatu. Dico tamen quod quicumque habet dignitatem habet personatum sed non
convertitur. Personatus vero dicitur alicuius ecclesie pro illis

et tales nō sūt indig^te aliq. i. q. 3. Quesitum. secus
autē in archipbris ppositis decanis prochialium ecc^arum
De quibus hec^r. qo. di. incapite. Nā illos dico indig^te
ↄstitutos. et istud nomē p^a ē scdm ulgar^r anglie. sn pro
uincia dnir priores. sn t^ra laboris abbates. hard.

Propter quod sit sit ferenda sñia exco^s S c/

QUia de singulis excommunicationibus que ha
bent^r in iure huc usq3 tractatum ē. et satis pro
lixe r^u opis io residuum huius mē f. de exco^ne breuis
sime expedia. Et quia pdicta ptinet ad cāz qi ma
lem. s. cāpitum ad id pro quo qs excoīcat^r. io ad ipaz qi ad
cām male ptinētia pona : & ex inde de cā formali
et effi^li. et finali. & cum hiis de quibusda ad pdicta
ↄtinētibus. ¶ No. q^o. qp exco^o. maior ferri nō dz ab
homīe nisi pro mor^li. scdm tho. & pe. in 4°. snia^z
di. 18. et quia in dampnificando aliquē corp^r sine in
reb3 tēporalibus aliquis mortal^r peccat. io pro dāno
tpali ecc^a pōt excōicare. sine qz exco^o ē grauissima
penarū. io nō dz infligi etiā pro mor^li nisi cum fuer^t
contumax. Tho. hec^r a ↄtuma^a scdm Ray. triplex
inuenit^r. ¶ Prima in nō ueniendo ad iudicium
postqⁿ fuer^t uocatus ul admonitus p iudicē tribus
edictis ul uno proēmptibus qz ↄtinēt ul ueniendo
s3 maliciose se occultando ul impediendo ne possit
ad eum citac^o puenire. ex^a. ut lite. nō ↄt. Qm. ¶ 2^a ē
qn citatus ad iudicium uenit s3 nō uult stare iuri/
alz ante finita cause examinaēe ↄtumant^r et illicē
ciate recedi^t. xi. q. 3. Certum. ¶ 3^a ē qn offensa ē mat^ta
ut iniis^a audit nō ult emēdare. ex^a. de ūbo. sig. c. exparte.

Idem gof. Et no. f^m. pe. de pa. in 4o. di. 18. qd cu exco.
no sit infligenda nisi pro mor^li. qz ille solus in iudic^o
ecc^e. e psidendus q^i indic^o. di eclie. pcasus. cuz sina iur.
no sit iniusta. potest informare homo consciaz sua qd
ubi no peccat mortal^r nunq incurrit sinaz iur. qz
iniuria dr esse quod no iure fit. No dz a iure iniuria
nascunt^r. inde nasci iurie occa^o. C. un. ni. l. meminne
rit. Un cu sit iniuriosa exco^o. que fert^r. sine mor^li. no
est sina iur. ubi no e mor^le. Exco^ri. pot quis pro in
uasione ul retentione rez ecc^ie. de r^ptis. spo. pisanis.
p lnno. exco^re. pot plat^s pro p iniuria sibi facta 23.
q. 4. Gilisarius. exco^icare pot ordinari^s pro defensa
iur. sui. de sen. exco. dilecto. li^o. 6°. Exco^ri. quis pot pp
negliaz. de conse. di. 1. c. Nemo. so. de lig. Exco^ri. pt qs
dns pp ptumaa. sui ul procurat. ut lite no cot. c. 1. et
de do. et ptu. c. 2°. Et cu modificacoe ibi nota. so. de lig.
Exco^o. fca in gne ualz cu expssa et pp ptumaa. cau^a. ex
coicat^r. singuli culpabiles de ca^lo. de sen. ex. Romana. li^o. 6°.
¶ Exco^ois sina tbo modis dr iniusta s. Exca. Exca
quid. qz ul nulla. Ex aio. ptendit^r in sina. ut si p.
¶ Ex ordine. tendit^r uera no e. ut si uera sit no
e sufficiens et rationalis. ex. e sacro. ¶ 2°. dr iniu
sta ex aio. qn s. et si ca exprimat^r. uera et rona^lis.
no tn ex zelo. iusticie. s indignacois et iniurie uel
odij. ab exco^icatore promulgat^r. xi. q. 3. illa et de sen
ex. c. cuz medicinal. li^o. 6°. Ido tutiz consiliu e qd si
quis offendit^r. no p se s p aliuz qui carita^tue moneat^r.
sinaz promulget. Vel si p se hoc facere uult ad minus
no faciat s diu monet^r. s pmittat motu forte colericu

aliquatulus reside. ¶ 3o. ex eo dr̄ iniusta qr̄ & p̄
si uera cā & iona. pretendat̄. et proferens carita[ti]ue
moneat̄. ac tn̄ nō p̄cessit admonitio competens ut
nō fuit facta coram p̄s ydoneis. ex. e sac. Admonicōz
cōpetente intelligas ad arbitrium iudicis siue trinaz
siue unā pro oībȝ maxime in notoriis. pe. & hay.
Modus a & forma que dz s'uari hodie inferendo ex
cōicatione habes in c. sequenti. quamuis a proferens
sniaz exco'is iniustā quocūqz p̄dictorum modorum grauit̄
peccet et diuisi.de punatur in iure. Tn̄ talis snia ligat
tz et ligat q̄tuz ad eccl'iā nulitante nisi sit lata a iudice
qui nō hēat s'r hoc cōnoscenti iurisdictione. ut a. de cā essz nulla
sm̄ Kay. vn̄ qn̄ nulla sit talis snia unde in § sequenti.

¶ In Casibȝ nouem snia exco'is e nulla.

Ex Communicationis snia ipo iure ē nulla i
casibȝ noue. ¶ Primus ē si ille qui tulit
eam nō habebat de hoc potestatē ut qm̄a nō erat
eī iudex. ii. q. 3. Snia. uł erat exco'tus. et hr. 24.
q. 2. 1. Audiuim9. sil'r & sm̄ Kay. intrusus & sus
pensus. et a iurisdictione alienus excōīcare nō potest
12. q. 2. alienationes. Si tn̄ cōīe talim essz occultū
tolleranda essz eorz snia lz nullā q̄p diu cōīe talim
essz occultum & illi ab ecc'ia tollant̄. 8. q. 4. Nonne.
Dr̄ a intrusus qui nō fuit electus a maiori parte
eligentium. De suspenso a dic. btus tho. in 4o. ex
ne ouz suspensus a iurisdictione uł ab ordine et iurisdictione
secus si ab ordine tm̄. ¶ 2o. ē qn̄ lata snia post app[ellatio]ne
legitima. Sil'r et si platus dicat. exco te si appellas
uel te preparaueris ad appellandū talis snia nō tenet

ciuz quilibz oppssus app^re^ possit s^m^ host. si x dicat iudex
ex^co^ te si habes res furtiuas tz ex^ca^o^ si hes res illas n^c^
suspendit^r^ p app^ne^ si tn occultuz e furtuz ex^a^ no uitab^r^
quia no iudicat de occultis . 34 . di . Erubescat ¶ 5° e qn
continet intollera^le^ errore . ex^e^ . c . p tuas . et in li^to^ et in p
te^ti^ casu ille qui eos proponit etia si no petat absolo
dz audiri ut in d . c^o^ p tuas . sz si ad cautela petat absolo
no dz denega^ri^ qmuis aduisari^s^ ul ex^ca^tor se opponat
nisi dicet eiz excatuz pro manifesta offensa . q^z^ tu
dabit^r^ sic dicenti t^m^ui^o^ . 8 . dicz . et si probauer^t^
no absoluet^r^ nisi p^s^tet emda ul det cautione de
parendo iuri . Si offensa dubia pponat^r^ sz tn pe
dente probatione . p^i^ma s . illi^o^ qui sic fuerat ex^e^
catus dz euitari in illis oibz q^i^ ut actor in iudicijs
attentauerit . ex^e^ iudiciuz no in officijs postulacionibz
electionibz et alijs legitimis actibz dz admitti . q^o^ .
. eo . li^o^ 6° . Q si appella^ne^ sit sz no fuit prosecutus
ut debuit infra temp^s^ statutuz a iure ul a iudice
et ipe fuit ex^ca^tus nominatuz et expsse lapso dco tpr
dz denuncia^ri^ et tn in iudicialibz q^z^ ex^e^ iudicialibus
actibus remoue^ri^ donec de ipi^o^ deuenerit intelli^te^ ex^e^
eo . lz li^o^ 6° ¶ 7° ca^s^ e qn aliquis ex^ca^ret illos q
ex^ca^tis p^ti^ciparet in c^ri^mine . sz in locutione et in
alijs casibz quibz incurrit^r^ minor exco^o^ Na tal
non ualz nisi p^mi^ssa t^ri^na admonitione ul una p
tribz ul nisi ex^i^mat^r^ ipi admoneri nominatz
ex^e^ . c . statutuz . et c . co^n^stitut . li^o^ 6° ¶ 9° qn plati
interdicent suis subditis ne exponat supioribz a^t^
legatis a^t^ inquisitoribz statuz ecc^ie^ suar seu mostior

sucor et de hoc facient sniaz excoi. ſ. ex. de offi. or. c. pleriqz li. 6o. Et No. qd qtuz ad 3m cauz. qd intolle
rabilis error e sm Ray. cuz sic dit iudex. excoico te qr
cedis in deuz uel quia no fornicaris. uel quia obedis p
latis tuis et huiz. xi. q. 3. Si is qui pcest. sde pe. et
gof. host. in suma qui addit et qd intollerabilis error
dici pot quodlz pctm mortale. sz cuz expsse ct ius pro
nuciat. ut 2. q. 6. §. diffinitiua. sde tn host. in glo.
sr. c. p tuas. dit qd sna nihilo9 tz qn pronuciat ct
ius nisi ille error in sna exprimat. uel nisi fuerit
in appellatione suspensa. sz si error e in facto ut cu
dit. excoico te quia spoliasti tales cuz tn mai9 sit fz
tuci. e dre qd teneat sna. Guil. et dit. qd si platz
dicat. excoico te quia fecisti furtuz cuz tn no fecis tz
sna. ut xi. q. 3. c. 1o. quia no e error intollerabilis
expssus. Na talis causa si falsa sit. e tn po. et qms
quo ad deuz no sit ligatus sz quo ad eccam pecaret
mortali. si contenmeret. ex. c. p tuas. Et io csu
lend e tali sm Ray. ut sustineat excoicatione paciet
humilit et deuote. s. no   iendo diuinis
at. communioni fidelium offerens se ad cano[ca] satis[fc]ne
si in aliq[o] offendit. et instant petat absolutoz. sde
tho. simo. et B. sz. d. pe. de pu[o]. qd si superior pcipit
mihi aliquid iniustuz no tn mortale. pu. qd de sibi li[m]
meuz no teneor illi pare. si tn excz ligor. csuloz
tn m ut illi9. mandato iniusto no pareaz no ligat.
qd no pticipat in crime. sto. an. ex. de sen. excoi. Ex
pnti li[o] 6o. sz ibo ad cautela ponit omnes pdictos
4or et addit istos quatuor. // Primo cu quis excoicat.

a delegato s. delegantis intentione de ple. c. si. ¶ 2o.
si fertur a violante institutum hominis. s. de exc. pla-
tanti. ¶ 3o. ubicumque platus subditum suum excat con-
privilegii sui tenore. de privilegiis cum capella. ¶ 4o si
ferat a delegato impetrato ab excoicato in casu non permisso
de offi. or. plerique. Sed tamen casus additi videntur posse
comprehendi sub primo. Dicit etiam pe. de pa. in 4o. quod qui
sapientibus notum est sententiam et nullam causis apud vulgares
nesciatur. pot homo non servare eam in occulto sed in publico
debet eam servare quousque scandalum rationabiliter sedaverit.
ut sicut aliquis publice excoicatur et publice denunciatur ita
ex adverso ipse publicet causam quare sententia non valet vel aliam iustam
causam. quo facto amplius non est scandalum pusillorum sed phariseorum
phariseorum. et ideo est contemnendum ¶ De forma excoicationis

Forma autem excoicationis et quomodo sit ferenda hoc
seu modus qui sit tenendus. sed de sententia canonis sententia
nominis queritur. secundum host. hec fertur eo ipso quod aliquis
in factum damnatur per canones sub pena excois. ut in adit.
de sententia que fertur ab homine in summa confess. li. 3o. c. ti.
q. 88. dicitur quod consueverunt sic ferri sententia excois propter tale et
tale causam excoico te vel talem vel excoicamus in scriptis. huius quis
verbis vel equipollentibus debet uti excoicans. 12. ad h. 2. q. 6. §
diffinitiva. Unde Ray. dicit non approbo stilum quorundam simplicium
sacerdotum dicentium. denunciamus talem excoicatum et tamen numquam
excoicaverunt eum. Et hoc talis cavendo sit ab illis quibus fit
denunciatio. quia ipsorum non est iudicare utrum sit excoicatus. ubi re-
tamen si de hoc agatur. ex forma iudicii non reputabitur excoicatus.
per huiusmodi verba nisi aliter probetur excoicatus. et hoc satis traditur
ex. de sen. exco. Medicinalis li. 6o. ¶ Nota quod est alius mo-

excoicationis qui s. sentencia ignorat. ul' furtum ul' a°
malum fecit. et tunc fit excommunicatio in generali sub hac
forma. Quicumque fecit furtum nisi restituat ul' qui
aliquid scit nisi reuelet i. tale terminum pro primo 2° &
3° edicto datis ipso facto sit excommunicatus. ul' aliquid simile ex.
. e. a nob. ¶ Et no. quod qui aliquid scit de ma° pp quod lata
e excom° mo pdicto frm hosti. non te. reuelare damnum passo
sed prelato etc. 24. q. 6. Episcopus in sinodo. sed nec ipsi prelato
dz pu. reuelare si solus reuelator sit et probare non pt.
2. q. 7. plerique. Sz secrete. cum platus secrete ht corrige
criminosos. ar. 22. q. 9. sed indeb. ¶ Primo igitur sciendum quod cum
sententia excom. alii sit lata a iure. alii a iudice siue ab homine.
ut dictum est supra dic. W. sententiam esse ul' ferri a iure cum
ab eo qui pot facere constitutionem generale ut pp. ul' particulare
ut delegatus. Archiepiscopus. episcopus ul' concilium prouinciale a°
uniis statuendi constituunt. aliquid in perpetuum et generaliter
in omnes subditos suos & statutum istud roborat per sententiam
excom. in futuros transgressores illius statuti s. ubique. Ex°
communicamus omnes hereticos et qui exercebunt usuras ul' tale aliquid
committant. Sententia uero iudicis ul' hominis dr esse que fert.
pro contumacia ul' offensa preterita ul' futura. non tamen in
tentione constitutionis faciendae generalis a°. perpetue. sed ut aliter
fit. p°. ul' p. ad inter eorum. ul' ut aliter negocio consulat.
ad tempus sicut si dicam. Excommunicamus omnes illos qui ad hoc
ul' illud tempus communicabunt ul' facient guerras ul' illos
qui interpellabunt tales monales de turpitudine &
hr. Et no. quod dz premitti excom trina admonitio ul' una
pro tribus alias iniusta est & iudex est suspensus ab ingressu
ecclesiae etc. ex. eo. Sac°. et dz habere tempore decentium interualla.

n̄ facti nūitas alr̄ suaserit et dz hic. in scriptis con
tinentꝭ cām excōis et excātor. ex.ᵐ scriptura h̄ ter.
excāto trade & mese. si sꝭ ls fuerit. requisitus alr̄ excā
tor ē suspensus ad iuiius p̄ mensez. q̄ quid si exigat.
irregularis efficit. n̄ p̄ p̄pa cū eo potit dispensari
ex. c. cū medicinal. sꝫ hę pene nō tangūt epōs. cū
nō fiat spālis metio de eis sic oporteret. Nihilo. tn̄
et si illa nō fuerit. excōo ligat. fo. tn̄ de lig. in trac
tatu. cen. ec. dic. q̄ ē attendendū q̄ lz ꝯtumaᵃ. sit cā
imediata ppr̄ q̄ fert. maior excō. ab hoīe. ipa tn̄
ꝯtumaᵃ. aliū h̄t ortū a c̄imie a. spāli inhibitione ꝭ
iuiius facta ab hoīe & tūc nō ē opꝰ mōitione sꝭ
emdatione c̄imis ia ꝯmissi ut mādat uno statī ma
dat ut cū mouet sꝭ ior aliqꝭ ne formcet. cū tali. als
ipm excāt. si ꝯ fāᵃᵗ. excāt ē et excōᵗᵘ. pot sine aᵃ.
adimōitione sꝭ emdatione c̄imis. Et rō ē quia iste
ueire ē ꝯtumax. aliū ꝯtumaᵃ. h̄t ortū a c̄imie ia co
missō. ut cū ꝯmisit quis c̄ime sꝭ q̄ erat adimōitꝰ
ne ꝯmitteret et n̄c lata n̄c ꝯminata ꝯmiata sīna
ē in ꝯ facieēte et tūc ē opus mōitione si ꝯtingat.
et si ꝯtumax fuerit. potit excāri ¶ Nō. ubi dr̄ sub
pena excōis nō h̄t uim sine sꝫ ꝯminationis ut ex.
de sagit. c. arte. sꝫ gu. dī. q̄ si iudex dicat p̄cipio tibi
sub intimnatione excātionis uł sub pena excōis ne or
dines furtiue suscipias nō es excōtꝰ. faciens ꝯtꝝ sꝫ
excāndus. sꝫ si fert sīnaꝫ sub conditione. ut excō
mūico om̄s qui furtiue ordines suscipiūt. tūc es
excōtꝰ. Hug. dī. q̄ si aliquid mandat. sub int
iminatione anathematis tūc ē ꝯmina. si mandat.

sub pena exco. seu sub districtione exco. tunc si est man
datum hominis statim ligat si iudex intendit est in iudex eden
dum est secundum hugo. et host. quia est sententia lata. Si est ma
datum iuris. tunc contrafaciens non statim ligatur. 30. di. p
totum. et hoc ideo quia irritus agitur cum lege quod com
minatur legis. ff. de arbi. l. si cum dies. host. dicit quod si
iudex facit canonem late sententie dicens. Quicumque furtum
fecerit sit exco. et postea dicit sub anathemate pro
hibeo ne quis furtum faciat tunc contrafaciens est ex
catus. ex. de loca. c. i. alias hoc ubique sub anathemate vel
simile comminatorium est. ff. com. l. eplas in rub. et mg.
non per hec verba proferens intendit ferre sententiam quod per cir
cumstancias intentionem suam expressit. probari potest
hec consto. ex. de consan. c. i. bn iudices qui nolunt
ferre sententiam sic scribunt. precipimus sub pena exco. seu
nobis ex nunc quod prout extunc et ex tunc prout ex
nunc in nos ferimus. ¶ No. et quod cum iudex dicit exco
vel simile semper intelligitur de excone. ex. eo. si qn. Sola
autem denunciatio absque sententia vel denunciatione non reddit aliquem
excomunicatum quia ille non est modus ferendi excommunicationem secundum gui.
Set si iudex vel prelatus dicat habeo te pro exco. si
intendit per hoc proferens excommunicare tunc exco. quia verba
intentioni deserviunt et non econtra. 22. q. 4. human.
et sermo rei non sermoni res est subiecta. ex. de verbo.
sig. Intelligencia. No. n. in talibus quamvis verba exigantur
est prescripta certa forma verborum sicut in sacramento baptismi et
eucharistie. Concordat host. dicens in summa. No facio vim
utrum dicat iudex exco te. vel sciatis te esse excatum vel
te excatum cognoscere vel habeas te pro exco. vel reputes te

excōm̄ uel alia quecūq; diū tn̄ uoluntate et ↄsensū
iudicis de pn̄ti extimat sicut et alī similē dr̄. ex. de spon.
s. mr̄ viii. Voluntas iudicis spualis oīo pro lege suada ē
xi. q. iii. Audi. ↄsinis iniusta. et hoc ubi ille intendat p
talia uba excōicare ut dictū ē. Q. si dubitat̄ de intentione
in dubio eligenda ē uia tucior ut reputet se excōicatū
sm̄ host. et gui. et sic querat absoluc. Si iudex dicat
excōico unū ex istis duobꝰ ↄcludit gui. illū esse excōicatum
de quo iudex intellexit. Si aūt sciri nō pot al̄r uaga
fuerit eius intentio neutr̄ est uitandus ut excōis. Idem
dicit qp si iudex dicat excōico te et absoluo si simꝰ utrūq;
uoluit nihil egit. si unū post alterū utrūq; egit. ¶ It. nō et
qp cum sīna excōis lata ē sub ↄditione nō ligat anq̄ extet
ↄdicio. sm̄ host. ex. e. co. A nobis. et si pendente ↄditione ap
pelletur tz appellatio. s. si pure ferret̄. sīna nō releuet̄.
p appelne. transfert. tn̄ cognitio esse in superiore. ex. de sen. ex.
p. tuas. et si pendēte ↄditione desinat esse ei subditus
tz sīna si appellet. ex. de fo. ↄpe. c. pe. sm̄ host. et inno.
It. si iudex precipiat alicui debitori qp soluat. i. ↄtū tmnū
alioqn sit excōis. dicit host. qp creditor nō pot tmnū elo
gare ↄtrā ad sīnā excōis. s. uitanda nisi et iudex co
senciat prorogatin. et tūc si adueniente 2o. tmno nō
soluit iterū ē excōis. quia tmnꝰ ut prorogatꝰ cāz ac
cessoriis. si tn̄ pars in primo tmno reputat sibi ut satisfac
tū cessat tota excōis. ¶ It. nō. qp si is qui sīnā ↄnulez
promulgauit excōis. moriat̄. uel a platione remoueat̄.
ille qui facit postea contra sīnā nō ē excōis. ni dicti do
illud statuerit. ff. de offi. psi. l. i. uel nisi a successore ex pisse
confirmet̄. ex. de loca. c. i. sm̄ host. Excāri pot quis

plius etiam excato ignorante si hoc expressit ex cãns. sz nõ
punit in intermedio tempore si se ingerat communiom fi
delium Jo. de lig. sufficit quod sint excõ. vel ut intelligitur sit
lata puniri ad hoc ut teneatur quis ad observantiam ecclesie ex.
de cle. exco. im. Illud. Exco dicitur perpetua quia nullum
tempus continet diffinitum. intelligitur tamen donec expiret. Jo. de lig.

De Causa efficiente excõmunis. Si quis excommunicatus c. 74

Excõmunis efficiens causa est qui potest excõre. Sciendum igitur quod
excõnem ferre possunt in alios non solum epi et supi
ores sed et prelati principales collegii ecclesiarum inferiores epis
ut abbates et non benedicti dummodo fuerint confirmati.
ex. de simo. sicut tuis. et priores possunt excõre singulos de
collegio alienos. et si aliquis iure spali habeat iurisdictionem
de offi. or. cum abeccle Arch. et videtur quod possit excõre licz
non sit pbr. a2. di. 24. plerisque. et consuetudo sit in contrarium.
Sacerdotes vero prochiales excõre non possunt nisi aliquis spali
iure iurisdictio eis competat. 2. q. 2. c. nemo. vel nisi ubi esset
consuetudo que dat iurisdictionem 9. q. 3. Conquestus. Tho. alb.
gof. et Jo. de lig. qui in tractatu de cen. eccle. dicit sic. pote
stas excommunicandi procedens ex potestate clavium sine
fori principalis competit sacerdoti non alii et ipsam exercet
semper cum propositus e curie nisi sit contraria consuetudo. vel
superioris inhibitio. facultas autem excõndi procedens ex iurisdictione
spali competit prelatis habentibus ordinaria iurisdictionem aut etiam aliis
vel privilegio vel consuetudine spali. ut dicit Inno. Ad hoc autem ut tal
facultas competat requiritur quod sit clericus vel religiosus et e
lectus per universitatem ecclesie ad dignitatem principalem. aliquis
non habet ordinariam nisi consuetudo vel privilegium concedat. Competit
etiam habenti iurisdictionem spualem a prelato ecclesie ut delegato. Competit

etiã hnti ordinariã nõ principal. ut inca ordinarij
h ille. Solus eps̄ .i. nõ inferior excat cũ sollempnitate
de qua hẽt. xi. q. 3. Debent. Excommunicar pot me
tropolitanus suffraganeum suum cũ sit ei ordinari
di. 12. de his. fo. de lig. Excoīcare et suspendere pot eps
ppositum orta in iudicio sine cõsensu capituli. de offi. dele.
ex litt. perpetuo a ppo cãne suspendere nõ pot sine co
sensu capli / nisi ad sibi cõpetat aliquo iure spali. 19. q. 8.
Epus nullus. fo. de lig. Excoīcare potest capitulum ut
prior sede vacante cũ succedat in iurisdictionalibus
de ma. et obe. Cũ olim. fo. de lig. Excoīcare nõ potest
quis seipm. 2. q. 3. si is qui excoīcare nõ pot qui
inolant intelutum. Excoīcare nõ pot nisi plata cũ ca
reat clauibus. de pe. et re. c. nona quidem. Excos noua
lata p delegatum ex sibi cõmissa nõ valz. 2. q. 3. c. i.
fo. de lig. et nõ. fm ricar. in 4o. q si iudex delegatus
post reuocatione cõmissionis sibi facte excet aliqua
anteqꝫ reuocatio cõmissionis ad eũ peruenerit puenire
tz sna quia adhuc remanet penes eum ptas sibi co
missa. ex. de procuratoribus. c. Auditis in glo. Aliqui
tm probabiliter dicetes sic distinguunt. quia aut ille qui
reuocat cõmissione intendit ut exprimit q sit irritus
et inane quicquid extunc p delegatum fuerit atten
tatum aut nõ. si primo nõ tz sna lata postea a delegato
si nõ tenebit sna. hec ille. Excoīs sna ab alieno
epo lata ratificari nõ pot p pprium epm. quia ipso
nulla fuit fm hmo. et bar. bri. Excoicare nõ pot laicus
et suspendere nisi ex delegatione ppe. tuc. n. pot. 32.
di. §. verum. Excoicare nõ pot epus ex sna dicta et aly

prelati ex territorium sue iurisdictionis secundum host. quia non
sit quis excommunicandus sine cause cognitione. xi. q. 3.
nemo. et preterea locus requiritur in quo possit sedere
pro tribunali uel aliquid disponere contemptuose iurisdictionis
. 9. q. 3. Episcopus uero de consensu illius ad cuius territorium se transtulit. episcopi tamen expulsi possunt exercere iurisdictionem in aliena
diocesi scilicet contra subditos suos et sic possunt absoluere et excommunicare.
ut de fo. compe. quamuis in cle. et xvi. di. de meis. Quidam tamen
dicunt quod ex. sua chorepiscopus potest episcopus excommunicare. ar. xi. q. 3. Archiepiscopus. quod forte concedi potest de notoriis quia
nec requirunt cause examinationem. 9. q. 3. §. si et in
summa confessorum. li. 3. ti. 33. q. 43. excommunicare non potest prelatos
eos in quibus habet iurisdictionem temporalem tantum secundum host. ex.
de offi. or. dilectus. et hoc nisi habeat uel ex priuilegio
speciali uel ex consuetudine que dat iurisdictionem. Excommunicatio lata per eum
qui communionem opinione non credebatur excommunicatus tamen erat
non tenet. 3. q. 8. §. ca. Nam nec excommunicatus nec scismaticus nec in-
trusus nec suspensus ab iurisdictione. secus si solum ab officio. nec
molans intelligitur excommunicare potest ut dictum. No. et quod ex-
communicari non potest mortuus nam mortuus non est homo de su.
tri. c. a. excommunicatur uero actione non potest quia huius non fertur
nisi propter crimen. et mortuus delinquere non potest. Aindice et
excommunicari non potest. nam talis sententia requirit monitionem pre-
cedentem. mortuus uero moueri non potest nec contumax esse
tum. In quibusdam tamen casibus specialibus mortuus excommunicatur
et hoc quo ad terrorem et potius ratione peccatis uinculi quod
punitis propter quod fit negatio sepulture communionis orationis
et huiusmodi in crimine heresis et in notorio crimine deredec-
tis. so. de hg. Excommunicari non potest iudeus uel paganus quia nullus

potest prodere quod non habet nec re nec spe. quod uero de
communione ministerii ecclesiastici sacramentorum. extra qua sunt iudei et pagani
in certa quia de hiis qui foris sunt nihil ad nos 2 q. 1. multi
sed de communione extrinseca fidelium scilicet in quantum animalia ciui-
lia et socialia ut pote in commerciis et aliis actibus huma-
nis quis in tali communione directe excludi non possunt, ita
quod exclusio terminetur in eos qui non sunt subditi. per indirectum
tamen possunt scilicet interdicendo fidelibus communione talium. Jo.
de lig. excommunicationem incurrere non potest papa nisi propter heresim. de qua
et iudicari potest et deponi. di. 40. si papa. aliis excommunicari potest
non potest nec ab homine cum sit superior omnibus. di. 21. inferior.
nec a canone quia solutus est canone quamuis secundum canones
debeat uiuere. nec etiam excommunicationem minorem incurrere potest
scilicet participando cum excommunicatis. extra de sen. ex. mulieri in glo. sed
ex communione que separat a deo propter mortale bene potest excommunicari
quia immo sine separatione cuiusque est maior, sine separa-
tione longius a deo separatur. Jo. de lig. Secunda excommunicatio
lata per statutum episcopi non ligat nisi ipse episcopus nec metropo-
litanus eius consuetudinarius i. territorium sui suffraganei secundum lau.
et Jo. an. Jo. cal. pau. et host. q in summa dicit. Certo certo
est tenendum nec superiore nec proferente fulminatoria se-
tencia ligari. xxi di. c. inferior. secundum tho. in 4o. Con-
trarium tamen hug. Arch. et pe. de bel. Jo. uo. de lig. et h.
sic dicit in tractatu de cen. eccl. Ego considerans et recor-
dia hanc opi. et pondero larga dicitur hanc scilicet an eps
ut eps et archieps ut archieps incidat in statutum fulmina-
torium. An epi et archiepi ut priuati incidat in ipsum.
primo casu credere neminem ligari. in 2o. utrumque ligari.
Subiicio exemplum. disponit statutum quod quilibet excercens intrare

in tali loco & tpe sit excotus vel quilibz celebrans vel sit
excotus epus ut epus. arepus ut areps uni'e. extens no
sunt ligati vel epus pontificali celebrans vel arepus i
pfato loco prohibito no st ligati. Exm 2m disponit
statutuz q quilibz furtuz ɔmittens vel ad zard ludens
vel quid simile faciens sit excotus epus ɔmittit furtuz
vel ludit et areps & cez h faciant ut pe pvate ligant
et sic possz hri opinionuz ɔcordia. Qina tn plures doc.
et solemnio d tenet simplr pma opinione. ipa ur ma
gis tenenda di. 19. In canonicas. Excori no pot subditus
exens ex tritoriuz sui supioris ab eo rone domicily vel
delicti vel ɔtractus sm Inno. de fo. compe. c. fi. et hosti. &
pau. de lea. Jo. no inc. epus. xi. q. 3. in pma glo. tz ɔiuz
po. si epus. et c. si quis pbr. Idem Jo. de lig. dicens q iu
dex citare pot subditum ex tritoriuz citatione arta
tiua. de offi. ordi. Roma. li. 6o. go. et ɔtumax ɔstituz &
sic excra. Excois sina lata p statutuz epi vel alterius ordi
nary no ligat subditum talis plati uenie te ɔ ipm sta
tutuz ex tritoriuz uni'mis ipi. et si uba statuti dicent
q quicumq facit tale quid in trito. vel ex. sit excatus.
Sic tz. Jo. de lig. allans ad h. c. ut ciaz. de ɔsti. li. 6o. Nec
obt. i. ɔdio. etia ex trito q ius d. q ex trito Excori
no pnt ii. suspendi ii. intdicti fres ordinis pdicg. ab epis
vel alys platis etc. insi sr hor hrent spale liraz et autez
a papa q faceret mencione de ipo ordine. et si ferret sinas
ɔ eos irrite sr & manes. et h ex pvillo ɔcesso quod incip.
Meritis & alex. et in pvillo. Nimis iniq. It no pot cogi
pnt cogi dicti fres ut eoz ɔstonibs subiaceat. i. epoz ex
priuilio boni. viii. Excotus no e subditus facies ɔ statum.

infringens exco^{ne}. in loco exempto intra territorium
episcopi statuentis. Jo. de lig. qui remittit ad dicta in gl.
precedenti. et allegat etiam c. luminoso. 18. q. 2. ubi di-
citur per tex. glo. quod episcopus non debet exercere aliquid sue potestatis
in monasteriis. et glo. ibi dicit quod loquitur de exemptis.
hanc opinionem tenet Jo. an. Jo. card. et Jo. cal. qui omnes di-
sputando dicunt quod subditus delinquens intra dioc.
sed in loco exempto non ligatur statuto episcopi infringente
excommunicationem. puta episcopus statuit quod ingrediens monasteria
dioc. sue sit excommunicatus. si intrat quis monasterium non
alium exemptum non incidit talis vigore dicti statuti.
Arch. et fed. de sen. disputando tenent contrarium. pe. de
anca. in lec. s. 6°. de const. c. ut animarum. recitat utram-
que opinionem et sic concludit. Ego plene istorum duorum rationes
et motiva refero in c. postulasti. de fo. compe. et redu-
co eos ad concordiam sic. aut prelatus loci exempti
ex forma privilegii exemptionis habet iurisdictionem
episcopalem in suo loco exempto. et sic est vera opinio Jo. cal. et se-
quentium eum. aut non habet iurisdictionem episcopalem. et sic est vera opinio arch.
et aliorum. Ratione huius vide potes. No. et secundum laud. quod
subditi religiosi extra septa loci in quo degunt. et extra con-
clausuram suorum prelatorum sententiis ligantur. et eis
obedire tenentur. Totus enim mundus est eis pro territorio.
quia ubicumque est persona subiecta vel potius religata illic
se extendit potestas eorum secundum innoc. Excommunicationis sententia
ferenda non est ubi multitudo est in crimine. et periculum ti-
metur scismatis vel scandali. 40. di. ut constitueretur.
et 23. q. 4. ipsa pietas. Veritas tamen iustitie propter scan-
dalum postponenda non est quod sane intellige ut

s. def. iniqua sma. fo. de lig. ¶ Excoi non pot col
legium vel coitas. c. Roma. li. vi. quod si fiat lz
qui da dicunt qd tz. alii tn et melius dicunt fm
Ricar. in. qo. qd no tz. lz bn pnt excoi singuli
de collio fm host. pu. sub hys vbis. Excoico ppoi
tum decanum et oms alios de collegio. Nec dz excoi
unus pro pcto alti9. 24. q. 3. si heres. si tn fieret tz.
2. q. 3. sma. ¶ Excoi pot imperator vel pnceps abepo
sito. 2. q. 7. c. cum balaam. Excoicat polt p. monu
tione imperator et rex solum pro notoriis. di. 66.
Valentianus. fo. de lig. Excoi pot ignorans et abus
si moriatr antequam seruierit liber e quo ad deum. qn
tum. s. ad finam absoluet. tn post morte si apparuerit
signa contritionis illius. pp quod e excois. xi. q. 3.
nemo. fo. de lig. ¶ Excoi pot archieps a subdito
delegato si potas sibi a supiore dcessa. 2. q. 6. si eps
de cle. non resi. ex tua. fo. de lig. ¶ Excoi pot rap
tor sine admonitione pmissa si rapina e manifesta
et si pns e et statim no restituat: si abns infra tpus
pfixum. ex. de sen. ex. Roma. li. 6. ¶ Excoi et st pot
morte quorum scpta retinet heresim quod intellige n
ipa ex se subimisissent correctioni et determinationi
ecce ut fecit abbas iohachim. ex. de suma t. et fi. ca
damnamus. et et qui hereticos heredes instituit. 23.
q. 3. resecandum e de pctis manifestis. 2. q. 1. Multi. quod intell. e.
et nisi post monitione se correxerint. 44. di. Sz id.
¶ Excoi sunt qui iussa aptic sedis no custodiunt
et precas ex dcepti. di. 18. nulli. dist. 11. violatores
canonum blasfematores spus sci. 24. q. 1. violatores

Exco^ri. potest quis plures pp eandē causam f^m. io. an. faciens contra canonē fulminatoriuz exco^is ex ignorantia ipsius pii. exigit quis pedagia a clericis ignorans exco^nem. super hec. no excusat. quin liget. sma. ex. de re. iur. l. ignorantia h^o. vi^o. quod ē verū de canone vlis ecc^e. sententiis a p statuta ordinariorū latis no ignorantes ligant. ignorantes insi ignorantia fuit crassa a^t. suppina. ex. de consti. c. ut animarū. li^o. 6°. et d^t. pe. de ancar. sr. dcō. c. q crassa et suppina ē quando quis ignorat quod piu^s. fatiuz ē in civitate. ut di. 38. in principio. ul' no intellit quod os intelligunt. hoc. n. ē lata culpa. s; ille. et b; intelle n fuit impeditus ut no possit scire. piu. q infirm^s. ut carceratus. et hm^n. n. ab aliis audiunt ¶ De causa finali exco^nis ad quē finē fiat. C^m 79^m

De causa finali exco^nis ad quē finē fiat. C^m 79^m

Causa finalis exco^nis ē. ut excomunicatus delictū suum recognoscat & ad deuz redeat. Imitatur enim ecc^a. hec. sma iudicium di. f^m tho. in 4°. di. 18. qui petores p diuisa flagella castigat ut eos ad bonuz trahat. et ipos sibi relinquit ut auxiliis subtractis quibus ad mala ppediebantur sua infirmitatem cognoscant et humiles ad deuz redeant. sic ecc^a. exco^cat. aliquos separando eos a comunione fideliuz ut erubescant. ut suffragiis et aliis spualibus puando p humilitatez seipos cognoscendo ad pritaz redeant. vñ exco^o. medicinalis dr. ex. de sen. ex. cuz medicinalis li^o. 6°. Est. n. q̄da pena no culpa. pene a^t. sr medicine f^m phm. Et di^t. aug. q nulla ē maior pena in ecc^a. exco^ne. 24. q. 3. Corripiant^r. Ex hac a exco^ne sequunt^r. multa damna spualia & tpralia ¶ Primo quidē puat^r. exco^tus. sacrilecc^e. no

em. e. suscep[illegible]

cm est susceptibilis alicui^s. sacri sic ligatus. 3. q. 4.
Engeltruda. ¶ 2o. priuat^r. suffragiis ecc^e. pro quo d i
currit triplex dampnu^m secundum ea que quis consequit^r.
ex suffragiis ecc^e. secundum magrm sinaz. in 4o. di. 10a. et
tho. ide. ¶ Valent primo suffragia ecc^e. ad augmentu^m
gre eis qui hnt ut ad merend eis qui no hnt. et cp
tu^m ad hoc di^t. magr sinaz q gra dei p exco^ne. subtra
hit^r. Valent 2o. ad protectione dei hnda. et qntum
ad hoc di^t. magr q p exco^e3 protectio di ei subtrahr
et sibi ipi relinquit^r. no tn q omno a prouidencia di
excludat^r. s3 ab illa protectione qua filios ecc^e. spalio^r.
mo custodit. Valent 3o. ad defendend ab hostib3. et qtu
ad hoc di^t. magr q dia^lo maior ptas seuiendi dat^r. in
ipm corporalr et spualr. de hoc et 2. q. 3. nihil. Si tn
quis iniuste exccatur. et humilr fuat exco^ne. humilitat^e
meritu^m recompensat exco^is dampnu secundum tho. ide. Ricar
d^s in 4o. di^t. q exco^tis. ex iniusta ca no excludi^r. pp h
a suffragiis ecc^e. quia n^r. ecc^a hoc intendit. xi. q 3. et
si. s3 et si exco^tis pro iusta ca si penitet et diligentissime
procurat absolutione paratus facere quod in se est ex
tuc valet sibi orones ecc^e. longe tn mins q aliis non
exco^tis. In primitiua ecc^a qn oportebat p signa ad fide
homines inuitare per exco^ne sequebat^r. aliqs effectus s.
mai^ta. uexatio corpo^lis diaboli ut i. ad cor. 4. ¶ 3o. exco^to
no pot cu^m aliis interesse diuinis. ut cu^m aliis in ecc^a orat^e
al^s mor^lr peccat. Nec et licz ei. ecc^a3 ex^e. sic ppe stare
quod audiat diuina. de pe. et re. Q. inte. no tn pro
hibet^r. ab ingressu ecc^e. du^m mo ibi no audiat diuina
ut cu^m aliis oret. so. delig. al^s mor^lr peccat. pot et intre

pdicationi sz et si aliq ad officium dicendum horas canonicas
e obligatus. tenetur nihilominus dicere sz solus et sine domini nobis
bistuy ¶ 4o. exco. iusta excludit a regno celorum. 24
q. 1. Quisqz. sz & iniuste lata si contemnat a regno
excludit. 2. q. 3. nemo nã talis mortali peccat sm
docto. ¶ 5o. excotus excludit a participatione cum
alijs fidelibz in locutione salutando comedendo & huius
2. q. 3. sicut. Exceptis tn quedã ps cum quibus pti
cipare pot ut dicet. ¶ 6o. excotus si scienter ingerat
se officijs alicuius ordinis utens. si e clicus efficit irre
gularis. ex. de cle. exco. aplicis nec pot dispensari
nisi p papa. de sen. et re. iudi. cum etiam. si tn bapti
zaret in casu necitatis ut uetula & sine sollempnitate non
e irregularis sm Ro. pe de pa. in 4o. di. 18 plenius
et pfectius ponit hoc. et dicit qd si excotus celebrat ul
ordines recipit fit irregularis. et hoc uerum nisi probabili
ignorantia excuset de cle. exco. Aplice et hoc siue sus
cipiat ordinem sacrum siue no sacrum qz no distinguit.
ex. eo. cum illorum. & lex ubi no distinguit. inter errorem
iuris et facti quo ad incursionem irregularitatis. si tn
error facti esset probabilis excusaret cum grauius
sit celebrare excotum qz ordinari. Unde si probabilis
ignorantia pseruat ab irregularitate celebrantis pari
ratione ordinatum. si autem est ignorantia no probabilis
abbas dispensat si talis s. e irregularis. se no secularis
e solus papa ut ibidem. et quius aliqui restringat illum
casum ad excotum pp iniectionem manuum tn quacumqz
de causa sit quis excotus ut eadem rone qz abbas
possit dispensare. Si no existens excotus no celebrat

Item. non licet litteras excommunicati recipere vel ei mittere nuncios
vel litteras nisi in casu quo licet ei loqui. secundum gui. et hug. Item
si quis munus recipit ab eo sciens quamvis non debuerit reci-
pere tamen non tenetur reddere sed debet ex consilio pauperibus
erogare vel excommunicato remittat ad suum roborem secundum gui. // 2º non
debet participare in salutando aliquis qui salutat excommunicatum. excommunicationem
minorem incurrit. Idem si salutat salutantem sed si assur-
gat vel reverenciam exhibeat quis excommunicato aut inclinet se
salutanti aut moveat labia quasi resultans cum tamen nil dicat
secundum gui. non incurrit excommunicationem cum pene sint restringende
non ampliande. de pe. di. 1. c. pene. Item cum ei scribitur non
est salutandus sed loco salutationis scribatur. det tibi deus
spiritum sanioris consilii vel deus emendet te et huiusmodi. // 3º
prohibetur orare cum excommunicato. unde si excommunicatus intrat ecclesiam
et ibi se firmat alii tenentur exire vel procurare quod
exeat si manifestum est eum esse excommunicatum secundum Ray. 2.
q. 3. sicut apostoli. Si vero est occultum tunc illi qui sciunt
exibunt secrete ita quod non sequatur manifestatio eius
si possunt alias non exibunt. 6. q. 2. si tamen. occulte vero
excommunicatus occulte debet moneri ut exeat. si autem excommunicatus est
in ecclesia non causa orandi sed pro alio negocio non video quare
in eadem ecclesia orare non possim ut ait summa. Circa officium
autem misse nota secundum ray. quod si excommunicatus intrat ecclesiam iam
missa incepta si occulta est eius excommunicatio non debet sacerdos
dimittere missam. 2. q. 1. nihil. Si vero est manifesta
moneat eum private ut exeat. si vero non vult exire
nec commode potest facere expellere et sacerdos nondum
incoavit canonem debet dimittere arg. 24. q. 2. omnis quia.
Si vero postquam ille ecclesiam intret vel primus sacerdos cum

indēt iam canonē incoant dz sacdos procedē in offi° sic
cum eo qui assistit tm̄ ei. Alij n. omnes dent exire eccā
si exco^tus^ nō exit ipē de quo ceūr scit. ita tm̄ qp finito ca
none et sumpto sacro an̄ qp dicat^r post cōmunio moneat
illuz ut exeat. de conse. di. 2. Concor. hosti. qp si nō uult
exire pōt sacdos euz eiicē. et si clicus sit scit et si nō pōt
eici in sacristia rediens dicat orōnē & post cōmunionē
que restabant. ¶ It' s'm tho. in 4°. di. 18. pro exco^tis
orare pōt qp̄uis nō int^r orōnes que pro mēbris ecc^e fiūt
et tm̄ nō participat fructuz qp̄diu in exco^ne maneat s3
orat^r ut det^r ei sps pniē ut ab exco^ne soluat^r. ¶ 4°. pro
hibet^r participare cuz exco^to in mēsa. s3 si hospitatus sū
in aliqua domo ad mēsaz et si puemat et ingerat se
exco^tus s'm gui. si ē pu^ce exco^tus surgere teneor nō
obstante scandalo cuiuscūq3. si nō ē occulte exco^tus & nō
possum sine eius nota nō teneor surgere. It' si sūpue^te
pu^ce exco^to nō teneor exire de domo ymo etiā si scire
aliquē pu^ce exco^tum receptuz esse in aliqua domo possuz
ibi hospitar^i si tante capacitatis sit locus qp eius cōmu
nionē possuz uitare. Nā licz m̄ cuz exco^to in eadē ca
mera comedē s3 nō in eadē mensa. Silr' n°. in eodem
lecto iacere. Quod si ueniā inuitatus ad aliquod festū
ul' conuiuiuz et inuenio ibi aliquē pu^ce ex^catuz teneor
recedē n°. debeo ibi epulari 3 ad aliā mēsaz. quia oēs
tales cōueniētes ad festuz ul' conuiuiuz sic inuicē cōicar^e
dicendi sūt s'm gui. ¶ It' si quis amico suo exco^to ueni
enti comedē ad domuz suā dimittit ei domuz & cla
ues ul' pmittit euz comedere sepatim in domo sua si
hoc facit in fraude ut sic euz nō offendat s3 fauore eī

essent irriti et inanes iudicandi postquam eorum excommunicatio
esset detecta multi de statu suo essent moti. quia aliqui
sunt prelati aliqui habentes plura beneficia curata qui alatente
excommunicato fuerint excommunicati absoluti. et sic videtur durum hoc
sententia. et ideo aliorum sententia mitior et rationabilior qui di-
cunt quod in tali casu eorum absolutiones et beneficiorum collationes
tenent quamvis eorum excommunicatio postea fuit detecta. extra de ex-
cep. c. Exceptionem in glo. ar. de iur. pa. Consultantibus.
¶ Item excommunicatus est inhibitus omnes actus legitimos. unde nec iu-
dicare potest nec accusare. nec testificari. 3. q. 2. §. cūdet.
et si unus de iudicibus ferentibus sententiam sit excommunicatus non valet
sententia si simul cum excommunicato pronunciat. ff. de lig. Et de pe.
de pa. in 4°. quod si quis est iniuste excommunicatus vel facit posse
suum de impetrando absolutionem ab iniusta excommunicatione in fo-
ro conscientie facit fructus suos et in foro exteriori. debet tamen
eo dispensari et per simplicem dispensationem rectam factam.
et pro tempore in quo in mora erat potest fructus percipere.
secus autem si tempore electionis erat excommunicatus. quia tunc nullum ius sibi
erat acquisitum propter quod non sufficit dispensatio. sed requiritur
noua collatio. unde si est beneficium pertinens ad collationem
episcopi vel simpliciter vel pro tunc ratione delicti quia contulit
excommunicato non sufficit eius dispensatio proprie vel alterius
qui potest conferre ex certa scientia sua sufficiat. et habetur pro
noua collatione. Absolutus autem non ex hoc ipso facit fruc-
tus suos medio tempore perceptos nisi cum eo super hoc sit specialiter
dispensatum vel iniuste fuisset excommunicatus vel non fuisset in
mora petendi hoc ille. et quod dictum est supra. sententiam non
valet. si unus iudicum sit excommunicatus. hoc dicitur de pe. in 4°. hoc
esse verum si est excommunicatus publice. de sen. et re. iu. Ad pbat.

quia facta et iudicata per occulte excommunicatum valet. unde et
in spiritualibus non valet quod fit ab excommunicato. de ap. c. Constitutus.
et tamen quamdiu tollerantur prelati et sunt occulte excommunicati valet
quod fit ab eis. 8. q. 4. Nonne. unde si contulit beneficium
vel confirmavit electionem tenet. et similiter si absolvit in foro
conscientie. sed ille cum quo contrahitur sciat ut in ex. preallegato Consti-
tutionis. et sine facte vel late ab eo vel mandato eius
dum est publice excommunicatus irrite sunt ipso iure. et numquam va-
lebunt. de sen. ex. c. Ad (?) probandum de lig. tamen dicitur quod valet
iudicium coram iudice excommunicato nisi sit publice excommunicatus. Item
excommunicatus non potest ordinare nec ordinari quo ad executionem
et si ignoret. unde ordinati ab episcopo excommunicato etiam igno-
rantes indigent dispensatione quo ad executionem ordinis.
ex. de eo qui re. c. fi. Sed si quis excommunicatus publice sive ignoret
ius sive factum ordinatur non suscipit executionem. de
sen. ex. cum illorum. sed pe. de pa. in 4o. dicit et idem pe. quod
episcopus occulte excommunicatus non minus confert ordinando
quam publicus quia utrobique caracterem non executionem
sed in alio casu dispensetur facilius propter probabilem igno-
rantiam. Non sicant in sacro penitentie quod si occulte excommunicatus
absolvit et tenet absolutio. et ratio diversitatis est forte eum
quia cum invocat communicat formam suam per modum
quem habet. et quia in conferendis ordinibus se habet episcopus
ut causa quodam modo univoca non potest conferre exe-
cutionem quam ipse non habet sed in collatione penitentie se habet
sacerdos ut equivocum instrumentum in conferendo gratiam et si
non habet et ideo valet absolutio etc. 12o. excommunicatus non
potest constituere procuratorem. ex. de proba. c. post cessionem.
nec potest constitui procurator. quinimmo si quis contra aliquem

procuratorem constituit. & ipse excommunicatus, inter consti
tuentes sunt ut rector vel principalis et expressus vel et
ante factus est procurator. vel si ipsa ecclesia sciendo ipsum
talem cum eo procuratorem fecisset. non valet ex. de procur.
c. fi. Si tamen excommunicatus sit reus bene potest in iudicio se de
fendere et ad hoc procuratorem constituere. ex. de iudi.
c. intelleximus. secus autem si sit actor vel si reus con
veniat vel reconveniat. ex. de proba. c. post cessionem.
¶ 13º excommunicatus absolvit a iuramento fidelitatis. 15. q. 1. Nos
sanctorum. & c. iuratos. Io. de hug. Unde si quis debet alicui
in certo termino. et interim ipse creditor excommunicatur secundum B.
bri. et Io. de hug. non debet debitor ei solvere dum perse
verat in excommunicatione. Sed ut dicit Io. an. deponat debitum
in ede sacra ut postea creditori absoluto detur. Io. tamen
et hug. dicunt contrarium. scilicet quod debet solvere. ¶ 14º. excommunicatus
matrimonium contrahere non potest. contractum tamen tenet licet peccatum
mortale. Redde & debitum debet exigere et non
puto esse mortale. Io. de hug. 14. ¶ Excommunicatus non potest
administrare spiritualia vel temporalia. Valet tamen contractus
factus per eum nomine ecclesie vel nomine proprio. Io. de hug.
Subditus tenetur ei obedire donec per ecclesiam sit tolleratus
15. q. 4. Nonne. Aliud dicit Io. de hug. ¶ 16º Non va
lent littere impetrate per excommunicatum. nec abstringi potest quis
pacto tacito vel expresso communicare excommunicato. nisi in ca
sibus a iure permissis. Nec potest post absolutionem uti pot
litteris pendente excommunicatione impetratis post litis contestationem
opponi potest exceptio excommunicationis vel repulso excommunicati ab
agendo currit contra eum prescriptio sicut in mora pe
tendi absolutionem ipse prescribitur nec dabitur isto excommunicato

si pscriptum sit Jo. de lig. ¶ 17. Excotus si sic decedes
non dz in ecca vel loco sacro sepelliri. nec pot obla pro eo susci
pi. nec pu oro pro eo fie. sicut nec pro ipo uiuo. &
nisi apparuerint ante morte in eo signa contritionis
quia tuc absoluet post morte. & omia pdicta poterint
fie. pro eo. 24. q. 2. p Sane. secreta tn orone orari
pot pro excotis scdm pe. de pu. ¶ 18. Cadauer defuc
ti si non facit locuz religiosuz si sit excotus. ut cadaui
fidelis non excoti scdm Jo. de lig. et sepultus in cimiterio
si discerni pot. dz exhumari. Conclu. q quod cuz exco sit
inferat tot dampna. dicit aug. 2. q. 3. Nihil sic dz
formidari xpianus sicut separari a corpore xpi. si quis aute
in eam incidit quam citius querat absolutionem de qua
modo agenduz. ¶ De absolutione ab excone.

Absoluere potest ab excone maiori C^m 76
iori lata a iure vel a iudice. epus suos subditos
& exempti prelati sibi subiectos nisi pp sibi rsuauiz
absolutione eius. ex. de sen. ex. Nup. A sna uero ho
minis absolui non pot quis nisi a sente ipaz vel successore
sore eius. ubi ille essz mortuus vel amotus xi. q. 3. si
epus vel a superiore. si tn habet omez iurisdne et plena sup
ipm excatuz sicut & ipe qui tulit sicut si sacerdos
prochialis ex consuetudine loci excat prochianuz
suuz quamuis non decreat epuz absolue illuz sacerdote irrequi
sito tn pot & si absoluit absolutus e. & sic si absoluit
uicarialis ordinis mendicantium que ligauit pior conuetu
alis tz absolutio secus aute si absoluet arepus que ex
coicauit suffraganeus eius. non n. hoc pot nisi in casu ut si fuit
appellatuz ad euz. & tuc pot uocatis ptibus tame & cogito

alis no valz absoluo ex. de appel. Roma. h. 6. vel i
ar.lo mortis. tunc n. quilz aquolz sacerdote pot absolui
a quacunq sna excoms etia pape reservate cuz modificatione
tn qua habes in primo ca. huius opis. ¶ Epus ex. sua
dioc. absoluere no pot ab hys que requirunt cause cogne.
qr no. ibi pot sede pro tribunali. 9. q. 2. epuz. Nec
etia legatos ex. terminos sue legationis. epi tn expulsi
pnt excere sua iurisdictionez in alia dioc. si papa mandat
alicui. qp aliquem excicat committendo ei cause cognitionez po
tit et illuz absolue. di. 21. Inferior. sz si mandat ei
tm qp excet cuz ipe diffinierit negotiuz no poterit
absolue cuz p papa confirmat. aliq sna excoms lata
p inferiore si sz simpr. fit & sine cause cogne no po
tit absolui sine mandato pape nisi essz ctuz p falsi sug
gestione fuisse impetrata. de confir. uti. ul inuti. c. 2
¶ Absoluo ab excone ex falsa ca p m inno. et hosti.
non tz qr iudex no intendit sic absolue. puta si absol
uendus dicat se satisfecisse ul iniuria remissaz cuz
no sit vez. alis abso. siue iusta siue iniusta tz quo ad
ectuz instante. ar. de re iudi. Omnis. di. 2. §. poderet.
¶ Absolui quis pot ab epo illius dioc. in qua moratur
a sna canonis qua incurrit in a. dioc. siue cano sit
de iure coi siue de iur sinodali nisi pape reservet casus.
sz a sna hominis no pot absolui nisi ab excoicatore ul eius
successore in officio ul superiore. Ricar. in 4o. et h ii in
piclo mortis ul iusto impedito detentus ne possit in bre
ui accede ad excatore. tunc n. pot absolui cuz cautione
ut se pntet qn citius commode potit ei q debebat absol
uere sublato impedito. vide de hor. § e. qr. ¶ Absolui

quis inuitus ab excõne sicut et inuitus excat. imo mane
te ꝯtumacia potest quis districte r̃mitte excacoz iuste la
ta si uideat saluti eius expedire. Tho. in 4o. di. 18. Ricar.
in 4o. di. ea. concedit hui9 de sna hominis s3 de sna iuris
dit. ꝙ absolui nõ pot inuitus. allat 23. q. 2. nec quisq̃.
a2. ad hoc. ex. de offi. dele. c. Contingit. ¶ Absolui d3
excõtus qui offert se ad iusticiã non obstante appne
partis adũse. d3 aute recipi ante absolutione sufficiẽs
cautio ab illo qui iuri carebit. ex. de ap. c. quã fronte
si excõtus dicat eum excõis fuisse dubiã ul' nullã ul'
falsam et petit absolui ad cautelã. absoluet. cã3 iura
toria cautione nisi excator ul' is pro quo lata ẽ sna
in octo dies probauerit. de causa. ex. c. de sen. exco.
solz li. 6o. ¶ Excõicator cognoscens errore sue ex
cõis d3 reuocare siue absoluere nõ obstante appne
aduersarij. s3 si dubitet de errore pot absoluere re
cepta cautione quod iuri parz pareat. ex. de sen.
exco. sacro. ligatus pluribus sniis ul' una ex diuisis
causis. si uẽ uult absolui d3 exprime omez snaz et cã3
et sic una absolutio sufficiet ad plures excões tolle
das alr̃ non tz absolu9 quia p surreptõz esset obtenta
ex. de sen. ex. officij. Cum quis dubitet se esse excõ
catz si sit hoc p3 ꝯsciam scrupulosaz nimis deponat
eam ad ꝯsiliuz boni uiri ꝙ si nolit ul' si nõ possit ea
deponere. ul' habeat de hoc probabile opi. faciat se
absolui ad cautelã. ex. de sen. exco. In inquisitione
Absolutio a' ab excõne s'm gui. ẽ dux. una ptinens
ad foruz ꝯtentiosuz. et hec ꝯmitti pot cleris nõ sacerdo
tibus. imo et s'm hug. et laicis ex delegatione ppe

Alia q ptinet ad foruz pniale que fit cuz orone &
ps. ex. de sen. ex. A nobis in fi. & hec nec dz n. pot
cmitti si sacdotibz nisi forte a papa hoc fiat. Cz pe.
de pu. & Jo. uident. pferttus cr. hoc dre. dicunt eni
sr dca decretali. q quiz sior et no sacdos qui ht
potate exco. ht potate absoluendi qtum ad rsti
tuendiz cmuni hominuz & reddenduz illuz habi
le ad actus legittimos. sz qtuz ad tollenda culpam
rone crimins uel ctumacie ctracte requirit. absolu.
sacdotis. h. pdicti. In absolutione a ipa a maiori
excatione 4or. obsuanda st. f'm ipa host. in suma.
¶ Primu e ut exco. in omi casu anteq absoluat.
iuret stare mandatis eccl. & qpuis host. dixit hoc
esse de sba absolutionis. 3uiz tn tenere. Vn si ob
mittat. quod fieri non dz. tz nihilo. absolutio. ex.
eo. cum desideres. ¶ Gof. B. & guil. et ide essz si
iuret predictis parere mandato ipius qui sustyt.
iur. m. de pueris a an decant iura. relinquit. arbi
tro epi. et dr. ricar. in 4o. q aliqui dicit q pro leui
imictione no dz exigi iur. m. pp piculu piuri. Aly
q hoc e obsuanduz in absolutione cuiuslibz qui inci
dit in canone. h. ricar. sz hug. dr. q exigi pro hor
rendis crimmibz ut incendiariy & latorib. & h. no
aute pro quibuslibz alys mortalibz. 3. q. essz sna lata
et istud ur satis equiz. ¶ 2m. e ut si exco. 3 e pro
notoria offensa in aliqz no absoluat. nisi prius suf
ficiens emenda prestet. pro ctumacia a et pro of
fensa dubia sufficit iuratoria cautio. ex. de vbo. sig.
Ex parte. s. ubi nulle expense petunt. sz ubi expese

vel satisfa°. damni petunt². nisi prius satisfaciat si pot-
si et emenda p̄star² nō pot̄ dz absolui recepta ab eo cau
tione ydonea quia satisfaciet sl ad pinguiore fortuaz
puenerit. & dr̄ ydonea pignoratiᵃ ul̄ fideiussoᵃ. ex.
de sē. c. odoardus. et si illaz p̄stare nō possz saltz pre
stet iuratoria. Absolutio et neganda nō ē. 26. q. 6.
Si pbr̄. Talis eqz ad petitione adūsarij te² cedere. hoif.
ut dt̄ gui. Vez & si istud f̄m nō fuet². tenebit tn̄
absoluᵒ. h3 peccat qui sic absoluit f̄m gui. Qz.ᵐ est
fuaˡ. dz ē ut absoluiat². Pcuz qui tulit snaz ul̄ sṁo
rē suiz ul̄ aliū ꝯmisit cuz ps°. orōne & vbenbo
psᵒ. s. inspere. ul̄ alio pmali f̄m gui. oroz uz deus
cui propriuz est inseri & c. h3 ubi in ipa orōne diˡ.
ꝯlueniᵗ. que delictoz cathena constringit. h loco hᵒ.
dr̄. et hūc que excoiˢ sna constringit. dr̄ & post
ps. cuz gloria. kl. xpel. kl. pr̄. nr̄. v. saluū me fac.
v. nihil proficiat. v. esto ei. v. dn̄e exaudi. & dns
vobiscuz. post ipaz a° oroz p̄dictaz de us cui pprīuz est.
dicendū ē. Auctē oipotentis dei. et btoz aploz petᵃ
& pauli. et ecc². sc̄e sue et nra ul̄ mi ꝯmissa absoluo
te a tali sna ul̄ ab excoᵒⁿᵉ qua incurristi pp̄ talem
et tale cām, et r̄stituo te ꝯmunioni et pticipaᵒⁱⁿ
ecc² & oīū fidelīz. et ecc²ᵗ sacris. ex. eo. a nobis 2°.
verbe rabit aute absoluens excoᵗᵘᵐ ū virgis ul̄ corri
gijs nudas hūtes scapulas duz oia p̄dicta ꝯpleuit.
ista tn̄ sṫ ad bn̄ esse et nō de s̄ba absolutionis. Q4ᵐ
quod fuaˡ. dz ē ut postmoduz absoluens faciat illi
mandata iusta et r̄onabilia alsapp¹ᵉ. ex. de par. c.
fi. Erit aute mandatuz r̄onaˡᵉ. ei factuz si ipi excoᵗᵒ.

iungit. principali quod contra illum Canone incipit Excommunicamus
ut incendiario quod non incendat percutienti clericum quod
non percutiat et similia. 23. q. 8. pessima. Aliis etiam requiritur
cautio quod de cetero talia non faciat. ex. de sen. ex.
Si a sententia iniusta nullum mandatum fiat absolutio. Et
nota quod pro violenta iniectione manuum in clericum vel re
ligiosum recipit solum satisfactionem pecuniaria que applicatur mo
nasterio si percussus est religiosus. Sed si esset clericus secularis
sibi applicaretur. nisi esset in contumelia ecclesie percussus.
quia tunc ecclesie applicabitur cum ipsa possit agere iniuriarum
secundum gof. et host. Defunctus a excommunicatus et sepultus in
loco sacro cum absolvitur. non exhumatur. sed sepulcrum libatur.
ut fit extra. innoc. ex. de sen. ex. A nobis. Regularis
autem cum liberat clericum vel alium incidat in sententiam excommunicationis a iure
prolatam non apostolice sedi reservata. absolvetur a suo prelato.
Si tamen percussisset clericum alterius religionis tunc etiam ab a tunc
abbas vel prelatus religionis percussi liberavit ipsum ab
solvendum quod est loco satisfactionis sed uterque recipiet
et absolvet proprius abbas. Conveniencius tamen fit to
tum per unum ex commissione alterius. de offi. or. c. fi. Si autem
percussit clericum secularem absolvetur per episcopum. ex. de sen. ex.
Religioso. li. vi. In casu autem quod regularis excommunicatus non ha
beret prelatum qui esset sacerdos. vel si esset defunctus
ipse prelatus vel excommunicatus. ad diocesanum recurrendum est secundum
host. quod guil. intellit tamen de exemptis quod non excep
tis. ¶ Et nota quod communis absolutio ab excommunicatione regulariter debet
fieri cum modo declarato sed unus qui committere potest. tamen et si
non fuerit predicta forma. et sine ea rationabiliter ipsam dimit
tendo simpliciter modo verbo potest fieri ipsa absolutio ut si dicat

solu3 Absoluo te ab excoe ul' rebenedico te ul' quod
cumq3 aliud tale intendens p' hoc absoluere. ex. de re.
iu. Omnis res. et di. q. ponderet. & sm Ray. gu.
& fe. & fere oms doctores. l3 hostie dicat cont'. unde
et btus Tho. in tractatu de forma absolutionis. dit
q absolutio ab excone non e sacrtale s3 magis ons indi
catiua unitis ne et ideo ipa vba hnt efficatia ab in
tentione dicentis alr no efficit quibuscumq3 absolu
tam ad exprimendum sua intentione. sil'r & ricar.
in 4o. dit q sufficiunt vba quecumq3 significancia
remotione exconis. Idem in sba dicunt anto. de butr.
& pe. de pal. & addunt q. si exco ferat' pro pcto
mortali ro talis indiget absolutione sacdotali &
sacrali rone pcti quilibet tenet' confite' de omni
mor'. & ante hanc absolo3 sacrale admittit' ad par
ticipatione fideliu3 s3 no eucar' nisi confessus de illo
mor'. Item no. q si de facto quis absoluit aliquem
ab excone de qua no potest eu3 postea aduti' d3
si potest certifica' eu3 de erro' suo. s. declarando qmo
eu3 no potuit absoluere & consule quaten impetret
absolutione. & iteru3 hre se ad illu3 ac si no absol
uisset. gu. ¶ Ite no. q si epus comittit alic' absolo3
ab omni excone no pp hoc potit absolue illu3 exco
municatu3 ab eo cui' absolutis no comisit in spali. for
te quia erat excotus pp damnu illatu3 epo ul' ad
hec. ex. de re iu. ni gnali. lio 6o. Ite no. q abso.
non d3 fie' sub conditione. puta si satisfecerat. na tali
absolutus no est simp' absolutus. ex. de re. iudi.
Ait. lio vio ¶ Magr ordinis & prouinciales et co

uentuales et commissarij in prouincijs et conuentibus
et locis sibi commissis uel eciam fratribus constitutis ibidem nostro
et alijs fratribus eiusdem ordinis mittendis ad eos declina
ntibus uniuersis absolutione indigentibus siue priusquam
intrauerint religionem siue post in casibus excesserint
quibus excommunicationis sententiam incurrerint absolutionis beneficium
ualeant impartiri nisi adeo esset enormis excessus
quod merito esset apostolica sedes consulenda. Alexander quartus. Gre.
In priuilegio iii^to conceditur per eundem mare magnum.
predictum patrem potestatem absoluendi confessoribus illas absoluendi
ab excommunicatione et dispensatione super irregularitate recipe
quas ipsi possent suis subditis impartiri. Bonifacius.
in predicto priuilegio viii^te. Item magistri ordinis pri
ores et conuentuales et commissarij eos qui ordinem
nostrum ingredi petunt uolunt absoluere possunt secundum for
mam canonicam a quibuscumque excommunicationis inditis et suspensionis
iure uel auctoritate generalis promulgatis et sic eos in
fratres recipere. Et si post susceptum habitum recoluerit
se fuisse talibus sententijs innodatos possint eis absolutionis beneficium
impartiri nisi adeo enormis esset ut ibi. Bonifacius viii^te.

Secundus titulus de excommunicatione minori

Quomodo contrahatur minor excommunicatio.

Secunda species excommunicationis est minor excommunicatio.
hec autem incurritur participando cum
excommunicato maiori in casu non concesso.
Pro cuius maioris declaratione est sciendum quod quatuor potest
quis participare cum excommunicato. primo quidem in eodem
crimine scilicet quod quis est excommunicatus scilicet dando ei consilium
auxilium uel fauorem et per talem participationem incidit

quiſ in eandē ſniam ut ſup declatū eſt c. 36. ¶ 2o in
crimine mort. participando ſꝫ nō lo pp quod ē excō.
et pp tale pticipationē mortalr̄ crat ſꝫ nō incurrit ma
iorē excōn ſꝫ minorē. ¶ 3o participat. cū excō. in
diuinis ꝙ pp talē pticipationē pctat mort. qn ſcient
hoc agit et ſi ius ignoret et pca. ſic talis ꝯitionis qd
ſcire potuit ꝙ debuit hui pticipationē prohibitoꝫ
nō tn̄ ē excōtus maio. ſꝫ mino. nc ē irrgularis ſꝫ in
cius irregulat. quia ē ei interdictus ecc ingressus ſi
admittit ad diuina offi. pu. excō. ſeu ecc. ſacra
aut ad ſepulturā. donec de transgressione hui. ſatis
fecerit competent. ad arbitriū hui eius. ſniaꝫ co
tempſit. ex. de priuille. epoꝝ li. vi. Et ſi poſtq
eſt ei interdictus ingreſſus ecc. ingerat ſe diuinis
in ſuo offi. ſicut priuſ irregularis effi. et ſic ut in
telli dꝫ de cleris ſecularibꝫ et rlārib ſꝫ ꝙ ſi ſepeliret
pu. excōtuꝫ eſſꝫ excōtus ut ſup dictū ē. ſi a talis pti
cipa. fieret p metū ut quia tyrānꝰ cogit p metū
mortis ſacdotis celebra. ꝙ ſi culpa ꝯtenuet. per
tale metū n. tn̄ ſimp. excuſat ſm hoſti. ſꝫ ſm qu.
et hug. metus qui cadit in ꝯſtante uirū excuſa
ret. in hui. ¶ 4o participa. cū excō. ſit nō in
crimine ſꝫ in aliis actibꝫ humane ꝯuſationis ut loqndo
comedendo ſalutando et hui. in cau ñ conceſſo et
p hoc eſſe. excōtus. mino. ꝙ ſi ptinacit ē contra pro
hibitionē ſrioris ꝯtraret in pdict. excōs mino. poſſꝫ
ꝙ excā. maio. No. tn̄ q dca ſnia excōs maio.
lata ꝯ. participantes cū excātis in loquela ꝙ hui.
nō teneret niſi pmiſſa eſſꝫ ei trīa admonitio ul una

in fronte e irrlaris. ¶ 3o. No. q sacerdos e. sit infidelia
sacerdotalia si conficiat corp. x. sine missa e irregularis
de cle. exco. mi. c. 1o. & exco.tus. s tn immo. celebrans sacri
legiu peccet mortalr no tn incurrit irrlaritate. ¶ Item
No. q aunc interdr ingressus eccl. in casibus de sen. ex.
sac. et c. to. ca. 1. li. 6o et eo. li. de cen. c. exigit & 16.
q. 7. si quis deinceps sm 2ez opi. ¶ Ut si quis celebrat
sciente seu alias participat in diuinis pntibus pu. exco.tus
ul interdicti sub ul illos admittunt ad eccl.a sepulturam eis
interdr ingressus eccl. donec satisfecerint ad arbitrium
ei. cuius sentenciam contempserunt. de priuile. c. epoz li. 6o. A.d.
tn s. isto c. dic. q intr. de exco.ne ab homine ul interdict.
quod probat p tex. illuz donec satisfecerint ad arbitrium ei.
cuius sentenciam contempserunt. sed admittens ad eccl.a sepultura
tale sciente e exco.tus p cle. cos. de qua habes s. de exco.
Si a talis cui e interdictus ingressus eccl. ab homine ul
iure se ingerat diuinis in eccl.a agens in offio. suo sic
prius irregularr c. de sen. ex. is. c. li. 6o sed si ex. eccl.az
pur. sub diuo ul sub tentorio ul in domo priuata
ingerat se diuinis no est irrlaris ut ibi no. in glo. et
ro est quia dictum limitatum sm sua limitacione. dz in
telli. 43. di. sit rector. limitatr. a hec pena cuz s.
celebrat. in eccl.a no habz locum si ex. celebrat. ar. de
pe. di. 1. s. pena. si a talis celebrat in orato.o quod con
strui no pot sine diocesani lcia. de priuile. c. autez
li. 6o. Si stricte e oratorium ita quod no eccl. no est
irrlaris sed si celebrat in eccl.a no consecrata q prope dr
basilica e irrlaris satis e. n. q aute pontifices sit dedicat.
de conse. di. 1. ¶ Ut pbro celebrante missa in eccl.a si subdiacono

cui e interdictus ingreſſus ecc'e dicit epl'az ex. ecc'az in illa
miſſa uel diaconus euangelium ſic interdictum tales s.
ſubdiaconum et diaconum puto irr'ares fore q2 inui e
officiu quod tn in ecc'a p'n't celebrat' c' cooperant' in actu
ſibi prohibito di. qo. ſi quis uidua. pbr no ſi celebrus
in ecc'a admiſit ſcient' dictum diaconum uel ſubdiaco'm
ad lectione epl'e uel euangelij & ex. ecc'az e irr'aris
quia p'ticipat c'mini et criminoſo. de ſen. exco. nup
etc. ſi concubine imo ui' tale p'ticipium factu in ecc'
proxime dicta s3 ca'io ſi ſubdiaco' c' e interdictus ingſ
ſus ecc'e dic' epl'az in ecc'a in miſſa qa' ſacerdos celebrat
ex. ecc'az irregularis e. quia in ecc'a ue et de facto id id
fecit. et ſic in loco prohibito de ſen. exco. is c'. li'o 6'o & id
dd' e de diaco'o in tali cau dicente euagelium. pbr a'tez
celebrante ex. ecc'az no audeo dic' irregulare quia
l3 uideat' participar' in culpa cu3 miniſtris tn e dig'm
q p'nci'p'le uel dignius trahat' ad acceſſorium uel mins
dignum. et ſatis eſt quod in hoc dubio hoc no e expſſum
in iure Q'ſit inſup cui e interdictus ingreſſus ecc'e quis
ſit prohibitus p hoc a celebra'ire et eti'a ab auditione
diuinox in ea s'm Jo. an. pot tn no ſolum p ecc'a tranſir'
pro factis ſuis ſ'm hunoc' s3 et pot in ecc'a orare tpr
quo in ecc'a no celebrant' diuina i. q. i. Qui ſtude
in fi. Jo. cal. Q'ſit ab homine pot ferri interdictum &
gn'ale & ſpale et ſingulare & p delegatum uel ſubde
legatum de offi. dele. ſane quod eſt planum ſi in l'ris
delegantis e clauſula o'ſueta f. ſtradicto. s' p'cenſ.
ecc'. o'peſcendo de v'bo. ſig. c'. Querenti Q'ſit ſi ſimp'
datus e ſine clauſula tunc eni' maxime ii h'e expſſum

ad mensam c͠dit guil. quod nõ possit uxor comede͠
cũ uiro ad illã mensã sȝ bñ in eadẽ domo in alia
mensa ita remote q̄ possȝ dici q̄ nõ comedat simul.
Et de bonis quidẽ com̃ib̾ aut de hijs que daret mariti
sui nomine excoĩcati s͠m guil. nõ dent accipi cl͠ali
nisi .s. in necessitate sȝ de bonis proprijs si dat ut si co
ncessit ei fuissȝ a marito excõĩcato ut de bonis suis͠ sibi
daret ipsi nomine p̄prio pot accipere. Idem de fami
lia excõĩcati quo ad cl͠as dandas. ¶ 3º excusat humili
tas subiectionis ut s͠uitutis. Et primo quid filij q̄
sunt in p̄rña potestate ut et emancipati qui sũt commensa
les p̄ri et ab eo recipiunt nĩa excusant͠. cõicando cũ
p̄re excõĩcato. dũ mõ nõ in c͠rimine. Alij aũt filij nõ
excusant͠. s͠m gui. ¶ 2º. excusant͠ monachi cõi
cando cũ abbe excõĩcato. s͠m gui. qm̃ sũt ei͠ famĩa et.
¶ 3º excusant͠ cl͠ici participantes cũ suo ep̃o exc͠a
to illi .s. qui sũt eius offi͠ deputati sicut et alij s͠ui
entes / alij uõ cl͠ici nõ. q̄. 3. dr͠ unraij. s͠m host. ¶ 4º.
excusant͠ s͠ui et ancille .s. s͠uilis. ¶ 5º excusant͠.
rustici s͠uientes et alij subiecti qui nõ sũt adeo cu
riales ut eoꝝ consilio scelera p̄petrent͠. xi. q. 3.
Qm̃ multos. cũ distinct. tñ s͠m guil. quia si tales
p͠ ante excõĩcationẽ dñm seu patronũ obligauerũt se
s͠uitutĩ et s͠uitutũ intrauerunt postea sciut de ex
cõĩcatione non tenent͠. discedẽ. si autẽ post excõĩcationẽ intra
uerint in s͠uitutẽ si tunc ignorauerũt excõĩcationem
nõ tenent͠. discedẽ nisi necessitas eos compulissȝ
q̄ fieret de familia ei͠. Et quod dr͠ de rusticis
intellige qui colunt t͠ram dñoꝝ suoꝝ. et hȝ etiã extendit͠.

s[ecundu]m guil. ad illos qui dic[untu]r mediatarii et qui p[ro]p[ter] culturam
recipiunt c[er]tam p[er]sona[m] fructuum. Ita q[uod] p[ossu]nt co[mmun]icare q[uia]
cu[m] oportet p[ro]p[ter] cultura[m] q[uo]d h[abe]nt. Idem intelli[gitur] e[st] de mu[lier]
cib[us] et similib[us] qui si a d[omi]no recederent b[e]n[e] h[abe]rent unde
viveret. ar. ex. e. si ve[ro]. Ibi q[uod] indicta def[endan]t[ur]. excusat[ur].
qui cu[m] exco[mmunica]t[is] nautis veniunt de t[ra]nsmarinis. c[ontra] sarrace
nos. ¶ 6[o]. excusant[ur]. p[at]res et d[omi]ni p[ar]ticipando cu[m] suis filiis
aut suis exco[mmunica]t[is] no[n] quide[m] simp[licite]r. s[ed] s[ecundu]m tho. in 4[o]. di. 18.
in his in quib[us] s[un]t obli[ga]ti. q[uia] sicut inferiores obligant[ur].
ad obsequium superior[um] ita superiores ad providen[dum] inferi
or[um]. Ray. t[ame]n q[uod] guil. gof. q[uod] host. dicit q[uod] tuci[us] est te
nere q[uod] no[n] excusant[ur] tales quia tenebant[ur] eos corri
gere. ar. 17. q. 1. de filia. ¶ 7[o]. sui mercenarii s[ecundu]m
host. p[ossu]nt co[mmun]ica[re] co[n]ducto[ri] s[uo] eo[rum] ubi sine magno i[n]commodo
eos vitare no[n] p[ossu]nt. q[uod] id[em] de sociis h[ab]entib[us] aliquid co[mmun]e
al[ia]s a[utem] no[n] p[ossu]nt co[mmun]ica[re]. s[e]c[undu]m b. ¶ 8[o]. armiger vel famulus
militis s[ecundu]m gui. excusat[ur] co[mmun]icando ei no[n] t[ame]n co[mmun]icando
cu[m] exco[mmunica]t[is] cu[m] quib[us] d[omi]n[u]s suus co[mmun]icat. ¶ 9[o]. vassalli cu[m]
teneant[ur] redde[re] debita tributa pension[es]. suis d[omi]nis ex
co[mmunica]t[is] no[n] peccant cu[m] eis co[mmun]icando l[icet] solvat in p[ro]p[ri]a p[er]s[on]a
s[ecundu]m guil. No[ta]nt t[ame]n hug[o] de h[uius]mo[d]i vassallis q[uod] cu[m] sint
absoluti ab obsequio fidelitatis q[uo]d diu eo[rum] d[omi]n[u]s e[st] exco[mmunica]t[us]
d[e]b[e]nt abstinere. 15. q. 7. Nos s[anct]or[um]. ¶ 4[o]. excusat
h[uius]mo[d]i p[ar]ticipa[tio]ne[m] res ignorata ut di[ci]t. b. i. ignoran[tia] facti
probabilis s[ecundu]m gui. ex. de cle. exco. mi. Ap[osto]lice. sed
ignoran[tia] iur[is] no[n] excusat nisi illos quib[us] licet ius ig[no]
rare ut sunt pueri no[n]du[m] capaces doli. D[icitu]r a[utem] igno
rancia q[ua]n[do] quis factum ut quia no[n] constat ei quod ille fec[it]
tale quid p[ro]p[ter] quod c[ir]ca ...[in]cid[er]it. quia n[on] ipsi vidit

n. e. fama

nisi e fama ita publica qp omnino debeat credi. Nam si ab ad
uersario audiat uel leuis fama non dz sibi deb3 formare
consciam. 2. q. 3. non soluz. Si uero e publica fama uel au
ditur a fidedignis qp aliquis sit publice excommunicatus uel qz
notorie aliquid fecit pp quod incidit in excommunicationem. dz e
uitari et inquirere ueritatem si non plene sit scit et inte
rim euz euitare et in occulto et in publico donec sit certi
ficatus secundum Ray. ¶ Item si audiui aliquem excommunicatum publicari per
sus quem postea inuenio bonorum. lz quidam dixerint qp dz
euitari ubique qui tamen secundum gui. pot benignius dici .s.
qp si possum facere probare excommunicationem publicatum per testes uel
instrumenta teneor euitare. alias non nisi in illa diocesi. ¶ Item si au
diui aliquem excommunicatum uel uidi incidere in factum dampnatum
per excommunicationem et inde non uidi euz nisi post annum secundum gui.
si ille e talis homo qp credatur esse timoratus et qui tunc
seruabat excommunicationem immo non seruat possum credere euz absolutum.
si uero non e talis debeo euz uitare si occultuz e occulte
.6. q. 2. si tamen et c. se. si manifestuz publice nisi michi constet de
absolucione. ¶ Item si platus uel sacerdos dicat michi qp uidit pro
chianuz suuz aliquid facere pp quod incidit in excommunicationem
non e ex ideo publicuz siue certa siue non certa non teneor illi
euitare comptuz .s. ad euitandum immo excommunicatum et in facto
immo euitare non teneor si dicat michi alius secundum gui. Si
tamen platus eius uel alius dicit michi de suo subdito qp esset
excommunicatus denunciando michi sniaz. et casus e talis de quo
solz fieri excommunicatio debeo credere et illuz uitare. si a dicat
coi loquutione non teneor. ¶ Item si audiui ab ipso ex
communicato de sua confessione excommunicationem et hoc in confessione
secundum gui. non teneor euitare. de hosti. si non extra confessione

debeo eum uitare s(ecundu)m omnes sz in occultum solum nisi sit
pu(blice) exco(mmunica)t(u)s. ¶ It(em) si scio aliquem esse exco(mmunica)tum actu a(n)t(e) hoc
no(n) adulto et sic ei communico subito s(ecundu)m Gui. no(n) incido
in exco(mmunicatio)ne(m) n(ec) pecco ¶ It(em) si dubitat(ur) de exco(mmunicatio)ne aliquor(um)
et dubitatio talis precedit sinaz. pu(blice) quia no(n) e(st) declaratu(m)
p(er) indicium consensum no(n) s(un)t uitandi si post concorde(m) iudi
cium determinatione ad h(oc) ambiguum sit magis standum
e(st) sine iudicium et illi s(un)t uitandi s(ecundu)m Tho. in quol(ibet) 4o.

¶ Quinto excusat n(e)c(ess)itas tam exco(mmunica)t(u)m q(uam) p(ar)ticipantes
unde pegrini u(e)l uiato(res) et similes in n(e)c(ess)itate constituti
licite p(ossu)nt recip(er)e ab exco(mmunica)t(i)s s(ecundu)m Inno. host. 2. q. 3. q(uo)m
multos. Sil(ic)et exco(mmunica)t(u)s potest aliquid dari (cum) humanitate
s(ecundu)m Guill. in substent(ationem) q(uando) indigent. n(ec) e(st) exp(ec)tan
da ult(im)a n(e)c(ess)itas. et si exco(mmunica)t(u)s. petat hospitium no(n) te(netur)
expectare q(uod) sit ab o(mn)ib(us) aliis expulsus. inte(ll)i(ge) tu(m) q(uo)d ad
n(e)c(essari)a uite. secus si peteret alia utensilia ut fossoriu(m)
u(e)l securim et h(uius)m(od)i. ¶ It(em) si uocat(ur) quis audientibus
exco(mmunica)t(i)s sub quor(um) iur(isdictio)ne e(st) et stat iuri inde. esse (cum)
n(e)c(ess)itatis et sil(ic)et si coram eis conuenit iniuriato(r)is s(u)os
s(ecundu)m Guil. ¶ Participando in q(ui)b(us) Casibus cum ex
co(mmunica)t(i)s incurrit(ur) minor exco(mmunicatio). Ca(pitulu)m 2m

Ext(r)a predictos casus prohibetur in iure 2. q. 3.
cum exco(mmunica)to. (et) seq(ui)t(ur). c. participare cum exco(mmunica)t(i)s
in hiis q(ue) in isto u(er)su (con)tinent(ur). Os. orare. uale. com
munio mensa nega(tur). alias minor exco(mmunicati)o incurrit(ur). ¶ P(ro)
quinde no(n) d(icitu)r participare cum exco(mmunica)t(i)s maio(r) exco(mmunicatio)ne
in loquutione u(e)l. no(n) s(ecundu)m Gui. q(uod) familiaritas u(e)l pu
dor u(e)l scandali timor no(n) excusat p(ar)ticipante(m) cum
casib(us) talib(us) in loquutione u(e)l al(ia)s in casu no(n) concesso

sed in suo officio exequens se ingerit diuinis efficitur
irregularis ita quod non nisi per papam dispensatur. xi. q. 3.
c. pe. Unde sacerdos sollempniter baptizando aut etiam in foro
conscientie absoluendo siue palam siue occulte uel quocumque
contrahit irregularitatem secus si baptizaret in necessitate
ut uetula. Et similiter excommunicatus si priuate dicat epistolam uel etiam
sollempniter sine manipulo. tamen non est consuetudo quod fiat per non
ordinatum. Item si actum minorum ordinum etiam sollempniter
exerceat cum hoc etiam per non ordinatum licite fieri possit
non incurrit. Si autem sollempniter sacerdos officiaret etiam
in matutinis uesperis uel aliis incurreret horis. Secus
si psalmodiando cum aliis quod et faciunt laici. Item
si episcopus tulit sententiam excommunicationis in celebrantem in aliqua
capella siue licentia sua celebrans ibi permanens non efficitur
irregularis sed excommunicatus. Alias autem ibi uel alibi cele
brando efficitur irregularis. Sed si capella esset simpliciter inter
dicta tunc ibi celebrans permanens etiam irregularis.
Ille uero qui excommunicatum pnte admittit ad diuina. et ei
interdictus ceᵉ ingressus. sed ad celebrandum et officia
dum non tamen irregularis efficitur. nisi postquam admisit talem
ad diuina se ingerat diuinis ante purgationem
excessus huius de quo ex. de sen. ex. is qui li. 6. et
pe. Et nota quod dicit Ricar. di. 13. ti. eandem materiam quod si
ille qui ordinatur in excommunicatione scit se esse excommunicatum ppt iniec
tionem manuum in clericum siue iniectio sit enormis
siue non. siue hoc sit ante ingressum i'hgiõnis siue
post. super tali irregularitate per prelatum suum dispensari non
potest. In ordine tamen predicatorum et minorum per priuilegium
uirtute cuius possunt ordinatos in excommunicatione uel suspensos

l' instituto prelati eorum sup tali irregularit' dispe
sare etia si contraxissent ante ingressum religionis
nisi casus excoi' fuissz ita enormis qd essz absolutio
pape r'suata. It quod d' de ignorant' dic' ricar
quod in foro consie credit' cuilz dicenti se habuisse
iur' uel facti ignorant' in h'. qn fuit ordinatus scz i
foro contemptioso secus ¶ 7° excoi' no pot suscipi
nisi prius absoluat' p'm ray. si tn fuer' receptus tz
receptio. sil' etia profe° excoi' tz. fr's a' ordinis p'
dict' ex spali priuilio pnt absolue' sclares ingredi
uolentes ipm ordine nisi essz casus ppe r'suatus ¶ 8°
excoi' eligere no pot n' eligi ut no. ex. de ap. co
stitut'. et si secus factuz fuit electio talis ipo iure
nulla e. & dic' pe. de pa. hoc uerz esse no solum de
dignitate eccl'a rlari uel sclari, sz et de laica. unde
in regem uel imperatore no pot eligi de elec. per
benerablez. sil' no pot oferre bnficiuz de exce. pla
tanta. ¶ 9° excoi' nullum bnficium eccl'iaz acquire'
pot de ele. exco. in. postulasti. et de beneficiis iam
habitis duz e in mora petendi absolutione uel pa
piet. ex. de ap. pastoral. secus si no e in mora de
concess. preben. Quia fo. de lig. ¶ 10° excoi' uel e ab
offi° et bnfi° suspensus. uz nec ligare n' absoluer'
pot. 24. q. 1. audiuimus nec pot bnficiuz ofer re
ex. de conces. pben. tanta. tn quidam tollerat' ualz
quod fit ab eo ut si prouideat eccl'e alic' uel ofirma
ret alicuius electione. 12. q. 4. trone nisi forte
essz notorium. dic' Ric. in 4. di. 18. qr si omi' actus
legittim quos aliq' ex'cent duz eorz exco° latet

acquirat incurrit minoᵉ excoᵉ. si aᵗ facit quia timet
ne forte ille uim inferat no incurrit. Itē si facit ḡra
humanitatis quia s. putat eum indigere hospitio uel
alimento idē hoc facit protestatione no incurrit gm.
.s. prohibet. cum excoᵗⁱˢ hrī comunio .s. malys & actibz
humane conūsationis et pᵗᶜ actibz legittimis. Unde non
dz quis facē aliquē cum excoᵗⁱˢ contractum tz tn̄ cōtus
initus cum talibz si ipē contrahens no obligat se ad
comunicandum cum excoᵗⁱˢ ut si quis uendat et tradat
rem cum excoᵗᵒ et statim pcium recipiat. si uo obligat se
ad comunicand cum excoᵗᵒ. incurrit no dicesso uo tz cōtus
ut si promittat ul etiā iuret q uendet ei aliquid ul
locabit & h̄ ſm̄ ray. sz hinoᵗ. dicit q omnes contractus
initi cum excoᵗᵒ. etiā scient et durante excoⁿᵉ. tenet
et ex ipis agitur c̄. excoᵗⁱᵘ sz ipē excoᵗᵘˢ agē no potit
pro tali contractu nisi post absolutoz quod uerius
ur. Idem XV. ¶ Itē cum quis iurauit alicᵘⁱ soluē in certo
termino et interim ille excoᵗᵘʳ. ſm̄ ray. cum debēt sibi
solui dum stat in excoⁿᵉ. sz depoin ꝯ. dz in ede sacra-
limo. tn̄ dicit. Consulimꝰ tali q det. Nā et ꝑiuriens
teᵗ ꝑiure excoᵗᵒ. ut promissa xi. q. 3. Quī multos &
hoc uᵣ uerius. Itē si quis recipiat mutuum ab excᵒᵗᵃᵗᵒ
ul conducat aliquid ab eo pro pcio reddendo tpr ex
coᵗⁱˢ ipo pcio ul mutuato quo ad ciuile excoᵗᵘ ex qua
actio nascitᵘʳ. et pot peti no redditᵘʳ. nisi post eius ab
solutionē. obligatᵘʳ tn̄ ei quo ad nale oblⁿᵉ. hostiensis. Itē si
pbr locauit opas suas alicᵘⁱ dno dum ipē dns esset excoᵗᵘˢ
no ualuit locatio secus si ante sz no potit ei ꝑiure
in diuinis in excoⁿᵉ. ꝑmanenti. hostiensis ¶ Itē si quis uēdat

vel emat fincenti excõ. nõine excõ. nõ est ꝯtrahendũ
cũ eo sicut cũ excõ. gñi. ¶ Nõ. quod ille qui incidit
in excõnẽ. quãuis ꝯposuerit cũ adũsario ul' satisfecit
de iniuria ꝙ et si vadãt pro absolutione vel ꝙ si nõ
dũ sit excõtus. denũciatus cũ tñ manifestũ sit de eius ex
cõne. dz euitari quousqꝫ sit absolutus ex. eo. cũ desideres
s'm Ray. simo. ꝙ si iã intrasset stare mandato epi ante
absolutionẽ tum epus ꝙ alij ei ꝯmunicantes incurrũt
minore excoẽz etiã si fiunt ab ipo ipo excõtus. Nõ. n. pot
ipe ep excõte tali ul' dare liãz alicui ꝯmunicandi qn
incidat in minore excõ. ex. eo. sup. ꝙ xi. q. 3. Excõtus.
per hꝫ aũt ꝙ papa salutat aliquẽ ul' participat cũ aliquo
nõ intelli. absoluẽ ut in cle. si uns. ¶ Fertur minor
¶ Excõ. a minor ꝙ aũre ꝙ ab excõ. aũre ĩ
homine fertur. Aũre quidẽ. Primo p noue casibꝫ
participationes cũ excõtis maior. excõne ut dictũ ẽ.
¶ 2o. pro sacrilegio 2. q. 4. minor. ¶ 3o. pro notoria for
nicatione p'cipue clicis. ex. de co. cle. vestra. ¶ 4o.
pro simo. ꝙ occulta pro ordine suscepto. ex. e. tanta.
Sꝫ hodie maior excõ. incurrit. ꝙ pape r'suatur
absolo ut habes sup. ¶ 5o. cũ quis recipit ecc̃iã de
manu laici ꝙ sic eam tꝫ 16. q. 7. Si quis deinceps.
¶ 6o. s'm quosdã cũ bello minisꝰ exercet arte balli
stariorũ contra xpĩanos. ex. de sagit. c. Arte. ¶ 7o. in
dissidentibꝫ pauperũ oppssoribꝫ manifestis. rapto
ribꝫ p'ncis usurarijs et mẽtricibꝫ qui large dñr
excĩti. inquãtũ oblõnes eorũ ad altare nõ reci
piũtur. ¶ 8o. in illis in quibꝫ negat'. ecc̃ia sepulturã
in torneamẽto qui priuat'. ecc̃ia sepultura ꝙ si pe

penituerit. Et idem pot dici de eo qui no confitet
semel in anno ut dr in suma pisana. ¶ 9o. in quolz
notorio peccato. di. 96. illud Et de conse. di. 2. pro
dilectione. Ab homine a ferri pot minor exco. ut
ab epo et quolz inferio iudice eccl. ex. de offi. or.
Cuz ab eccl. Et B sive pro contumacia sive pro alys
culpis Aut sive simplr. ut de pe. di. 1. in actione. sive ad
tempus. 86. Tanta. De effectu minoris excom
¶ Est aute effectus principalis excois. qp talis
remoueatur a participatione sacrorz. Et si se immisceat
peccat mortalr no tn incurrit irreglaritate. Et si celebt
peccat etia conferendo sacra sz ab collata no carent
uirtutis effectu. Nec prohibet eligere nsi ea que voc
uinfinis sibi competunt exercere. si talis no scient electus
fuit cuius electio erit irritanda. ex. de cle. exco. si ce
lebrat. Talis Et sm guil. e separatus ab obsculo pacis
quod fit in missa quod e csi loco comunionis non
a ab hoi dicen cuz alys. Immo. tz qp excotus in
nor sacra conferendo peccat sz subditi no prohibet
a receptione lz ipe conferendo se maculet. host. dic qp ostendo
non participat quia no confert ad sca utilitate sz aliorz.
Dr em participare pte capere Et sic ut conferendi sola utili
tas ipius percipientis. Io. de lig. ut tene in pluribus locis
qp exco. minor separet a participatione passiua tm
sacrorz. s. qp tal no pot recipe sacra an absolutoz. Cuz
eo concor. pe. de pa. in 4o. di. 18. dic. n. qp minor exco
exclud a participatione sacrorz. s. qp talis no pot recipe
sacra mt no a participatione diuinorz. Unde quicquid alys
dicant licite pot missaz audire et osculuz pacis recipe

et ecc^{e} officiat^{r} diu$z$ tn̄ nullu$z$ ſacr$z$ ꝑcipiat n^{c} mrio^{m} n^{c} ali
quid niſi prius abſolutus fuit. Et quod ẜẜ. di^{t}. de oſculo
pacis. R^{o}. quod lo oſculu$z$ pacis et panis benedicti datio ſuc
ceſſerunt loco ꝯmunionis ut indigni admittent^{r}. ad iſta.

De abſolutione a minori exco^{ne}.

Abſolutio uero ab ipa exco^{ne}. mino^{r}. fie^{t}. pot a pro
prio ſacerdote ex^{a} e. nup. ꝙ dr̄ proprius ſacerdos qui
illu$z$ pot abſolue^{re} a pctis quibuſcumq$z$. Ab alieno aūt qui ſi
no^{n} pot illu$z$ audire no^{n} pot abſolui ſcd^{m} tho. hoſti. ꝙ
alios. Si ꝙ ipe ſacerdos proprius eſſz exco^{tus}. ꝯ exco^{e} mino^{r}.
poteſt nihilo^{us} abſolue^{re} talē talē. ex^{a}. e. c^{o}. ꝯ nobis. Exco^{tus}.
ante maio^{r}. ſi ingerat ſe ꝯmunioni alior$z$ ꝑcat ſcd^{m} ray.
et ſi in ꝯtemptu$z$ h^{c} facet mor^{lr}. dz q^{o}z ꝙ a 1° exco^{tos}. ꝯ cun
ta^{c} ſcd^{m} hoſti. n^{c} ꝑ conſtitucoe$z$ ꝯſtan^{c} facta de qua hē^{r}.
inferius tollit^{r} quin ipe exco^{tus}. ꝯ debeat ſe ſubtrahe^{re}
a ꝯmunione fideliu$z$ in diuinis ꝙ ex^{a}. ꝙ no^{a}. ſcd^{m} pe. de
anca. p^{u}ı^{o}. ex^{a}. de ſen. ex. c^{o}. Inquiſitionis. Q^{o} ſi platus
ꝑcipit ſubdito ꝙ celebret exco^{to}. p^{n}te quē ſubditus
ſcit exco^{tu}z. prelatus no^{n} mandans et alij de eo^{s} exco^{ne}.
ignorant. ſubditus ipe in hoc parebit prelato ꝙ ſic ce
lebrabit. proteſta^{r}. tn̄ dz celebrans illi que^{m} exco^{tu}z
ſcit ꝙ no^{n} intendit cu$z$ illo celebrare ſz cu$z$ aliis non
exco^{tis}. Idem di^{t}. ꝙ ſi ſcio aliquē exco^{tu}z. quē uitare
teneor etiā in pu^{co}. nu^{m} teneor illi ꝯmunica^{re}. niſi ad
mandatu$z$ ecc^{e}. ſz potius debeo pati exco^{m}. Si no^{n} pro
certo neſcio ſz probabil^{r} credo in tali caſu ꝑ me ſolum
illi no^{n} ꝯmunicabo. ſz ad peticione^{m} alti^{us} ꝯuita^{c} no^{n} teneor.

No^{a}. diligent^{r} ꝙ lz ſcd^{m} iura cōia exco^{ti}. ꝙ no^{n} denu^{n}
ciati debe^{r}ent euita^{ri}. ut dictu$z$ est tn̄ ꝑ conſtitucoe$z$ ꝯſtan^{c}.

factam istud extat modificatum videlicet quod fideles non teneantur
fideles excommunicatos in divinis et extra nisi fuerint publicati seu
denunciati. excepto casu de iniectione manuum in clericos
et idem de aliis censuris ecclesiasticis. Tenor constitutionis istius est talis.

Constitutio facta in concilio constantiensi super predicta

Insuper ad vitandum scandala circa excommunicatos
et multa pericula que conscientiis timoratis contingere
possunt. Christi fidelibus tenore presentium indulgemus.
quod nemo deinceps a communione sacramentorum alicuius administratione
vel receptione aut aliis quibuscumque divinis intus
vel extra pretextu cuiuscumque sententie aut censure ecclesiastice a iure
vel ab homine generaliter promulgate teneatur abstinere
vel aliquem vitare ac interdictum ecclesiasticum observare nisi sententia
vel censura huiusmodi fuit in vel contra personam collegium.
universitatem ecclesiam communitatem vel locum certum vel certam a iu-
dice publicata vel denunciata specialiter et expresse apostolicis
et aliis in contrarium facientibus non obstantibus quibuscumque. Sal-
vo si quem pro sacrilegio manuum iniectione in clericum sententiam
latam a canone adeo notorie constiterit incidisse quod factum
non possit aliqua tergiversatione celari nec aliquo suffragio
excusari. Nam a communione illius licet denunciatus non
fuit volumus abstineri iuxta canonicam sanctionem. Datum in
concilio Constantiensi sub martino quinto. Et Nota quod quidam dice-
bant istam constitutionem fuisse in concilio propositam sed non ac-
ceptatam precipue ab italica natione. Alii dicebant fuisse tempo-
ralem scilicet per quinquennium usque ad concilium sequens quod semper
fuit celebratum sed nullum horum est verum. Nam duo venerabiles
viri famosi in vita et scientia quorum unus doctor in theologia
alter in iure et episcopus scilicet dominus nicolaus clenti thespul &

dns andreas qui fuerunt presentes in concilio constantien. v.
facta fuit dicta constitutio et primus unus fuit de electoribus
pp. retulerunt ipam constitutionem fuisse acceptatam et unam
de concordatis. Magister est de universitate pro presenti. dixe
runt se velle excipere quod est patet ex tenore eius
quia ibi dicitur omnibus christifidelibus. Item est dictus dns andreas
epus besemen. provincie polonie post celebratum con
silium senis ubi etiam interfuit vadens ad curiam ad visita
dum papam martinum quintum cum ipse putaret quod ipsa constitutio
fuisset temporalis scilicet quinquennis et sic iam expirasset loquens
cum papa petiunt ab eo ut concederet sibi ex gratia vi
talem licentiam seu dispensationem qua contineat illa constitutio
Respondit pp. vos habetis illam unam esse ex concordatis. et cum
ille epus diceret quod erat quinquennalis dixit pp. ego volo
quod semper duret. dns etiam iulianus auditor camere apostolice
vir peritus et famosus in vita consultus super hoc dixit tale
indultum datum non solum germanis sed de omnibus christianis
et de iure esse perpetuum quia ista est nova constitutio nisi
revocetur. non est sunt revocata sed confirmata ut patet
supra quare ipsam tenere potes quousque revocetur. Posset
dubitari utrum pp possit dispensare seu licentiam dare
quod quis percipiat cum excommunicatis maioris in divinis et cetera.
Et videtur quod non. quia ut communiter dicitur non possit dispensare
pp in doctrina apostolorum. et ratio est quia hec doctrina videtur
pertinere ad ius divinum in quo secundum omnes ppa non potest di
spensare. hec autem est de doctrina apostolorum scilicet non communicare excommunicatis.
ut xi. q. 3. sic et patet i. cor. v. et 2. io. i. quare et cetera. In
contrarium est quia ecclesia in hiis ordinationibus que pertinent
ad salutem animarum errare non potest cum regatur a spiritu sancto ut hr

di. 19. Qui contenta sunt etc. per suspectum decretum in seco
cessit tale ymaginem et papa frequenter dat licentiam ymaginem
ad tollendum scandala que multorum dent causam ut di.
q. ut constitueretur. Quo. potest et sic dicitur etc. Ad argumentum unde
secundum tho. in 4o. quia non omnia que sunt in doctrina apostolorum
seu epistolis eorum pertinent ad ius divinum prout prope
et stricte sumitur. scilicet pro hiis que pertinent ad fidem et sacramenta
sacrorum et moralia necessaria ad salutem in quibus papa
dispensare non potest sed solus deus. Sed quedam sunt in epistolis
apostolorum pertinencia ad ritus et decentiam christiane religionis
que sunt pure ordinationes apostolorum non dei sed iuris divini.
et in hoc cum ecclesia non habeat illam potestatem quam tunc et
papa succedat petro qui prefuit inibi omnibus apostolis.
non potest huiusmodi tollere vel dispensare ordinate cum viderit
expedire sicut etiam dispensat cum bigamo ut di.
34. lector. quod est contra textum apostoli 1. ad thi. 3. ubi dicitur
bigamum non promovendum. Titulus iiius.

Quia superdictum est de excommunicatione **de interdicto.**
habet similitudinem aliqua cum excommunicatione **C. iii. iiii.**
Est enim ipsum interdictum separatio ab ecclesiis sacris
et omnibus divinis officiis et ecclesiastica sepultura ut habetur per
ex decretis. ex. de spon. non nobis. et de pe. et re. Quod
in te. Ideo post tractatum de excommunicatione nunc agetur de
ipso interdicto et primo secundum ea que notavit Jo. cal. in trac
tatu quem fecit de ecclesiastico interdicto ubi multa ponuntur.
post non. Pelino. et hostiensis que non habentur. in summis conclusiones
seu determinationes tantum ponendo et opiniones contrarias
et rationes ac et multas allegationes iuris. hic positas omit
tendo cum brevitatis. **In quo concurrunt excommunicatio suspensio
et interdictum.**

¶ Rmo igr. ḡeru q sub nomine censure ecce
ista tria comphendunt. s. exco. suspen. & intdutuz. ex.
de vbo. sig. querenti. & exco. quide & intdutuz ad
laicos & clicos pot extendi, sz suspensio tm clicos res
picit. sic. et io de ipa postea tractabr suspensione
& deinde de irrlarite. Conueniunt aut pdicta tria pm
hosti in plibz. Primo qr sic exco. dz rec. in scptis
ptinet. cu3 ipius ita & sna suspensionis et intdicti
ut hr ex. eo. Cu3 medicinalis li. 6o. ¶ 2o. qr sine ex
co. s suspensionis & intdicti no reuelant p seque
te appellane sz p pcedente. ¶ 3o. quia ligati aliqua
sna de predictis nc eligere nc eligi pnt ¶ 4o. quia
nullus ligatus aliqua pdictaz snaz dz celebrare
diuina alr efficit. irrlaris. ¶ 5o. quia tales snas
dz pcede admonitio cu3 s. ferunt. ab homine ¶ 6o. qr
quilz eoz durat anqz absoluat. no amplius ptinere
et in omnibz pot fieri rlaxa. ad cautela. ex. eo pnti
li. 6o. ¶ 7o. quia hr. sine dent fna. p supiores ¶ 8o.
quia nullo eoz durante sna pot testificari. ex. de test.
c. ueniens. ¶ 9o. qr sior no dz ipas snas reuocare
ul pronunciare nullas ul de ipsis aliquid disponere
nisi uocatis partibz. ¶ 10o. quia illi qui p priuilegiu3
sunt recepti in propos & spales ro. ecce ul aplice sedis
filios lz pp hoc no essent exempti tn sic nc excari sec
nc intdici nc suspendi pnt ab alio qz a romano po
tifice ul legato de latere. ex. de vbo. sig. c. 1o. li. 6o.
Idem lo. cal. excepto pmo que no ponit. In q. differat

¶ Differunt aut ista tria in mlis. Primo pdcta tria
quidem quia exco. & suspensio propie ferunt. ptra

singulares personas et excommunicatio quid contra clericos et laicos
suspensio non tantum contra clericos. Interdictum non contra loca pro
prie vel contra universitates et collegia interdictum tamen etiam
contra singulares personas fertur interdictum et sic non ita
proprie. 2º. quia cum suspensio et interdicto participare
potest in aliis omnibus exceptis rebus sacris et divinis officiis
non autem cum excommunicato. ut dictum est supra in tractatu de excommunicatione.
3º. effectus sine excommunicationis late non potest suspendi sed effec
tus aliarum sic. 4º. quia episcopi non incurrunt aliquam sententiam
suspensionis vel interdicti prolatam ab homine vel a iure
nisi specifice exprimantur. extra. de sententia excommunicationis quia periculosum
libro 6º. quod privilegium non habent quantum ad excommunicationem. 5º. quod
interdictum generale loci non potest ad cautelam relaxari sed bene
ab excommunicatione et suspensione ad cautelam quis potest absolvi.
6º. quia interdictum generale in locum proferri non potest
sine speciali licentia pape pro pecuniario debito. sed bene excommunicatio
et suspensio. extra. de appellatione c. pastoralis sed Io. cal. de ipso quod interdicto
dicto 4or. videnda sunt. Primo a quo feratur. 2º. contra que
feratur. 3º. quis sit eius effectus. 4º. quo feratur. vel quo
modo postea tollatur. vel relaxetur. De interdicto generali et

Sciendum sequitur primum particulari et in quibus casibus
quod interdictum fertur a iure sibi sit positum
et ab homine et ab utroque quia interdictum generale a iure c. 2m
quam interdictum speciale et quam et singulare. Et generale quod
dicitur quod fertur contra regnum provinciam civitatem castrum
vel villam universitatem vel collegium et huiusmodi generale interdictum
fertur a iure in hiis casibus. Primo si collegium vel
universitas civitatis vel loci cogit clericos vel ecclesias persolvere
guidagia vel pedagia ab ipsis clericis vel ecclesiis. si persone exigit vel

extorquet propriis rebus quas non causa negociandi defert
hoc ipso sunt interdicte de cen. c. Quamquam li. 6. Jo. cal.
et addit tamen iste casus non est receptus nec servatur. licet post
sanationem fuerit penas predictas et alias contentas non parentes
debere per locorum dioc. publicari in cle. e. ti. primo. Sed
communiter ista opinio non tenetur. quia et si de lege dicatur quod fir
matur cum more utentium approbatur. et per contrariam
consuetudinem abrogatur. di. 4. § leges. non sic de sententia
excommunicationis que subito trahit secum suum effectum. ab re
dicitur in illo c. Quamquam ubi fertur talis sententia contraria a.
consuetudine non obstante. ¶ 2o. universitas que domos loca
verit vel conductas hic prohibit alienigenis usura
riis in terra sua ad exercendum fenus de usu. c. 1. li. 6.
¶ 3o. universitas que represalias seu pignoras concedit
vel concessas ad illas extendit nisi id revocaverit
infra mensem a tempore concessionis vel extensionis
de iniu. et da. si pignorationes li. 6. ¶ 4o. est civi
tas interdicta quando officiales civitatis talis in qua de
romani pontificis electio celebratur vel reputates
ipam circa te non servaverint ea ad que tenentur. per
decret. ubi periculum de elec. li. 6. vel fraude in eis
vel circa ea commiserint. ¶ 5o. interdicta est civitas quoque
etiam preter urbem que consentit dando consilium vel favo
rem occidentibus vel percutientibus cardinalem sancte roma
ne ecclesie vel que infra mensem delinquentes hoc prout
enormitas facientis exegerit et ei facultas affu
erit non punierit de pen. felicis li. 6. ¶ 6o. civitas
que episcopum proprium iniuriose vel temere percusserit
vel ceperit vel banniverit vel hoc fieri mandaverit vel

aeilinz in his dedit ul' fauore ul' iz faciete scient
defensauer'. ut in ele. de pen. si quis suadente.
Casus ali'. decre. Clericus. de emu. eccle. li°. 6°. re
uocatus e p dc. Qm. co. ti. so. cal. ¶ Spale
interdictuz e cuz interdicit' aliq. ecc'. ac e cuz int'
dicit'. oms ecc'. alicui' ciuitatis ul' prouincie
quia et si no in illis ecclys tn in alys locis illius
ciuitatis ex'. ecc'as possent celebra'. et diuina
et audiri ab hoibz illi'. loci. et hui'. interdictuz
spale s' contra aliqua ecc'iz r'pit'. in iure in his
casibus. ¶ Primo pp iniuriosuz homicidiuz
in ea ppetratuz ul' iniuriosuz sang'iz als effusuz
in ea. ¶ 2°. cuz pp effusione humani seminis stu
diose procuratuz e polluta. In his duobz casibz
ecc'. e ita interdicta qd ante reconsiliatione non
dent in ea diuina offa celebra'. de conse. di. 1.
si motuz. et c. ecclys. ¶ 3°. qn pp discordia pro
nos opus claudit hostia ecc'. et tollit inde reli
quias et p'cipit ut nullus in ea aliquod sacruz
misteriuz celebret donec ad concordia redeant
de in. pa. c. 1. et 2. no tn profens spalem interdi.
¶ 4°. si ecc'a fuit simoe' consecrata no dz in ea cele
bra'. 1. q. 4. ecc'a. ¶ 5°. si principa'r. pro questu no
pro diuino cultu fuit. consecrata. de conse. di. 1.
si quis basi'ca. ¶ 6°. si ecc'a e consecrata sine lina
epi dioc. de conse. di. 1. p'cepto ¶ 7°. si sine reli
quijs ul' in loco desto et nuq habitato fuit dedi
cata. de conse. di. 1. placuit. In omibz tn his ca
sibus quamuis in tali ecc'a de iur' celebra'. no deat.

tn diuz facientes i. celebrantes no sunt irrlares quia no e
expressum in iur. ut de sen. ex. is q li. 6o. Sz si eps pp a
liqua crim de preditis spalr ectz interdicit tunc celebras
mea bn essz irrlaris. Jo. cal. ¶ Jnterdictus singular e cui
interdicunt. aliq ps singla. diuina offa & ecc. sacra
vel alr vel ptlarit quo ad aliqua ipoz sacroz vel
offoz. ut de offi. dele. ex tris. & de priuille ca. i. et c.
epoz li. vi. et de tempo. or. vel no e. et c. lras. et di. go.
placuit. et de cos. ui. c. significau. et istud et pot d.
suspensio. Vt no. q interdictuz ab aliquo actu spiate
diuina intelli & ab oi alio actu q includ. in illo
vel quin sine illo interdicto exre no possz. ex. de ap. c.
solliti ne. Vnde interdictuz ab offio sacdotali no dz exre
offia que prope cpetut sacdoti secus si soluz altis
ministuz sit ei interdictuz. & interdictus a sacdotali offio
no dz exercere pontifile. qua pontifile sine sacdotali
exre no pot. de exce. prela. ex lris. et eade rone
interdictus ne promoueat ad inferiores ordines no pot
promoue ad maiores vel interdictus q suspensus ab ex
ecutio inferioris ordinis no pot exercere actus superioris
quod sine executio illius inferioris exre no pot secus
si sine illo exre possit. sicut e co. interdictus vel prohi
bitus a maio no intelli prohibitus a mino quod in
illo maio no inclu. hoc proba. 94. di. illud. & 24.
di. gesta. ¶ 5o. No. q epus suspensus vel interdictus
a ponti. si exret officiuz sacdotis etiaz cuz pontifica
libs no est irrlaris. Sz si exret aliquid quod p se ex
pectet ad offin epi v. consecrans epalis siue cu missa
ut consecrac vel ordina. vel sine missa sicut cofirmare

pro tribus et nisi exprimantur ipsi admonendi non
tamen excommunicatione Statutum libro 6°. ¶ No. quod propter predictam
participationem licet quidam dixerint ut ray. incurrit peccatum
mortale tamen tho. in 4°. di. 18. dicit quod probabilius
est quod alii dicunt scilicet non esse mortale in 4or casibus.
¶ Primo scilicet participando in crimine ¶ 2°. participando
in divinis. 3° in contemptum discipline ecclesie ¶ 4°. contra
prohibitionem preceptoriam superioris. Idem pe. et ab. et
archid. 2. q. 3. jo. an. et jo. de lig. et ricar. in 4°. Qui
ergo participat cum excommunicato maiori in divinis scilicet cum eo dicendo
officium vel ministrando ei sacra vel audiendo missam cum
eo secundum omnes peccat mortaliter ut dicitur in quodam scripto super
4°. quod verum est secundum ea que sunt in cor. iur. sed ho-
die secus per extravagantem martini V. quam habes in capitulo
ultimo de sententia excommunicationis ibi vide. ¶ No. quod participans
cum excommunicato minori non incurrit aliquam excommunicationem vel peccatum
et hoc est quod communiter dicitur quod excommunicatio scilicet maior non transit in
3am personam xi. q. 3. Qui multos. in quo quidem c. gg. subtra-
hit animo excommunicationem quod plures circa personam communicantes
excommunicatis maiori que tamen omnes comprehenduntur in isto
versu scilicet utile. lex. humile. res ignorata. necesse. hec
anathema faciunt ne possit obesse. Utile scilicet propter utili-
tatem excommunicati vel et participantis. lex. scilicet propter legem matri-
monii. humile id est propter subiectionem naturalem vel aliquam
servitutem. ut in filiis et famulis et hominibus. res ignorata id est
qui nescit quis sit excommunicatus ignorantia scilicet facti.
necesse id est propter necessitatem excommunicati vel participantis. vide
tamen clarius de quolibet horum in sequentibus etc. ¶
Primo quidem excusat participantem cum excommunicatis

ut nō incurrat minorē exco^nē. Utilitas que pōt ē
duplex. una quo^d ipsius exco^ti ut quis loquit^r ei q̄
ptinet ad absolutionē procurandā uł et aliq ad salu
tē anime lz alia incident interponat ut magis pro
ficiat. unde et ad predicationē admittē. ex^a c. Res
ponso. et p hunc eūdē modū p̄dicatores qui ap
exco^tos in p̄dicationibȝ et in confessionibȝ ex̄ ge
runt casus eorū q ab ipsis spoliati fuerunt elemosi
nas licite accipere possunt ab ipsis excatis. p̄stim
si in locis illis nō ualent sustentarī. hē ex. eo.
Cum uoluntati. et est p̄m host. ex^a. casum dūm separat
probabilis de proficiendo eis. ¶ 2^a. utilitas pōt esse
ex parte pticipantis in temporalibus uł spualibȝ
et in temporalibȝ quidem. et cum petit ab exco^to
quod ei dȝ dare ut in dec^a. c^o. Si nō. unde si nolit
redare pōt in iudicio conuenire aliq ex delicto suo co
modum reportaret. ex^a. de iudic c^o. intelleximus in spi
ritualibȝ aūt licite pōt loqui de salute aīe sue pe
tendo consilium si est necesse et nō possit hē re
cursum ad alium p̄m gui ¶ 3°. excusat lex matrio^l
in hunc^r pliat participationē cum distinctionē tamē.
Nam exco^o. et ē lata in alterū pp matrio^m illicite co
tractum et tunc pōt neuter cum alto pticipare. aūt exco.
est lata pp aliud delictum et tunc in participationē que
ad redditionē debiti utrosqz excusat^r. in aliis uero
excusat^r mlr pticipando cum uir exco^to. sz nō excu
sat^r uir participando cum uxore exco q cum sit caput
eius dȝ eam cogere ut faciat se absoluere 22. 7. q. 1.
Sicut Ray. et Gof. Si aūt uir uocaret excatum

in iur hanc penam potest imponere de offi. dele. c. de caus
Item fert. per ordinarium epm 3. cos qui sunt sine iurisdictione tamen
non debet suspendere sen interdicere clericos uel eorum ecclesias perpe
tuo uel ad longum tempus nisi de consensu capituli et hec maxime
quando procedit ex officio suo. sed ulterius de iure et consuetudine
sententia pastoris solius tenenda est et timenda xi. q. 3. c. 1.
Item electus confirmatus licet non consecratus interdicere potest quia
hoc est iurisdictionis. de elec. transmissam. Item et inferior prelatis
huiusmodi iurisdictionem ordinariam interdicere potest sibi subditos. ex. de
consue. c. cum inter nos. et de offi. or. cum ab ecclesiarum. ii. non quod
et quando inferiores ab epis habeant ordinaria iurisdictione
Item sede uacante capitulum potest interdicere. ex. de ma. et obe.
is qui. Item per mulierem et prelata non potest ferri interdictum
ut priorissam uel abbatissam. quia hoc pertinet ad potestatem
clauium de pe. et re. nova. Contra quae inferatur.

Quantum ad 2m principaliter sciendum est interdictum c. 3.
quae feratur interdictum. scilicet dictum quod promulgatur
et promulgari potest contra mares et feminas laicos
et clericos et religiosos priuatos prelatos et rectores
nobiles et plebeos cuiuscumque sint etatis sed tamen quod sint capa
ces penarum. Contra et collegia et uniuersitates. contra ecclesias
castra ciuitates et regna. et dicitur so. cal. quod proferens
sententiam interdicti et sibi si uiolant sententiam ipsam credit
fore irregulares. quia hac irregularitate ligantur. a canone
de sen. excom. is qui li. 6. et de consti. c. 1. et fi. Item si
proferens sententiam non seruat interdictum forte non maledicit.
quod alii non tenent sententiam a. c. petistis de priuilegiis. 3. 1.
dec. lo. cum is pro quo. i. ad eius querela et in eius fauorem lata
est id non seruat quod non ad casum alium extendit. nisi ei uideatur

p modum privilegii sz cor. iur. clausi emanasse. Quod
autem iur. privillia casus suos no excedant pz de privile.
Sane etiam si sint cor. iur. clausa. ut ibi not. hosti. ex
quibus sequitur. qp profens postea celebrans in ea ab ecc.
ab eo interdicta e irrlaris & p ons alii no excusantur.
sz n. mala superior trahant. frequenter a subditis in ex.
de uo. ca. magne. no tm pp hu. subditi excusant a
pena iur. 16. q. 1. sn cano. Jt si profens interdictum
no s'uando interdictum ab eo positum in aliq. loco p hoc in
tendit illud relaxare ita quod ipse profens hoc dic. tunc
nec subditi nec ipse profens esset irrlaris. Sublato enim
principali cessant omnia accessoria. Cum g. relaxa. loci
interdicti no habeat certam formam sat sunt qp profens
dic. qp intendebat relaxare. sz ubi profens hoc no d.
sz in mte geret relaxare. tunc putare ipm et alios no s
uantes esse irrlares quia sicut u'bali lata sunt sna int
dicti ita ubo debent fie. relaxa. de re. iu. ca. 1. hoc
uerum pt qp in papa quia no subiacz legibus ff. de legi.
l. principium. Unde si in mete gerit interdictum relax.
sz ulla no exprimat postea ibi celebrantes no esset irrla
res. si tn hoc ignoret et celebrat credentes durare
interdictum grauiter peccant et si no sint irrlares. Jo. cal.
Jt si interdicit aliqua ecc. nec in capella eius potit celebri
nec in cimiterio potit quis sepelliri si ipa capella uel cimi
terium sit eccle iuncta. alis sec. ex. eo. Si ciuitas li. 6.
Jt in ecc. spali interdicta quis honestus. i. sit no bap
tiza. nisi comoditas aliud suadeat tn dnum faciens. Jo.
cal. credit qp no incurrat irregula. quia aquis int
dicto sz e exceptum de spon. no ex uobis. ff. de esmate.

Jt in ecc.

Item in eccl(esi)a specialiter interdicta non pnt celebrari diuina
s(er)uata forma c(anonis). Alma. lo(quitur) cum locus fuerit interdictus. et
tale appellatur generale interdictum. de pe. et re. Quod inte sp(eci)ale
et quod idem sonat. b(e)n(e) ad h(oc) facit de sen. ex. p(er)tuli. li. 6o.
It(em) sp(eci)ale interdictum seu positum in eccl(esi)a aliq(ua) q(ua)ntumc(um)q(ue) ar(ti)c(u)l(o) di-
cat non posse relaxari ad cautelam si d(ic)atur nullum lo. tn mo-
d(ic)um q(ua)ntum. quod fatetur Io. an. in di(cto) sibi ueri(us) et h(oc) et placz
lo. cal. q(uod) c. p(rae)senti. de sen. ex. li(bro) 6o. lo(quitur) de generali interd(i)c(t)o
q(uod) s(cilicet) non possit relaxari ad cautelam. secus q(ua)n(do) de sp(eci)ali. 24.
di. Qual(ite)r et idem in singulari ut p(er)t(inet) in(ter)dicto. s(upra) p(ro)x(ime). It(em)
si pro pecuniario debito non possit ferri interdictum
in locum generale pot(est) tamen ferri in locum sp(eci)ale siue c(ontra) eccl(esi)am
aliquam uel aliquas pro dicta causa. It(em) cum impo(nitur) in
aliqua eccl(esi)a cessatio a diuinis s(er)uata forma decr(etalis) de offi.
or. Irrefragabilis. si quis ibi celebrat non e(st) irregularis.
et r(ati)o quia talis cessatio imposita non uera s(ente)n(ti)a interd(i)c(t)a.
s(ed) si ponatur cessatio a diuinis generalis s(cilicet) in loco ab eo qui
pot(est) tunc habet effectum interdicti. et de hac d(icit) intelli(gen)d(a)
glo. innoc. in c. non ex nob. de spon. s(ecundu)m Io. an. et h(oc)
placz quod probat et cle. ex frequenti de sen. exco.
q(uae) equiparat generales cessationes indictas ab eo qui potest
generalibus interdictis non a(utem) sp(eci)ales s(cilicet) etiam eccl(esi)arum. lo. cal. It(em)
cum promulgatur interdictum in com(mun)e p(o)p(u)l(u)m ciues incolas
uel uniuersitate(m) s(cilicet) sup(ra)dictis appellationibus uel aliq(ua) i(m)parz
intelli(gitur) istud generale interdictum. de sen. exco. Alma. s(ecundu)m illus
li. 6o. et q(uod) cum interdicto loco p(ro)p(ter) delictum p(o)p(u)li uel a-
nimus singulares p(ro)p(ter) loci intelligatur interdicte generali ut
si diceretur generale interdictum ut in c. cum i(n) partibus. eod(em)
mo(do) et istud d(icitur) di(ci) generale uno et fortius q(uam) p(re)d(ictu)m interd(ictu)m

supius io dr qnale quia immasitate uel pptm loci oplectit.
sz pp quod vnuquodqz et di magis de 19. c. l. jo. cal. ftt qui
intdicat clerus alicuius ecce loci no exz inte pplus illius
loci intdictus. quia hec st duisa et ex de sma exco. si
sma. li. 6. Intelligo ar app ne cleri contineri no solu
promotos ad ordines sz etia religiosos et religiosas co
usos et ousas qui ita sunt ad ecclesiam translati qd de pplo
prope dici no possunt. 12. q. 1. duo st. jo. cal. ftt cuz intdr
pplus alicuius tre singulares pe illius ppli cuz sint intdce
nec illa tra nec alibi poterunt admitti ad diuina uel eccam
sacra nisi casibz autre expssis. extra de sen. ex. si sma. li.
6. ftt cu dr tra alicuius dni inte de ea que e sua q
ad dmuz tempale. & multo fortius si tra essz illius
dni simplr & absolute. ftt inte de tra qua tenet
in feudum uel in emphiteosim quia in hijs casibz ad eum sper
tat utile dnium. ftt inte de tra q ptinet ad ipm do
minum ratione dotis uxoris. ftt inte de tra pignora
ta sibi si profens dixit intdico tram sua. jo. an. ftt
si talis dns cuius tra intdicit habet tra indiuisis pro
uinciis uel diuisis locis. si hz ea pro parte uel pro diui
so omnes ille partes subiacent intdicto. sz si pro indi
uiso secus ne innocens puniat. 12. q. 1. § fi. si a tal dns
postea acquirat noua tra talis tra no subiacz intdco
nisi lator sine expssisset uel intenderet tam de ea qa ha
bebat qz de ea qua habiturus essz. si a uendit tra int
dictam uel pdit ea no pp hoc tollit intdictum cuz onus
rei transeat cuz ipa. de deci. pastoralis. nec iste e modus
tollendi intdictum quod dz relaxari p iudicem qui tn ces
sante fraude et causa intdicti se facile exhibeat. jo. cal.

intdicto tra qua
talis tenet. scilicet
si dit intdico et.

¶ Item si dicatur populus uel uniuersitas collegium uel commune alicuius
loci non interdicitur. propter hoc locus ille interdictus. secundum Io. an. extra. de. c. si
sma. c. ti. li. vi. quia aliud est interdictum loci aliud uniuersitatis
uel collegii de usu. c. i. li. vi. poterit quis celebrare alta uoce
in illo loco uel plus interdictis tamen exclusis quia hoc non est
prohibitum. Sed secundum hunc. s. Io. an. procedat de iure scripto
tamen perita ut credo. Audient enim uocem celebrantium
publice ab interdictis. et per hoc inpenditur censura etc. Unde con
sulendum est clericis ut tali interdicto durante abstineant a publica
celebratione. Io. cal. ¶ Item si aliquis de uniuersitate interdicta se
transfert ad alium locum primo dimisso si est spiritualiter interdictus
aliquis de populo interdicto ita quod fuit in culpa propter quod latum fuit in
terdictum quocumque se transferat remanet interdictus de
sen. ex. c. alma. § illius. li. vi. si uero non fuit culpabilis
et ex toto desinit esse de populo interdicto. credo cessare inter
dictum circa eum. quia in eo cessat causa efficiens et conseruans.
ergo et effectus. Gl. de. Neophitus. Io. cal. ¶ Item si exiens de
populo non interdicto factus est postea interdictus de populo uel uni
uersitate interdicta. credo quod ex tunc ligatus est sicut et alii cum fac
tum sit membrum illius corporis. et sic de eodem iure censeri debet.
12. c. i. Io. cal. Item si exiens de populo interdicto uel uniuersitate se
 ... simpliciter et non ad tempus cessat interdictum circa eum quia
non censetur amplius de uniuersitate uel populo. sed confinatus uel re
legatus bene remanet interdictus quia adhuc censetur de corpore
uniuersitatis. Io. cal. ¶ Item si talis de populo uel uniuersitate interdicta
ingrediatur monasterium post professionem indubitanter poterit or
dinari. quia desinit esse de populo totaliter. sed ante professionem
tutum est consilium quod non ordinetur. s. tali interdicto durante. si tamen
fuit ordinatus puto illa tenenda ar. de sen. ex. Religiosi. li. vi.

Jo. cal. Item de abutib(us) t(em)p(or)e late int(er)dicti siue in uni
u(er)sitate uel p(o)p(u)l(u)m & de p(ar)tibus no(n) consentientib(us) s(ed) adh(e)
rentibus alio(rum) culpa p(ro)p(ter) q(uam) latu(m) e(st) an ligetur. d(icit) Jo. an. in
dec(retali). si sen(tenti)a. e(odem) ti(tulo) li(bro) 6(o). q(uod) quida(m) religiosi tenent tales no(n)
ligar(i). & quo ad cete(ra) q(uonia)m abus(us) & ignoranti(a) ex mal(itia) no(n)
obligat. 15. q. 1. aliquos & c. no(n) e(st). & q(uod) p(r)e(lati) suos d(ebent) tene(re)
auto(ritate) de pe. di. 1. Nemo. s(ed) di(cit) ipse q(uod) isti no(n) ponderant
q(uod) pena int(er)dicti e(tiam) puniunt(ur) qui no(n) peccauerit. de spon.
no(n) ex uob(is). un(de) t(ame)n ipse abutentes et (con)dicentes ligar(i). quod pro
bat(ur) c. si sen(tenti)a fate(tur). t(ame)n illos insontes esse q(uantum) ad deu(m) & h(oc) pla
cet Jo. cal. It(em) si talis abus(us) est de a(liqu)a ciui(ta)te uel p(o)p(u)lo uel gra
tiose fuer(it) receptus in ciui(ta)te uel p(o)p(u)lare p(o)p(u)li int(er)dicti ut fa
ciunt ueneti & forte i(n) multis habitan(tes). credo q(uod) d(i)c(t)o p(o)p(u)lo
int(er)dicto talis intelliga(tur) int(er)dict(us). It(em) habitantes in ci(ui)tate
no(n) ciues n(ec) de p(o)p(u)lo illi(us) planu(m) e(st) q(uod) no(n) includunt(ur). int(er)d(i)c(t)o
illi(us) uniu(er)si(ta)tis uel p(o)p(u)li ut in c. si sen(tenti)a. si t(ame)n locus & esse(n)t in
t(er)d(i)ctus in eo no(n) possent audire diuina. s(ed) ex(tra) locu(m) illu(m).
Jo. cal. It(em) si int(er)dicat(ur) locus sub app(ellati)one r(e)g(nu)m. p(ro)uincie
ciui(ta)tis castri uel uille suburbia et (con)tinen(ti)a edifi(ci)a (et) nullo e
tant subiecta d(i)c(t)o loco int(er)dicto uel t(er)mi(no)... Si t(ame)n p(ro)fere(n)s
int(er)dictu(m) habeat iurisd(ictio)ne(m) sp(irit)uale(m) in d(i)c(t)is suburbijs. si a(utem) no(n)
habeat iurisd(ictio)ne(m) s(ed) de iur(e) s(c)ripto no(n) uideant(ur) int(er)d(i)c(t)a loca
d(i)c(t)a suburbia. t(ame)n pond(er)ata r(ati)one c. si ciuitas. poss(et) di(ci)
q(uod) e(tiam) tunc int(er)d(i)c(t)a intell(igun)tur no(n) ab ho(m)i(n)e s(ed) a iure. ex(tra).
de sen. ex. Nup(er). Intell(igun)tur (enim) suburbia burgi. ex(tra). & p(ro)pe
ciuitate(m) in quib(us) dom(us) (con)stit(ute) (con)tigue. Continen(ti)a no(n) edifi(ci)a
di(cun)t(ur) dom(us) ult(ra) burgos sep(ar)ate & no(n) (con)tigue uel di(cun)t(ur) sub
urbia p(ro)ut q(uod) i(am) e(st) rectu(m). Continen(ti)a no(n) edifi(ci)a q(ue) s(un)t p(ro)pe ciui(ta)te(m)
uel locu(m) int(er)dictu(m) int(er) suburbia. It(em) int(er)dicto loco s(u)b ap(pellatio)ne

Illi(us) loci int(er)d(i)c(t)a intelligunt(ur). de sen. ex. c. si ciuitas li(bro) 6(o). et(iam) d(i)c(t)a suburbia & (con)tine(nti)a

ciuitatis castri uille uel huiusmodi non sunt interdicti ciues illius ciuitatis
seu homines illius castri uel uille cum pdictus locus est interdictus
pp delictum dni uel alicuius singularis persone Vn et si non in illo lo
co interdicto aliunde tamen possunt audire diuina et licet non tales persone
sint culpabiles et dedint cam interdicto c. ti. Alma. § illis. tales
enim sunt interdicti ubique & ide et est si interdictum sit latum
pp delicta persone uel ciuium uel uniuersitatis ipsius loci. de sen. exco.
si sma. li. 6o. Io. cal. ¶ Set ciues habitantes extra extra ciuitatem
et suburbia et continencia edificia interdicto ppli uel ciuibus ciuitatis
intellatur. et ipsi interdicti & ubicumque habitent excepto ponitur.
ciues uel de uniuersitate interdicta. Io. cal. ¶ Set Nobiles & mar
chiones. comites & barones et huiusmodi habitantes in tali ciuitate
si sunt de ppli interdicto uel de dicta uniuersitate quod patet exco quia
subeunt onera & habentes honores sicut alii ligantur. sma in
terdicti. et ide si per priuilegium exempti essent ab oneribus
seruis a si essent sui iuris uel consuetudine uel ex pincipio impiali
exempti ita quod dicta uniuersitate tamquam de ipsius corpore in nullo
participant. ¶ De effectu interdicti. Capitulum 4m
QVantum Ad Tercium principale. i. effectum interdicti
scendum primo quod in loco supposito eccesiastico interdicto
secundum antiquum nulla pmittebantur ecclesiastica officia celebrari
uel audiri. ex. de pe. et re. Quoniam. & de spon. non ex nob.
nisi semel in ebdomada celebrari cum confirmato corpore x. de sen.
ex. pientissimus. set per noua iura istud extat moderatum. ex. de
sen. ex. c. alma. li. 6o. pmittitur enim modum quod singulis diebus in
tali loco dent seu possint mecclesiis. et monasteriis misse &
alia officia celebrari sicut prius set cum his 4or conditionibus
s. submissa uoce ianuis clausis. non pulsatis campanis
excomunicatis & interdictis exclusis. bn per quod hore quatuor

de p se si no fuctur alijs tribus obfuatis iuolat intdutuz
et e irreglaris ibi sic celebrans ut aliquid agens alicui
ordinis ut in offic suo pur. si pulsatis campanis celebrat
ut etia si alta uoce tm et hoc secundum host. jo. an. & jo. cal. qui
addit sic. et lz hec dura uideant. tamen suffit ita sciptuz
esse igitur in memo ¶ Itt si clicus in loco intdicto facit tm
altm pdictorum alijs celebrantibus pur sonat cāpanā ut aput
iannas etc. & hoc celo ipz irrlare quia pticipat cūmū
et cūmoso. de sen. iiij. scdus si facit alterum pdictorum
ut celebrant diuina et tm no celebrant. de facto tn
irregularitas i requirat actuz pfectuz. iq. q. i. c. si.
¶ Itt si clicus scit intdictuz loci quod tm no pu pr de
nūciatu si illud no fuat e irrlaris secundum archi. az. de re.
iu. li. 6o et hoc uerum insi istud essz occultuz. 6. q. 2.
si tm. Nec obstat cle. i. de sen. ex. qr lz in fuando in
tdictuz quod fuat matrix ecca loci religiosi deant
cofirmari. no sequitur qr ubi matx no fuat qr no ei denu
ciatuz alij qui sciunt no debeant obfuare ut ibi no.
quia secundum hoc sde inferret. etia si essz publicatuz et
matx eccia no fuaret quod e absurduz. dicit tm jo. an.
quod expediret p cstone proiudere clicos no tene
ad obfuantiaz intdictorum prelatorum aure nisi primo fie
ret ipsorum declatio p id quod hetur de cen. c. Quia. li.
6o et in cle. pnti. e. ti. Itt no. qr dcā modatio intdci
& effectus intdicti no habz locuz in intdco ppli seu
uniuersitatis no expsso loco in sūa intdicti cōiuis n & id.
dicunt. & gnale intdictuz. tam. c. Alma cuz sua mo
deratione lo2 de intdco gnali loci & ciuitatis castri
uille regin & hoc ¶ Itt laici qui no sunt intdicti no

non possunt admitti ad diuina que celebrantur cum dicta mo-
deratione in loco interdicto nisi sint specialiter priuilegiati
specialiter. De clericis non conuentualis seu aliter beneficiatis an possit
admitti in ecclesia sita in loco interdicto ad celebrandum
uel concelebrandum. arch. dicit quod non. Io. an. dicit quod hoc
durum est et qui nimis emungit &c. & sic uidetur tenere
dominum. quod dominus Io. cal. probat per multas rationes & idem
uidetur Ber. de religiosis. // Item tam canonici quam clerici ecclesiarum in
quibus distributiones cotidiane tribuuntur illis qui intersunt
horis si non uenerint amittunt eas sicut amitterent si non
esset interdictum. ¶ Item misse non conuentuales sed peculiares
celebrari possunt interdicti in ecclesiis conuentualibus seruata mo-
deratione predicta. // Item si in ecclesia tali desierint omnes preter
unum Io. an. post host. dicit quod ille poterit celebrare cum
cum familiari. arch. dicit quod non audet hoc tenere sed primum pla-
cet. Fateor tamen quod in priuilegio conuentus de celebran-
do tempore interdicti non includuntur familiares conuentus sed
in casu predicto ille solus adhibere poterit familiarem
seu seruitorem uigore promissionis .s. adicimus uero
ad hoc .s. si tamen aliquis singularis persona possit celebrare uel au-
dire diuina uoce submissa tunc familiares eius ad audiendum
cum illo uel ad celebrandum sibi admittuntur nisi esset tales
cuius culpa dolo uel fraude sit lata sententia interdicti uel
ad dictam culpam dedisset auxilium consilium uel fauorem
de priuil. li. vi. ¶ Item predictum c. Alma. de sen. ex.
extat alia moderatio interdictum uidelicet quod in festiuitatibus so-
lum natiuitatis resurrectionis penthecostes et assumptionis
beate marie campane pulsentur et ianuis apertis alta uoce
diuina celebrantur in locis interdictis excommunicatis exclusis

ꝫ interdictis admissis ita tn̄ qꝫ illis pp quos prelatum ē inter
dictum altari nō appropinquet nō obstātibus quibuscumque priuilegiis
que reuocantur quia sufficere dꝫ omnibus quod celebret
ut dictum ē .v. p̄. nō. qꝫ r. quod illud quod dictum ē de
dictis festiuitatibus intelli dꝫ de una die tm̄ in qualꝫ fe
stiuitas. Unde et doc. queꝛit qn̄ incipiat tal' dies & qn̄
tum ad principium diei concordant qꝫ oms. s. qꝫ incipit
in uesperis uigilie. ꝫ quantum ad finē sūt uarie opi. & arch.
tꝫ qꝫ terminetur in completorio festi inclusiue qꝫ in bñficiis
ē larga interpretatio facienda. Jo. an. tꝫ in deco. c. alma. glo.
an pe. qꝫ terminetur in uesperis ipīus festi. & sic exclu. comple
torium. que opi. placet et Jo. cal. ¶ Jtem nō. qꝫ in predictis fe
stiuitatibus nō licite dat' cor. x. in loco interdicto nisi sicut
et aliis diebus s. infirmis decedentibus. de sen. exco. sen
so. Un̄ & quod dr̄ in cano. de conse. di. 2. et si nō fre
quentius. & de pe. & re. omnis s. qꝫ fideles debent
comica. in pascate natali et pentecoste. intelli. interdicto
ul' alia prohibitione cessante. et id dd. ē de extrema unc
tione. quia s. nō est danda istis diebus. Archi. & Jo. an.
¶ Jtem & si indictis festiuitatibus honestius & iustius sit quantum
ad primitus missam q̄ in eccl'a celebratur. de ipso proprio festo
dicē. quia id ē indultum in honore illarum festiuitatum. &
id de eis celebrand'. de conse. di. 1. c. Ad ꝫ attenden
dum. & de ce. im. c. 2o. pot tn̄ & ar. missa dici qꝫ de
ipso festo Jo. cal. ¶ Jtem credo qꝫ possit in dictis festiuitatibus
aqua bñdicta solemniter & aspersio fieri. panes et fructus
bñdici et lucis interdictis ministrari. quia ista de se
nō prohibentur tpr̄e interdicti & ipsarum bñdictio et offi
cium q̄ in predictis solemnitatibus seu festiuitatibus pmitti.

Jo. cal. ¶ Jt in festo assumptionis virginis non sit tempore
interdicti nuptie possunt dici benedici sollempniter quod aliis
diebus tempore interdicti non possunt secundum hostiensem et hoc ideo quia
talis benedictio pertinet ad divinum officium quod illa die
permittitur sollempniter celebrari. De aliis tribus sollem
pnitatibus non oportet querere quia in ipsis nuptie prohibentur
celebrari in omni loco et ab omnibus fidelibus. 33. q. 4.
non oportet. Jo. cal. ¶ Jt in ipsis festivitatibus possunt
virgines et altaria consecrari vel benedici et calices
et parmenta et abbates et abbatisse quia huiusmodi benedicti
ones non sunt sacramenta proprie sed orationes et certa officia.
Jo. cal. // Jt dictis diebus festivis in loco interdicto v
trum possint admitti ad ecclesiasticam sepulturam. Jo. an. dicit
quod putat quod non licet multociens fuerit in contrarium observa
tum. et subdit post pauca Jo. cal. Scio quod videtur temerarium
tanti restitere opinioni domini et patris mei maxime cum non
viderim per aliquem contrarium scriptum attamen mea pusilla
intelligentia indicat in dictis festivitatibus non obstante inter
dicto posse mortuos publice et sollempniter sepelliri
nisi aliud non obstat. puta quia non est specialiter aut notatum
interdictus. aut quia fuit in culpa. aut quia ad hoc dedit
consilium auxilium vel favorem propter que latum est interdictum.
Moveor ad dictum quod per generale interdictum prohibetur
ecclesiastica sepultura quia ipsa attendit ad officium divi
na cum officio divino debent ferri funus ad ecclesiam ut habetur
33. q. 3. c. 2. Quia divina. sed officium divinum permittitur
his diebus sollempniter celebrari. Jo. cal. qui multa in
ducit pro et contra ista materia ¶ Jt tempore interdicti et si pro
hibita sit administratio sacramentorum istud tamen habet multas

exceptiones. Nam primo excipitur baptismus non solum par-
vulorum sed et adultorum. extra eo. quoniam li. 6. ¶ Item excipitur con-
firmatio. extra eo. Responso. Item excipitur penitentia non tantum morienti-
um sed et sanorum et vivorum dum modo non fuerint excommunicati qui
non possunt admitti nisi in morte et exceptis illis propter quorum
culpam vel dolum lata est sententia interdicti vel prebuerint con-
silium auxilium vel favorem si non prius satisfecerint vel
de satisfaciendo dederint ydoneam cautionem. alias si hoc
non possunt nisi iuraverint quod cum poterunt satisfacient
et ad satisfactionem faciendam per illos qui tenentur dabunt
consilium auxilium et pro posse laborabunt ut propter a-
liquod predictorum dicitur sic relaxatio interdicti. extra eo.
Alma. li. 6. ¶ Item et catecismus qui precedit baptismum fieri
potest quia premisso baptismo intelliguntur premissa omnia
que pertinent ad christianismum et sine quibus expediri non debet.
huiusmodi autem est cathecismus. de conse. di. 4. ante baptismum. ¶ Item
permittitur confectio crismatis in die cene quo utendum est in baptismo
et confirmatione. extra eo. Responso. ¶ Item permittitur eucharistia dari dece-
dentibus. de pe. et re. c. Quod in te. nec debet alicui penitenti de-
negari. 26. q. 6. penitentes. Sanis et damnatis ad mortem
dari potest tempore interdicti quia censetur tunc in articulo mor-
tis. Jo. cal. Sed laicis et clericis non interdictis sed in loco
interdicto positis dari eucharistiam preterquam in mortis articulo dubium
est, exceptis tamen presbiteris missam celebrantibus cum forma
servata c. Alma. Celebrantes enim tenentur sumere corpus
Christi. de conse. di. 2. Comperimus. De aliis vero dicit Jo. cal. tre-
pido fere sinaz cum indeterminate generaliter religiosos suis fratribus
et sororibus vel monialibus quarum curam gerunt tempore inter-
dicti indifferenter concedere eucharistie sacramentum. Sed quo iure

hoc faciant ipsi dicunt cum videatur de iure scripto.
In eclesiis non permissoriis et eorum casuum quod non invenitur
expressum permissum subiacet regule prohibitive 2 q. 4. Consul
uisti et expressum est in decre. de verbo. sig. c. xiiii. ff. porro.
Cum quo sit permissum tempore interdicti specialiter cor. x. quoniam
de maticum a inceptum datur decedentibus quo etc. Et
addit ibidem fo. quod cum portatur eucaristia ad infirmum tunc
dicit quod debet portari cum pulsatione campanelle et lumine pre
cedente et aliis consuetis quia cum aliquid permittitur
non autem non apparet intentio fore permissum secundum quod ius disponit
id fieri et usus observat. argumentum ad h. 4. di. erit et di.
12. Illa. sed de portatione luminis disponit ius de cele.
mi. Sane de pulsatione autem campanelle habetur generalis
consuetudo quo etc. Petit ante dato tale maticum infir
mo in presentia astantium et venientium ut permissio in
telligatur secundum conditionem status persone infirme. 4. i. di.
Quisquis. De mulieribus autem pregnantibus et partui appropi
quantibus an tempore interdicti possit eis dari eucaristia ut fo.
an. dicit quod non nisi autem periculum immineat in eis. Ro. h.
est quia tales non proprie possunt dici decedentes ex appro
pinquatione ad partum. sed non videntur decedentes. concedatur eucaristia
in tali tempore s. interdicti ea ratione proinde ibidem putat. fo.
cal. de intrantibus mare vel bellum campestre vel obsessis
facit quod no. de offi. or. pastoralis. 2o. ben. i glo.
extrema unctio in eiuntantibus est interdicta tempore interdicti.
sed an clericis vel religiosis maribus vel feminis non interdic
tis sed de loco interdicto et qui servaverunt interdictum an
possit fieri extrema unctio. A quibusdam dubitatur. Dominus
et pr. meus venerabilis et iustitie cultor mo. Q. mte. de

pe. et re. dic. q no quod tn multi male adiltunt. Jo. cal.
Matrimoniu uo in dicto tpe contrahi. quia pot quocuq
tpre p legittimu assm uiri & mris et si contrahetes
essent interdicti. s'm Innoc. Nam p infideles et per
excatos contrahi pot. s; solemnis bndictio nuptiaz
tuc fier. pot s'm hosti. & si alt tm uir s' ul mulier
ess; interdict. et in loco non interdicto fieret. Jo. cal. De
sacris uo ordinis sed'us q nullus ordo conferri potest
in loco interdicto clicis et laicis. et q ro e quia prohibet.
ibi eccl'a sacra ministra. exceptis quibsda casibs de
quibs iste no e. ut in c. no ex uobis. Si a psns e interdic
tus cu pp h no sit clicus interdictus poterunt clici illi
loci ex locu interdictu ad ordines supiores promoue.
ab eo tn qui hoc de iur possit. Item si locus tm e interdictus
l; nullus ibi ualeat ordina. laici tn qui no fuerint cul
pabiles delicti pp quod locu e interdictu. ex locu interdic
tu potunt ordina. Jo. cal. Quo. laicis tpre interdicti denegatur eccl'a sepultura
Item in tempore quasi in
terdicti denegat. laicis eccl'a sepultura et
si pniam egerit s'm Innoc. ex. de pe. Q, mtis. Ro e in
terdicti sunt tales et si pctores no sint. 12. q. 4. Miror.
S; & illi interdicti qui tuc absoluunt. ab aliq excone. re
manet tn adhuc interdicti donec saluat. interdictu. et
si in morientibs interdictis appuerint signa pnie & p.
mo solutu fuer. interdictu tuc talu cor. ecc apud
eccl'a tusfenda. ar. ex. de sen. ex. c. Cu illo. et si apd
eccl'a stante adh. interdicto sepulti fuerint no erunt
postea exhumandi cu ad eu statu uener. res a quo
incipe potunt. & pro hui. interdictu s' quo peniturt

lz mortuaria recipe ac pro eis orandum est xi. q. 3. c.
cumque. sz si no penituerint n. pro eis orand e nec
mortuaria recipienda. 88. di. c. fi. Clericus uo qui in tali
qualitate no est interdicti no denegatur ecclesiastica sepultura
ita tn qp fiat sine pulsatione campanarum & cessante oi
sollempnitate. ex. e. ti. Q. in te. Et quod ibi dr de silencio
no ut hodie intelligendum de sillentio officy funeralis.
quia cum concedatur quod mane dre. s. missa & horas
submisse et de officio funerali secedi ur. Itt qn aliqua
ecclesia e singli interdicta. si quide e interdicta pp delictum
dicorum tm ul qma uiolata fuit tunc prochiani pnt
in alia ecclesia no interdicta elige sepultura et audire di
uina. sz si sit interdicta in pena ppli & si multi ex eis
no deliquerint sz forte uniuersitas vel magna pars uel
forte quia deliquit dns et in hoc puniuntur. tunc prochiani no
possint in alia ecclesia etia no interdicta elige sepultura nisi
forte ex priuillio nimoc. Itt sicut tpr interdicti necessaria no
est laici sepeliendi ita n. in eius cimitio de priuille. c. ut puilla.
et lz stefanus dicat qp suffit qp sit locus ad sepultura depu
tatus lz no sit benedictus ut dicatur cimiterium tn Io. an. dicit qp
est locus ad usum cimitery repm benedictum. de conse. di. i.
Nemo. Io. an ca & cal. dicit qp no suffit qp locus sit
ad sepultura deputatus nisi auctoritate epi fuerit ad sepul
tura destinatus et h oz fate. quantum ad pena extra. S
que impo. p de. eos. Itt laici no interdicti no pnt in
cimitio suo in loco interdicto cum dicorum offi. sub sile
tio cessantibus alys sollempnibus sepeliri. Ro e quia ex
gra id concedi. clericis. g. alys interdr. denegatur. Itt p
uilliatt. pc alma. sup auditione diuinorum & preptoe

sacrorum vel et sup perceptione sacrorum sine mentione de
auditione diuinorum non puto quod ex hoc possit admitti ad
ecclesiasticam sepulturam cum ius de ipsa non fiat mentio. Sed si pri
uilegium esset concessum super auditione diuinorum non facta men
tione de perceptione sacrorum satis uidetur dubium tamen placet
quod per tale priuilegium sit concessa ecclesiastica sepultura per relationem. Cum
diuinicam ... uino etc. 24. q. 2. Sane cessante tamen so
lempnitate. ut dicitur de cle. so. cal. ¶ Item sepelientes excommunicatos
et cimiterium interdictum persona uel non interdictum sed in loco
interdicto cum officio diuino. Clerici istud officium cele
brantes sunt irregulares sed sine officio diuino bene
possunt interdicti excommunicati et cum talia sepeliri nec
... dent corpora eorum remanent inhumata. so. cal. ¶ De pe
¶ Pena autem non seruantis interdictum si e... na non serua
dicens est ista secundum host. quia scienter celebrans ... tis interdic
in loco interdicto unicuique sit irregularis efficitur et ... tum.
suspensus est. extra de cle. ex. im. postulastis. § fi. et ex.
eo. is qui. li. 6. Unde non potest beneficium conferre. extra de
conces. preben. c. quia diuersitate. eadem sumoc. et
b. ¶ Item talis non potest eligere nec eligi ut in c. is qui.
et extra de consue. dilectus. Item nec potest postulari. extra
de postu. c. 1. Item qui non seruat interdictum remouendus
est a beneficio de cle. excom. im. postulastis. Si autem talis sit religi
osus ad nullum ordinem ordinatus et si irregularis non incurrat
quia non est expressum in iure. Nam c. is qui agit de sola
irregularitate que procedit ex sola celebratione diuinorum
uel executione ordinum. potest tamen aliter puniri ut detrudi
in arctiori monasterio ad penitentiam peragendam. et idem uidetur dicendum. de
moniali non seruante interdictum. Quid tamen homines religiosi

no hns ordine & religiosa si violant interdictum sunt
in religiosis actiue & passiue. Ita & si non hnt ordinem
clericalem ratione tamen status ipsorum hnt officium celebran
di diuina secundum conditionem ipsorum. Vnde violando inter
dictum illa pena incurreret eum. sicut capaces. ad hoc
de biga. c. debitum. fo. cal. pur9 uo laicus violans
interdictum quamuis irregularitatem non incurrat uel suspe
sionem secundum Innocentium. grauiter tamen peccat & puniendus est
pena arbitraria per eum qui iudicet cum tale petitum sit eius
de sen. exco. grauis in cle. ¶ Est omnis qui scienter cele
brat in loco interdicto siue post interdictum audire uel a
udire uel recipiens pro interdictum ad diuina officia
uel sacramenta uel sepulturam & si non sit irregularis est interdictus
ab ingressu ecclesie. ex. de priuileg. episcoporum li. 6o. et in casu
ingerit in officio suo fit irregularis. ex. eo. ti. eum li. 6o.

¶ Quid sit in officio suo agere sicut prius.

¶ Dr autem agere uel ingerere se in officio suo sicut
prius & proprie si violat interdictum cum s. dicit solempniter
horas diurnas uel nocturnas uel missam uel aliud officium
quod competit ratione alicuius ordinis quem habet 2. q. 3.
episcopus. et idem nouit Innocentius. et alii post eum. de excessibus
prela. c. si. psalmista interdictus uel non interdictus secundum
hoc interdicto si celebrat a. si solempniter agit in officio suo
utrum propter hoc fiet irregularis. Respondetur. fo. cal. secundum theologos talis
non est irregularis quia psalmistatus secundum eos non est ordo. sed secundum
canonistas quia tenet psalmistatum esse ordinem. 21. di.
clericos. & tali ordini competit cantare s. in loco choro
psalmizandi responsoria et lectiones legendo non licet agendo
de officio irregularis & addit quod quidam dicunt & placet Innocentio.

q si consue^do est in con^a q sine distinctione ordinis quilibet
legat epla^z ul' portet cereos ul' faciat quicquid a^d. ptinet
ad aliquod officium no erit irregularis is qui t^e. officium facit
et subdit Io. cal. q illa distinctio non tollit quin de iure
talia competant rone alicuius ordinis. Vn B. & Io. an.
et alij m c^o. Cum medici^s. dicunt tale esse irregulare. 23. di.
psalmista. Sz si quis faciat ea q sunt alic^e. ordini ul' offic^o
deputata. ut si in matutinis cantet lectiones uel legat
ewangelia dicunt host. & W. no esse irregulare. In ben
dictione aque bndicte contrahit^r irregularitas p^m Inno.
quia e annexa ordini h^o^i bndictio. de conse. di. 3. aqua.
quando s. interdictus clericus hoc ageret. Sz si no e ipe in
terdictus ex eo q facit tale bndictione aque in loco inter
dicto suata moderatione que tradit^r. de alijs officijs
no incurrit irregulari^te. Aqua a^d bndicta no dz expgi
laicis loca interdicta a sacerdote et h^i ptq in qua^o. festiuitatis
de quibus agit^r. in c^o. Alma. si tn aspget putat Io. cal. q no
esset irregularis. quia no e h in iure cautu^z. p bndictione ad
mense etia ab interdicto clerico no ptrahit^r. irregularitas
quia nulli e ordini deputata. Ab bndictione & quaz
consueuerit priores ul' epi itinerando obuiantibus eis
in sua dioc^es. dixerunt quida tutu^z esse abstine^re in loco
interdicto. si tn cont^r fiat no er^it. irregularis quod putat cal.
esse veru^z de simp^ci bndictione. secus de sollempni ad qua
ppmittit^r. Sit noie dni bndictu^z ul' aliquid a^d. h^o^i.
Talis n. bndictio spetit epo rone ordinis. 95. di. ecce.
De bndictione a^d calicis paramentoru^z ul' corporaliu^z vel
candelaru^z in festo purificationis ul' oliuaru^z in festo
palmaru^z. di^t. cal. sic^ut no posse achic^s interdicti ul' anon

Interdictus in loco interdicto nisi servata moditione de of
ficiis divinis que tradit. in c. alma e. ti. li. 6. et ide d.
tenend de faci. officium pro bap. in sabbo sco vel pro
confectione crismatis in cena dni. pro annivsa. defun
tor. Benedictio et petre et baculi peregrinor a sacerdote
dic. Wi. q videtur esse concessum cum non sit prohibitum. Item de
purificatione post partum dic. Jo. cal. quod non pot intr
post partum introduci in ecclesiam in loco interdicto per sacerdotem
cum psalmis et orationibus et solemni introductione. alias
incurreret irregularitatem. quia illud est officium divinum ordini
clericali competens. sed sine officio facta solum confessione ut
moris est potest mulier intrare per se gratias agendo. Item
si clericus interdictus vel non interdictus sed in loco interdicto
excommunicat aliquem vel absolvit excommunicatum secundum Innocentium. non est ir
regularis quia hoc non est ordinis sed iurisdictionis. 2. q. 1. nemo.
et de excom. non est dubium quod idem est de absolone. de pe. di.
4. verbum. Tamen absolvens solemnia exhibens sicut est clericus
cum stolla psalmis et oroz vel in ecclesia interdicta excommunicatum quia
hec est ordinis et officii hoc faciens est irregularis secundum Innocentium.
et spe. officium ad commendationem animarum decedentium iux. more
credit Jo. cal. quod fieri possit loco et tempore interdicto quia istud
officium est quasi annexum absolutioni que fit in pena. Unde
sicut conceditur tunc pena ita et istud. Item in loco interdicto
et interdictis et excommunicatis pot predicari. ubiqz di. ex. de sen.
exco. Responso. et potest et interdictis fieri confessio generalis
in fine predicationis. per pot et campana propter hoc pulsari
quia cum dicta pulsatio sit signum et preambulum actus
permissi ut habetur generalis confessio intendit. et ipsa pulsatio per
missa. cal. promissis non et horis canonicis dicendis nullo.

licet pulsare campanas tempore interdicti alias incurreret irregularitatem exceptis quatuor festivitatibus de quibus supra. et si campane ipse essent extra ecclesiam et procul ab ea non licet pulsare alias fieret fraus legi. 14. q. 5. plerique. Nec etiam parvas campanellas licet pulsare tempore interdicti pro divinis officiis celebrandis ut faciunt religiosi mendicantes. nam prohibitio pulsationis campanarum tempore interdicti utique et minores campanellas includit cum de facto sonus audiatur. exterius et interius satis procul. unde tales sibi caveant et sufficiat eis quod alia signa puta tabule possunt convenire ad divina conveniant. Sed pulsare campanas tempore interdicti pro horis notificandis puta pro 3a. 6a. 9a. et huiusmodi non credo illicitum laicis hac de causa campanas suas pulsare. Sed dicit non credo ad hoc licere. licet enim de facto non celebrent divina, tamen ex quo dicto tempore solent divina celebrari presumeretur. verisimile quod pro celebratione divinorum pulsaret. 28. di. de siracusa. fateor tamen propter hoc tamen ipsos non incurrere irregularitatem. Jo. cal. pulsare autem campanam pro ave maria. ut fieri solet laudabiliter de sero et etiam de mane in quibusdam locis tempore interdicti non inducit irregularitatem. quia illa salutatio virginis gloriose non est officium ordinem deputatum. pulsare autem campanas pro orationem aliquarum letaniarum ut in adventu alicuius prelati et huiusmodi tempore interdicti nec laicis nec clericis prohibetur. Cal. consulit etiam quod itinerantes per loca interdicta si duo sint vel plures quod non dicant horas canonicas simul in via. quia ex quo ab aliis audiri potest. potest dici. ipse quod non videt quod hoc facere possint sine violatione interdicti. secus si esset unus solus quia ita submisse dicere posset quod non audiretur. ¶ Item dicunt innocentius et abbas quod non credit irregularitatem incurrere clericum interdictum propter hoc quod interfuit divinis

& si cantat cum aliis diu modo non celebret nec aliquid agat
in officio suo. tamen fo. cal. dicit sibi placere dictum hosti. & spe.
quod si talis se ingerit divinis audiendis ex quadam simplicitate
devotione non contenendo et sacerdos celebrat. divina sic
auctem prebendo sive cooperando tunc irregularitatem incurrit.
Item laici celebrantes interdictum et si non incurrant irregula
ritatem. graviter tamen peccant ut dictum est supra inno. et ut vi
mortaliter si sciente hoc faciunt quia contra obedientiam agunt
.Bi. dicit si qui. sed excerent officia que non sunt alicuius ordinis
tempore interdicti ut advocando docendo et huiusmodi non peccant.
¶ Item si prohibentur laici tempore interdicti dicere letanias vel
laudes suas ut faciunt fraternie. ¶ Item non prohibetur ora
re in ecclesia extra tempora celebrationis divinorum secundum W. &
monal. ¶ Item si sacerdos probabiliter credit quod aliqua interdicta
sunt incerta secundum W. debet monere in generali quod exeant alias non
tenetur. vitare. cos ingrediens puto. donec constet de sententia. Item
si sacerdos recipiat scienter hominem interdictum licet ipse per
cet et penas incurrat ut supradictum est. alii non tene
tur exire secundum W. nec peccant audiendo divina. ¶ Item in
divinis officiis sunt vitandi omnes illi qui proprio
nomine vel alia certa circumlocutione personam designat
interdicti qui et dicuntur nominatim interdicti. ¶ Item vi
tandi sunt tamquam nominatim interdicti omnes illi de quibus con
stat quod interdicti sunt ut si civitas vel castrum interdicitur. si
vero interdicantur fautores sive participantes in crimine non
dicuntur nominatim interdicti sed tamen in genere. Unde tales non
tenentur. quis vitare quousque per iudicem specificentur. et denunci
entur. nisi forte eorum participatio esset eorum notoria ita quod tergiversa
ationi sit locus. extra. de cohabitatione cle. et mu. nos. inno. hosti. & W.

De forma interdicti. c. 4.

Ultimo videndum est de
forma que fertur interdictum et quomodo etiam relaxe
tur. Ubi sciendum secundum Jo. cal. quod cum ab homine fertur et propter con
tumaciam est necessaria monitio precedens et forma que traditur
de sen. ex. c. 1. li. 6. et sic intelligitur de ap. c. reprehensibilis. Sed si propter
delictum fertur non est necessaria admonitio. 4. q. 4. In loco. sic
intellige non. per Inno. et alios de ap. c. ad hec. Cum vero auctoritas
fertur propter excessum sive delictum sive monitione fit sive
sit speciale interdictum. scilicet contra personam singularem vel contra ecclesiam
quod supra dictum est singulare interdictum sive sit interdictum
generale loci. scilicet ut civitatis castri vel ville aut universitatis vel
populi. quod licet non hoc dicitur generale. Sub hac autem forma verborum
profertur. Nos propter tale crimen ecclesiam vel terram talem suppo
nimus interdicto ex. de verborum sig. cum in partibus et addere
et dicere ecclesiam ad divina interdicti legalis. potest et sententia in
terdicti ad voluntatem iudicis determinare. puta ut interdicat
missas cum cantu vel vesperas vel sepulturas et hoc potest
etiam iudex ab interdicto excipere et subtrahere quos vult
et quando vult. puta quando dominus terre est ibi presens et hoc ex. de spon.
c. non est. Adde quod ut obliget sententia interdicti sufficit eam
publice promulgari. nec postea necesse est eam singulorum auribus
inculcari 16. di. Quod dicitis. Sufficit et cum quis scit per nun
cios suos maxime metropolitana ecclesia recepisse sinodum et confirmatur
ex. de postu. c. 1. Et non secundum Inno. et hosti. quod quando locus
vel ecclesia interdicitur talis sententia suspendi potest et cum se suspe
sa est potest celebrari. ex. de privilegiis. ut privilegia. Sed si
est interdicta per se sive suspensa quando hoc est factum pro
culpa ipsius suspensi vel sic interdicti non possit celebrare
de licentia alicuius nec interdictum vel suspensio suspendi. Sed

cum hoc

cum hoc e factum pp culpa alterius tunc pot dici sicut &
de interdicto loci . s. q talis sna pot suspendi p tempus sic
et tolli. It appella. pot infra tempus suspensionis int
dicti a suspensa sna sicut a conditionali de ap. c. pterea
et idem de sna suspensionis secus in sna excois. It sna
interdicti et suspensionis nudo verbo suspendunt. vel to
taliter relaxantur. ar. in ura tn. ex. eo. alma. It postq
sna interdicti p aliquos inferiores prelatos ronabiliter
lata est superiores no debent relaxare sine congrua satisfactione.
et cum scia illius qui tulit. ex. de offi. or. Cum ab eccl'a.
Si no irronabiliter sit lata dz qui tulit sine difficultate
relaxare seu superior ad que recurrit. ex. eo. cum medici.
li. 6o. Ite archieps no pot relaxare interdictum vel excom.
vel suspensione latam ab officialibus archidiaconorum seu aliis
iurisdictionem hntibus subditis suffraganeorum ipsis qui tu
lerunt omissis ex. eo. Romana. li. 6o. It cu qs
interdicto vel excoe astrictus offert se ad iusticiam eorum p
quibus snam acceperit. iudex eum ne sic decedat absol
uere potest etia si adversa pars appellet ne absoluat. dz
tn an appellacone recipi ab eo sufficiens cautio q in psen
cia romani pontificis apud que appellat. si voluit ap
pellator vel coram iudice cui eum delegauit iuri parebit.
et idem dicit de his qui dicunt se iniuste interdictos. It
[illegible] an tpre gnalis interdicti si is pp cuius culpa lata
est interdictum satisfacere vult tollet interdictum. Si no
culpabilis fuit tamq consiliator. vel auxiliator. dz accipiatur
cautio et iniungatur pena no relaxabitur interdictum. Quod
no pp eius culpam latum est ipse quod puniatur. Sz eius
satisfactio no requiritur. It no. q ea que dicta sunt i pcedent.

de ma̅ interdicti quos s. ad obseruandum interdictum ne
contrafaciendo incurrat. preterea & irregularitas locum
habet et uera est s(ecundu)m quod hec. in cor. in s(ecundu)m per
extrauag. initum q. qui incip. Jnst ad euitand. non te.
quis seruare interdictum ecclesiasticum auct. ul ab homine generaliter
promulgatum nisi talis sententia fuit contra per(sona)m collegium.
vniuersitatem ecclesie. communitatem ul locum certum ul certam aut
dicte publicata ul denunciata specialiter et expresse et ipam
extrauagante habes s. in ti. de excommunicatione. minori. ¶ Fres
ordinis predic. tempore generalis interdicti fr̄e pnt ubique in
ecclesiis suis ul aliemis ianuis interdictis et excommunicatis. excl
clusis non pulsatis campanis & submissa uoce celebrare
diuina et recipere ecclesiastica sacramenta exceptis tribus casibus.
¶ Primus e si causam dedit interdicto. 2us si stingat
eis id specialiter interdicti. ¶ 3us si ecclesia illa ubi uolunt celebrare
e interdicta. Bonifa. Virtute. ¶ Q. tempore interdicti possunt
sint recipe ad diuina pueros suis seruiciis deputatos
et negociorum suorum procuratores & operarios qui suis locis
eorum opibus atte. instituerint nisi in duobus casibus
s. si ipi dederint causam interdicto ¶ 2us e si stingat
eos specialiter excommunicatio ul interdicti. Bonifaci. Virtute.
Q. tempore strictissimi interdicti conuentus quilibet ordinis
eorum una missam in ecclesia cotidie audire potest et quilibet
sacerdos eorum una missam celebrare ualet cum duobus aut
tribus tantum ministris exclusis penitus omnibus qui non sunt de
ordine suo. Clem. meritis ure religionis. Q. quod
in ciuitatibus ul locis non habitant fres ordinis predic.
stingit interdictum peremptorie et prohibet omnia ecclesiastica sacra
except. puulorum bapte. & penitentis morientium non obstante

quibuscumq; priuilegiis religiosis quibuscumq; ab
apostolica sede sede concessis. nichilominus tempore talis interdicti
possunt conferre. personis eorum et ab ipsis absolui et temporibus con
suetis intra more ordinis eorum sacre communionis &
unctionis extreme recipere sacra et diuina officia celebrare.
ianuis clausis non pulsatis campanis uoce sub
missa excommunicatis et interdictis ac omnibus personis que non sunt
de ordine eorum exclusis. non obstantibus prohibitionibus
huiusmodi. seu aliquibus litteris a sede apostolica impetratis uel impe
trandis que de ordine eorum & hac indulgentia specialem
non fecerint mentionem. Hono. Meritis vestre. ¶ Q, omnes
sentencie interdicti suspensionis et excommunicationis etc. cum late
per quoscumque prelatos contra indulta priuilegia eorum sint ipso
iure irrite et inanes. si contra alios late fuerint
occasione eorum sunt penitus irritande. Alexan. Meritis
vite & minus iniqua. ¶ Q, a nullo legato nisi a la
tere nec a subdelegato possunt suspendi interdici uel
excommunicari nisi in eorum litteris de ordine suo specialis mencio
habeatur. Clem. exigentibus. ¶ Q, magister ordinis
eorum et eius magister uicarius in toto ordine et priores
prouinciales et conuentuales et eorum uicarii in suis
terminis possunt fratres eorum constitutos in terminis predictis
uel ad eos declinantes unicumque absoluere a sententia ex
communicationis suspensionis et interdicti a iure uel ab homine
generaliter promulgatis uel si in locis ecclesiasticis suppositis
ecclesiastico interdicto presumpserint celebrare diuina.
Bonif. virtute conspicuos. ¶ Q, inter &
mulieres de italia habitis habitum et regulam or
dinis qui dicitur de penitencia sancti dominici possunt licite audire

Titulo 4us

diuina et recipe ecc(lesi)a sacra tempore interdicti nisi eam de
derit interdicto. hono. Congruum. ¶ Casus in quibus

Q(u)ia nomine Censure ecc(lesi)e incurrit(ur) suspen(sio)
comprehenditur. no solum exco. et pena pp simo(nia)
sed & suspensio & interdictum. ex. de Ca(pitulu)m im
v. sig. Querenti. Suspen(sio) & alia dr exco. ut p(ate)t ix q.
.i. Reperiunt(ur). id post tractatum de exco. et interdicto s(e)q(uitu)r
de suspensione. et q(uia) s(ecundu)m W. d(icitu)r. om(n)is irr(egu)lar(is) e(st)
suspensus & no e co(n)t(r)o. id hic & tractabimus postea de
irr(egu)lari(ta)te. Ista n. ur de dra int(er) utr(um)q(ue) q(ui)a irr(egu)la
ritas e(st) quedam inhabilitas ad ordines receptos et offi
ciorum ecc(lesi)e receptorum executione simp(liciter) & ex toto ex
aliquo impedimento proueniens ex institutione ecc(lesi)e
huius robur. Suspensio uero est inhabilitas ad ordinum uel
officiorum executione ex aliq(u)o impedim(en)to proueniens &
sic suspensio ur solum tangere clicos. q(uia) tn & laici
suspendunt(ur) ab aliquo actu ut ab offi(ci)o aduocandi in
certo casu & c. Irr(egu)laritas clicos & laicos. utraq(ue) tn culpa
no est sed pena quequid suspensio contingit mltis.
Alia quid simplir et ex toto ab omni offo et ordine. alia
ab uno ordine & no ab alio. alia simp(liciter) alia ad certum tps
alia enim no ab ordine sed ab aliquo alio ut ingressu ecc(lesi)e
ul actu pdicationis et hui(us)modi. de quibus omnibus infra
agetur. Et no(tandu)m s(ecundu)m W. et a. S q(uod) tripli(citer) quis dr sus
pensus. Vno mo quo ad se tm. quia s. no est prohi
bitus abstinere ab offi(ci)o et huiusmodi p(er) sniam canonis uel
hominis. & sic quilz exns in mortali pcto ul et in im
no. exco(mmunicatio)ne dr suspensus quia dz abstinere a celebra(tio)ne
et executione ordinum. als peccat mortali(te)r qui exe(r)cet

solemniter actum ordinis sui vel cum minori excommunicatione rap.
aliquod sacramentum di. x. multi. et i. q. i. sacerdotes. si tamen ce
lebrat vel exequitur ordine suum non efficitur irregularis nisi
te. subditus tale vitare vel quicumque alius etiam si sciret
peccatum eius. di. 18. c. si. et de coha. cle. vestra. et quintus
secundum tho. in 4o. non debeat quis inducere talem ad dicendum
missam vel exequendum alia officia sua. scilicet dum est certus de sua
malicia et obstinacione si non potest aliud habere excusat.
attamen sacra catholica precipue cum est superior eius ut probatur di. i
mo et secundum pe. de pa. si possit aliud habere non tamen peccat
attamen ab eo. quia utitur iure suo et malo illius in bonum suum.
i. q. i. si fuit. sicut et licet fideli uti iuramento facto ab infide
li per falsos deos ut dicit aug. 22. q. i. Monet. 2o. dicitur
quis suspensus quo ad alios non quo ad se. et hoc satis
large dicitur. et sic est clericus peregrinus dicitur suspensus quia
permittitur ex devotione celebrare in occulto non in
publico. ¶ Pro cuius declaratione nota secundum ray. quod hodie
clerici peregrini ignoti non admittuntur. ~~secundum ray.~~ ad
publice celebrandum pro populo nisi cum quinque sigillis episcoporum
di. 38. c. i. et hoc si sigilla sint ignota alias sufficeret
sigillum tamen episcopi sui. di. 21. primatus. et multo magis apostolice
sedis mandatum. Ratio autem huius est secundum host. quia in publica
celebratione possit cum movere inanis gloria vel cupiditas
non autem si in privato et in secreto. Item quia in publico
commune malum possit accidere si non ordinatus celeb
ret in secreto autem solum periculum celebrantis. Tamen et illis
quinque sigillis non esset credendum secundum jo. nisi essent ali
qualiter nota. Item secundum innoc. nec quinque sigillis credi
debet si ex recepcione literarum clericorum peregrinorum fieret aliud prejudicium

et damnu· viatore tn pegrinu transeunte nōoz ita ſub
til' examina' de ſigill' ho' 42 di· Queſcamꝰ· ſte ſi
a mſerit tales lrās et p duos teſtes poſſit probar' ordi
natione ſua et conuſatione pot admitti· ex· co· tue·
¶ Ite ſi nō exiſtant teſtes de ordinatione ſua quia logu
tempꝰ e ſi conſtat q ſe geſſit ſe ut pbr admitti pot
ex· de pſbr· ba· c· 2°. ¶ Ite ſcdm hoſti· ad hoc ut tales
ſuſcipi deant in executione ordinu lre dent ɔtine'
hanc clauſula ul' ſilem· que gradatim ad tale ordi
ne promouimꝰ di· 29· in nomine et hec notant'·
lre ɔmedatiue ſeu teſtimoniales· ex· c· tue· tn ſi ſic
ſuſpenſus celebrat et in p'ncꝰ nō e irrlar'· ¶ 3°. dr
ſuſpenſus prope quo ad ſe et quo ad alios qn· ſ· per
ſinam canonis ul' hominis ſuſpenſus eſt ab officijs ſuis
et talis te' abſtine' ab offe et poſt contritione et co
feſſione quouſq3 ſit relaxata ſuſpenſio p eu3 qui
poteſt· al's ſuſpenſus ad unius ul' officijs ul' celebrarine
et ho' ſi contrafa'at peccat mortalr et effi' irrlar' ſ3
ſinno· ex· de ſen· & re· uı· cu3 et in· h'° 6° et xi· q· 3·
ſi quis epus· et ſcdm ſinnor· & ī x· ſi talis & ī ex· ca'3
dicat horas officiando pplz ſicut in executu effici' ir
regularis· ſecus ſi nō offi'° dicat cu3 uno vel duobꝰ·

¶ De ſuſpenſione pp notoria fornicationem. C. 2m

Proſequendo de ſuſpenſione nō· q plu
ribꝰ ex cauſis et modis incurrit'. ſuſpenꝰ
ſ· quo ad ſe & ad alios· & primo quid p incu3 ſi
mo'· ſ3 cu3 diſtinctione· Sciat q° q omnes q' ſimo
niace ordinat'· & ſi incu3 ſimo'· ſit occultus ipo
iure ſunt ſuſpenſi et nō ſolu3 ab ordine que ſimo'ce·

ſuſcepint . ſ3 & ſcđm Innoc . et hoſt . ab actibꝫ omnium a ordinum
ordinum et ſcđm Innoc . et in tēporalibꝫ . Unde et priuatur ad
miniſtratione . i . q . i . reperiuntur . et ex . de ſimo . Tanta . et
di . lxi . et coſ . de poſitione & infamia debet etiam
puniri ſi de crimine conſtaret . xvi . q . iii . Sane . Nec pot
cum tali diſpenſari niſi per papam . i . q . i . Erga . Epiſcopus &
non facile diſpenſat quando eſt commiſſa ſimonia ex parte or
dinatoris & ordinati . Si non commiſſa eſt ex parte ordina
toris tamen puta conſanguineo ordinati dante aliquid
ordinatori ipſo ordinato ignorante tunc pot non ipſe
epiſcopus diſpenſare propter turpitudinem ſuam ſ3 ſucceſſor
eius in epatu uel alius ordinarius eius ſi iam domi
cilium uel beneficium in epatu illius & multo magis
papa . i . q . i . Si quis . et ſ3 ſcđm Innoc . hoſt . tan . & goff .
ſet ſi ſimonia eſt commiſſa tamen ex parte ordinati non ordi
natoris puta dante ordinato aliquid propter quod incurrit
epiſcopus . Si talis non miniſtrat pot epiſcopus diſpenſare in ordi
nibꝫ rite ante ſuſceptis non autem in illo quem ſimoniace
ante ſuſcepit nec eſt quod recipiat alios ante diſpenſa
tione . & in hoc papa diſpenſabit . ſ3 & ſi talis miniſt
raſſet poſt ordinem ſimoniace ſuſceptum et in ante ſuſceptis
non poterit epiſcopus diſpenſare . Qui uero recipit beneficium
cum cura uel dignitatem uel per ſimoniam et ſi occulta ſit irre
gularis eſt ſcđm goff . ſicut et de illo qui ſuſcipit ordinem
ſimoniace ut dictum eſt . quia licet ſit ipſo iure ſuſpenſus etiam quo
ad alios et non ſolum ab actibꝫ omnium ordinum ſ3 & ab ad
miniſtratione tēporalium ſcđm Innoc . et in tali beneficio uel di
gnitate ſolus papa diſpenſat preterquam in ſcientibꝫ beneficiatus
eſt commiſſa ſimonia . Non tamen ſcđm W . quod cum pene non ſit extendende

¶ Qui simo^ce suscepit aliquē ordinē suspēsus
ē quo ad ea que sunt ordinis nō tn̄ ē suspensus quo ad
ea que sūt iurisdictionis. vnde si alīs habet iur^ne et
tūc habet et pot suspendē excōicare et ab excōica^te absoluē
et hm̄.^a Qui aute recipit bn̄ficiū simplex simo^ce f^m
ray. est suspensus quo ad se et alios ab actibz oīuz ordi^m
si simo^a est noto^a. na si ē occulta nō ē ipo iur^e suspensus
sz suspendendus. i. q. 3. c. i. et sequit^r Tho. & host. et
pe. de pa. in 4°. & si quād cōmissa ē simo^a ipo bn̄ficiato
ignorante pot epūs dispensar cū eo in tali bn̄fi^o. post
q̄ pure & simp^r ei renunciauit. ex. eo. de simo^a. at
& q̄ possit ministrar^e in ordinibz an & post bn̄ficiuz
susceptuz. et hoc intellige si et epūs ignorauit. Na
si scient^r cōtulisz nō ipē sz supior possz dispensare
.az. i. q. i. c^o. Tho. ray. & W. Si nō simo^a ē cōmissa be
neficiatis scientibz solus papa dispensat nō alius
n^e in illo bn̄fi^o. n^e in alio f^m W. tm̄. & host. Q^i
nō confert ordinē uł bn̄fi^m simo^ce uł et qui media^or
simo^ce f^m ray. si ē noto^a simo^a ipo iur^e ē suspensꝰ et
quo ad alios. ex. c. Accusator. et. 32. di. c. Erga et solus
papa dispensat. si nō est occulta nō ē suspensus q^o ad
alios. ¶ Qui ordinat aliquē uł p̄sentat ad ordinand^u
qui iurauit uł promisit nil petere de illa ecc^a ad cuius
titulum ordi^r. neūmo ē suspensus a collatione ordinū
qui talē ordinat & p̄sentā^or ab executione ordinuz suoꝝ
ex. de simo^a. c. si quis. et ipē q̄ ordinatꝰ indiget p̄pe
dispensaōne f^m ray. Si nō cōmittit^r simo^a maiꝰ ut
p^r exequias defunctoꝝ in cōsecratione eccl̄iaꝝ et uasoꝝ
sacroꝝ in uenditꝰ crismatꝰ et bn̄dictoibz nubētiū &

her. In omnibus hiis pot epus dispensare quia non est prohibitus
ar. ex. de sen. ex. inp. secundum Ray. et W. quod verum in
telligitur quando heresis simoniaca esset manifesta. nam occulta non
induceret irregularitatem in here. Idem dicitur in directo. unde
ho. 3o. tr. 16o. s. quod epus potest dispensare in minoribus
speciebus simonie. ut predictis. et allegat gof. et hosti. Nec
obstat. 1. q. 1. erga quia lo. indignitur. et sic et lo. c.
de nobis. ex. de simo. et idem dicas de tonsura et mino
ribus ordinibus dispensatio pape reservatur. ut no. gof. et hosti.
h. i. hec ac que dicta sunt de simo. quo ad suspensionem vera
sunt secundum ea que habentur in cor. iur. et no. per doc. ¶ De simo.
ante inceptum et post et quomodo ad restitutionem fructuum benefi. in
simo. recepti et dispensatione simo. per. hes. 3. 2. pte.
ca. 1. De effectu suspensionis.

Notorius fornicator est ipso iure suspensus
.81. di. si qui. et di. 32. preter hoc. ¶ Pro e
declaratione No. pro. quod dupliciter dicitur notorium secundum glo. et ray.
s. notorium iuris. ut cum quis confitetur in iudicio. vel convincitur.
de crimine. Et notorium facti est cum crimen ita populo manifestum
est quod nulla potest tergiversatione celari. Quocumque autem istorum
modorum sit notorius fornicator clericus est suspensus quo ad se
et quo ad alios secundum Tho. ray. bar. Inno. hosti. et a. s.
et dicit pe. de pa. in 4o. quod non refert utrum habeat unam
concubinam publice an quod habeat plures sit publicus vel vadat
publice ad lupanar. h. pe. sed verius h. ultimum intelligo quando pse
veraverit in hoc. s. in eundo ad lupanar ¶ 2o. no. quod non
solum sacerdos sed in quocumque ordine constitutus etiam in minoribus
ex notorio fornicatione est suspensus ab omnibus actibus ordinis sed
innocens ipso iure. quod no. archi. di. 32. § adh. et probat

p. c. immist. di. gi. insi. et ex. de coha. cle. c. vestra.
et tandiu stat suspensus quamdiu perseuerat in vitio &
interim si exequitur officia sua etiam semel effi. irrular
et indiget dispensatione pape secundum hosti. et hosti. ut
no. archi. & anto. de bu. Vn. & si cessaret a vitio &
an dispensatione uteretur officio suo licet peccaret mortaliter quia
ius nouam irregularitatem non contraheret. si a. cum excessit sus
pensus non executus est officia sua indiget nihilominus abso
lutione a suspensione quam poterit facere episcopus secundum hostiensem.
¶ 3o. No. quod talis debet euitari in missa & aliis diuinis
officiis. di. 32. nullus. et c. preter hoc. sed in hoc variatur opinio doctorum.
Nam aliqui dicunt quod debet euitari in diuinis post admoni
tionem eis factam si se non correxerint secundum hug. et lau.
que admonitio fieri potest a quocumque secundum hugonem sed secundum
lau. fieri debet ab episcopo quod uidetur uerius proba. per hoc c. si quis
pbr. di. & 81. pe. de pa. in q. dicitur quod prochianus qui
stat in dicto excusatus dissimulante prelato qui eum scit &
non agit aliquid contra eum. Contra 2a oppinio communior est doctorum
et solemnior quamuis archi. dicat eam duram quod statim debent
euitari ante quamcumque admonitionem quia ius suspendit eos
etiam quo ad alios. et hoc tenet tho. ray. W. hostiensis. hosti. fo.
cal. & anto. de bu. A talibus quoque secundum mea que habentur in corr.
iur. non sunt audienda diuina nec sumenda sacramenta nisi baptismi
& eucharistie in extrema necessitate. ut dicitur di. 32. c. vez. sed bn co
cedunt ray. & W. quod beneficiis priuari non debent nisi
prius monitione facta a prelato si se non correxerint. Na
tur & beneficiis debet spoliari et in perpetuum deponi. ¶
Quarto no. quod 10 etiam inducit suspensionem contra ista
duo uitia magis quam contra alia secundum lau. quia facilius

prelati et cl(er)ici labunt(ur) in h(ec) s(cilicet) fornicatione & simo(nia)
q(ue) a(liqui) ut sic uidentes se uita(ri) saltem uerecundia t(em)p(or)a
le resipiscant. di. 32. § uerum. uerum tamen sit sacra eorum

¶ Quinto no(tandum) q(uod) s(ecundu)m decr(etalem) illud factum in conc(ilio) constan(tiensi)
ins(t)it(utum) ad uitand(a) &c. de quo h(abe)tur s(upra) in ti(tulo) de immo(nibus) ex
communicatio(n)e. no(n) tene(n)t(ur) fideles uitare sacra concubina
rio(rum) aut diuina eorum nisi postq(uam) fuerint p(er) p(re)latos
denu(n)ciati pu(bli)c(e) q(uod) contenti(s).

¶ Sunt et alii Casus in quib(us) quis incurrit
suspensione(m) u(e)l simp(liciter) u(e)l s(ecundu)m quid .i. qua priuat(ur)
a collatione u(e)l executione alicui(us) ordinis u(e)l ministerii p(er)
aliquod t(em)p(u)s. Et primo ep(iscop)us qui ordinat alienum cl(er)i
cum sine l(icenti)a sui ep(iscop)i u(e)l superior(is) scienter seu affectata
ignorantia p(er) annum e(st) suspensus a collatione ordinum. ex(tra)
de tempo(ribus) or(dinationum) cos(tituti) li(bro) 6(to) et di(stinctione) pe(nultima) de pa(enitentia) in q(uarto) q(uod) in
illo c(apitulo) no(n) distinguit(ur) que ordine(m) contulit sacrum uel
no(n) sacrum / & quod no(n) e(st) suspensus tantum ab ordine que
contulit s(ed) a collatione omnium ordinum. h(ec) ille. Item uo
cl(er)ica sui absq(ue) l(icenti)a sui p(ro)prii ab alienis ep(iscop)is ordines
recipe(re). ex(tra). de tempo(ribus) or(dinationum) cos(tituti). li(bro) 6(to) p(er) quod c(apitulum) repro
bat(ur) opi(nio) dicentium q(uod) ordinar(ius) potest alienum sub
spe ratihabitionis. et inte(lligitur) superior in h(oc) casu ep(iscop)us
de cuius dioc(esi) iste qui uult ordina(ri) e(st) oriundus. uel
in cuius dioc(esi) obtin(et) ca(no)n(icatu)m h(abe)t. u(e)l ubi h(abe)t domicilium
l(ice)t alibi natus fuit. Inferio(res) u(er)o a prelati siue religiosi
siue alii no(n) p(ossu)nt tale l(icenti)am dare nisi h(abe)rent a sede ap(osto)lica
q(uod) subditos possint a quo uoluerint facere ordinare

¶ It(em) no(n) pot(est) tale l(icenti)am dar(e) offi(cia)lis ep(iscop)i / s(ed) ep(iscop)o in
remotis agente uicarius eius generalis in spiritualib(us) uel

vel ſede vacante capitulum vel iſ ad que tūc admīniſtrac̄o
ſpūalium ptinet pnt līaz dare. ¶ Religioſi quoqȝ a
ſuiſ prelatiſ in nō exemptiſ prioratibꝰ deputati priores
et eorum ſocij pnt a locorum dioceſanis qm̄diu ibi morant᷑
licite ordinari lȝ nō ſint ibi de eorum dioc᷑ oriundi. ut
omnia de tempo. or. Cum nullꝰ li. 6.o pdicatores ſa &
minores in hoc caſu ſunt priuilegiati a ſede ap.ca ut ſ ualeant a quibuſcumqȝ epiſ ſuos ſubditos facere ordinari.
Ipi a ſic ordinati ſ ab alieno epo ſine līa proprij ſm
iur. priuant᷑ executione ordinis recepti. ſȝ pot tamen
eiſ epuſ diſpenſare in hac ſuſpenſione. q. q. 2. lug-
dun. et ex. de temp. or. Q. tnſlatis. ¶ Epuſ uel
quiſ aliuſ ɔferens tonſuram clicalem infanti niſi forte
religione intraret uel illitrato & h. alien dioc. ſine
līa ſupioris ſui uel ɔiugato niſi uolenti religionem
intrare matrimonio nō ɔſumato uel uolenti uxorem
a.t ad ſacros ordines promoue. qn. ſ. de iure pot
eſſe ſuſpenſus p annum a collatione tonſure tm. ex. de
temp. or. Nullꝰ li. 6. ¶ Patriarche archiepi & epi
locantes uel aliquo titulo concedentes aliqua domū
uſurarijs alienigenis ad fenus exercend. ipo facto ſuſpe.
incurrunt. ex. de uſu. q̄q̄ li. 6.o et ſimli. ſi pmittunt
q uſurarij alienigeno. ſ. nō oriundi de terminis ipsorum
locorum pn.te uſuras exercentes uel exercere uolentes he
ant domos conductas ſeu alias habitant in terris ſuis a
eorum iuriſdic. ſubiectis ſi i. tres meſes omnes tales de
ipiſ terris nō expellunt.

¶ Proferentes ſnaz exco.is ſuſpen. uel interdic
contra aliquem uel aliquos niſi pmittant trina admonicōz

Vel una pro tribus ut no adhibitis debitis testibus et idoneis sint suspensi p mensem ab ingressu ecc. ex. eo. sac. ¶ Jt dz hre talis admonitio tpruz conueniencia interualla nisi facti necessitas alr suaserit et dz fier in scriptis continentibus cam excoms. ¶ Jt requisitus dz dare copiam sine prolate in scriptis. als excator est suspensus no soluz ab ingssu ecc. s; & adminis p mensez que quidem si exequit irregularis effic. nec nisi p papa cu eo potest dispensa. ex. eo. cu medical. li. 6o. Jt he pene no tangunt epos & sup. Jo cu no fiat spalis mencio de eis. ex. de sen. ex. quia piculosu

¶ Vltramontam ordinati ab epis italie nisi habeat licenciaz a papa ut epo unde sunt oriundi ut in cuius dioces sint beneficiati et p patentes ipius epi litas continentes cam rolez quare ipse nolit ut no possit ordinar sunt ipo facto suspensi absq; spe dispensationis. ex. de temp. or. sepe. li. 6o. et ordinantes hor. dent condigne puniri ut in dco. c. et dr. pe. de pa. quod idem e et de aliis qui ordinat ano suo epo sine licia ipius sin epi nullo subsidio patibitionis. ¶ Archiepus qui confirmat electionez consecrans electuz no cognito utruz p aliqua pravitate sit ab appellatione recessum que erat interposita ad papa suspensus est p annuz a confirmatione et consecratione epoz de elec. pro unda. li. 6o. & s; uez dr. pe. de pa. si utruq; fecit. si alteruz tm ab illo solo suspendit. nec tn confirmao ut consecrao ualz quo. s ad executione officij no ad caractez imprimenduz si sic consecrato als ordinaret.

¶ Jt utruz tal prohibeat a confirmatione abbuz et abbatissaz benedictioe. Aliqui dicunt q sic. Alij q no. pe. de pa.

¶ Quicunq; de collegio uacantibus ecclesiis collegiatis
quibuscunq; occupat aliquid de bonis illis tamdiu sit ab officio
et beneficio suspensus quibuscunq; donec restituat ad plenum consuetudine
non obstante. de elec. quia li. 6. et non solum bene
ficiati in illa ecclesia sed etiam in aliis quia suspensi sit ab officio
et per consequens ab omni beneficio. ¶ Qui in quibus uacantibus dignitatibus personatibus
uel ecclesiis sibi subiectis seu ad collationem prelatorum ordinarie
uel custodiam pertinentibus eorum de qui bona earum morientibus
rectoribus uel ministris in ipsis inuenta uel uacationis tempore
obuenientia que in utilitate eorum expendi debent uel fu
turis successoribus reseruari occupare ausi in suos usus con
uertere nisi de speciali priuilegio uel consuetudine iam scripta uel a
racionabili causa si sint inferiores episcopis tamdiu ab officio et beneficio
sint suspensi quousque restitucionem fecerit de perceptis. ex. de offi
or. pnti. li. 6. ¶ Episcopi et superiores qui uisitantes
recipiunt munera (ant uisitationis officio non impenso pro
curationes recipientes in pecunia uel uictualibus nisi dupplum eius quod
receperint a. mense restituerint ecclesie a qua receptum fuit
ex tunc ingressum ecclesie sibi sentiat interdictum quousque
de dupplo huiusmodi grauaminis ecclesiis plenariam satisfactionem impe
dant nulla in eis dantium uel remissione liberalitate uel gra
ualitura. ex. de cen. exig. li. 6. Quicunq; non non episcopus
ordinarius iure subiectos uisitare habens si uisitationis officio
non impenso procurationem in uictualibus uel aliquid aliud
procurationis occasione acceperint aut si uisitando ipsi uel
quisquam suorum aliquod munus quodcunq; sit et qualitercun
que offeratur receperint nisi intra mensem dupplum illi ecclesie
reddiderint remissione dantium nil ualente. ex tunc omnes
tales si inferiores episcopis ab officio et beneficio sint suspensi

quousq; ecce grauate satisfecerint. ut in dcto c. exigit. Sz
quida excipiunt religiosos. quia in dec. pecti cui illa
e executiua et p ons no puniunt n comphensos in illa
dr sic. Saluis sr b ronabilibs et approbatis religio
sorum cosuetudinibs et regularibs institutis sz p hoc magis
includunt regulares qz excludant. quia no dr. excep
tis regularibs, sz eorum consuetudinibs. Si eciz consue
qd insitati dent. no soluz in domo sz & in via expense
quas fecit ul faciet & huiusmodi e bona eciam sz no e consuetudo
qd occulte munera recipiat ut iudicia subuertat. Unde si
in hoc peccat nulla corruptela excusat sz ne cx e qd
lo. de ordinario iure insitantibus. no de insitato bs
acci lo aplato ul a conci. missis. hoc pe. de pa. in 4o.

¶ Quicumq; recipiunt aliquem ex ordinibs sacris ab epo
qui renunciauit loco & dignitati. si scient hoc agunt
ul ignorancia crassa & supina no recipiunt ordinis
executione. Unde sunt suspensi. nec eciz eis pot dispen
sari nisi p papa. ex. de eo qui or. ab eo, q re. c. 1o.
Si ignorant no tn ignorancia crassa pot eciz eis eps
dispensare sz recipientes ab eis ordines minores
sine lra proprii epi cuius debeant debent depom
. 9. q. 2. epm. Tn pot epus in ordine tollerare dis
pensacione. Epi a renunciantes loco tm & no dignitati. pnt
omnes ordines conferre si fuerint rogati a proprio epo
loci. alr no ut dictuz e s. ¶ Iste ordinati a simoniaco in
ordine suscepto cuiuscumq; occulto ul & in dignitate. a. si
moniaco noto. in collatione ordinum. ul in collatione a. recep
ul mediatione huius ordinis. no recipiunt ordinis executione
sz sunt iure suspensi. 1. q. 1. Si quis a simoniacis cuius

in ſua ordinatione nulla ſit comiſſa ſimo. & hoc inde teſtante ſimo. Ro eſt quia tales cum ſint priuati ex ecutione ordinum quod non habent dare non poſſunt .i. q. 2. dicitur tum. verum est tamen quod ordinati a talibus ex ignorantia facti excuſantur. a peccato & in ipſa tali ordinatione et in execu tione ordinum ſic receptorum debent abſtinere quouſque cum eis diſpenſetur per papam .i. q. i. ſi qui in glo. ex igno rantia autem iuris hoc facientes non excuſarentur. Unde ſanctus tho. 2a. 2e. q. 100. nullo modo dicit quis recipere ordines ab his quos ſciunt eſſe tales nec tenentur in hoc ſuis prelatis obedire quin immo potius debent permitti ſe excommunicari. ſingulis. Nam obe diendo a peccato non excuſarentur. 11. q. 3. Quid ergo. patiendo autem iniuſtam excommunicationem merentur. 24. q. 3. Et ſi damnatur.

Item qui aliquem ordinem ſacrum receperit extra ſtatuta tempora ordinandum ſunt ſuſpenſi nec debent permitti in ſuſceptis or dinibus miniſtrare. de tempore. or. c. conſultationem. Sed ſecundum inno. H. & W. qui addit quod ſecus eſt in ordinibus ſuſceptis ſi autem et ſi ante diſpenſationem talis miniſtrauit in ordine ſuſcepto di cunt quidam quod non poteſt epiſcopus diſpenſare. Sed verius quod poſſit diſpenſare ut .9. q. 3. lugdun. niſi forte interdicta ſibi fuiſſet executio & poſtea miniſtraſſet. Promotus per ſaltum .i. aliquo ordine pretermiſſo ad ſuperiorem aſcendendo quamuis ca ractterem ſuſcipiat tamen ſuſpenſus eſt ab executione ipſius or dinis ſic recepti .di. 43. ſollicitudo. et de cle. per ſal. pro mo. c. 1o. et ſi non maligna ignorantia ſed ut negligentia ſed egit quamuis de rigore deberet deponi tamen ex diſpenſatione epiſcopi ad ordinem pretermiſſum poterit promoueri. ſi autem ſcienter per ſaltum eſt promotus et in ordine ſic ſuſcepto ſine diſ penſatione miniſtrauit in ipſo ordine ſic ſuſcepto

post receptione omissi ad huc pot p epm dispensari
lz q ulti9 ascendat no nisi p papa. Ray. host. & W.

¶ Percipientes eade die minores ordines cuz subdia
conatu ul' duos sacros ordines sil' sine ordinatore sci
ente sive ignorante sut suspensi ab ordinibus sic recepti
et deponi debent .22. di. subdiaconi. et de eo qui fur.
or. c. i mothi. p'nt tn p'mitti misericordit in mino.bus tm
ministra'e et si intrat religione uita moresq coru exi
gunt abbas si uoluer't potit in alijs ordinibus dispensa'e
ut deo. c. i mothi. Ray. et host. Sz si lata p'uilegex
tos sina frustz cont' sic recipient. & nihilo. recep
int no potit cuz eis dispensa't n' p papa ut deo. c. i mo't.
& di't host q & papa de facili no dispensat.

¶ Contrahentes inrio m de p'nti & ante carnis co
pula facientes se ad sacros ordines ordina'. & ali q
sacris cano.bus concedat. qruis carattez suscipiat sunt
suspensi ita q n'c & post morte uxoris poterunt
in illo ordine ministra'e n'c ascende ad alios n'c aliqd
officiuz ul' bnficiuz ecc'lie obtine. & inrioniuz sic co
tractuz pp hoc no dissolui't q mte. cuz tales in sclo
remanetes Raguut. Na secus si religione intrassent
in extrauaganti io. 22. que incipit. Antiq. Itt ordinati
ab hertico ul' scisma'co ul' exco. ul' deposito no recipiunt or
dinis executione et nemo dat quod no habz .i. q. i. gra.
No. tn sm tho. pe. ray. & gof. q omnes tales ordina
tores ueros conferunt ordines qtuz ad carattez. sicut
& omia a'a ue ste sficiunt seu sferunt sacru excepta
pnia quo ad manifeste excitos secus de occultis q
absolunt sm ricar. & pe. de pa. diz mo tn fuet perit

forma eccl. v. q. i. domini & de cons. di. 4. non nob. pec
cant tamen mortaliter tam dantes quam recipientes ab eis q
cunque sacram sciunt nisi baptismum in extrema necessitate. Igno
rantia autem facti probabilis excusat tales a peccato in ipsorum
ordinum receptione et eorumdem executione dum ea laborant.
Cum autem sciunt hoc sufficienter debent abstinere quo
usque dispensentur. et qua dispensatione dicit hosti. quod
in episcopatu solus papa dispensat. de cler. quia diligencia.
In aliis vero ordinibus contrarium ad eos qui sciunt a talibus re
cepunt ordines vel etiam ex ignorantia crassa & supina
solus papa dispensat. Immo secundum ray. & gof. si fuerint
ordinati a tali qui recepit ultima manus impositionem
in episcopale consecrationem extra eccl. et eccl. nunquam tollant.
quod vel ordinationes. Si vero ex ignorantia non supina secundum
hosti. per discretum prelatum cum talibus potest dispensari
ex. de or. ab eo qui re. c. i. & 2o. Sed secundum Ray. & gof.
si ordinatus sit ab eo qui recepit ultima manus impositionem
in eccla. vel antequam efficeretur hereticus scismaticus vel excommunicatus
ut tunc quam quando ordinat sive quando ordinati sciebant sive
ignorabant tollerantur. ex dispensatione ministrare
in officiis susceptis & ordinibus. Ad superiores vero or
dines non debent promoveri nisi magna necessitas esset. &
idem videtur dicere gof. de interdicto & suspenso ad minus
quod non confert executionem quod q. i. c. i. & sequentibus.

A postate religionum in apostasia suscipientes ordi
nes sunt suspensi & irregulares ex. c. ti. apostata nec
dispensatur cum eis nisi per papam. Sed & illi qui in excommunicatione
ordines suscipiunt sunt suspensi seu irregulares. ex.
de sen. ex. cum illorum. & hec vera nisi probabilis ignorantia.

excusat eos. et de hac materia plenum habes q. ca. c. de ea li. ex. § 2.

Celebrantes seu participantes in diuinis scienter cum pu. excom. et interdicti sunt suspensi ab ingressu eccl. ex. de priuil. episcopus li. 6°. sed de hoc vide plenius q. ti. de interdicto c. 2°. q. 4°. et per totum 1°. c. hec plana pertinencia ad materiam suspensionis interdicti et quo sint suspensi habes in eo ti. c. 1°. et de dria inter interdictum et suspensionem

Clerici qui scienter eligunt ad episcopatum indignum contra illam formam que hetur. ex. de elec. c. cum in cunctis. sunt per tercium suspensi a beneficiis que in illa eccl. obtinent. ex. de elec. si compromissarius li. 6°. sed hec pena non habet locum nisi in electione episcoporum et superiorum et dr indignus qui habet defectum etatis uite scientie. illegitimus vel alr irregularis. dico a elegerit. quia sequenti nominacione dumne elec. subsecuta non fuit. quia non tales priuantur potestate eligendi. non pari ratione sunt abnt suspensi. no et sunt primum a beneficiis suspensi non poterunt officiare eccl. et forte distributiones percipere. licet non grossos fructus.

Item quia in probatione defecit etc. qui in persona electi cuiusmque a quibuscumque beneficiis etc. per tercium se nouerit suspensum ad que si infra illud tempus propria temeritate se ingesserit sit perpetuo priuatus nulla super hoc spem vel fiducia de dispensatione habiturus. nisi manifestissimis constiterit documentis quod ipsum aliqua ignorantia cum probabilis et sufficiens excusaret. ex. de elec. c. i. li. 6°.

Compromissarius si scienter eligit indignum eo ipso fit per tercium suspensus a beneficiis etc. sed tamen suspensio non tangit

nisi epos. n̄ intellig̃ nisi in electionib; epor̃ & supior̃.
secus de elec̄tionib; inferior̃. ex. de elec. li. ꝯpromissari. li. 6.
¶ Eligentes aliquē siue electio sit facta concordi
t̄ siue in discordia si. i. octo dies ex quo ꝯmode poterint
ipaz electionē electis distulerint p̄ntare qui culpabiles
in hoc fuerint a prosecutionis elec̄tionis s̄t exclusi &
suspensi ꝑ triennium ab officiis q̄ obtinet in illa ecc̄a. ad
que si i. id tp̄s temere ul' colorate se immiscuerint ill'
ꝑpetuo sint priuati. ex. de elec. cupientes. li. 6.
¶ Iudices ecc̄. qui cont̄a iusticia et grauamine alterius
ptis in iudi. quicq̄ faciunt ꝑ gratiaz ul' ꝑ sordes. p̄u. ꝑ per
suspensi sunt ꝑ annuz ab executione officij. et si dura
te suspensione se ingesserint diuinis efficiunt̄ irrularis.
n̄ nisi ꝑ papa poterint liberari. de sen. & re. iudi. cu ꝯtin.
¶ Religiosi qui ꝯcedunt alic' ad uitā ul' ad c̄tuz
temp. lucra redditus possessiones. administrationes
eaꝫ p̄sunt nisi duo concurrant s. q nc̄itas ul' utilitas
mōsterij ul' prioratus illi' ecc̄. hoc exposcat. & q ꝯue
tus ipi' ecc̄. exposcat ꝯsentiat. at si ꝯuctuz n̄o h̄ret
assensus p̄lati proprij intiuemat s̄t ipo facto suspensi
ab officiis. nec ualz dicta concessio. Excipiunt̄. tn̄ duo
casus. s. locac̄o. et uendic̄o. reddituuz ul' fructuuz ad
modicuz tempus. de re. ec. n̄o alie. c. i. in cle. utruz
aute hec suspensio intelligat̄. ab offic̄o. diuinor̃ uel
ab offic̄o. tpraliuz administrationuz. p̄u. p̄lati prouiunt
selerarij & h'. Io. an. remittit ad no. de deci. c. i.
in cle. & ibi ponit utranq; opi. et dimittit sub dubio.
¶ Fr̄es ord. p̄dic. promoti ul' assumpti ad epatum
ul' alias p̄laturas si ꝑus recipiunt manus ꝯsecrationis

+ q̄ gaudet

q resignet ordinem libros & alia que habebant tpre sue
promotionis. eo ipso sunt ab executione pontifical. ministerij
suspensi. Clemens 4us in priuilegio quod incipit prouiden[a].
¶ Fratres predicatores si perturbare presumpserint officium
inquisitionis contra hereticos per fratres minores excitatum ipso
facto sunt ab executione ordinum sacrorum suspensi nec potest
relaxari talis suspensio nisi per sedem apostolicam aut per inquisi
torem cuius officium perturbauerunt. & idem est de minoribus
perturbantibus officium inquisitionis per predicatores excitatum
Clem. 4us. in priuilegio paupertatis.
¶ Fratres predicatores & minores recipientes ad pro
fessionem aliquem in ordine suo ante probationis anni
elapsum sunt ipso facto a receptione quorumcumque suspensi
& pene grauioris culpe debite puniendi. nec per hoc ille
sic professus est ordini sic obligatus. ex. de regularibus non solum li. 6o.
¶ Religiosi uero qui decimas non percipiunt si scienter
omittant facere constitutionem confitentibus de decimis soluendis
sunt suspensi a predicationis officio donec faciat eis
conscientiam si commode possunt. & si interim predicaret esset excommunicatus.
ex. de pe. cupientes in cle. quod tamen intelligit pe. de
ancha. et pau. si fuerint super hoc requisiti. s. a prelato
ipsi confessores. s. quod faciant constitutionem sibi confitentibus
de decimis soluendis suspensus ab officio sit suspensus a beneficio. sed hoc.
¶ Item etiam queritur an Jo. an. multa dicit pro & contra
sed. cle. cupientes. de preben. adducit & non declarat. sed pe.
de ancha. super ea. cle. ponit distinctionem. d. gaspar. de
cald. dicens sic. aut quis est suspensus ab officio aut
beneficio aut ab utroque. Si suspensus a beneficio siue a iure
siue ab homine non est suspensus ab officio. ar. c. dilectis.

de offi. or. quia offm no e accessorium ad bnficium
lz sit eo. Si e suspensus ab offio. hoc e aut p dictione
taxatiua tm / aut simplr. primo cau planu e quia
no e suspensus a bnfio. cu tm sit suspensus ab offio.
quia h uolunt sine promulgao. q iures sine ultra
intentione proferentis no se extendunt saluo casu
pastoralis de appel. Si a sit simpr. suspensus ab offio.
hoc aut ab homine aut a iure. Si aut a iure pp infamia
aut pp crime ul contumacia sit suspensus ab offio. no
est suspensus a bnfio. ut c. pbr. Si a plebe. 2. q. q. Si
aut ab homine e suspensus ab offio. si h e pp crime graue
tunc & suspensus e a bnfio. Si leue e etia pp infa
miam ul contumacia no e suspensus a bnfio. ut in iuribus
allatis. Si a e suspensus ab utroq; a. hoc e pp dicti
one & contumacia et planu e. a. pp dictione tm &
tunc puto opi. gof. ueru s. q talis sua no ualz pp
incertitudine. c. de sen. q sine cer. qn. l. z. firmor.
a dic. simpr. q suspensus ab offio. tm no dz percipe fructus
bnfioru. sz. c. pastoral de ap. sz hosti. hoc intellit qn
est suspensus pro graui causa. secus si pro leui
ul infamia et no e contumax.

Consuatores no possunt se intromitte de alijs
qm de manifestis iniurijs & uiolentijs. Et si de alijs
que iudiciale indagine requirunt se intromiserint
sunt suspensi p annu ab offio. le. statuimus li. 6o.

Religiosi grauantes ul fraudantes ecclias in decimas eis debitas si requisiti p illos quoru interest
no desistunt i. mesez ul de usurpatis & retentis
i. duos meses no fecerint emenda suspensi sunt ab

offo͡z administratione et bn̄ficijs et talia nō hn̄tes
sunt excōi. ex. de dec. c. 1o. in cle. & dic. Io. an. in glo.
se credere q͞ sufficiat iudicis declaratio sr̄ satisfac.
nec necc̄ia alia absolu. quo ad suspensos sed quo ad
excōicatos bn̄ requiritur absolutio.

¶ Doctor vel magr̄ qui doctorat aliquē nisi sup
exigat iuram. ad doctorando q͞ nō expendat pro suo
doctoratu vlt̄ summā triū milliū turon. argentox
ē suspensus p sex menses a collone doctoratus de
magistris. Cum sit. in clem.

¶ In Capitulo ecc̄e cathe. vel collīate ē suspē
sus a voce in electione & alijs qui nō h̄t adminus
ordinē subdiaconatus. & sic qui h̄t bn̄fiu. cui anē
xus ē ordo nisi infra annū faciat se promouē. ad
talē ordinē quē requirit bn̄ficiū legittimo īpe
dimento cessante. ex. de eta. & qua. vt hij. i cle.

¶ Qui prohibiti sunt audire leges & phi. de
quibus habes s. in ti. de excōne. maio. sr̄ suspēsi ab
officijs suis. vide ibi.

¶ Qui pro alienis debitis ecc̄e sua grauat aut
lrās seu sigilla concedit de quibus possent ecc̄e. obligari.
ab administratione tp̄aliu͡z et spūaliu͡z ē suspēsus.
ex. de solu. c. 2o. vbi gl. si mutuū accepit sub sigillo
ecc̄e. et nomine eius ↄfitens esse vsus in vtilitē. ecc̄e.
quod ipē dedit pro maritanda nepte vel pro guerra
amici sui & h. idē vr̄ si & pro se ipo in cau illicite
et nō pro vtilitē. ecc̄e. q͞z nō ē debitū alienū ab
ecc̄a. sed nō ab ipo. & ē intelli. q͞ obligao. nō valz
si post probar. sed qui confitet. vsuz ē in vtilitē. ecc̄e.

ſtatur confeſſionem niſi contrarium probet. Et ſic pnt
lre nore etc. pe. de pa. in 4o.

¶ Prelati non epi qui etc. ſi ꝯbi ꝯmiſſas ſeu
bona ipaꝝ ſubijciunt aut ſupponunt abſque conſſn
cath et ſedis apce lma ſpali cogno. ab ipis ſicut
a ſuperioribus tene ut ipos aduocando ipo facto ab offic.
et adminiſtratione ſt ſimp. ſuſpenſi. Clici qui ſtetes
huir nouā aduocatione ſtiori no denūciant a pcep
tione bnficioꝝ que in illa etc. ſit ſuppota obtinet t'emo
ſt ſuſpenſi. de re. etc. no alie. c. 2o. li. 6o. Qui ante
aliquī gardiaꝫ ut cuſtos in quibuſcumque pris locis
de nouo uſurpando bona illoꝝ uacantium occupat.
Clici qui ſe ut dent talia facientes no opponunt de
prouentibus illaꝝ etc. pro tpre quo pmiſſa ſine co
ditione fiet pmiſerit nihil recipe dent de elec. c. ge
nerali li. 6o. pe. de pa.

¶ Ultimo No. qd ſuſpende pot ab offitijs qui
et excōicare. Quis a' poſſit excoic. habes s. ubi mlr
uel laicus cuꝫ no poſſit excoic. niſi ex commiſſione ſpali
pape. di. 32. Et uero in glo. no pot et ſuſpende. pot
tn abbatiſſa pmiſimo. ſuſpende ab bnfic. clicos etc. ꝫ
ſubditaꝝ ſibi ex conſuetudine habꝫ no a' ab offic. ¶
Jt No. qd ſicut excō. ſic et ſuſpenſio p ſequete appne
minime ſuſpendit. Suſpenſione dico ab offic. uel i
greſſu etc. latam ex. de ſen. ex. ſcam li. 6o. ¶ Jt no
qd abſolo a ſuſpenſione officij ſimp. ut adminis dꝫ
fiet ſub iſta ſub iſta for ut ſimili. Ego abſoluo te
a uinculo ſuſpenſionis quod incurriſti pp tale cam
& reſtituo te executioni ordinis & officioꝝ tuoꝝ

In nomine patris & c. Tamen quia suspensio pertinet ad
forum contentiosum non reperit. determinata forma.
verba huiusmodi relaxationis quicquid dicat et quibuscumque
verbis utatur. is qui vult absolvere a tali vinculo si in-
tendit absolvere vere absolvit sicut supradictum est.

De absolutione ab excommunicatione.

Sed queritur. quis possit absolvere a suspensione.
Circa hoc Pan. in c. le. Monasteriorum. de re. ec. non alie.
sic dicit. ubi papa ponit penam suspensionis vel interdicti
per constitutionem canonis contendendo. puto quod inferior
possit absolvere. de sen. ex. Nuper. nisi ipse papa sibi
reservet absolutionem vel aliter expresse & determinate provideret
hoc tenet Vinc. hug. gof. Inno. Ber. & Jo. in glo.
xi. q. i. si inimicus. & 16. q. 2. si quis deinceps. & host.
de iudiciis c. si contento inferioris approbat & confir-
mat. de instit. c. ex frequentibus. plus enim non operatur
confirmatio quam condere. Inno. id. de preb. li. 6. de clericis
de constitutione provinciali cuius executionis et suspensionis
sententiam potest quilibet suffraganeus relaxare cum non sit
maioris efficacie quam ius commune. sic intelligitur c. grave. de
prebe. li. 6. et hoc nisi aliter reservet. absolutionem. si vero pena
suspensionis et huiusmodi imponitur per sententiam a. ab homine tunc
ligans debet absolvere non inferior. de offi. or. cum ab ecclesiarum.
salvo casu c. pastoralis eo. ti. de te. v. in spe. ti. 2.
& nunc ondendum non habet locum absolutio sed magis est dis-
pensatio. et sequens collatio. et tunc est videndum an tale sit
crimen in quo possit episcopus dispensare et hac confer-
re vel non. & in primo casu poterit episcopus dispensare
& concedere primum beneficium vel officium quod ad consequendum

executionis ordinis quo ad dispensatione. In 2° casu
no potest. 50. di. c. si. et de suspensione q pontif. in
dec. c. Monasterior. dicit ide pau. no puto hac de sui na
opari priuacione als papa expressisse ut a 12m ex. de decis.
Ad audiam. Unde credo ea posse p ordinariu relaxari.
Rone pmissa ut si no relaxet. durabit pppuo 10. q. 1. pppua
¶ De effectu suspensionis. no. fm pe. de pa. in 4°.
Primo q si suspensus ab ingressu ecc. ingerat se
diuinis ita e irregularis ac si esset excatus. ex. eo. is cui
li°. 6°. nec debz hre ecca sepultura sicut ibi dr. hoc
a uerum est si ipse celebrauit intra eccam quia sub diuo
uel extra eccam celebret no e irregularis cum extra eccam non
sit prohibitum ei ut dr ibide in glo. Cimiterium a per-
tinens est sibi interdictum. Unde si ipse ibi sepeliat uel cele-
bret irregularis e siue sit contiguum siue no. q hec inter-
dictum hominis no loci. Si a esset suspensus et a diuinis
ubicumque celebraret ipse fieret irregularis. ¶ Et suspe-
sus ab ingressu ecce, no debz intrare eccam plus q
excatus ut uult a. pot preter omnia quorum preceptio
ingressum ecce no requirit li3 quida probabiliter dicant
q cum priuatus ab ingressu ecce sit pons priuatus
ab officio inter cetera q est abnfi°. ¶ 2° q si aliquis e
suspensus ab bnfi° tm et se si ingerat se diuinis
nec peccat nec e irregularis. de cler. excom. in cunctis. et de re.
ecc. no alie. c. 2. q2 no e prohibitus ab illis. Sz si i-
gerat se illis quibus e priuatus alia pena pot incurrere
ut no irregularitate que no incurrit ex hoc q homo
ingerit se diuinis nisi ut sit in actu alicuius ordinis
sacri p se requisiti de iure uel consuetudine uel saltem ordinis

epalis ut multis uir. Dico aut actuz ordinis de iure ul
ostue ne. quia ubi e ↄsuetuz q solus sacerdos incipit. deus
in adiutoriuz si suspensus ab ingressu ecce ul' adiuns
ul' ab offi. ibi incipet sollemnit irrlaris fieret. 3o
q si in illo ordine actiuus execucione e suspensus agat
et no e ordo sac' ut dubiuz. unde epus qui suspesus
a collone tonsure p actuz si eam conferat uir magis
nihil agere q pena incurre. Quid enim conatus affuit
qui no huit effectuz. ff. q quisqz iur. l. i. g' statut. et
de tempo. or. c. fi. li. 6. Sil. si suspesus a confirmane
et ↄfirmet nihil e actuz et no ur incurre irrlaritate.
¶ 4o. si suspensus a consecratione ul ordinane conse
cret ul ordinet tur e aliquid actuz quod papa no
potuit impedire saltz de caracte ordinis bn puit
irrlarit. ¶ 5o. q si suspensus ab offi. ingerat se offe
no ordinis quod habz puta quia iudex est nullaz
pena incurrit. sz ul' e quod agit de offi. dele. c. fi. li. 6.
et similibz sz si offi. diuino se ingerit tur irrlarit
incurrit no ali. et sic dz intelligi de sen. ex. c. in. c.
1o. lz quidam dicant q prior suspensus si teneat capitz
fit irrlaris. Itē suspensus a bnfi. si fructus capiat no
e irrlar quia no facit eos suos. sz cogz ali. puntur
ut de cler. c. 1o. & c. Cupientes. ff. cetex. ubi bnfi'is
ppetuo priuatur qui suspensione abillis durate illis
se ingerint. ¶ 6o. q suspensus ab offi. ul bnfi. in
diuinis nisi sit suspensus ab execucione iurisdis pot
absoluere et excoicare. de sen. ex. sic. & p hic pz solu.
ad a2m. sz si est suspensus simplr inter ab or offi.
& bnfi. suspensus et ul' pot q ho prohibe potest

ingerens se diuinis e irreglar. Suspensus no a deterimina
to malis tm pot optuz an et suspensus ab offo. in ullo
offo. habz impeditz plusq an. ¶ 7a. conclo. q si papa
committit abbi confirmac. et conferre minores ordines &
postea suspendat euz ab utoq ille ordinando ul confir
mando nullus caractez confert immo nl agit plusq
delegatus a delegante suspensus qui exercendo nihil
agit vnde irrlaritem no incurrit. Sz si epus qui iure
suo confirmat ul ordinat minores ordines a collone
istoz suspendit nihilo confirmando & ordinando veroz
caractez imprimit et ideo irrlaritem incurrit. Sz a epus
iure suo conferat tonsura. quia tur illa e iuris positiui
sicut iuris. sicut suspensus a iuris dictione exercendo ea nl agit
ita ur q epus iure papali a collone tonsure suspensus
ea conferendo nihil agit. ¶ 8a. conclo. q suspenso pro
prie dicta e qua aliquis prohibet. uti iure suo. no a
qua prohibet. uti iure prohibentis. quia tc. e magis
inhibitio uel reuocao. Vnde si officialis prohibeat cura
tuz celebrare ul confessiones audire q ipse facit iure suo
no ex commissione officialis e suspensio proprie dicta ppt qd
si hoc faciat officialis sine scriptis ul sine monitione
suspensione incurrit de sen. ex. c. sacro. li. 6o. et c. cuz
medicinalis li. 6o. Sz si epus qui dedit potestate suaz
fribz ul sacdotibz suspendat eos ab audia confessionuz
nomine suo no e suspensio sz mandati reuocao. Vn
si abbas ul prior cuius solius auctte fres se mutuo ab
soluunt suspendat aliquem ab audia alioz fratruz sine
scriptis & monitione nulla pena incurrit quia to
ta potestate si uellet possz reuocare nudo uerbo sicut dedit.

& multo magis ptē. Sz si apostate audi^{a}. sclāres
qua hēt a papa ul' epō eu3 prohibet prop^{e} dicta sus
pensio essz. et sic sine sc̄ptis et monitione hoc facies
incurrēt nisi quis dicat qd adhoc n^{c}. istud essz sus
pensio proprie dicta quia sine lina plati n^{c}. aucte
pape n^{c} aucte epi audire dz. vnde sicut asin^{o}. potāt
solo ūbo inhibē ne audiret. sic et ex post facto. Si
aute dicat in gnali quicunqz fecit hoc ul' istud sus
pendo eu3 ab usu clauiu3. n^{c} nō incurrē suspēsio3
dato qd istud sit suspensio pprie dca. Sz uā ē opi-
dicontu3 qd istud. c. sac^{o}. et. c. media^{a}. inte^{a}. de sen^{a}.
q̄ fertur pro futuro facto sub conditione et inge
nerali. Et nō. s^{m} host. qd suspensus a pontifica^{lb}.
si celebrat in pont. nō e^{t}. irrlar. Rō ē qz pontifi^{lia}.
nō s^{t} de sba celebrans n^{c}. debem^{a}. indicac^{e}. aliquē
irrlare nisi inueniat^{a}. expss^{e} de irr^{a}. de pe. di. v. §. pe.

De absolōne a suspen^{ne}. dic^{t}. pe. de pa. in 4°. q; uira
nō faciūt multu3 mentione qz dic^{t} in irr^{a}. po^{a}. tps
suspensionis quo posito an^{e}. tps nullo nisi pp pot
hoiē3 absoluē. qz si dicat^{a}. p mense a^{t}. p annu3 a^{t}. p teimu3
a^{t}. quousqz fecit h ul' istud sic suspensus si possz inte3
absolui mox absolutus itez essz suspensus quousqz
ille tminus essz completus h pp sic possz absoluē qd nec
postea incurrēt qz tm nō subest. v^{a}. a' in irr^{a}. quis
suspendit. et tminus nō p^{f}igit^{a}. tūc epus pot absol
uere sicut ab excōe ex quo conditor nō r̄fuat.
Qn nō homo suspendit ipe ul' supior absoluē pot
et successor et nō alius sicut de excō^{ne}. dictu3 est. pe.

Nō. qd sine omnes suspensionis late p quoscūqz

prelatos contra fratres predicatores et contra indulta priuilegiorum
ordinis eorum sunt ipso facto irrite et manes. Alexander. Vnde
et si contra alios ordine ipsorum fratrum late fuerint
sunt et irrite et manes. Alexander. nimis iniqua. ¶ Item magister
ordinis et singuli priores et prouinciales et conuentuales
et eorum uicarii in locis et conuentibus sibi commissis fratribus sibi
subditis nostro et aliis fratribus eiusdem ordinis inclusi ad
eos declinantibus unicuique possunt impartiri beneficium abso-
lutionis a sententia suspensionis excommunicationis uel interdicto quas sententias
incurrissent in ipso ordine uel ante ingressum eius ac
etiam laicos qui ordinem ipsum uellent ingredi nisi adeo
esset excessus enormis ut mitti esset sedes apostolica consulen-
da. Bonifacius et alexander. Virtute. ¶ Item predicti prelati possunt
dispensationem obtinere a suis confessoribus et absolutionem
super suspensionis et irregularitatis quam contraxissent ex eo quod pro-
tulissent sententias excommunicationis suspensionis et interdicti sine
scriptis ex incautela. Clem. exigentibus. Vbi est ad esse
differentia talis inter suspensionem depositionem et degrada-
tionem stricte sumendo ipsos terminos. Nam large frequenter
accipiuntur in iure unum pro alio. ut di. 46. clericus.
¶ Primo suspensio uero importat priuationem executi-
onis legittime ordinum uel officiorum et beneficiorum simpliciter uel
ad tempus. et cum spe dispensationis. que quandoque a iure
quandoque ab homine infertur. ¶ Depositio importat pri-
uationem executionis legittime officiorum et beneficiorum
et beneficiorum possessionis simpliciter et ex toto absque spe restitutionis
retento priuilegio clericali quia conuenire non potest in
iudicio seculari nec capi uel puniri a laicis. et fit per sententiam
hominis communiter. Nec potest imponi hec pena totaliter

ab inferio^a epo quibꝫ age^e pot ergo propriuz subditum
assistente sibi can^co nuo epoꝝ si e in sacris als suff^t.
propa sina epi sine alioꝝ pñtia. depositus a^c & deg
datus restitui no pot ad offi^a sua nisi p dispensati
one pape. It^e ut in iure dr suspenda^r. ul deponat^r.
ul degradet^r. dnna^o e sine ferende no lata sina
ut 39. di. epus. degrada^o. ult pena depositionis
h addit. quia priuillat^r priuilio clicali omni cuz eta
solemni^te. Caracter tn^o ei auferri no pot / ns quam
qz catum cuius so. an. uideat^r tene contrariuz s. q
possit ei auferri. sz tho. in 4°. & so. in glo. di. 90.
Arcedens. & Inno. tenet q no. De mo & for^a. degra
dationis het in c^o. degrada^o. de penis li^o. 6°. et in
suma pisana. No. tn q no ois degradatus e tradedus
curie secula^r. sz soluz in tribus casibus. Prim^s i cme
heresis. de heret. c^o. ad abolend. et h si ad pniam
in cotinenti redire noluer^t. sz si relaba^r no plus p
cat^r ei. ¶ 2^s. in falario litteraz ppe. de cim. fal. Ad fal
sarioꝝ. ¶ 3^s. duz quis deponit^r. pp calu^a quia tult^r
suo epo 2. q. 1. si quis sacerdotuz. Vn cuz in curia ro
mana his tpribus quida sacerdos interfecisset sacristam
sci pet sacerdote ut sic posset rapere bona sacristie. Re
quisito 9silio pitoꝝ si hoc 9cluserunt q no debebat
pp h tradi curie sclari occidendus. f^m uia sz poni i
ppetuuz carcem ul cauea ibi sustentandus pane do
loris & aqua angustie. papa tn martinus de plem
tudine potatis illuz degradatuz fecit tradi curie
sclari & sic fuit occisus. pot tn inhibo^a p soluz epm
suuz 9uocat^r abbat et aliis religiosis & prelatis

Ti^s. v^s.

& tratis sive dioc. qn sacdos vl alius in sacris fuerit. curie
sclari pro hes tradendus vl degradandus sic ei vide
bitur expedire de hes. Cm. ho. &c. Hec aut degradatio
cuz quis pp heresim vl a^s. est tradendus curie sclari
sic fienda e pnte potate di^t. degradans vt in forum
suuz recipiat degradatuz dz tn intcdice pro eo quod
no moriat^r. ex. de vboz sign. Nouimus.

Titulus V^s de irregularitate. Cm. i^m

Quando otrahitur irrlaritas pp indebitam exe
cutione ordinuz vel officioz.

Irregularitas sic efficit^r. a speculato^r.
quod est nota seu impedimentuz canonicuz.
ex facto seu defectu proueniens qua quis
prohibet^r. ad ecc^cos ordines promoueri. & in eisdem
ministrare. & irrlaritas contrahit^r multis modis & caus
Et ad sciduz qn quis effici^r irrlaris ex indebita
celebratione vl executione ordinuz. so cal ponit tale
distinctione. Celebrans aut vtens offic^o. ordin. a^t.
e femina a^t. est masc^ls. Et si e mulier sive laica
sive religiosa no effi^r. irrlaris quia cuz no sit capax
ordinis clicalis no cadit in ea irrlaritas p qua quis
impedit^r. in ordine vl ordinis officiuz celebrare. Sunt
hec vo ex c^o. debituz. de biga. & 33. q. 4. hec imago.
Si q^s. mls ex^cata vl intdicta vl in loco intdicto vl
indebite tractet offi^m. sacra. teme agit & puniri
dz. de pe. & re. noua. no e tn irregularis. Si e uir.
tunc aut e furiosus aut sane mentis. & si furiosus
pp quacunqz celebratione no effici^r. irrlaris. si n^c. peccat.
Idem de infante in cle. si furiosus. de homici. Si est

ſane mentiſ tūc aut talis ē laicus aut clicus & ſi laicus ē
& cū ſolemni apparatu alicuius ordinis celebrauit ſ. exercen
do actū alicuius ordinis ſiue comiſſuſ ſit alicui religioſis
ſiue ſclaris. lȝ h ſit rigoroſum ur quod ſit irrlaris. de cle. no
or. mi. c. i. nec cū tali ut ualeat promoueri. alr. q pp
poſt diſpenſatur ſic & cū ordinato et ſuſpenſo celebrante
alr. qr papa no diſpenſat. q. idē ē in iſto cau. ¶ No.
tm quod h ur intelligendū de ordinibus ſacris et cū apparatu.
Na offi. minorū ordinū hodie ſcdm tho. in 4o. & alios
docto. pnt exerceri & abhiſ qui no ſunt ordinati in illis.
Si a hoc agit ſine ſollemni apparatu talis no efficitur
irrlaris. Si uo ē clicus tūc aut celebrat in ordine que
no habȝ aut meo que habet. Et ſi pmo modo hoc
agens in ordinibus ſacris ē irrlaris. De ſubdiaconatu
tm dr. W. quod ſi ē in minoribus poſt cuuca. eplaȝ dū mo ſic
ſolemniter. & addit ſimoſ quod hoc eſt licitū qn deeſt
ſubdiaconus & tūc & cantet ſine ordi ornamentis
ſubdiaconi. Ȝ ſollemnis appatus ſubdiaconi uidetur
eſſe manipulus. dic & pe. de pa. in 4o. quod tunicella
lȝ q no ſubdiacono portatur quia no ē ei propa ue
ſtis ſicut manipulus que nullus inferior ſubdiacono
portar dȝ. h pe. Vnde ſi talis cantet eplaȝ cū tuni
cela ſine manipulo tn et no porrigendo calice diacono
ul ſacdoti quod ē propium officium eius & principalis
actus ordinis talis. et ubi conſuetudo quod & i minoribus
cantet eplaȝ illo mo no uir. irrlaris. ſecus a ubi cū ma
nipulo ul porrigendo calice ul ii no ē mos quod cantent
niſi ſubdiaconi. De ſuperioribus alijs ordinibus no ē quo
quia ſine dubio incurrit. irrlaritas. Si uo clicus

celebrat in ordine quē habet. tūc aut ē ex̄catus maior
ul' celebrat seu officium exercet in loco interdicto ab ho-
mine ul' a iure aut ē suspensus. Si primo modo tūc in
utroq; casu efficit' irrlaris & indispensabil' nisi p papa
de sen. ex. ẜ cum. li° 6°. dic' tn̄ Ꝝ qp in minorib' constituto
ministrando seu exercendo offm̄ suum et cum solempnitate
cum ē excoīatus nō effic' irrlaris. quia illa duo c. Si qs
epūs 1°. & 2°. xi. q. 3. nō loquunt' de eis. & pene sunt
restringende. secus si subdiacono ḃ sine solempnitate
legendo eplam subdiaconus diaconus ul' pbr excoīatus
credunt quidā qp nō incurrit irrlaritate. Si a' clicus
est suspensus sumendo stricte suspensione .s. quo ad
se & quo ad alios. Nā qui est suspensus quo ad se tm̄
pu. pp mortale quodcumq; ul' pp excoīcatione minore ul'
pp iniunctione a confessore talis celebrans nulla ir-
regularitate incurrit ut sup̄ dictum ē. ḃ suspensus quo
ad se et quo ad alios aut ē suspensus a canone aut
ab homine. Si ab homine seu a iudice tūc aut igno-
rauit ignorantia probabili et tūc nō effic' irrlaris
et multo magis a' ignorantia crassa & supina et
tūc ē irrlaris. et multo magis si sciuit se suspensum.
& ḃ quomodocumq; sit suspensus simpl' sine ad tempus
determinatum siue nō determinatum et si rone defec-
tus ul' infamie. puto tale durante suspensione cele-
brante esse irrlare nec posse secum dispensari nisi
p papa. ad ḃ xi. q. 3. si quis pbr. & 2. q. 4. pbr. &
de sen. excō. cum medicinalis. li° 6°. Si uō ē suspensus
a canone tūc a' rone criminis a' rone defectus a'
rone infamie ul' scandali. Si primo tūc aut

simp. e suspensus & sic celebrando e irrlaris. xi.
q. 3. Si quis pbr. aut est suspensus ad tpus. & tc
aut ad tpus determinatum et sic intim celebrando est
irrlaris. aut ad tpus indeterminatum. & tunc at. cum
conditione donec satisfaciat. aut cum conditione donec
peniteat. si cum conditione donec satisfaciat ut g.
di. si qui sunt. & c. se. de coha. cle. & mu. sle. &
de causis. c. i. in clem. cum similibus. & tunc lz quida
contra. puto tamen si sic suspensus ante absolutionem celebrt
e irrlaris. quia in his factum iudicis e iniuriz ut habet
pro absoluto ut di. de etate & quali. cum bone. &
sic cum factum hominis sit iniurum sed. quo ad suspensioz
dei cano aliquid addit. ut dco. c. de coha. cle. & mu.
Si uo e suspensus cum conditione donec peniteat. ut
g. de elec. ostus. & tunc e quinz e tene q intiz cele
brando no efficiatur. irrlaris. quia talis suspensio
uz esse di ad que nil addit cano. n. ut habeat. pro
absoluto aliquod factum iudicis e iniuriz. et io dd de ca
ut de suspensione di tm. Si 2o mo sit suspensus a
canone. h. rone defectus. tunc at. rone defectus or
dinis aut rone alti9 defectus. et si rone defectus ordis
ut clicus p saltum promotus optum ad ordine omissum
in quo si exercet officium ante recipiat e irrlaris. s3
celebrando in ordine ad que e p saltum promotus
que habz no e irrlaris. di. ca. sollicitudo. Si rone
alti9 defectus ut bigami9 illegitimi9. corpe uiciatus
ordinatus an etate legitima ul ab alio suo epo hoc
casu concordant oms q celebran. no e irregularis.
quia hz no e expssum in iure. & quia qn curia

mandat eum iam ordinatis ſup dictis defectibus diſpe
ſari uel dr de irrlarit. di. 40. Apa et c. Cenomanen.
ſtillus aut curie eſt attendendus. de cri. fa. quus. Nec
ob. q ordio facta an legitima etate ul anno ſuo epo
fuit aiz pito. qui principal cauſa pp qua dicuni tales
ſuſpenſos e defectus no ptim. go rone defectus no e
minus talis talis no dz cenſeri ſuſpenſus. et hac rone
puto q lz irrlaris ex celebracoe diuinoz ſit ſuſpeſz
acanone pp hr. irrlarit. ſt tn alz no eſſz ſuſpenſus
aiure ul abhomine. pn. quia abſolutus e ab exco. et ſuſ
penſio. lz no e ſecuz diſpenſatiz ſr irrlarit. ul no
ſuſpenſus contraxit irrlarit. talis no contrahit
noua irrlarit. quia hoc no e expreſſuz in iure.
Si 3o mo e ſuſpenſus acanone. ſ. rone ſcandali ut
infame tur celebraut. no e irrlaris de cler. pegrin.
c. 1o. lz bn faciut aly abſtinendo pp infamia que eſt
ctra illuz ul ut ſcandaluz euite. & p h ſr. innoc. q
illi quoz crimina ſt noto. qui et poſt pniaz prohibet
celebrare pp ſcandaluz et infamia de cler. c. fi. Si
an abſolutoz celebrant no incurrut noua irrlarit.
ex allegatione qua facit ur intellige de notorio
fornicatore an pniaz celebrante ne uideat. ſibi c
ctrarius. tn de rigo. ſola pnia no tollit ſuſpeſione
canonis in notorio fornicato. ut ur expſſuz. 40.
di. puenit. quia rqu. ſatiz iudici. ut dr e. de ſuſ
penſo acanone don. ſatiſfa. lz abſolone facta a
ſnia canonis aqua pot hec cau epus abſoluere.
quia conditor canonis ſibi no rſuauit ſi penitet
irrigularit. qua cxit hs. fornicator notorius

ex celebratione diuinoꝝ. dicit ſimo. q talis celebrans
antequam peniteat efficitur irregularis indiſpenſabilis niſi per papam.
ſed antequam ſecum diſpenſetur. celebrando etiam penitens a
dimiſſa concubina non contrahit nouam irregularitatem. et
forte tales fiunt ſimoniaci. inten. hic. hec omnia notantur per
anto. de bu. ſuper c. ſi celebrat. de cle. ex. in. ſed abbre
uiata aliqualiter ſunt. et inuitato ordine additis ſolum
in tribus locis ut patet dictis breuibus. Tho. pe. de pa. et W.

¶ No. tamen quod ex precedentibus uidetur quod ordinatus ante legit
tima etate ſit ipſo iure ſuſpenſus ab executione ordinis
ſic recepti, ſed ſolemnes doc. communiter tenent contrarium videlicet ray.
in ſumma. W. inglo. et archi. in roſario. di. 22.
hec. ex. de cle. per ſal. promo. c. i. Anto. de bu. ex.
tpo. or. uel non est opos. pau. de leaza. et fran. de zab.
ſuper clem. generale. hi omnes dicunt quod talis non est ipſo iure
ſuſpenſus ſed ſuſpendendus. et interdicenda est ei exe
cutio ordinis recepti ante legittimam etatem uſque ad etatem
legittimam. et poſtquam fuit ei interdicta audire ſuo
uſus fuit ordine tali ante legittimam etatem orit irregula
ris. ſi autem non fuit ei interdicta et ſic utitur ordine ante
legittimam etatem recepto non est irregularis ut dictum eſt.
Idem et audiui a quibuſdam peritis. ¶ De irregu
laritate propter homicidium uel aliam mutilationem. c. 2.

Contrahitur et irregularitas propter homi
cidium uel mutilationem membri. Pro cuius
declaratione No. quod cum homicidium uel mutilatio
membri fieri contingat mente ſolum, verbo et opere. Si
ſolum mente fiat nunquam inducat irregularitatem. quia lex pro
motionis factum requirit. 15. q. i. c. ſi quis uiro et ſi quis

ubret gladiu3 omno occi. & tn no ſequit. effectus
mortis ul' mutilationis no incurrit irrlarit. et ſi uul
neraret et etia3 ſit q mors no e ſecuta ul' amiſſio me
bri directe ul' indirecte. Q. ppea dico q ſi uulnus intu
liſſ3 no de ſe mortale et ulneratus ul' pp impitia medici ul'
pp defectu3 cuſto. quia v3 no cauet ſibi a noxijs mortu9
e uulnerans erit irrlaris ſm laud. ex. de hom. c. petr9
quod dictu3 allat pe. de anca. Nam et ſi uulnerati ad mor
tem nouo ictu accelero morte ul' H homicida re
putor. d. c. ſ de. [illegible] & qui int'ſunt uindicte ſanguis
ſeu morti et no pſtant conſiliu ul' auctez no ſt irrla
res ſm ſ mor. et [illegible]. et ſi appetent morte illi9. Jte
qui uidz aliquem occidi et delectat. & poſſ3 ſine & ſin
piculo libare ſi uellet qmus peſſime faciat no tn e
irrlaris ſe n. & medicus qui dimittit infirmu3 mo-
ri nolens mederi & dives qui dimittit paupe fame
mori. l. q. [illegible] ſ. ſi quis iratus. Verbo contrahit.
irrlaritas tripl' ſ. mandato. defenſione. conſilio
Mandato quide qn quis mandat aliquem occidi ul'
mutilari & ſe. effectus. di. 50. ſi quis uidua. Si
tn reuocaſſ3 mandatu3 expſſe et ſine ulla fictione
prohibuit ſe. anteq ſequet. effectus no e irrlar
ſm ſimo. ex. de ſimo. ſicut tuis. Sz et ſi quis madat
aliquem uberar. inhibens expſſe ne occidat ul' muti
let et ille nihilo9. occidit ul' mutilat e irrlar mada
tor ſicut & executor. quia mandando in culpa fuit.
ex. eo. ſ. qui. li. 6. Si ep9 ul' alius platus qui ht
iuriſdic3 temporale d3 ꝯſtitue iudices ſclares qui
audiat cauſ preca. ſanguis et illi pot & d3 pcipe

qd faciat unicuiq iusticia. Si aute tal iudex interroget
eu in spali quid agendu de tali qui s. met. pena
sanguis. pot rnde. Consule pitos. et caueat ne p sua
rnsione directa vl indirecta ille intelligat qd debeat
eu sanguine punire sm ray. Na si ex hac. s. rone re.
occideretur vel mutilaretur. esset irre. pot et prelatus
talis delegare alicui. etia spali s aliquo malefo. ut
homicidio et hm. in iur sue sua comisso ut inquisi
ta ueritate iusticia exequat. et occidat no pp ea
ille prelatus est irre. ex. ne cle. vl mo. epus lio. 6o.
Et no solus iudex in ca sanguinis u se. effectus
e irrlaris quius si recta in recta intentione et debi
to processu faciat iuste agat et iuitorie di. q. Aliq
tos s etia assessor testis notarius scribens obiam sniaz
vl profens vl scribens attestationes vl legens duz
publicant. vl scribens vl dictas lras pro iuindicta
sanguinis omnes hi irrlares sunt. quia coopant.
et mant. sine sm ray. di. 50. Si quis et ex. ne cle.
vl mo. sniaz. s si in hac sna no e sequutus effectus
sm W. quius sint irrlares epus pot sup hoc iustra
dispensare. Princeps aute qui lege condidit eo
legis aute homines sit traditi morti no effici. per
hoc irrlaris ut dicunt quida et bn quia in eta p.
no ad aiaduitit ita no. arch. 23. q. 4. offi. Homi
duz vbo defensionis comittit. 3. bno. quia defen
dit cam sanguinis i. mutilationis vl mortis aduo
cando et h siue aduocet pro actore siue pro reo tu
actor obligetur. ad pena talionis qui agendo pro
reo agit contra actore. bn si sequatur. effectus est

irrlarit q tunc inqz iuste aduocet in dispensabilibus n p
papa sz si no sit effectus p eum sm W. pot dispensat.
2o est cum quis dissuadet his qui nolebat defen
dere occisu ne defendant & hoc facit corrupta
intentione ut ille moriatur. Nam si pr ul mr ul alr
consanguineus seu amicus retrahat filium ul amicum
suum nolente alium a morte liberare quia timet ne ipse
ibi moriatur adiuuando no est irrlaris. ¶ 3o cum pre
lati ul alij clrici ad defensione rerum suarum ponunt quere
la de malefactoribus suis seu qui eos dampnificauerint
penes iudice seculare et emenda sibi fieri et prouideri
ne talia presumat contra eos. si ex huius querelas iudex
morte inferat exigente iustitia no sunt irrlares cle
rici si protestati sint expresse q pena sanguinis no
intendunt. ex. eo. prelatis li. 6o. ¶ Est licitum e pre
latis et clericis ob defensione rerum eccl. ul fidei inuocare
contra uiolentos brachium seculare et hortari tales no qui
dem ut occidant ul uerent ul mutilet. quia hoc esset di
recte ad homicidium prouocare. sz ut ecclesiam prium
fidem defendant et liberent ab infidelibus terram occupa
ta et ad xpm reducant. & si hoc eccla facit magnas
remissiones & lz hinc inde aliqui occidant. no tamen est
prelato imputandum immo peccaret nisi contra tales
se opponeret. ex. de hom. c. postulasti. et 23. q. 3.
Maximianus. & 2. q. 8. sequitur. et c. hortatu. et c. sunt.
¶ Homicidium ubo consultationis committitur rusione
persuasione & approbatione. Ratione quid si pri q
renti an liceat occidere paganum ul iudicem malefactorem
Rendeat q lz ppendens probabiliter ipse iudices q

iustas

Introgans uelit facere s(ecundu)m consiliu(m) e(ius) irr(egu)laris e(st). ch.
yo. Si quis secus s(ed)s aute(m) de ro(mana) sione g(e)n(er)ali cognitionis
u(e)l opinionis et ex qua no(n) c(er)tit aliquis in indiuidu
u(e)l occidend(us). d(icit) arch(idiaconus) 23. q. 8. pessima. q(uod) si iudex lai
cus introget clericu(m) quid agendu(m) de aliq(u)o. qui de iu(r)e
ell(e)z pena sanguinis puniendus. pot(est) cl(er)icus r(espo)ndere.
hoc no(n) p(er)tinet ad me. Consulatis p(er)itos. et caueat s(ed)
cl(er)icus ne p(er) sua(m) r(ati)o(n)e(m) directa(m) u(e)l indirecta(m) intelli
gat iudex q(uod) ille d(e)z sanguine puniri s(ecundu)m ray. dicit
t(ame)n quida(m) q(uod) pot(est) dicere q(uod) puniat eu(m) s(ecundu)m q(uod) ius dic
tauerit du(m) mo(do) no(n) exprimat q(uod) puniat eu(m) ad sa
guine(m) u(e)l ad morte(m) ut no(tat) hug. di. 3. Omnis. S(ed) ip(s)e
arch(idiaconus). s(upra) dc(et)o c. omnis. di(cit) istud dictu(m) s(ecundum) hug. intelli
esse uer(u)m q(ua)n(do) c(r)i(m)e(n) no(n) i(m)min(et) puniend(um). Alioquin
si ex consilio suo. s(ed) ro(mana) sione d(i)c(t)o siue sp(eci)ali siue g(e)n(er)ali
s(equi)t(ur) propinq(u)u(m) homicidiu(m) irr(egu)laris e(st) s(ecundu)m host(iensem). ex.
de homi(cidio). sicut dignu(m). ¶ Approbatione ut cu(m) audit
aliquos uelle facere homicidiu(m) siue nomine suo siue
nomi(n)e alt(er)i(us) & ip(s)e approbat u(e)l tractat(ur). ap(ud) ill(o)s de
morte alicui(us) in concilio & ip(s)e cu(m) aliis assentit &
ex h(oc) s(equitu)r homicidiu(m). secus si prohiberet. Sic(ut) si q(ui)s
c(on)sulat alt(er)i q(uod) occidat & an factu(m) r(e)uocat consiliu(m)
s(ed) firmit(er) credit q(uod) illa r(e)uocat(i)o no(n) suffi(ci)at ad impe
diendu(m) homicidiu(m). si no(n) indicat ei que(m) e(st) occisur(us)
ut sibi caueat e(st) irr(egu)laris. si a(utem) sola r(e)uocatione fir
mit(er) r(e)uocat credit suffic(er)e no(n) e(st) irre(gularis) ex quo
r(e)uocauit consiliu(m) 1. q. 4. quia p(re)sulatus s(ecundu)m ius (com)mo.
¶ Persuasione consilii. si quis p(er)suadet ali(cui) q(uod) expo
nat se p(er)iculo pro iure suo u(e)l pro p(at)ria si scit eum

Veriſimilr̄ moritur & mors ſequat̄ᵃ irreḡlar̄ e ſ̄m ſ[illegible]mo-
et hoſti· ſecus ſi conſulens hoc nō eſtimabit· 23· q· 3·
pro membris· Sȝ ſi quis ſuadet alicui q̄ indubitant̄
ſe morti exponat pro xᵒ· & cetᵃ· nō erit irreḡlar̄ lȝ
ſequat̄ᵃ mors ſ̄m [illegible]mo· et hoſti· Itē ſi uolenti fu
gere inimicos ꝑꝑ timores mortis conſulit quis q̄ re
maneat & procurabit pacē· et ſic remanens occiſꝰ
eſt ſ̄m W. ſi nō habuit probabile cām credendi q̄
illi nō immineret ꝑiculū irreḡlaris ē. ſecus ſi habuit
probabile cām ſȝ credendi· pu̅· quia inimici illiꝰ
erant adeo diuti q̄ inito potuit ꝑſumere q̄ poſſȝ
eos cohibere. Itē ſi quis conſulit nō homicidiū ſȝ
aliquid unde ſecutū eſt homicidiū ſ̄m [illegible]mo· di
ſtinguendū ē q̄ ueriſilr̄ potuit eſtimarᵉ q̄ inde ſe
quat̄ᵃ mors irreḡlaris eſt ut ſi ſuaſit q̄ iactū machi
ne uł baliſte uł q̄ exiret & ad capiendū caſtᵐ
quod nō poterat de facili capi ſine morte hominū
& ſic mors eſt ſequuta· Si uō nō potuit eſtimarᵉ
nec erat ueriſilē q̄ inde ſequeret̄ᵃ mors tūc ſi conſu
lit ſupᵉ re illicita ē irreḡlaris ſi ſeqᵉ mors· exē· eo· con
tinebatᵃ· & idē ſi mandat· ſecus ā ſi conſulit rē
iſtā licitā· & eodē modo diſtinguitᵃ· ſi ille cui conſu
litᵃ· nō occidit ſȝ occiditᵃ· Item qui conſulit ut
infirmꝰ ieiunet ut citius moriatᵃ· ſi ex tali tranſ
greſſione citius moritᵃ· conſulens ē irreḡlaris· et qui
hoc facit & ſ̄m W. Itē ſi clamet latrones ſi hoc
facit ꝑꝑ timorē corꝑis ſui· quia timet ne aliqui uel
lent eū occidere nō eſt irreḡlaris quia qui nō inte
dit mortē alicuiꝰ ſȝ liberationē pro qua licȝ implorare

auxilium ſm̃ ſ(er)mo· ſʒ nõ pp hoc facit & intelligere
poterat qꝫ ex clamore uel alio actu ſuo homicidium
ſequi poterat irreḡlar(is) ē· jdem hoſti· ¶ ſed ſi cum du
citur latro captus dicit aliquis claudite ei os
ne clamet & latro occiditur credit Wil. qꝫ qui i(ta)
dixit ſit irreḡlaris quia ſunt ducentes dando conſi
lium· et eodẽ mõ ſi querentibꝰ maleſactorem indicant
eum niſi forte ignorauit & ignorare ꝓ̃nabilit(er) po
tuit neſciens qꝫ ad mortẽ quereret(ur)· ¶ Homicidium
facto committit(ur) 3t. quia neceſſit(ate) caſualit(er) & uolunt(ate)
ſ(ed) eum ope· ¶ Homicidium neceſſitatis ē dupl(ex) quia aut
neceſſitas ē meuitabil(is) a(u)t euitab(i)l(is) Si quis ḡ occi
dat uel mutilet ex neceſſitate meuitab(i)l(i) i· ita artans
uel angulat(us) qꝫ nec fugere nec clamare nec al(ite)r poſſit
ſe iuuare niſi occidat uel mutilet nõ ē talis irre(gular)is ſ.
ex· de hom· c. ſi furioſus in cle· quia uim cumqꝫ uim
in repellere licet cum moderamine inculpatẽ tutele· di
·i· ius naturale· ſʒ ſi hoc faceret ad defenſione rerum
ſuorum uel ſociorum nõ euadet irreḡlaritatẽ ſm̃ jo· an· in
addit· ſpec· Jdem ſi pro defenſione rerum ſuarum· Jtem
ſi fugere poſſit ſʒ fugienti poterat periculum imminẽ
pri· caſtire uel uelocioris curſus inimici inſequeretur qui
audatior factus pp fugã poſt de facili fugientem
atiḡo ulnerare & in terra proſtrahere & occidere
tunc ḡe ¶ ut allegat pe· de anca· ſup(er) cle· ſi furio
ſus qꝫ probabilit(er) dici poſt qꝫ talis nõ fugiens pp p(er)
dicta nec al(ite)r euadẽ potens ſi occidat nõ ē irreḡlar(is)· ſʒ
& infans et furioſus quocumqꝫ occidens nõ ē irre(gular)is ſ.
ut dicit illa clem· & dicit pe· de anca· qꝫ idẽ ē de maiorẽ.

septemo si no est doli capax. Si a' est i'mitas ciuitalis
pu'. quia ali' euade' pot' uel quia potuit recede' de loco u'
expectabat inimicos eius uenturos tu'c efficit' irrlar'
n'. ad maiores ordines ascendit imo n' in susceptis n'
ex magna dispensatione p'mitt' i'ministra'. & c'ping
zen. dicat si fugiendo fuga erit q'. uituposa & ad de
decus & si no ad p'iculu' p'sone & pp hoc no fugit
et occidit talis euadat irrlarit'. pe. de anca. no cred'
hoc uerum s' q' talis euitet irrlarit'. & h' ut' magis
uerum ¶ Homicidium casuale ad sr'dium qui i'ducit
irrlarit'. no' distinct'. Aut quis dat opam rei illicia
te aut licite. & tu'c dist'. quia aut adhibet omne' di
ligentia' qua' d' aut no. In primo q'. casu dando s'.
opam rei illicite dato q' p'ter omne' uoluntate' ei'
sup'ueniat ul' mutila'. ul' ex ope ei' e' irrlar'. Vnde
si cl'icus exercitatie ul' uenatie iacit iaculu' immit et
casu homine' occidit e' irrlar' quia talia opa debent ab
eo penitus esse aliena. xo. di'. cl'icos. Sili' si ludo i'
pegit lapidem c'tra aliq' et ille uolens declinare
impegit aliu' lapide' et mortu' e' proiector est
irrlaris. quia ludens noxius erat. et idem de similibus.
In 2°. casu cu' s'. adhibi' omne' diligencia' dando opa
rei licite nulla culpa' ul' irrlarit'. incurrit si c'tingat
in homicidium. pu'. reparabat domu'. posuit signa an
eam et clamauit an q' produceret t'pe congruenti
pro transeuntibus ul' incidit arbore & cecidit i' p'te
c'tra estima'ne' co'e' &c'. Omnes n'. casus fortuiti p'uide'
no p't. ex. eo. Johannes. & c. Quida'. Vnde si currus
eq'. ul' a'. a'ial aliq' aliqua' occidit p' m' s' imo. no e'

Irrlarit dn̄s ei9 dum malicia ul' culpa in morte non
habuerit. di. 50. hiqui arbo. In 3° cau. s. ubi non
adhibet' debita diligencia & in ope licito incurr'
irrlarit. Vn̄ s'm host. pb'r qui mittit pueruz ad
aquandū equū monens q cauet de flumie & tn̄ sb
mersus est indicat euz culpabile. Sicut & diabolus
diaco' qui nō remouit baltem qua accintus erat
cuz sciret ludi consuetudine. ex. de hom. Contine
batur & sacerdos qui nō r'mouit cultelluz a corrigia
cuz qua uerberabat famuluz. ex. de hom. c. ad audiaz.
¶ Item si cl'icus capiat fure et tradat euz iudici
& hoc ut faciat ei r'stituere res ablatas quas al's
rehre nō poterat si nō habet intentione corruptā
s. ut intendat morti fur' ipe capiens & sic hac &
facit protestatione q nō intendit uindictā sangui
nis s; suuz rehabere & nō h't cam suspicandi q h
contingere potāt si sequat' mors illi' capti fur' nō
erit irrlaris. secus & si hoc aliquod hoz defuerit. pm̄.
quia al'r potāt rehre sua uel nō fecit protestatione et h'.
ex. de hom. c. suscepimus ¶ It' si cl'icus scribat q aliquis
capiat' et ex illa captione sequit' mors ul' trunca'
memb'. ipo tn̄ ignorante & factuz et host. s'm host.
ut irrlar' quia debuit suspica' hoc posse euenire.
¶ Item si quis cessat secat ul' flobotomat aliquē
causa medicine & inde sequit' mors s'm Ro. si ma
gister erat peritus artis et adhibuit debitam diligenciā
nō tenet' in aliquo. Simili' si medendus non h't
consuetam disponem membroz ul' neruoz ul' ue
naruz & pp incisione moriat' nō te'. in aliquo irregular'

sm̄ Inno· sʒ in hoc nō errant· pp sua inexpientia n̄
irrlaris est· potius enī casu q̄ culpa in hr̄ psumet̄
mors accidere 23· q 4· de occidendis· Secus ꝗ ubi p
impitiā accidisset ul' pp neglīaz· ¶ Itē qn̄ dubitat
meculis in aliquo potius dʒ dimitte q̄ ꝓ incidē sm̄ host
et Inno· ¶ Phisici ul' cirugici si erant periti in arte
et nl'. de stringentib̄ omiserut et hnt sic sʒ probabi
le consciaz nō prohibent̄· a promotione q̄uis mor
tui sint infirmi quos curauerunt. Secus autē qn̄ sc
impiti ul' negligentes ꝯ· infirmos ꝗ ex hoc pro
babilr̄ credunt ul' dubitant infirmos mortuos uel
mēbris dep̄ditis quia sic irrlares· ex· de eta· et qua
c° Ad aures· ꝗ est ꝯsiliuz Inno· et gof· q̄ q' uolut
promoue' ap̄ct a p̄ctica medi' abstineat et p̄cc a
cirugia q̄ adustione ul' incisione requit· quia in
nullo dʒ uacillare ꝯsciā promouendi· di· 33· Lauri·
¶ Itē custodientes infirmuz ul' furio° s eius qui uoca
uerunt ul' porrexerut ei uinuz ul' aquā ul' non
custodierut vnde illi ex frenesi se proiecerunt
ꝗ hr̄· ita q̄ mortui sit sm̄ Ho· In omnib̄ ubi bona
fide fiat nō dʒ de facili quis habere consciam
scrupulosaz nisi sit culpa lata et neglīa dissoluta· put
si custos infirmi frenetici ul' furiosi dimiserit euz
ut iret in platea ad ludenduz ul' alis dat opa uel illi
cite aut ex nimia crapula et ebrietate uigilare
nō potuit maxime cuz esset deputatus ad custodia
infirmi· Na si ctuz ē q̄ inde ex hac culpa mors
secuta est tales erunt irrlares alis nō· et sic habet
quis ꝯsciaz scrupulosaz deponat ad consiluz boni

viii. Homicidium ope et voluntate spontanea
si quis committit sive veneno sive gladio vel quocumque
et sine peccato induat irregularitatem et talis non solum de
admittit promoveri sed si promotus est impetitur de
pom. ex. de hom. c. sicut dignum et 40. di. si quis
iudicia et si interficiat sarracenum vel paganum. di. 40.
Clericus. et cum tali numquam dispensatur in ordine vel officio
di. 40. Miror et si sit occultus in ordine suo ministrare non potest ex. de tempo. or. c. si. poterit
tamen cum tali dispensari in beneficio ex. de cle. pu. indu.
c. 2o. nec excusatur. sed vitat irregularitatem si hoc faciat
ex precepto iudicis ut satteles quamvis non peccat obedi
endo si iusta sententia est. 23. q. 5. Cum mullus. Similiter non
vitant irregularitatem qui vere ignari zelo fidei et propter in
dulgenciam habendam que datur afferentibus ligna ad
combustionem hereticorum attulerunt ligna ad cremand
hereticos si illa materia lignorum allata cooperata est ad co
bustionem hereticorum et mortem secundum W. sed si illa materia
non est cooperata puta quia iam mortui erant qui ligna
attulerunt vel antequam apprehenderetur ignis in illa materia
non sunt irregulares. Sed quod de hoc dubitatur. melius est tenere
contrarium et se reputare irregularem. ex. de tepo. or. ad aures.
Idem de clericis qui cum aliis trahunt ad manganella.
Unde creditur aliquis probabiliter mortuus quia secundum
W. melius est tenere contrarium ut dictum est. 22. de pe. di. 2
c. si quis. Iste qui percutit mulierem pregnatem vel dat ei
aliquid ut faciat aborsum si ex hac percussione vel ei
datione illa abortitur. si iam erat formatus acceptus est
irregularis. secus si nondum erat formatum puerperium.

¶ Q, si dubitat utrum ex percussione vel rei sump
tione sequutus fuit aborsus vel ex alia causa vel fuit
esset puerperium formatum vel non si probabiliter dubitabat
debet a promotione & ministerio abstinere ne periculo se commit
tat. et multo magis si in omnino credit. si ante habet teme
raria opinio deponat ea. ¶ Sic si quis aliquid facit
vel dicit unde acceleratur alicuius mors esto quod omnino esset aliter mori
turus irregularis efficitur. sicut est etiam parentum volunt infirmum
ut citius moriatur. dicit de capitando quod ponat caput in
cipo & ex hoc citius potuit. dicit aliquis satelliti, ut ap
tet manariam ne plures habeat recipere ictus & sic &
hinc. ar. di. 50. si quis vidua. ¶ Sic qui associant ho
micidam ut si eum defendant contingit non aliud faciant sunt
irregulares si sequatur mors vel mutilatio. quinymo & si di
suaserunt prius illi homicide, ut non faceret & tamen pur
volente associaverunt. ex. de cle. pu. vidue. henricus. vn
omnes illi qui de familia rectoris vadunt ad associandum
malefactorem cum ducitur ad mortem sive pedestres sive
equestres cum vadant pro defensione si oporteret unt
sunt irregulares. Qui et trahit ad corda vel alia torturam
et eum ad fatendum maleficium & ex hoc fatetur. et occiditur.
est irregularis. Qui & acuit vel portat manariam cum equos
decaptos. vel mutuat vel portat scalas vel portat funes
pro aliquo suspendendo. similiter quia quilibet horum dat causam
principalem morti alterius. di. 50. Si quis vidua. secus de
eo qui fecit scalas vel funes vel gladium non ad mortem
inferendam sed ad communes usus & casu postea aliquis
utitur ipsis ad occisionem. 23. q. 4. de occidendis. Qui &
se mutilat ex impatientia. vel & sibi facit zelo castitatis. sibi

virilia amputando e irre^ris^ di. qq. si quis parte. ¶ Et
dicit archid. lq. q. i. Si quis no iratus. quod clericus qui no
irato vadit ad occidendum aliquem. pro pp iniuriam recep
tam et reperiens ipsum mortuum ab aliis ut satisfaciat
aio suo amputat cadaveri caput quod ius videri possit ir
rlaris. quia lex promotionis factum requirit. ut dicit
b. c. et pp intentione pro ope subsequuto. ex. de big.
c. nup. quod et tz. jo. in glo. de pe. di. i. periculose. secundum
quod coir tenet doc. non e irrlaris. quia ho mortuus
no e homo: et hoc e verius. alis medici sequeretur quod oms
medici qui faciunt notomiam essent irrlaris quod
no est verum. ne repitur ista irrlaritas posita in iure
et pene sunt restringende. Archi. ¶ Ex homicidio vel mu
tilatione que contingunt in bellis quo vel qui bellatores
efficiuntur. irrlares. quantum quidem ad clericos. jo. cal. in addict ad
ad dictam. dicta. jo. an. in novella. ex. de homi. c. peticio. sic
distinguit. Clericus aut vitur armis incontinenti repellendo vim
vi et cum debito moderamine aut alit. Si primo modo et si
occidat vel mutilat no e irrlaris cum se facit ad sui defe
sione. di. i. jus nale. Si alit facit. tunc aut hoc agit de lina
ppe aut proprio motu. Si de lina ppe. pato quod in bello iusto
possit uti armis ostensibilibus. Nam inter alia que faciunt bellum
iustum e auctas principis vel ppe et tunc si occidat vel
mutilet no e irrlaris ex quo papa dedit sibi licentiam. nam
cum irrlaritas sit pena per constitutiones canonicas introducta ex
quo papa potuit dare licentiam clerico et auctem utendi armis
quibuscumque et sine metu irrlaritatis dando huiusmodi licentiam
videtur quod abstulit ab eo incursione irregularitatis quod potest
quia cum vitio voluntario homicida potest dispensare. de

conſe. di. 1. c. 1. ¶ Quado papa h' expimet ner ut alr
ſerus. Si pimo motu clicus utit' armis. tunc aut i bello
iniuſto. aut in bello iuſto. ſi in bello iniuſto tunc planum e
quod no eſt ſibi licitum ſine ſuis fauo' p̄ſtet ſine ti-
more inueniat adu'ſarijs. Et ſi ibi aliquis ſit occiſus uel
mutilatus irregularis eſt. 23. q. 8. c. 1°. et 2°. Si i bello
iuſto. pu. pro defenſione prie uel alior. 23. q. 3 fortitudo.
et tunc poteſt intelli etia cum armis defenſione. non
tn dz pugnare ſz hortari poteſt ut 23. q. 8. ut pde
et orationibus intercede. 36. di. c. fi. ſz cum armis offen
ſibilibus no dz ibi eſſe niſi ea intentione ut ſe defe
dat. no ut pugnet impediente ordinis poſſeſſione. 23.
q. 8. dica. Et ſi in tali bello e aliquis occiſus uel mu
tilatus ab ipo clico e irre'. Si aute ipſe neminem oc
cidit uel mutilauit no e irre' ſz quis ab alijs occiſus
ſit uel mutilatus. Ad tollendum duplicitatis ambiguu
ad cautela. hoc caſu pot ſibi imponi pna. Et ſic intel
ligat' de cle. percuſ. c. pntium ut ibi no' in ultima glo.
Et hoc credo ver quicq noſt' in ſpec. 2° li°. Si in tali
bello clicus uulnerauit aliquem ſz no occidit uel mutila
uit al' diſtingue quia aut talis ulneratus fuit poſtea
occiſus ab alio. et tunc ſubdiſtingue quia aut huit animu
occidendi talis clicus qui uulnerauit. et ſic irrlaris eo. ti.
c. ſignificaſti. el. 2°. ibi Et ſi percuſſor uoluntate &c.
23. q. c. fi. aut no huit animum occidendi. et iſtud etia ſubdiſtingue
quia aut ulnus ipius clica pot diſcerni ab alijs ulneribus
et tunc no e irrlaris ſi ulnus no e mortale. ut e. ti. ſignifi
caſti. aut no pot diſcerni. et tunc pp dubium iudicat'.
irrlaris ut in eod' ¶ ſu. Q. ſi diſcerni. res aut ſuas no

Ut licitum armis defende cum aliorum offensione. c. tu.
Susceptum. h omnia sol. sz in principio sit aliquatu
lum abbreuiata. No tn q ex h q papa dat licentiam
clericis q intersint bello. non tn uidetur ex h licere clericis
uti armis nisi ad se defendendum no aute ad offen
dendum aggrediendum uel et paganum. sz tn pnt i
esse ad hortandum alios. 23. q. 8. omni. et c. se.
Q, si occidunt uel mutilauerit et in bello iusto sit
irregularis ut dicit Io. de lig. dicunt et Inno. et host.
q pnt clamare et pugnare sz no occidere. ¶ Item
dicit host. q in bello iusto clericus pot dare licentiam
pugnandi in conflictum. no aute in bello iniusto.
¶ Item dicit ray. in summa q ubi plures repiuntur in pu
gna in qua aliqui sit interfecti et mutilati et nescitur
a quibus quantum ad irregularitatem omnes censentur irregulares
et qui sit ex parte iniuriantium et qui sit ex parte recipi
entium si illi erant clerici et sic illicite mouerunt
arma. ch. q. Si quis post. Sz archi. dicit. 23. q. 8.
c. 8. q istud dictum ray. quidam intelligunt qui erant
clerici in culpa. et h appet ex uerbis eius dum dicit moue
runt arma. q. d. uoluntarie et sine necessitate. Na si de
fendent se uel socios necessario. lz aliquis a defendentibus
sit interfectus ex alia parte reliqui no interfecissent
nec interfecto si iniuriassent no essent irregulares nisi uo
luntate occidendi habuerint. quia lex promotionis
factum requirit. 19. q. 8. si quis. c. 8. Ipse tn arch. di
stinguit inter inferente et repellentem iniuriam ut re
pellens ex dispensatione promoueatur et tollerar.
in susceptis dum tn constet eum no percussisse infereng.

secus quia in culpa est ar. 16. q. 3. porro. Ho. & arch.
di. 36. q. sm̄ summo. & host. si quis percussit aliquē in iu
sto bello si nō sit inde mortuus vel neminē singulis ictibus
occidat vel mutilet nō efficitur irreg. S etiā si alij feriant
& occidant sm̄ gof. dum modo nō provocauerit eos. eo.
ti. significasti. Addunt tn̄ summo. & B. q si aliquis occi.
percussit aliquē lz nō letalr̄ si alij postea occidunt est irreg.
quia prestat causam propinquā morti. di. 50. Si quis viduā.
Idem sm̄ W. de mutilante gladio vel ense in bello ipo
dicit & laud. & allat fran. de zab. in clem. multorum
q qui detrudit homines in carcerē vita artum & asperum
q incarcerati nō viuunt ultra sex vel 8. menses propter arta
tione carceris reputat exponentes tales ad hoc ex ho
micidas et irregulares. h n. pena magis est afflictiua
quam si poneretur in patibulo. et h ē contra prelatos qui de
trudunt clericos in gabia ubi verisimile ē q i. paucos
dies morietur. fran. zen. et henricus. Hec autē irregula
ritas homicidij quocumque & quotienscumque sit cōmissa
ante baptismum per baptismum deletur di. 50. si quis post. sm̄
summo. gof. & W. p solum papa dispensatur. quod etiam
nō facilr̄ facit. di. 50. Miror. Idem p totum de muti
latione memb. de homicidio quo ad peccatum & penā habes
in 2a. parte. ¶ De irregularitate bigamie Cm̄ 3m

Irregularitatē & inducit bigamia q contrahitur
multis modis. Primo quidē cum quis successiue
et diuersis temporibus habz duas uxores & utramque cognoscat
31. q. 7. apiant. si ā alteram nō cognouisset prius. quia an
consumacōz matrimonij defuncta esset nō est irreg. S sm̄
tho. in 4o. di. 34. lz magister sentenciarum aliter dicat sz nō tenet.

mlr opi. ex. 2o. cum quis diversis tpribus habz duas
uxores. vna de iure alia de facto. pu. contrahit cuz
consanguinea et utramqz cognoscit. hic enim censetur
bigamus pp intentionis affectuz cuz ope subsecuto. ex.
de biga. Nup. ¶ 3o. qui plures habet eode tpre. vna
de iure. & alia de facto et utramqz cognoscit. pu. 9tcto
mro°. cuz una et 9summato contrahit etia cuz alia vl
cuz contrahit cuz duabz de facto. pu. consanguineis
et cognoscit eas ut dco. e. Nup. c. ii. ¶ 4o. cuz contra
hit cuz vidua ab alio viro cognita. secus si fuissz relic
ta virgo. 33. di. Seriatz. ¶ 5o. qui contrahit cuz cor
rupta ab alio et cognoscat ea. & h sive sciverit eaz
corruptaz sive ignoravit. di. 34. Curand. h si ipe
solus deflorasset et postea contrahet cuz ea no censet.
bigamus. di. 26. Acutius. a2. qui fi. si. le. Tanta. ¶
6o. qui uxore propriaz cognoscit sive scient sive igno
rant postq est cognita ab alio. di. 34. Itaqz et si vir
accusaret uxorez de adulterio et pendente accusatione
ad preceptuz eccle vir debituz reddet adulte uxori est
quia bigamus sm tho. ray. & hosti. ¶ 7o. cuz quis
in sacris constitutus vl post professione in re. cont
hit cuz corrupta. ex. eo. A nobis. ¶ 8o. cuz quis dux
uxore vile inhiere. pu. ancillaz vl ioculatrice vl aliqua
ex illis que publicis spectaculis mancipant. h virgiez
repellit ab ordine. di. 34. Si quis vidua. Ro ante
princ. quar bigamus prohibet. promoveri e defec
tus sacri qui est in eo. quia s 9iunctio 9iugalis facta
p euz no pot significare illa spualis 9iunctione x. et
eccle q est unus sponsus cuz una sponsa eccla q una est.

Nam cũ duxiſſet cũ ꝫ ſua in pluresſ uxo. nõ ẽ un⁹
unius. di. 26. Acutius. Coniunctio aũt fornicaria
nõ ſignificat illã coniũctionẽ xͥ. et ecc.ͤ ſꝫ tm̃ ꝯiugalẽ
et iõ qui nõ contraxit ſꝫ fornicatus eſt cũ multis
nõ cenſet.ͬ irrlaris. Hec aũt irrlãtas nõ tollit. per
baptiſm̃. ſicut irrlaritas homicidij. rõ ẽ quia contra
hitur ex mr̃oĩo. et baptiſm⁹ nõ ſoluit mr̃oniũ
di. 26. c. deinde. vnde qui hũit uxo. ꝫ unã ante bap̃m
et aliã poſt baptiſm̃. ul' ambas an̄ bapt̃. irrlaris &
bigam⁹ ẽ di. 26. Acutis. Ex iur.ͤ aũt bigam⁹
omni priuilegio clericali & additur. foro ſclari nõ ob
ſtante ꝯſuetudine et eis ſub pena excõis inhibitũ eſt
deferre tonſurã. ex. eo. altercationes. li. 6.º Solus aũt
papa diſpenſat cũ bigamis ſcḿ tho. & io. an. ex. eo.
deo. c. Quidã ꝯ dixerunt ꝙ nec papa pot̃ quia cont̃
doctrinã apli ꝙtũ ad ea. Sꝫ dicunt tho. et pe. ꝙ pp̃
nõ pot̃ diſpenſare in doctrina ap̃. ꝙtũ ad ea q̃ ſũt de
iure naturali et ea que ſũt de unitate ſacrorũ et fidi
ſꝫ in alijs pot̃ cũ habeat eandẽ ptãtẽ ẽ ca. iuris ſicut
& tur. Q. ꝯ obiã poſſit. c. ex. eo. nup. ſoluit tho.
dicens ꝙ eandẽ difficultatẽ eẽ in diſpenſando cũ eo
qui contraxit cũ plibꝫ de facto ſicut ſi contraxiſſꝫ
de iure. uult papa oñdẽ ibi et iõ nõ dicẽ ꝙn diſ
penſarͤ ibi poſſit. ul' & dr̃ nõ poſſe quia nõ conſu
eũt diſpenſarͤ & ſi poſſit. Si diffuſius uis uidere
hanc mãm de biga. hes in ſuma confeſſion. li. 3.º ti. 2.º
p totum. ¶ De irrlaritas illegitimacionis. c.m 4.m

IRregularitate & indue illegitimaº. ſꝫo &
quare prohibent.ͬ tales a promotione eſt ſcḿ ray.

quia primo reputantur viles pro dignitas a civitatis nullis
pro dari non convenit. 2o. ad detestationem parentum sceleris. nec
est inconveniens unum puniri pro alio. ut filium pro patre
puniri. pena tamen temporali numquam tamen eternali ut in q. q. pro totum.
3o. quia tales solent esse imitatores parentum sceleris et
intemperati moribus. 96. di. si gens. et in glo. summaria
in principio di. Et communiter reputantur aliquando huiusmodi viri
valde industrii et virtuosi et ex hoc reddantur magis
laudabiles. di. 60. Et numquam tamen iura adaptantur. per
ea que ut in pluribus attendunt in dignitatibus tamen secularibus
tales non sunt repellunt. ff. de cur. l. spurii. Illegitimum
et secundum iura hereditari non potest quod statutum est in fa
vorem matrimonii et ut dicit pe de ancha. si fieret mali
qua cum esset statutum quod illegitimum possent hereditare
non valet quia esset contra bonos mores et nutrimentum
luxurie. tamen quo ad deum et virtutum opera nil nocet ille
gitimatio. si in se bonus sit ut diffuse habetur. di. 56. c. se
dicitur autem illegitimus qui non est natus de legitimo matrimonio
vel quod reputabatur legitimum secundum ray. ex. eo. Cum inter.
Unde si vir et mulier contraxerint in facie ecclesie bona
fide credentes se legitime copulatos cum tamen non
essent. puta propter impedimentum consanguinitatis vel etiam si
alter eorum tamen hoc celebat. scilicet legitimam copulationem
puta quia contraxit cum eo quod nesciebat habere aliam
uxorem talis reputatur legitimus et utrique parenti
succedit. ex. eo. ex tenore. secus si clandestine con
traxissent quia vel fuisse ignorantia affectus et multo
magis si contraxerint pariter scientes impedimentum ab.
ex. de cland. de spon. Cum inhibitio et secundum tho. et pe.

Iſte dum qui ignorat ſe illegittimum cum ſit ſm hoſti.
probabilis ignorantia excuſat eum. ar. C. de teſta. l. i. vn
durante tali ignorantia no peccat faciendo ſe promoueri
ul hereditatem adeundo. ſz cum ſit ſuffi. cp̄iuſ occultum
eſſz alyſ & diſpenſatione indiget quo ad ordinē &
dignitatē & hereditate dimittere dz q̄n pr etiā neſci
ebat illum ſe eſſe illegittimum. Vtrum a' inhat ma' deat
filiuſ credē mat. dt hoſti. prima facie c̄redendum eſt. ar.
ex. de proba. afferte. ſz tn no cogitur adhoc ſe credere
. C. de teſta. l. nec profeſſo. Qualitas a' matris et diſa.
eius cum alys circumſtantys pluſ ul' minus ur q heat in
ducē talem filium ad c̄redendum. Legittima. a quis z.
Primo mo p ſequens matrimonium. pu. cum quis habuit ar.
ex qua an matrimonium habuit filioſ naturales etiā ſi illa
nō ille aliq ſunt tale impedimentum prius cum alio con
traheret qui poſtea moreretur. et h̄ ē verum ſi illa tunc
potuit illi eſſe uxor qn hunt filium quia ſe utrq ſolu
tus erat. Vnde natus de adulterio ul' inceſtu p iſtum
modum legittimari no pōt. ex. conqueſtus & tſ. legit
timatio valz ut ſuccedē poſſit in oibz bonis parentum t
aut. quibus mo. eff. eff. na. le. § Qin. Valz et ad
hindum dignitatem et ordinē. 2o. mo p ſpale indulge
ciam ppe. ex. co. p venerabile & hec legittimatio valz
ad h ut talis valeat promoueri ad oīs ordines &
dignitates eccl'iaſ ſ ubiq terrarum. valz etiā ad ſucceſſionē
bonorum parentum et ad omnes actus legittimos ſeculares
in terris ſubiectis eccl'ie tpralit. Si a' fiat per imperium legit
timatio valebit ad h ut minores ordines ſuſcipe poſſit
et bnfi'm ſine cura ubicumq et ad ſucceſſionē bonorum

parentuz et actus legittimos ſclares in t'ris ecc'e. ſpualit'
ſubiectis et et malijs t'ris epūz adea p q no fieret al
ti' p̄iudiciuz. et multo magis ualz ad h' legittima°. p pa
pa. ſz in hijſ que fit alt' preiudiciuz puta q ſuccedant
ab intestato no ualz legittima°. nc p papa nc p epūz in
t'ris q ei temporalit' no ſubſunt. h ſ'm ſmo. & B. ſt
c. p uenabile. ¶ 3° mo legittimat' quis p leges ſclares
ſ'm ſ. modos in eis traditos qui reduci p'nt ad tres.
Prim° e ſi p'r filiuz naturale offerat curie impatoris
efficiat' q3 curie naturalis curiat'. in aut' quib3. mo.
effi. na. le. §. ſi quis igi'. coll'. & ſdem ſi offerat eiz
curie ciuit'. de qua ul' de cui° iuio ſit oriund° in ſt'.
de nup. §. fi. ¶ 2° mo°. e ſi p'r decedens in teſto alm
naturale nominet legittimu' h'rede. & ipe postea teſtz
offerat princip'. ul' ſi p'r in instro p publica manu
cfect'. ul' alr ſcripto cuz ſuſcriptione t'iuz teſtiuz euz filiu
nominet ul' adiecit nale. in aut'. Vt liceat ma. et a.
§. ad h'. ¶ 3° mo°. e ſi nullo filio legittimo exnte ipe
naĺis filius ſe ipz offeret curie. in aut'. quib3 mo. na.
effi. le. l. 1. hec legittima°. p leges facta ualz ad ſclaria
et temporalia quo ad ſucceſſione & dignitate in t'ris
tm̄ ſubditis ptati legittimat' & in alijs ubi no fieret
alt' p̄iudiciuz. Ad ordine ul' dignit'e ecc'e no ſe exten't.
ſmo. & B. ¶ Diſpenſat'. aute legittim° 3'r v'no°.
p ingreſſuz religionis approbate. et h' quo ad omnes
ordines. ut di. 46. c. 1°. ſ'm ray. & glo. ſumaria. ſz ad
plationes ut puta. prioratuz etia in ipa religione ul'
alia dignitate ſine diſpenſatione talis promoue'i no
pot. ut in dro. c. 1°. Et no. q magr' ordinis fr3 p̄dicat'.

potest dispensare cum tercentis fratribus ordinis sui super defectu natalium ut possint ad ordines et prioratus ordinis promoveri. nisi fuerint procreati ex incestu vel adulterio vel r[e]l[igios]is. alex[ande]r. devotionis. sed ex alio privilegio s[upra] fo.
22 potest dispensare in illo ordine cum omnibus genitis ex soluto et soluta etiam si essent parentes eorum sacerdotes ut se promoveantur ad ordines et prioratus conventuum devotionis. ¶ 2° dispensari potest per episcopum et hoc quo ad minores ordines tantum et ad beneficium sine cura. quo autem ad alia dispensari non potest. ¶ 3° fit dispensatio per papam et hoc non solum quo ad ordines sed et quo ad omnes dignitates vel personatus. ex. eo. is qui li. 6°. ¶ Dispensatio autem licita in tales s[cilicet] minor. ut se ordinentur et instituantur in ecclesiis aliis a paterna dico si sit filii presbiteri. alias non in quibuscumque ecclesiis ar. ex. eo. ti. c. presentium. alia maior ut se instituantur in paterna aliquo tamen medio. ex. eo. ex tenore. alia maxima ut in paterna nullo medio. Et nota quod cum dispensatur illegittimus a papa quo ad ordines et beneficia ecclesiastica non propter hoc intelligitur quod possit promoveri ad rectoratum vel personatum ad quem per electionem proceditur consuetum. de preb. c. fi. sed bene ad ecclesias quae per collationem possint promoveri. ¶ Item si a papa obtinuit dispensationem illegittimus. et postea impetravit quod duo aut plura beneficia cum cura possit habere. tacuit autem predictum defectum non valet hec 2a gratia. ex. eo. is qui. li. 6°.
¶ Item Nota quod filii sacerdotum quos ipsi susceperunt de legitima uxore ante sacrum ordinem secundum ray. et alios promoveri possunt ad omnes ordines et dignitates.

cum legitimi sint nisi in illa eccl[esi]a in qua pres
cox im mediate fuerunt prelati ul' canonici, ii no
pnt canonicari ul' promoueri ex. eo. Ad h[oc]. gof. &
dr. ep[iscop]us cuz pr h[abu]it p[er]sonatum ul' uicaria p[er]petua i
aliqua eccl[esi]a filius i[m]me[dia]te ip[su]m ul' ipaz h[ab]re no pot.
ex. eo. Q[uia] m. ¶ It[em] si pr h[abu]it p[er]sonatu[m] filius non
pot h[ab]re uicaria n[isi] cu[m] eo. ex. eo. michael. Q[uid] si fili[us]
dispensatiue succedat pri, s[ed] istius b[e]n[eficio] potest succe
dere fr[atr]i ut po[n]it host[iensis] quia in hoc no succedit
pri i[m]me[dia]te. s[ed] secus si p[ri]mus habuiss[et] ipaz eccl[esi]am
de facto. porro ad nepotes hec prohibitio no ex
tendit[ur]. s[ecundu]m ray. host. & gof. ordinati u[er]o in sa
cris. s[cilicet] subdiaconati & sup[ra] si suscipiat filios ex
uxo[ri]b[us] cuz quib[us] an[te] ordinatione[m] [con]traxerat tales
filij illegitimi s[unt] si uxores [con]senserunt q[uod] uiri ordi
narent[ur]. ul' scientes hoc no [con]tradixerunt. 32. di.
Seriatz. s[ed] si ordinati fuerint inuitis uxoribus
et ignorant[ibus]. legitimi censent[ur]. et no indigent
dispensatione. Aliqui t[ame]n dicunt q[uod] indigent etia[m]
tales dispensatione. greci t[ame]n sacerdotes qui licite
utuntur m[at]rim[onio] [con]tracto ante susceptione[m] sacro[rum].
Nam in sacris contrahe[re] no pnt n[isi] sicut atpre
apl[ic]a. 10 filij quoq[ue] quant de uxoribus suis duz s[unt]
in sacris illegitimi s[unt]. et ide[o] iudicium sicut de
alijs legitimis. ¶ De irr[egu]lari[ta]te p[ro]p[ter] quada[m] uiciaco[rum] corporis na[tu]ra. C[apitulu]m

I R regularis est Corpore
uiciatus. i. mutilatus ul' debilitatus
in mebris. Talis prohibet[ur]. aut p[ro]p[ter] inhabili[ta]t[em]
ad officium exequendum aut p[ro]p[ter] deformitate ad sta

scandalum alior tollendum. Pro cuius declaratione
nota distinctione aut quis e mutilatus vel priuatus me
bro magno et manifesto quod scilicet inducit deform
tatem notabile ut priuatio nasi et huiusmodi vel inhabili
tate ad exequendum officium ut priuatio manus et huiusmodi
et tunc quacumque de causa sit mutilatus siue priuatus
iusta vel iniusta naturali vel accidentali impeditur a promo
tione et deiciatur promotus cum tali defectu. Si autem
erat iam promotus cum superuenit defectus si non propter hoc
redditur minus deformis potest exequi illa officia ad que
non impeditur propter illum defectum. puta si factus sacerdos
amisit usum missam celebrare non potest vel alias in altari
ministrare sed potest audire confessiones et predicare.
A beneficio et non remouebitur si sine culpa cadit in de
fectum. quia non debet addi afflictio afflicto. 2. q. 1. Cum
percussio. dabitur tamen ei coadiutor si tale beneficium est
cui ipse deseruire non possit. de cle. egro. c. 2o. Aut
quis est mutilatus vel priuatus membro paruo vel oc
culto et tunc subdistinguitur. quia aut sponte et
sine iusta causa ut ex indignatione vel impatientia et su
perbia. aut ex iusta causa vel inuitus. Si primo modo tunc
indistincte in quocumque membro siue a se siue ab alio
repellitur a promotione et deiciatur iam promotus
et si putabit se obsequium prestare deo se castrando.
extra. eo. significasti. et per mundo. Idem etiam est si non totum
membrum amisit sed partem membri que deformitatem generat.
et inde scandalum esset. extra. eo. c. 1o. vel inhabilem reddet
ad officium exequendum. extra. eo. Tho. Secus nisi
vel et si dente sibi excutiet. Si autem ex iusta causa et sponte

pu. pp defectz

pu. pp periculum lepre ne totum corpus inficeret. fecit
sibi amputari membrum occultum ut uirilia vel parum
et manifestum s. ad signum crucis faciendum ut digitum
non minimum vel ipsemet hoc sibi fecit cum esset bene peritus
in cirugia talis non repellitur a promotione nec deicitur
promotus. Idem iudicium si minutus pu. si ab inimicis
castratus vel etiam si natus vel etiam accidit in tale quid mad.
dando operam rei licite pu. dolando lignum abscidit
sibi partem minimi digiti. In omnibus hiis non repellitur.
nec est necesse secundum host. et glo. di. 46. quod talis castra
tus testiculos secum deferat siccos ut dicunt uulga
res. Sed si dando operam rei illicite accidit amisisset membrum
talis repellitur a promotione. Sed si membrum vel pars
membri esset que generaret modicam deformitatem talis
ex ipsa tollatur ex susceptis l. per dispensationem epi.
Hec ex dictis Inno. W. Inno. et B. et trahuntur ex di.
46. Si quis abscidit. et in c. ex. eo significant. Quan
tum ad quedam particularia et determinata cor. ii. s. inca.
no. quod claudum admittit consuetudo nisi talis sit quod sine
baculo ad altare stare non possit. ar. de conse. di. i.
Nullus. et di. 44. disciplina. Cecitas vnius oculi
tamen repellit a promotione secundum archi. quod probat
p. c. euangelica. di. 44. Gibbosus non repellitur a pro
motione nisi nimia deformitas sit vel debilitas.
Habens sex digitos in pede indubitanter promouetur.
et etiam secundum host. si habeat in manu vel si habeat di
gitos coniunctos dum modo ex hiis non sit impeditus in
usu membri. ff. de edili. edi. l. offilius. ¶ Leprosus pplo
celebrare non debet propter scandalum sed si non sit nimis deformis

nō est prohibendus priuatim celebrare ut & leprosis
nō ante sanis. Vinum oīo nō bibens ad sacerdotium pro
moueri nō potest cum oporteat sumē sanguinē xpi. cele
brantē qui est sub spē uini. 2. q. 7. ipsi apli. Maculam
habens in oculo nō repellitur a promotione nisi nīmā indu
cat deformitatē quod considerari ē in arbitrio plati
ex. de cor. uī. Cum de tua. Sed ubi suffraganeorum co
silium requiri mandatur. et quod sibi iniunctum fuit ex
equatur metropolitanus ubi nō sunt mo. & b. ep sine
consilio illorum sit macla uel disponē dicit. alias nō ualet.
Sed host. hec nō approbat. quamuis enim consilium aiepi
instruat & ipso irrequisito nil expediri debeat
nō tamen habet necesse archieps ipsum sequi ut nōri con
sueuit de cler. c. in ueti. et. 44. di. Studeat. In
dicas ep cum aplicus in pdto c. mandet procedi cum
consilio suffraganeorum sed absqz consilio ipsorum pro
cedat nō ualebit. ex. de arbi. Cum dic. Sed secus dic
pot si diceret in mandato de consilio suffragane
orum & c. Nec enim papa tunc artare metropolitanum
uel alium cui scribit ut sequatur conditionē et in
dustriam p̄e sine psonarum et multo magis si diceret
in mandato ut nō faciat sine consilio talis uel
talium. H omnā de macla nō. archi. di. 49. hic &
enim sit Vbo Albugmez hns in oculo ¶ De furiosis
lunaticis caducis & demoniacis dicit. vt. & glo. di.
33. sic. c. coir. ep nullus talium pot promoueri
etiā postqz fuerit liberati. Si a sit ia promoti
tunc aut sunt omnino et ex toto libati a pdictis passionib.
aut nō. et in pmo casu poterunt exeq officium suum

Quanto autem tempore expectari debeat ad probandum tales
utrum sint liberati et qualiter quoniam ut dicitur 33. c. con-
ducat. per annum. et alii dicunt per 30. dies. 2. q. 2. c.
si. tamen dici potest quod est arbitrarium tempus probationis
pensatis conditionibus morbi et persone. Si uero non omnino
ex toto sit liberati. tunc aut frequenter aliqua predic-
tarum passionum uexat eos aut raro. et si quidem fre-
quenter omnino debent cessare ab officio misse. 2. q. 1. in
litteris. Si raro aut cum spume iactatione et uocis
confusione et sic debet abstinere. aut raro et sine
huiusmodi spumatione et confusione uocis et tunc
non prohibentur ab officio misse dum tamen habeant iuxta
se sacerdotem ut si ille cadat uel deficiat iste suppleat
7. q. 1. illud. Quidam tamen hoc non admittunt de demo-
niacis dicentes quod omnino oportet eos esse liberatos.

De irregularitate propter quosdam alios defectus. C. vii.

Sunt et quedam alie irregularitates que quia
raro non contingunt breuiter expediemus
in singulis. scilicet una tangendo in isto. c. Prima
est heresis ex qua post uulnus sanatum a. eius
dimissione remanet cicatrix. scilicet irregularitatis ut dicitur
1. q. 1. c. uetum. unde prohibetur a promotione et de-
iectur promotus. Si autem reuertantur ad fidei unitatem
post abiurationem heresis recipiuntur. de iure si ad
laicam communionem postquam fuerint reconciliati. 1. q. 7.
dubitatum. et circa eos fit quadruplex dispensatio. quedam
quidem semiplena ut scilicet solum recipiantur in ordinibus
ante hoc omnia susceptis. 1. q. 1. si quis heretice. Quedam
plena ut possint sacerdotes fieri. 1. q. 7. Conuenientibus.

Quamque plenior ut possint fieri. ext. c. 12 di. Nos consue
tudinem. Quamque plenissima ut promoueri possint etiam
ad superiores dignitates. 23. q. 4. Ipsa pietas. De hiis
qui tum ad exemplum habes supra ti. 1. c. 4. De ipsa qui tum ad
petitum habes supra 2a parte. ¶ Sollemnis penitentia inducit irregula
ritatem. di. 50. Ex penitentibus. hec penitentia fieri dicitur cum
illa sollemnitate que habetur di. 50. in capite. et imponitur tamen
ab episcopo uel de eius mandato. Nec imponitur clerico nisi de
posito. et quia hec hodie non est in usu ideo breuissime
tangam de ea. ¶ Ratio autem quare impedit promo
uendum est quia non sit dignum suscipere uasa sacrorum qui
dudum fuerit uasa uiciorum. di. 50. Illud. Non enim im
ponitur talibus penitentia nisi pro crimine uulgatissimo et
enormi quod totam ciuitatem commouit. 2a ratio est propter
scandalum populi qui scit crimen eius. di. 50. de hiis uero.
3a ratio est timor ne iterum labatur. qui timor de consue
tudine pessima surgit. ei. di. in sacerdotibus. ¶ 4a ratio
est quia non licet fronte fronte reprehendendi a .
di. 24. Primum Ray. et tho. in 4o. post eum cessante in mi
noribus propter utilitatem uel utilitatem ecclesie dispensatur. di. 50.
placuit. et hec reperitur. Ex quo non est prohibitus per ca
penitentia non inducit irregularitatem. hec enim iniungi potest secundum ray.
etiam per confessorem. et est cum iniungitur alicui ut uadat pere
grinando per mundum cum baculo cubitali et scapulare.
¶ Dilatio baptismi usque ad egritudinem quod tunc suscipitur
timore mortis inducit irregularitatem. di. 50. Cum quis.
Ratio huius est quia non presumuntur uere conuersi. et ut per
hanc penam homines inducerentur non negligere propriam
salutem. Nec tollitur ista irregularitas per baptismum. quia

cupiditas et minima qstus ambicio, diuinum beneficium infirmat.
ac improbis uetitisque commercijs impediat. prouentus pro
tanta uictoria deo largiente collatus. unde nos qui mox
diuina fauente clementia ad apicem summi apostolatus assumpti
omnes redditus et prouentus ipsius aluminis in primordio
beati petri nuper inuenti ad defensionem catholice fidei
integre dedicauimus illudque christo domino consecrauimus. Re
non noua aggredi nec uana in solutam mercedem reputabimus.
Si quod fiat generaliter interdictum in omnibus mercimonijs
et commercijs durante bello a predecessoribus nostris institutum.
Nos etiam specialiter in aluminis commercio diuino munere pro
christianorum tutela inuenti et per nos ad defensionem christiane reli-
gionis destinati atque dedicati innouemus et constitu-
tionis nostre suffragio. Igitur hac irrefragabili constitutione
districtius inhibemus ne quisquam christianorum cuiuscumque
generis status gradus ordinis et conditionis existat a-
lumen in partibus et locis quorumcumque infidelium aut
eorum imperio subiectis emere fodere extrahere uel
extrahi permittere deferre uel aduehere uel asportare
aut aliquid in fodiendo uel conficiendo alumen ipsum in terris
infidelium obsequium operam uel uel ministerium prebere
per se uel alium directe uel indirecte attentet uel presumat
seu talia facientibus consilium auxilium prebeant uel fauorem.
Statuimus enim omne commercium super alumine quod in partibus
infidelium nascitur uel effoditur inter christianos et infideles
uel mutuo inter christianos esse penitus interdictum sed quicumque
deinceps alumine uti uoluit in locis christianorum et de eo
quod in terris christianorum inuentum est mercentur et emat.
Nos enim omnibus et singulis tam citramontanis quam ultramontanis

de aliñe ipso quod in terris eorum dimino eclimus inunc
reuelatum sufficienter et habunde cuiuscumque omne uel mer
catori uolenti ministrari et prouideri facientes quod ad eos
xanos adduci poterit et nauigari et ad usum ac necessitatem
fidelium poterit abunde suppetere quod ut accepimus
qualitate melius et precio minori quam ab ipsis infidelibus
habitum est poterit sine periculo et dispendio comparari. Eos
uero qui contra hoc tam salubre decretum ausu te
merario uenire presumpserint et sic aliñe quod in
partibus nascitur infidelium quodcumque commercium deinceps
inierint tamquam fautores et perfidos xanos hereticos esse cen
semus. ut qui potius lucra uel redditus et prouentus
subministrant quibus xanorum hostes fortiores redduntur
ad impugnationem xanorum. Ac perpetua omnes et singulos
huiusmodi etiam si episcopali archiepiscopali ducali regali aut
reginali seu imperiali aut alia quauis ecclesiastica uel mundana
prefulgeant dignitate ex parte omnipotentis dei patris et filii et spiritus
sancti. auctoritate quoque apostolorum petri et pauli et nostra
excommunicationis et anathematis ac perpetue maledictionis sententia
ipso facto decernimus subiacere. a qua non possint ab
solui nisi a romano pontifice preterquam in mortis articulo
constituti. sed nec in illo etiam absolui ualeant nisi omne
id. et tunc de bonis propriis in usum huius sancte ex
peditionis conuertentes exsoluerint uel de soluendo
etiam donec caruerint quas ex partibus predictis alumes
detulerint uel inmiserint uel deferri uel extrahi cura
uerint. Et nihilominus si per eas eorum capi contingat in serui
tute et captiuitate illorum esse uolumus in quorum uene
rint potestatem. Insuper eadem auctoritate decernimus ut hii qui

a promotione sic a. non impedit ut si esset manifesto
dolus in administratione uel aliquid a. quia ad
adiuuandum tales quilibet te. di. 86. prouenit &
16. q. 1. monachi. Hermofroditus est irregularis
et dicitur hermafroditus ille qui participat de utroque sexu scilicet
masculino & feminino. hic repellitur a promotione
propter deformitatem et monstruositatem ar. 36. illitte
ratos. Talis si magis uergit in sexum masculinum
quam femininum quamuis ordinari non debeat nec ordina
tus ministrare tamen suscipit caractere. Sed si magis
uergat in sexum femininum quam masculinum uel
etiam si equaliter participat de utroque non est susceptiuus
caracteris secundum W. et multo magis femina ordinis
susceptiua non est. Dicitur autem uel presbitera. di. 32. presbiter
non quia habet ordinem sacerdotalem sed quia uxor sa
cerdotis et diaconissa quia dicit omelia euangelii.

Seruus quocumque genere seruorum ordinatus non
debet nisi postquam fuit consecutus plenam libertatem. di.
54. c. 1o. 2o. & 3o. Ratio huius est clericalis dignitas &
similiter uilis. ex. de seruis non or. De seruorum in fi. Sci
ente seruus fecit se promoueri nesciente domino uel sci
ente et contradicente si ordinatus fuit in minoribus re
ducetur in seruitutem ut seruus. 54. di. nullus. Si fuit
ordinatus ad subdiaconatum uel diaconatum debet quod det
alium loco sui uel procuret redemptionem sui per aliqua
per a di. 54. Ex antiquis. ex. de seruis or. non or.
Miramur. Si in sacerdotem sit promotus remanet quidem
in ordine suo reddito peculio si quod habet domino. et
si non habet debet procurare redemptionem sua quod si non

pot seruir te. dno suo in suitys tn conuenientibus
sacerdotio ut officiando et in missa horis et hr. di. 44.
c. frequens. Q si nolet suir deponendus e. tpus
aut i. quod dns suus pot eum repete e tpus bm9
am atpre notis. hr. 17. q. 2. si quis incognitus. Si
no suus promotus e sciente dno et no contradicte
eo ipso ingenuus fit. di. 44. si suus & b nem est
etia ad quecumqz ordine s sunt promotos sm host.
inno. et gof. et ray. Et no. q suus ett. libatus ad
hoc te. etia si no fuissz expssiz in sua manumissioe
ut no muriet. ett. nc actuiz ea nc testificetur
cont. eam. di. 44. qui ex famul. alz ruocat. in
suitute. 12. q. 2. diacom. et sm quosda etia ad opas
honestas. ut in deo. c. no tn te. suir ett. ppetuo
i offo clicali nisi in manumissione fuissz expssiz &
in ordinatione. ex. eo. & si libentus sz suo piute
pc libato ut promoueat. no pot sibi dns retine a
liquas opas paitos in quibus teneat. di. 44. c. i. nisi
spuales. quod expm dz si b uult pronus in manu
missione sui. et postea declari in ordinatione sm host.
et sic promotos si nollet in hr. desuir no ruocabit
in suitute sz degradabr si est factus sacdos sm
ray. gof. et inno. Item no. q post ordinata restituit.
dno suo no licebit dno manus uidentas inici
muicere in eum. alz incidet in canone sm inno. nc.
illi suo contrahe mrio. si est s in sacs s uotum
annexuz ordim clicali. ex. de uus. sing. c. Quida.
alys priuilegys clicalibus non gaudeb. ex. de clers.
singat. Johannes

Ultimo crime mediocre & notorium induc irregularitatem. Pro cuius declaratione omissis opinionibus antiquorum tene istam materiam. nota distinctionem quam facit ray. in summa. videlicet. Criminum aliud enorme. aliud mediocre. aliud leue. Crimen enorme in hoc loco dicitur homicidium & si mo^a aliqua et etiam secundum gof. heresis. Quodlibet autem horum siue occultum siue manifestum sit impedit promouendum et deicit promotum etiam post penitentiam et de heresi et homicidio dictum est supra. ac etiam de simo^a. Crimen leue dicitur hic illud mortale quod de se non inducit depositionem nisi ex contumacia post admonitionem. ut ebrietas ludus alee. di. 35. c. i^o. strepitus in sinodo q. q. 4. loco. esus carnium in diebus prohibitus. Confectam eucaristiam non assumere & huiusmodi. et ista talia siue occulta sint siue manifesta non impediunt promouendum nec deiciunt promotum. ex. de coha. cle. c. vlt. Crimen mediocre dicitur hic adulterium. fraudulencia. furtum sacrilegium. periurium falsum testimonium et similia. hec autem si sunt occulta non impediunt promouendum nec deiciunt promotum nec indigent dispensatione sed sufficit penitentia sacramentalis. ex. de tempo. or. ex tenore & c. quesitum. Si sunt manifesta. et tunc aut sunt manifesta per propriam confessionem delinquentis ex iudicium factam. et sic non faciunt irregularem talem. quamuis ille si clericus est debet suspendi ab officio & beneficio. ex. de excess. pla. Q. sit. aut sunt manifesta per famam deficiente accusatore et legittima probatione. et sic non inducunt irregularitatem. purgacio tamen canonica talis indicenda est qua prestita absoluetur. & si in ea defecerit deponetur. ex. de adult. Significasti. aut sunt manifesta per sententiam

vel conuictione vel confessione metu probationis fac
taz . et sic inducunt irrlarit^e. et ide si e notoriuz per
euidencia facti quod nulla pot tergiuersatione celari
tuus . s. testis est populus et inficiationi no e locus . ex
de tempo . or . quesituz . pot tn in his mediocrib^s no
torijs de iure vel de facto per epuz dispensa^r in tali ir
regularit^e . s^m Inno . in glo . s^r . c^o ex tenor^e . et de his
omib^s habes diffuse in sūma ofess . li . 3° . ti^o . 29 . q . 3 .
Infames etiā omnes tam de facto q de iur^e repellat^r
a promotione dignitatuz et ordinuz dr . q^{ua} . Qui in
aliq^o . ex . de te , ut . Infamib^s . li^o . 6° . s^m Ray . et dr
Infamis de facto ille cui^s apud bonos & graues
grauata e opi . s^r aliq^o . crime . Infamis u^o de iure
est q^{ui}uis pot esse infame ut qui conuictus est de fur
to vel qui pugnat in arena cuz bestia detenta
pro lucro et h^{oi}. Alia plura potes inde de infamib^s .
3 . q . 2 . §. porro . in tex . et glo . Repellit^r . etia infa
mis s^m iura a procurando iudicando . accusando testi
ficando et postulando . Et no^a . q q^{ui}uis conuictuz sit
et conueniens ab irregula^{te} . cuz clarib^s irrlarib^s ubi
dispensare per euz qui pot sub tali forma vel simili .
Ego dispenso tecuz in tali irregulari^{te} . qua contra
xisti per tale crim . vel si contraxisses qn de hoc du
bitat^r . tamē si epus ordinat aliquē irrlarē inten
dens cuz dispesa^e per hoc de facto dispensat q^{ui}uis no
usus fuit vel ubis duz mo possit in tali casu dispe
sare . & ide de prelatis qui mittut ad orandum
aliquē irrlarē que ex auctē sibi cōcessa potit dispe
sare . quia si intendunt dispensat^e lz no dixint

illa u̅ba intendo dispensant s̅m doct.
¶ Et no. q̅ archiep̅i et ep̅i p̅nt in sing̅ ch̅oc̅ f̅res
ord. predicat. absolue̅ et in irr̅laritat̅ dispensare q̅n
fuit ab eis req̅uisit̅ siue inciderint ante q̅ intraret
ordine̅ siue post nisi adeo esset enormis excessus q̅
mito esset sedes ap̅ca consulenda. Extr. q̅ prouin.
Itt q̅ mag̅r ord predicat. prouinciales et priores co
uentuales et eor̅ uicarii in prouinciis et conuentib̅
et locis sibi commissis f̅res nros ol̅is constitut̅ ibide̅
et ad eos undiq̅ declinantes p̅nt dispensare s̅r ir
r̅laritat̅ q̅ua contraxissent s̅t exc̅oe ul̅ suspensioe
inodati diuina celebrassent ul̅ locis suppositis
ecc̅o interdicto. Itt ab irr̅laritat̅ qua contraxissent
recipientes ordines sic ligati. Bonif. virtute.
¶ Itt omnes p̅dicti prelati ord. p̅dict. ac sing̅ confessores
p̅nt f̅ratres dispensat̅ etc̅. p̅ sup̅ p̅dictis irr̅laritat̅ s̅l
quas contraxissent quib̅ s̅ ip̅i ualet dispensar̅.
Clem. exigentib̅. Itt de pluto de f̅rib̅ minorib̅ quia coir
dr̅ q̅ simul p̅es in priuilegiis. de aliis sing̅s h̅es
in locis sing̅. ¶ Titulus. xxx. de penis in ḡne penar̅ tam fori d̅i q̅ ecc̅ie et ciuilis Ti. xxx. de penis.

Quia de penis quibusda̅ s̅ ecc̅iis nu̅c
uisc̅z actu̅ est. s̅ excoi̅s suspensionis
et interdicti et irr̅laritatis. Nu̅c breuis
sime de penis in ḡne aliquid tractet̅. Et pro
fundat̅o huius mat̅ie sumat̅ r̅la iuris q̅ dicit
Sine culpa nisi subsit ca̅ no̅ e̅ aliquis puniendus. ex. de re iu. que r̅la locu̅ habz et in iudic̅o
poli et in iudic̅o fori. et ca̅ pena sit multiplex

vt. i. dicetur. In iudicio quidem potest siue dei pena spiritualis
que principaliter tangit animam siue sit subtractio gratie siue siue
pena damni .i. priuationis glorie siue sit pena sensus
.i. excruciationis ignis infernalis numquam punitur aliquis
sine culpa sua uel contracta quantum ad originale uel co
missa quantum ad actuale peccatum. vnde quod dicitur exo. 20.
ego dominus zelotes uisitans peccata patrum in filios usque in 3am
et 4am generationem. intelligitur de imitatoribus patrum nostrorum scelerum
ut exponit gratianus .i. q. 4. Iam itaque. ubi etiam dat
et alias expositiones ad dictam auctoritatem. Aliis autem penis
quibuscumque in iudicio dei punitur quis non solum pro
culpa sua commissa uel committenda uel si euitetur. sed et
et pro culpa alterius non tamen sine causa et iustissima
et si nobis ignota. vnde aug. 23. q. 4. de tiris et si
domibus hec ait. et si ratione facti profunditatem iudicio
rum dei penetrare non possumus verum tamen scimus esse
quod dicitur. et iustum esse quod fecit. hec et gg. in mor.
In iusta deo placere scimus pati autem nulla nisi que
deo placuerint possumus iusta sunt cuncta que patimur.
et ualde iniustum est si de iusta passione murmuramus
¶ Quinque namque de causis deus hominem flagellat in
uita presenti siue penas infert. ut ponit mag. in 4.
sina. di. 14. Prima ut deus glorificetur. dum scilicet sequuntur
miraculose pene siue flagella. exemplum de ceco nato. Io. 9.
De lazaro resuscitato. Io. 11. ¶ 2o. ut meritum accumuletur.
per exercitium patientie ac etiam uirtus latens aliis manifestetur.
exemplum in iob. c. 1. et thob. 2o. 3o. ut uirtus conseruetur.
per humiliationem flagellorum. exemplum in paulo qui de se dicit
2. cor. 12. ne magnitudo reuelationum extollat me

datus est mihi stimulus etc. qui stimulus secundum remigium fuit
quedam infirmitas corporalis. 4º. ut eterna damnatio inco
etur. ut si hic aliquantulum ondatur. quod in inferno patiet.
exemplum in herode Actuum 12. et anthiocho. 2. machab.
¶ 4º. ut homo purificetur. vel per expulsione culpe cum
s. ex flagellis conteritur. exemplum de maria sorore aaron. numeri.
12. a lepra infecta in israelitis prostratis in deserto.
secundum hieronymum 23. q. 4. Quod quinto. vel ad satisfactionem pene.
exemplum in dauid qui post remissionem adulterii commissi quo
ad culpam in pena fuit expulsus de regno ut patet 2. Re.
¶ quod notat gregorius. de pe. di. 1. Si peccatum dauid. possumus
etiam dicere omnem penam quam patimur. procedere ex culpa nostra
saltem originali cum qua nascimur. quia ipsum est causa omnis
penalitatis. 22 di. q. Ad eius. Punitur etiam aliquando quis in
ista presenti non solum pro culpa sua sed etiam pro culpa alterius
et hoc triplici ratione secundum tho. 22 q. 108. Primo quidem
in quantum unus homo temporali est res alterius. et ita in pena
eius et ipse punitur. sicut filii secundum corpus sunt quedam res patris
et servi et animalia res dominorum. et sic filii puniuntur quandoque pro
parentibus. sicut natus ex adulterio dauid mortuus fuit.
et pecora et animalia amalechitarum iussa sunt interfici quamuis
et in his sit ratio iustitie. ut habetur 1 q. 4. etc. ¶ 2º inquantum
peccatum unius deriuatur in alterum. et hoc vel per imitationem sicut
filii imitantur peccata parentum et serui peccata dominorum ut audacius
peccent vel per modum meriti sicut peccata subditorum
merentur peccatorem prelatum secundum id. iob. 24. Regnare
facit ypocritam propter peccata populi vel per aliquem consensum
siue dissimulacionem. Sic etiam interdum boni puniuntur
cum malis quia eorum peccata non redarguunt. ut dicit augustinus.

in 1° de civi^te dei. 2° ad ꝯmendanda͂ h unitate hu
mane ſocietatiſ. ex quo un9 homo dz pro alio ſollici
tuſ eſſe ne peccet. et ad deteſtatione͂ pcti dū z. ſ. pena
vni9 redundat in omnes quaſi oms ſint unu͂ corp9.
ex^m de pcto achor. Itē ut di^t gra^n9. 23. q. 4. c. ſi
alii deus punit malos p legittima ptate gerentes
ex mandato ſuo. et ſic cu͂ merito punientu͂ ſicut
puniuit pcta cananeoꝝ p ppl̄m ſuu͂. alii punit
et ſi pp pplos ſuo iuſſu excitatos no͂ tn̄ intendētes
deo obſequi ſ3 ſatiſfacē cupi^t. et io cu͂ ſui dānati
one ſicut puniuit ppl̄m ſuu͂ p aliemgenas.

Quacunq3 autē de cauſa quis puniat^r. ſi no͂ ſu
ſtinet patient^r penas. ſ^t em̄ flagella no͂ ad ſatiſfa^ne.
ſ3 ad vindicatione͂ tm̄. i. punitione. iux^a id de ii^to.
32. Ignis. ſ. pene ſpūalis ſuccenſus ē in furore meo
i. in punitione et ardebit uſq3 ad extrema dam
natione. ut exponit aug^s. de pe. di. 4^a. § autus.
ſ3 ſi pacient^r ferant^r ipa flagella et ſit paciens in
ſtatu grē locu͂ hn̄t ſatiſfationis. ut d^r. tho. in 4°.
etiā ſi quis puniret^r. a iudice pp maleficiu͂ ꝯmiſ
ſu͂. et hoc plus & min9 ſm̄ devotione͂ pacienti͂
et qualitate͂ c̄rimis. Mors autē nālis et ſi ſit ul
timu͂ terribiliu͂ no͂ tn̄ eſt ſatiſfactoria quia

volunt etiā pena origi^l. pcti ſ3 mors violenta
et ſi quis ea meruit eſt ſatiſfactoria ſi pacient^r
ſuſtineat^r. et in grā. Tho. in 4°. Sc͂dū3 ꝙ pcta
dimiſſa adeo nunꝙ redeunt per ſequētē culpam
nec quo ad culpa͂ nec quo ad pena ut quidam
dixerunt nec etiā in aliquo grē pcti ſm̄ opi. q̄rūda

contra huiusmodi statutum nostrum quod venire presumpserint preter penas predictas quas eos ipso facto incurrere volumus perpetuo sint infames et intestabiles habeantur. Itaque nec testamentum nec legata eis relicta per eos valeat. et insuper ad successiones tam ex testamento quam ab intestato sint prorsus et reddantur inhabiles. nec ad publica quomodolibet admittantur officia. sintque illis omnes actus legittimi interdicti et tamquam excommunicati hostesque catholice fidei, postquam de ipsorum huiusmodi temeritate constiterit diebus dominicis publice nuncientur. et bona eorum in fiscum illarum civitatum vel negociatores ubi contrahentes huiusmodi domicilium habuerint devolvantur. qui si in execucione negligentes extiterint ad fiscum huius sancte expedicionis sive cruciate deferantur. Monentes mihilominus venerabiles fratres nostros patriarcham venetum ac pisanum et florentinum neapolitanum ac ianuensem Rotomagensem Colonensem ispalensem archiepiscopos ac laudomensem ac tornacensem ac bibiensem episcopos, et eorum universis iniungimus ut hanc constitutionem nostram in singulis civitatibus et locis insignibus suarum diocesium singulis diebus dominicis coram populo publicent et faciant per alios solempniter publicari, mandantes eandem inviolabiliter observari. Ut autem huiusmodi nostre constitutionis inmonitionis inhibitionis precepti processus ac ceterarum ac penarum continencia ad omnium noticiam deducatur cartas sive membranas huiusmodi continentes has nostras litteras portis seu foribus basilice principis apostolorum de urbe appendi et affigi faciemus. que processum ipsum quasi sonorio precomo ac patulo iudicio

publicabunt. Ita quod hii quos processus ipse continget
nullam possint ignorantiam pretendere cum non sit
verisimile remanere incognitum vel occultum quod
tam patenter omnibus fuit evulgatum. Nulli
ergo &c. Datum Rome apud sanctum Petrum
Anno incarnationis dominice M°. cccc.mo lxv.
iiiᵒ. Idus aprilis. Casus Rome
reservati a summo pontifice Paulo 2°.

Sanctissimus In Christo pater &
dominus noster dominus Paulus divina provi
dentia papa 2us. qui pridem super plenariis remissio
nibus que semel in mortis articulo et semel in vita con
ceduntur. formam & normam instituit ne passim sine
exceptione quorumcumque criminum proclivio(?) reddatur
homines ad peccandum per regulam in cancellaria apostolica pub
licatam statuit & ordinavit quod in quibuscumque con
cessionibus et facultatibus absolvendi casus infrascripti
tamquam speciales sedi apostolice reservati intelligantur excepti. videlicet offense ecclesiastice libertatis. violationis inter
dicti ab eadem sede impositi. Criminis heresis.
Conspirationis in personam aut statum romani pontificis
seu cuiusvis offense mobilis seu rebellionis eiusdem
pontificis vel sedis apostolice. Presbitericidii. offense personalis
in episcopum seu alium prelatum. Invasionis. depredationis
vel occupationis terrarum romane ecclesie mediate vel immediate
subiectarum. Ac etiam invasionis rompetarum seu quo
rumcumque aliorum ad romanam curiam venientium prohi
bitionis devolutionis causarum ad dictam curiam. dela
tionis armorum et aliorum prohibitorum ad partes infidelium

& excepta ultima solum infertur in foro ecc^e. Et
prima est increpa^o. di. 89. puenit que est quasi pam
bulum ad sequente & h etia locum hte pot in foro se
cula^r. ¶ 2^a. est censura ecc^a i. excō^o. interdictum & sus
pensio. ex^a. de vbo. si. c^o. Querenti. & pena ex^{nis} unquam
puniendus est unus pro pcto alterius. ut expsse di^t. aug^o.
24. q. 3. Si habes. n^o. infenda est talis pena nisi
pro culpa ura ul psumpta sine probata. pena aute
suspensionis ul interdicti pat^r. sepe quis sine culpa
sua. Nam intdr ciuitas pro pcto dm. et suspendit
clericus ab offi^o. pp amissione insti ul lepra ¶ 3^a. e
pena depositionis ul degradationis. di. 4. si epus. q
no imponit^r. nisi pro crimine propo et nobili. &
ubi pro otu^a imponit^r. primo talis dz suspendi. pea
esente otu^{ca} exco^{ri} deim depoii. 23. q. 4. forte.
Ubi aute infert^r. depositio pro crimne. et si corri^{hs}
appet post hanc pena no excoica^r. ¶ 4^a. e pena infa
mie qua punitur quis qnz sine culpa sua. Nam
et sancti uiri alii de facto infamat^r. quod deus p
mittit ad eorum humilatorem ne extollant^r. ex laude ex
hibita. Alii ultra eorum inita. ut di^t. gg. 6. q. 1. Sit pluri.
sz in iudi^o humano hac no punitur nisi pro culpa sua
ut. 6. q. 1. Infames. ul alterius ut ee in crimne lese mage
statis. 6. q. 1. Si quis cum militibus ¶ 2^m genus pene
est pena corporalis. et h est multi^x. prima quide macer
ac^{nis} s uel absti^e siue ieiunii que solz infligi macer
ratis pro eorum sceleribus in utroq foro. de hac pot
intelligi istud. c^m si quis. ostatus. di. 90. & 17. q. 1.
Quod hō esses. 2^a. est pena uerberis. que etia in utro

foro infertur sȝ nō nisi pro pctō propo ut 43. di. §. sa
lomo. & 23. q. 4. circūcelliones. ¶ 3ᵃ ē truncationis
mēbrorum. ¶ 4ᵃ ē mortis. et hac duo pena utitur uīn
ciaȝ ecclesiaȝ dictuȝ ē cum petro Conuerte gladium tuum in
uagina. mt. 26. īmo ecclesia dȝ intercedere etiā pro
reis ne occidant. modāte tn. 23. q. 4. Reos sanguinis
sn iudic. aute secula. nusqȝ dȝ inferri pena mutilacionis
ul occisionis sine culpa propria cōmissa sm tho. 22. q.
108. nec et tale pot inferre eo quicunqȝ iudex uel
rector sȝ hūs meruȝ et mixtuȝ impiuȝ ex se uel
ex delegatione. ¶ 4ᵃ est pena exilij qua utitur utrumqȝ
forum. di. 63. In sinodo. ¶ Exiliuȝ aute hoc pot esse
triplex. Vnū ē in certo loco. ut cū quis detruditur
in monasteriuȝ. ex. de adult. puenit. Aliud a loco certo
qn ꝗs prohibetur stare in loco certo. 2. q. 1. in primis. ¶
3m ab omi loco ut cū iniūgiat quibusdā penitentibus
ne morentur in aliquo loco ult. unū ul duos dies
de pe. di. 6. sacdos. pena et sentitur pomitur & p
leges & p canones in certis casibus ¶ 3m quis pene
ē libe temporalis ul dignitatis. et h etiā infertur
in foro ecclesie et sclāri. et alijs sine culpa propria.
Nam pp crīme se lese magestatis amittit filij hrdi
tatez pṅna. et illegittimi honoribus priuatur. ecclesie
et sclāribus. Et quiȝ quid infertur alicui h pena simplex
ꝗ publicationis seu confiscationis omnium bonorum. sic
in hereticis. di. 8. Quo iure. et di. 6. Adrianus.
Alij infertur in certa pte ul quātitate ut pro iniuria
illata p̄e ul loco. ut 17. q. 4. Si quis contumax. et c.
Si quis in atrio. que tn quātitas arbitrio iudicis ē relinquenda

Alii uo pro satisfactione illati damni impo. ut pro
furto uel rapina et h[uius]. Et no. s[ecundu]m W. q[uod] cu[m] pe[n]a [con]ue
tio[na]l[is] ut de i[n]t[er]e[sse] [con]sc[ripta] p[er] p[a]ctu[m] appo[nitur] loco interesse pot peti
sine p[ro]p[ri]o q[uod] p[a]ctu[m] e[st] interesse cu[m] promissa e. ff. de act. ne.
l. s[e]c[un]da. Si uo apponat[ur] pena pro [con]tuma[cia] pot peti
in totu[m]. ff. de colla. bo. l. 2. Si aute[m] appona[tur] in
fraude usura[rum] no pot peti. ex. de emp. et ue[n]. c. ad nr[a]m
[con]cor. Gof. B. ex. de arbi. in glo. s[upe]r c. dilecti. et ide
exp[re]sse dic[it] Inno. ex. de pe. in glo. c. Sua. Et addit
ide[m]. Credim[us] q[uod] si pena interesse excedat licite tota
petit[ur]. Sat. et ut host. in glo. ibide[m] [con]corda[n]t. s[ecundu]m al[ium]
de pena iudiciali. et addit q[uod] si aliqua p[a]ctu[m] de adi
plendo dicto arbitro[rum] fecit quod potuit. s[ed] t[ame]n paup[er]ta
te uel impo[tentia] p[ro]missatoru[m] imple[re] no potuit l[icet] merito ut te
neant[ur] ad pena[m] in solidu[m] t[ame]n de benignitate cano[ni]ca n[on]
e[st] ult[ra]. q[uod] int[ere]sit exigendu[m]. Sic intelligas. ex. de pe[nis]
Sua. Conuentio[na]l[is] a[utem] ext[ra] iudiciu[m] fc[t]a pot peti q[uan]t[u]m int[er]
esse n[isi] apponat[ur] in fraude. Ide[m] etia[m] host. in su[m]ma
sua d[icit] q[uod] et religiosi p[ossu]nt pete[re] pena[m] ab eo qui no
s[er]uat arbitriu[m] siue in pec[unia] consistat siue in alio.
ut 4. q. 7. Quoc[um]q[ue]. Pena et auire p[ro]missa peti pot
12. q. epus. qui incipiunt st[ipendi]a iudicc[ia]l[e] pete[re] p[ossu]nt. Co
uentio[na]l[is] a[utem] peti pot que succedit loco interesse s[ed] no
causa auari[tie]. Gof. et B. simp[liciter] dicit q[uod] p[er]s[one] eccl[esiastic]e p[ossu]nt
exigere penas t[ame]n auire indutas q[uod] [con]uetio[na]les [et] pe[n]a
a[utem] soluta ut dic[it] host. in su[m]ma. no stab[it] dict[o] siue s[enten]cia
arbit[ri] nisi in [con]promisso dictu[m] sit q[uod] pena soluta re
maneat s[enten]cia rata. C. de transac. l. cu[m] p[ro]ponas. [et] B.
Item s[ecundu]m W. tam d[icu]m q[uod] milites et cl[er]ic[i] p[er]s[one] retine[n]t

pnt illas penas quas leuat scdm consuetudine legittima
et statuta religionis. n(on) peccant qui in hac parte subest
causa et sua.r iur/ ordo et fit no(n) pp cupiditate sz pp
zelum iustie. Nec obstat qd pena excedit damnu(m). quia
huius pene no(n) solum pp interesse statute sit sz et pp c
imina coherrenda sit tn pande pensat circumstantys
sz securius esset huius excessus emenda in pios usus ero
gare. Item cum reus meret morte et iudex ex iusta ca
non infert ei ad utilitatem s. rei pu.ce huius sup hoc pota
tem. si comutat illa pena in pecu.niam no(n) ex aua.ª sz ex
iusticia no(n) peccat. et ut dicit hosti. si omnia bona sua ex
igeret no(n) ur. ¶ . quia ut dr iob 1º. Cuncta
que ht homo dabit. pro aia sua. i. uita. et si quis pp
maleficium pecu.ª mletat. no(n) possit solue. pot ei co
mutar. in corporale incarceratione. s. ut ibi c.inte. 14.
q. 6. Si res. Ad penas a legum positas contra transgressores
no(n) ten. ipse transgressor nisi postqz fuit adiudicata a
postqz reus fuit p sniam iudicis condemnatus. ut dicit ray.
& tho. 2. sz sufficit qd prestet emenda re ablate uel
iniurie facte ad arbitrium boni uiri. ¶ Criminali
ante iudices possunt pnt suos subditos iux. qualitate
culpam et illius alius. 16. q. 1. c. 1º. Ita iur. sine co
hibitione nulla e. de offi. dele. pastoralis. Scias tn qd
penas maiores ut depone quo ad forum ecctie uel
decapitare quo ad forum seclare no(n) pnt in.ri s nisi ma
iores. qui etia durius hre meruit impium ut epi in ecc.s
di. 29. plectis. et cimine probato ut dicit hosti. sz ta
pena rapitur in iure ad infligenda est no(n) mollior
nec durior. alioquin infamis fit iudex nisi sz fec. s.

in remittendo.

in remittendo uel diminuendo penam cum uidet expedire
rei publice ad scandalum tollendum et huiusmodi et ipse sit sed habet
plena potestate et nisi esset alteri facta iniuria passus
iniuriam nollet remittere ut dicit tho. et 2. q. 67. possset
etiam alii augere penam ad terrorem aliorum qui proni sunt
ad culpam quia multis crassantibus opus est exemplo ff. de
pe. l. offert. Q. si plures pene taxate sunt tunc arbitrio iudicis
relinquitur. et debet illam imponere que magis timetur. ex.
ut lite non conte. Quoniam frequenter. Si non etiam pena statuta
non est sed iudicio committitur. debet equitate seruata semper in hu
maniorem partem declinare. ex. de transac. c. exparte. In penis
enim benignior est interpretatio facienda. ex. de re. iu. etiam
maxime mitigatur cum est subeunda pena. quia non ex proposito
sed casu culpa commissa est uel propter etatem et huiusmodi ¶ Et nota secundum
Ray. q. 7. quod sunt que excusant a pena sine culpa ¶ Et
primum est mentis alienatio. que alienatio contingit. scilicet
per stuporem et sic uidetur aug. excusare loth. quia voluit
filias prostituere ut hospites liberaret. ch. 14. Q. ait.
vel per furorem 15. q. 1. aliquos. uel per ebrietatem 15. q. 1. ine
briauerunt. et intelligas si ex toto tales sint mente
alienati. alias non excusarentur. a toto sed a tanto ¶ 2m est
coactio que si sit absoluta excusat a toto. si conditionata
excusat a tanto. ch. 40. presbiteros. ¶ 3m est deceptio.
ut si forte aliquis dolo alterius deceptus per errorem probabilem
fecit aliquid uel omisit. 34. q. 2. In lectum. sed tamen fallit
in hiis que non sunt ignorancie. ut que sunt contra fidem uel contra
expressa dei precepta. 16. q. 1. Si cupis. ¶ 4m est
multitudo in simili peccato. sed hec non excusat a peccato nec a pena
diuini iudicii. unde augustinus non propterea minus ardebunt.

quia cum multis ardebunt · 2 · q · 1 · Multi · sed relevat
tamen aliquantulum ad penam Nam correctio alii omittitur · cum multitudo
est scelere ad vitandum scandalum scismatis vel generis
mali · di · 44 · comessationes · et di · 40 · Ut constitueretur ·
Sexta circumstantia est consuetudo secundum Innocentium excusat quidem secundum apostolum contrariam
di · 4 · denique · sed non a culpa et pena eternali · immo au-
get culpam · de consue · c · fi · ¶ Quinta est etas · et hec excu-
sat a toto si est infans vel puer non doli capax · 15 ·
q · 1 · Illud quidem non a toto excusat · ut si est doli capax ·
ex · de delic · pu · c · 1 · Alie non etates secundum eorum varie-
tate attenuant peccata et penas · ar · 46 · di · Tanta ¶ Sexta
est casus · et si contingat dare operam rei licite et adhi-
bendo omnem diligentiam debitam excusat a toto · ex · de
homi · c · Iohannes · sed si dabat operam rei illicite vel non
adhibuit debitam diligentiam dando operam etiam rei li-
cite excusatur a tanto · et di · 40 · Clerico ¶ Septima est iocus
sive ludus · et si ludus noxius est vel etiam honestus sed
non cum debita diligencia excusat a tanto · 15 · q · 1 ·
Illud · Et nota · quod postquam quis semel punitus est pro aliquo
non debet ei aliqua pena infligi · quia non iudicabit deus
bis in idipsum · Naum 2° · et nemo debet duplici contritione conteri ·
ex · de iudi · c · At si clerici · Multorum tamen pro eadem culpa
imponitur multiplex pena simul in eodem iudicio · Nam tunc omnes
ille pene accipiuntur · pro una que per se sufficiens non
fuisset · sed in diversis iudiciis non licet idipsum bis iudicare · ut
dictum est nisi forte cresceret contumacia · ex · ut lite
non conte · c · Quoniam · sic et divina clementia peccata dimissa in
multiplex venire non patitur · 23 · q · 4 · Si illic · De penis
que inferuntur a iudicibus habes supra titulo de iudicibus ·

Nō· q̄ dr̄· nicolaꝰ pp̄· 11· q· 1· Notūz in fine q̄
facientes & ꝯsentientes par pena astringit· ubi dr̄·
glo· q̄ pot̄ ꝯuenirī nō solūz qui dec̄ dereċ· et qui ma
daūt et q̄ ratūz habuit· sꝫ et qui ꝯsentit· ex· de
rest̄· spo· Cum ad sedē· Sꝫ ꝯsentire dr̄ quis tribus
modis· s̄· si ad h̄ ē cooperatus ut in simo^a· 1· q· 1· si quis
epūs· In incestu et in raptu uirginis· 36· q· 2· de
puellis· In rapina· 17· q· 4· Omnes eccᵉ· In iniusta
sniā· 2· q· 1· in in p̄mis· 2º mō dr̄ consentire cūz
nō corrigit quos tenet̄ ex offiᵒ corrigere· 83· di
c· 1º· ¶ 3º mō dr̄ ꝯsentire cūz defendit peccatēz
ul̄ qn̄ sua auctē delinquit̄· xi· q· 3· Qui ꝯsentit·
et· 24· q· 3· Qui aliorū & talis magis puniēdus
est q̄ ipē qui ꝯmisit ut ibi dicitur·

¶ Contra suscipientes ordines ante debitūz
tempus· & indebito modo·

Pius &c̄· Ad futurā rei memoriā cum
ex sacrorū ordinū collōne caractēr ministerilis
aīe imp̄mat̄· sacra misteria dispensant̄· ut ipaꝝ
cura tribuat̄ aīaꝝ· In eoꝝ successione excessus
grauius tanto magis plecten̄· sꝫ q̄to ex illis ma
iora ī mētibꝫ fidelūz fidelūz scandala gn̄ant̄·
Cūz itaqꝫ sicut fide dignoꝝ relaᵗⁱᵒⁿᵉ nō sine moleste
accepimus nōnulli clici ex· tpra aut̄ statuta·
quidā ant̄ etatē legitimā· Aliqui nō sine dimisso
rijs lr̄is ꝯ sanctio· p̄ canoⁿᵗᵃˢ se faciant ad sacros
ordines promoueri̇̄· Nos eoꝝ temitate tali casti
gatiōe reprimētes ut alijs in posteꝝ ꝯmitten̄· similia
aditus p̄cludat̄· Auctē apcā p̄ntū ꝯstiᵗᵘᶜⁱᵒⁿᵉ p̄pēᵒ ualitā

statuimus & ordinamus quod omnes & singuli qui absque
dispensatione canonica aut legittima licentia sine extra tempora
a iure statuta sive ante etatem legittimam vel absque dimis
soriis licentiis etiam citramontanam aut ultramontanis preterquam si in
hoc ultimo casu per cameram apostolicam iuxta ipsius stilum or
dinati fuerint ad aliquem ex sacris ordinibus se fecerit
promoveri a suorum ordinationum executione ipso iure
suspensi sint. et si huiusmodi suspensione durante in eisdem
ordinibus ministrare presumpserint eo ipso irregularitatem
incurrant. preterquam ultra alias penas in tales generaliter a iure
institutas beneficiis ecclesiasticis que obtinent possint ipso
iure privari. Volumus autem quod presens nostra constitutio in romana
curia existentes post xv. dies. absentes vero italicos post
duos menses. alios autem etiam ultramontanos post 6. menses.
ab ipsius in audientia contradictarum et cancellaria apostolica pub
licatione & affixione ligare incipiat. Nulli ergo &c.

17 Nov 1461

Contra omnes alium aturchis filium.

Paulus servus servorum dei. ad perpetuam rei me
moriam. Ad sacram sancti petri sedem &c. & cetera.
omnipotens & misericors deus qui non deserit gregem suum nec
delinquit sperantes in se thanum alumnus nostra etate in
ytalia et loci urbi proximis relevare revelavit qui per tot secula
fuerat ignotus. unum pie credendum est ipsius munere datum
pro tutela christiane religionis adversus impiissimum christianorum
hostem ut unum hostis ipse ex pecunia sui alumis potentiore fiebat
in dies christianorum afflictione. ita nullum scilicet ex suo alume fructum
capiens ex novi inventione sentiat christianum potentiore
effectum. Quo circa ubi cura & ope providendum est ut fructus
exinde sequatur optatus. ne certa quorundam christianorum

bap^mus ita dilatus induit eaz. Idem a' no opatur contra
rios effectus. ex^a de bap^mo maiores. Secus tn e de illo
qui distulit 9mumo^s usqz ad illuz terminuz quia
hoc no repellitur ab ordine di. 40. Si no. pot tn talis
qui sic distulit bap^m in duobs casibs dispensari. ¶ Pmus
si post bap^m fides et vita eius probabilis apparuerit.
2us si raritas clericoz hoc exegerit. di. 40. si quis. ¶ Ite
rata susceptio sacri imprimentis carattez ut bap^m
confirmationis et ordinis inducit irregularitate di.
40 Confirmand. de conse. di. 4. Q bis et di. q. Ide
et 1. q. 1. Q quida. et si fuerint baptizati et ul 9fir
mati ul ordinati ul etia ignorant. Sz post scitum
ratuz habuerint absqz dispensatione pape promo
ueri no pnt secus si ignorant ut infantes ul ut
coacti absoluti eius possunt hoi promoueri de uit.
Sz s^m alios qz tucius est dicere cuz dispensatione. de
Conse. di. 4. Eos. Ubi a' quis probabiliter dubitat
de susceptione huius sacroz et no leuit et temerarie
et pp hoc suscepit aliquod predictoz sacroz facta prius
diligenti inquisitione sic hoc ad inueniendum ueritate
et non inuenta no ppea efficitur. efficitur irregularis qui prius
alias suscepissz quia no putatur iteratuz quod nescitur
esse factuz et dz dici in forma cuz dubitatur. si non
es baptizatus ego te baptizo etc. si no es 9firmatus etc.
Ro hoi e pp iniuria facta sacris q est in hoc qz sacz
no iterandu pp defectuz indelebile carattens iteratur.
Curialis etia censetur ut irregularis et prohibetur ordi
nari nisi sit absolutus a curia di. 51. c. 1° et sequenti. et
dr curialis s^m iur. large omis qui quacuqz 9ditioe

obligatus ſemper est curie alicuius potestatis personaliter honestu
hns officium uel inhonestum ut iudices aduocati
milites. histriones et huiusmodi. Ratio huius prohibitionis
omnis est tum quia tales quandoque repetuntur. et inde ecclesia perturbatur.
tum quia presumitur contra eos quod non causa deuo
tionis transeunt ad clericatum sed ut fugiat rocina
riorum suorum. di. 53. legem. Qui autem ex precedentibus ad mi
nisterium peruenerint in causa sanguinis et absoluti a cu
ria promoueri non possunt. di. 46. clericus. Similiter si
turpi et inhonesto officio ut histriones. de conse. di. 2.
pro dilectione. dilectione. Obligatus alteri ad rocinia
potest quis esse triplex. Primo si est obligatus rei publice
et si quidem est obligatus ad hoc ex administratione quam gesserit
promoueri non debet ante redditam rationem. di. 54. peruenit. sed si
alias est debitor rei publice non prohibetur. C. de epis.
et cle. l. quisquis. Secundo si obligatus alicui persone non in
scrutabili quia scilicet gessit administrationem eius ut tu
tor. curator. procurator. et talis promoueri non
potest nisi finito officio administrationis. 21. q. 3. c.
1o. finita autem administratione si sit ad hoc obligatus
ad rocinium et mouetur ei questio de dolo promoueri
non potest ante decisam litem. di. 81. Tantis. debet tamen ta
xari tempus infra quod questio decidatur. Similiter et si questio ei
non mouetur. et manifestum sit eum teneri dolo debet
episcopus ex officio suo repellere eum sicut quemlibet criminosum
seu infamem. 7. q. 1. infamis. alias non prohibetur
ordinari. Tertio si est obligatus ex administratione pro
persona miserabili scilicet ut uiduis et pauperibus ceteris pu
pillis et huiusmodi uel pro persona ecclesia. et talis non impeditur.

qui hoc dixiunt pp sequens pctm odij ul apostasie
vel contemptus confessionis uel pnie. vn vsus
sup eos fres odit apostata fit sptiq3 fate. pcni
tuisse piget. pstina culpa redijt. que opi. ponunt.
de pe. di. 4. in tex. et glo. Sumaria s3 recitunt.
tm quanda grauationis effectuz s' m tho. in 4°. di.
32. vz qd sequens pctm post rmissione pcedetuz
habet quada deformitate ingratitudinis no tn qd tal
aggrauao ex illa circunstan^a faciat pctm i^d dig^m
pena qua digna erant omnia dimissa redire ut so
nare unr auto^tes plas scox que hnr de pe. di. 4^a
in principio.

In foro humano siue sclari siue ecc^o pro culpa
tm mentali nuqd infert pena. vn dic^r lex canoni
zata. de pe. di. 1. Cogitationis pena nemo paciatur
cuz s' est consumata cogitao i'nimi sui. Occulto enim
cognitor et iudex est deus. di. 22. Erubescant.

Culpa aute exterior uariat^r. 4^r. quia a^r consistit
in facto ut furta et cedes. aut in dicto ut conuicia
et iniq3 adulationes. a^r in scpto ut fla instru a^r fa
mosi libelli. a^r in consilio sicut coniurationes ul cum
quis est conscius cuz latronibus et suadet ul fauet
eis. et s3 q^os qua culpa consideranda est 7. modis
siue circumstantijs. s. ex causa. ex psona. ex loco.
ex tpre. ex facti qualitate. ex facti quatitate. et ex e
ventu. Primo ex causa sicut uba qsi illata
st aliis ul pentibus punita st. quia unr facta
emendationis aio ex ca. s3 cuz fiunt p ira ab ex
neo etc puniunt. Consideranda e 2° p^a et illi^s

qui fecit et eius qui passus est . alr̄ enim puniunt̄ . ſcdm q̄
liberi . alr̄ qui contra dnm̄ vl' parente . q̄ qui contra extrane
uz . alr̄ qui contra constitutuz in dignite ſine rectore
q̄ qui contra priuatuz ptinet . et ita ad hanc ɔſidatione
etas facientis & patientis et facientis iniuria ¶ 3°
Consideandus est locus . Nam idē actus ſi fiet in loco
quodz loco nō sac° erit furtuz et nō capite puniendū
ſi in ecc̄ia erit sacrilegiuz et capite puniend. ¶ 4°. Con
sidandiz ē tpus . Na pl̄s diſtīn ſolent emaiores ası
gituus et tpus dɔſtīnt effractio̅z vl' fure diurnuz a
nocturno . et nocturnus quidē acrius punit̄ . ¶ 5°. Con
sidanda est qualitas facti p̄ qua atrocius vl' leuius
est ut furta manifesta & crassatura que est viole
cia illata alatronibus grauius q̄ rixa q̄ est ɔflictꝰ alt
catio . p̄ hoc & diſtīnt̄ . expilatio que est ſubtractio rez
hereditariaz anteq̄ hereditas adeat̄r a facto furto
et petulentia que fit p quadā laſciuia diſtinguit̄ .
a violen̄ ¶ 6°. Considat̄ . quatitas p̄ q̄ diſtīnt̄
abigens i . qui grege rapit a fure qui vnū ſue
rapiunt . ¶ 7°. expectat̄ . euentus . i . ſi res hūit effec
tuz ut ſi aliquis & demens inxus est aliquid ɔt̄
aliuz et res habuit effectuz condemnab̄r . et ſi non
hūit effectuz nō ɔdempnab̄r niſi in quibuſdā atrocibꝰ
que ad aliquē actuz ex tn̄ pcedūt . ut ſi quis
occid̄ causa cū telo percusserit vl' ſi quis attentauit
rapere moniales pro matrimonio & alia hꝰ . h̄ omnia
hn̄r de pe . di . i . ff . principiuz ¶ Pena autē que
infligit̄ . in foro iudici ſiue humano ē in 3 gne .
Primuz genus ē pena ſpūalis . et h' est quadruplex

Impositiones novorum onerum realium vel personalium ecclesiasticis et ecclesiasticarum personis simoniace super ordinibus vel beneficiis assequendis in eadem curia vel extra contracte & generaliter in casibus contentis in bulla que consueuit in die cene domini per romanum pontificem publicari. Considerans quod plerumque contingit suam sanctitatem huiusmodi facultates et concessiones etiam viue vocis oraculo concedere. Ne pretextu concessionum huiusmodi vel penitentes vel confessores in infrascriptis casibus fallantur & fallant, statuit decreuit sue intentionis fuisse et esse per quascumque concessiones & facultates per suam sanctitatem tam scripto quam verbo factas aut in posterum faciendas neminem licere irreptitos dictis casibus absoluere sine speciali sue sanctitatis licentia. Quinymo concessiones & indulta predicta quo ad casus exceptos huiusmodi nulli penitus suffragari.

Finis.

Laus deo eiusque matri

Per Iohannem Gallicum.

liber iste est fratrum sanctorum nicolai et angeli de Vilanova ordinis montis oliueti et diocesis laudensis

liber iste est fratrum sanctorum nicolaii et angeli de Vilanova ordinis montis oliueti et diocesis laudensis

Ermine of Louis XII of France and his Queen, Anne de Bretagne, are repeated on each cover. The Ermine (from the shield of Bretagne) was Queen Anne's emblem.

FINE FIFTEENTH CENTURY MANUSCRIPT

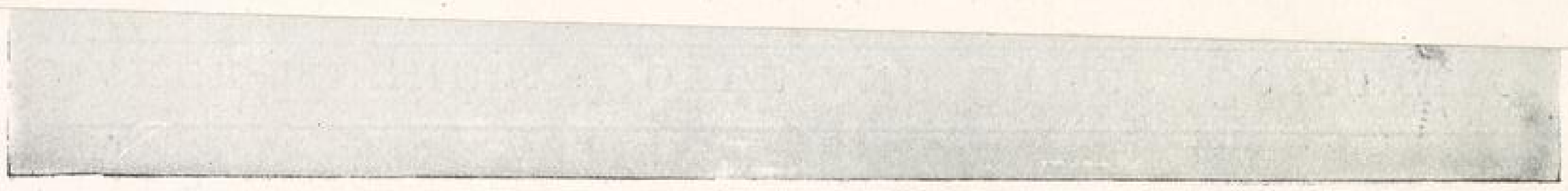
433. Manuscript on Vellum. Antoninus (St.). De Censuris. Manuscript on Fine Vellum, written and signed by pinyat, gallicus. Perfect, 169 folios. Small 4to, vellum. Sæc. XV. [1468]

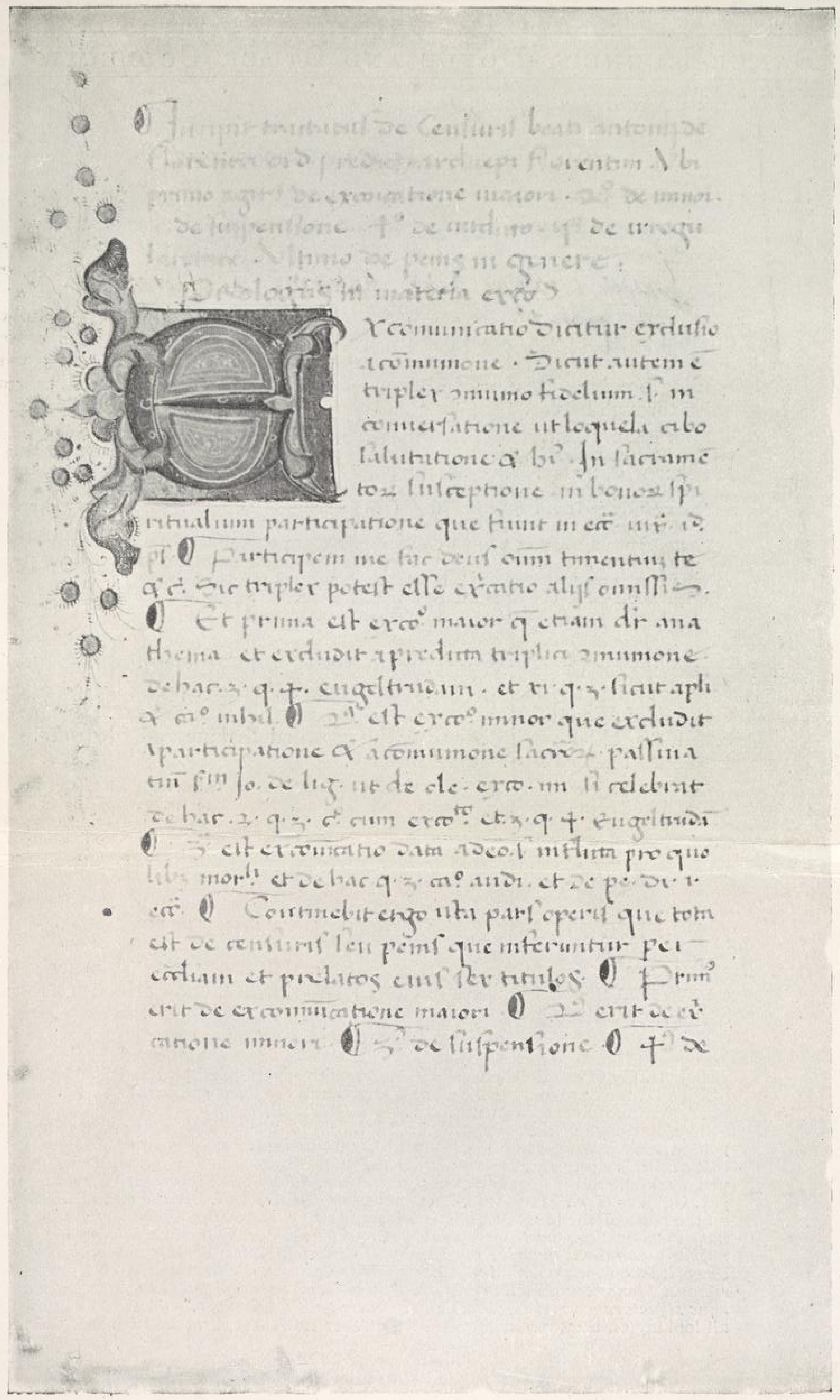
[See Illustration]

Beautifully written. The work of St. Antoninus is followed by two Papal bulls, one of Pius II, the date of which, though not given in the manuscript, was 17 November, 1461, and another of Paulus II, dated III Id. April, 1465,

The first page of text has a handsome initial E in blue and red upon a green and gold ground extended in the margin with pen-drawn ornaments and gold dots. The other initials throughout the book are finely drawn in blue and red with ornamental pen work extending up and down the margins. The Scribe has signed his name Pinyat, Gallicus (*i. e.*, Pinyat the Frenchman) on the last leaf. At the end of the index, on the recto of the fourth leaf, is the inscription: "*Notus sit omnibus presentum paginam inspicientibus quod Reverendus pater frater Leonardus sacri ordinis montis oliveti nabbas dignissimus fratri Raphaeli de Mediolano ejusdem ordinis monacho professor concedit usum hujus voluminis ad suum beneplacitum et successoribus ejus proprietate remanet Monasterio de villa nova Laudensis diocesi cujus rei fidem prefatus pater abbas hanc signaturam scribi jussit die xxij. mensis Septembris 1471.*" ("Let it be known to all looking on the present page that the reverend father, brother Leonard, the most

[*Continued*

XVTH CENTURY MS. ON VELLUM

[No. 433]

£100.

distinguished abbot of the Sacred Order of Mount Olivet, granted the use of this book to brother Raphael of Milan, a professed monk of the same order, for his good pleasure, and for his successors, to remain in the possession of the Monastery of Villa Nova in the diocese of Lodi, in confirmation of which the before-mentioned father abbot commanded this inscription to be written on the 22nd day of the month of September 1471"). This inscription enables the date of the manuscript to be settled within a year or two, since it must be after April, 1465, a date found in the book, and before September, 1471. On the last written leaf of the volume is the inscription, twice over: *"Liber iste est fratum Sanctorum Nicolai et angeli de vilanova ordinis montis Oliveti et diocesis Laudensis."*

American Art Ass'n N.Y. 1/20/1923

[illegible] computationis facte circa [illegible]
[illegible]
tabule [illegible] in [illegible]
per [illegible] in [illegible]
[illegible]

[illegible]

Tractatus
de Censu
B. Antonini
de Florentia